

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

- 17) Zespół Parków Lubelskich Krajobrazowych,
- 18) Przedszkole Miejskie nr 14 w Chełmie,
- 19) Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Chełmie,
- 20) Zespół Szkół w Sawinie,
- 21) Szkoła Podstawowa w Kamieniu,
- 22) II Liceum Ogólnokształcące w Chełmie,
- 23) Zespół Szkół Publicznych w Wojślawicach Kolonii,
- 24) Zespół Szkół Budowlanych i Geodezyjnych w Chełmie.

Regionalne i lokalne media, z którymi współpracuje nadleśnictwo to:

- TVP Lublin,
- Radio Lublin,
- Radio eR,
- Gazeta „Super Tydzień”,
- Gazeta „Nowy Tydzień”.

Ogółem w minionym dziesięcioleciu przeprowadzono około 600 spotkań w ramach edukacji leśnej społeczeństwa. Główne formy edukacji to zajęcia w sali edukacyjnej, na ścieżce przyrodniczej oraz wizyty w szkołach. Łączna liczba uczestników zajęć i wszelkiego rodzaju akcji edukacyjnych w latach 2008-2017 to około 32 000 osób.

Zakończenie

Nadleśnictwo Chełm dziękuje wykonawcy planu urządzenia lasu na lata 2018 – 2027, za współpracę, wyrozumiałość i merytoryczną dyskusję oraz bieżące korygowanie nieścisłości i wyjaśnianie wątpliwości. Fakty te znajdują odzwierciedlenie w rzetelności opracowanego dokumentu, co pozwoli dobrze planować i prowadzić gospodarkę leśną w nadleśnictwie. Współpracę z Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej w Lublinie w trakcie prac terenowych i kameralnych oceniam jako bardzo dobrą.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

2.2. Referat Kierownika ZOL dotyczącego kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu

Zespół Ochrony Lasu w Radomiu

REFERAT

KIEROWNIKA ZESPOŁU OCHRONY LASU
NA NARADĘ TECHNICZNO – GOSPODARCZĄ
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
DLA
NADLEŚNICTWA CHEŁM
(2018 – 2027)

Radom, styczeń 2018 rok

I. Zagrożenia powodowane przez czynniki biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne w okresie realizacji Planu Urządzenia Lasu na lata 2008– 2017

W okresie obowiązywania dotychczasowego Planu Urządzenia Lasu, tzn. od roku 2008 do obecnej chwili, na terenie Nadleśnictwa Chełm stwierdzono następujące zjawiska szkodotwórcze:

1. Szkodniki szkótek i upraw

- Pędraki i imago chrabąszczy

W minionym okresie nie notowano większych problemów ze strony szkodników korzeni. Rójki chrabąszczy miały charakter lokalny, odbywały się na niewielkich powierzchniach, corocznie, z dominującym szczepem (lata: 2011, 2015, 2019). Zabiegów chemicznego ograniczania populacji chrabąszczowatych nie przeprowadzano. Inwentaryzacja upraw w zakresie uszkodzeń powodowanych przez pędraki chrabąszczy przeprowadzona w 2016 roku, nie wykazała obecności szkód.

2. Szkodniki liściożerne drzewostanów sosnowych

W omawianym okresie brudnica mniszka i pozostałe foliofagi sosny utrzymywały się w granicach naturalnego zapasu. Należy jednak pamiętać, że na terenie Nadleśnictwa znajdują się obszary stałych ognisk gradacyjnych borecznika sosnowca i brudnicy mniszki aktywne w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Rok od: 1993 Rok do: 2018
Wygenerowano dla jednostki: n0504 Chełm
Data wygenerowania: 2018-01-05 11:44:48
RDLP: Biuro RDLP Lublin
Nadleśnictwo: Chełm
Obręb: 2 STAŃKÓW

Gatunek szkodnika	Nr oddziału	Rok	Kod zagrożenia	Zwalczanie
Brudnica mniszka	156	2014	+	Nie

Obręb: 3 ZAWADÓWKA				
Gatunek szkodnika	Nr oddziału	Rok	Kod zagrożenia	Zwalczanie
Boreczniki sosnowe	3	1994	+++	Tak
Boreczniki sosnowe	4	1994	+++	Tak
Boreczniki sosnowe	6	1994	+++	Tak
Boreczniki sosnowe	7	1994	+++	Tak
Boreczniki sosnowe	8	1994	+++	Tak
Boreczniki sosnowe	9	1994	+++	Tak
Boreczniki sosnowe	12	1994	+++	Tak
Boreczniki sosnowe	13	1994	+++	Tak
Boreczniki sosnowe	14	1994	+++	Tak
Boreczniki sosnowe	15	1994	+++	Tak
Boreczniki sosnowe	16	1994	+++	Tak
Boreczniki sosnowe	24	1994	+++	Tak
Brudnica mniszka	239	1999	+	Nie
Brudnica mniszka	250	1999	+	Nie
Brudnica mniszka	259	1999	+	Nie
Brudnica mniszka	268	1999	+	Nie

3. Zagrożenia w drzewostanach liściastych.

• Zamieranie drzewostanów brzożowych

Zjawisko zamierania brzoży było rejestrowane od 2010 r. na zróżnicowanej powierzchni - od 1 ha (2013 r.) do 130 ha (2011 r.). Często dotyczyło ono drzewostanów brzożowych, które wyrosły na dawnych bagnach w drodze sukcesji naturalnej.

• Zamieranie drzewostanów dębowych

Zjawisko zamierania dębów rejestrowane jest od wielu lat. Pierwsze sygnały o zamieraniu dębów pochodziły z roku 2003. Objawom zamierania towarzyszyły przebarwienia i spękania kory z widocznymi śluzotokami. Pierwotną przyczyną obniżenia kondycji zdrowotnej drzewostanów były zakłócenia stosunków wodnych – susza, obniżenie poziomu wód gruntowych a także liczne podtopienia. Zjawisko zamierania dębów notowane było również w okresie obowiązywania obecnego PUL. Największe nasilenie zanotowano w 2008 r. (1037 ha). Ostatnie lata wskazują na ustępowanie tego zjawiska.

• Zamieranie drzewostanów jesionowych

Na przestrzeni całego minionego okresu notowane było zjawisko zamierania tego gatunku. Porażone drzewostany charakteryzowały się typowymi symptomami odwierzchołkowego zamierania pędów w koronach. Za głównego sprawcę

obumierania jesionu uznaje się pucharka jesionowego *Hymenoscyphus fraxineus* (T. Kowalski) i jego stadium anamorficzne *Chalara fraxinea* (T. Kowalski). Towarzyszą mu inne gatunki grzybów powodujące opieńkową zgniliznę korzeni i owady zasiedlające osłabione drzewa (jesionowce, ogłódki). Największą powierzchnię odnotowano w 2008 roku, wynosiła ona 518 ha. W kolejnych latach obserwowane było słabnące nasilenie zjawiska (46 ha w 2015 roku), co wynika między innymi z zaniku drzewostanów z udziałem jesionu. Uszkodzone drzewostany wymagały uporządkowania i intensywnej przebudowy. W roku 2017 Nadleśnictwo nie zarejestrowało zjawiska zamierania drzewostanów jesionowych.

- **Zamieranie drzewostanów olszowych**

Obniżenie kondycji zdrowotnej drzewostanów olszowych notowano już od 2005 roku (w 2006 r. – 332 ha). W minionym dziesięcioleciu powierzchnia ta maleje, w roku 2008 wynosiła 25 ha a w roku 2015 – 10 ha. Prawdopodobnie przyczyną zamierania była infekcja przez patogeny z rodzaju *Phytophthora*. W ostatnich dwóch latach Nadleśnictwo nie rejestruje już tego zjawiska. Zamieranie drzewostanów charakteryzowało się przerzedzeniem koron, obecnością martwych gałęzi a następnie zamieraniem całych drzew. Pierwotną przyczyną osłabienia kondycji biologicznej drzew stanowiły wahania poziomu wód gruntowych. Ponadto zamieraniu drzewostanów olszowych towarzyszą uszkodzenia przez hurmaka olchowca (2010 r. – 8 ha).

4. Zagrożenia ze strony grzybów pasożytniczych.

- **Mączniak dębu**

Przy sprzyjających warunkach atmosferycznych powodował on masowe infekcje i uszkodzenia aparatu asymilacyjnego zarówno w uprawach dębowych jak i starszych drzewostanach. Mączniak dębu był jednym z czynników chorobotwórczych towarzyszących zamieraniu drzewostanów dębowych. Powierzchnia inwentaryzowana wahała się corocznie w granicach od 519 ha (2008 r.) do 46 ha (2015 r.).

- **Patogeny korzeni**

Ważnym problemem na terenie Nadleśnictwa jest występowanie patogenów korzeni – szczególnie opieńkowej zgnilizny korzeni oraz huby korzeni. W omawianym okresie szkody wywołane przez opieńkę oscylowały w zakresie od 610 ha do 1120 ha. Huba korzeni obejmowała obszar od 103 ha do 1035 ha.

5. Szkodniki wtórne drzewostanów sosnowych.

W ostatnich latach nastąpiło wzmożone występowanie szkodników wtórnych. Stanowiło ono m.in. konsekwencję dużych powierzchni drzewostanów sosnowych uszkodzonych w wyniku długotrwałego stagnowania wody.

- **Kornik ostrozębny** – zjawisko gradacyjnego występowania kornika zostało zaobserwowane jesienią 2015 roku. W ślad za zidentyfikowaniem szkodnika, po przeprowadzeniu cyklu szkoleń dla służb terenowych LP, przystąpiono do inwentaryzacji jego zasięgu i porządkowania drzewostanów.

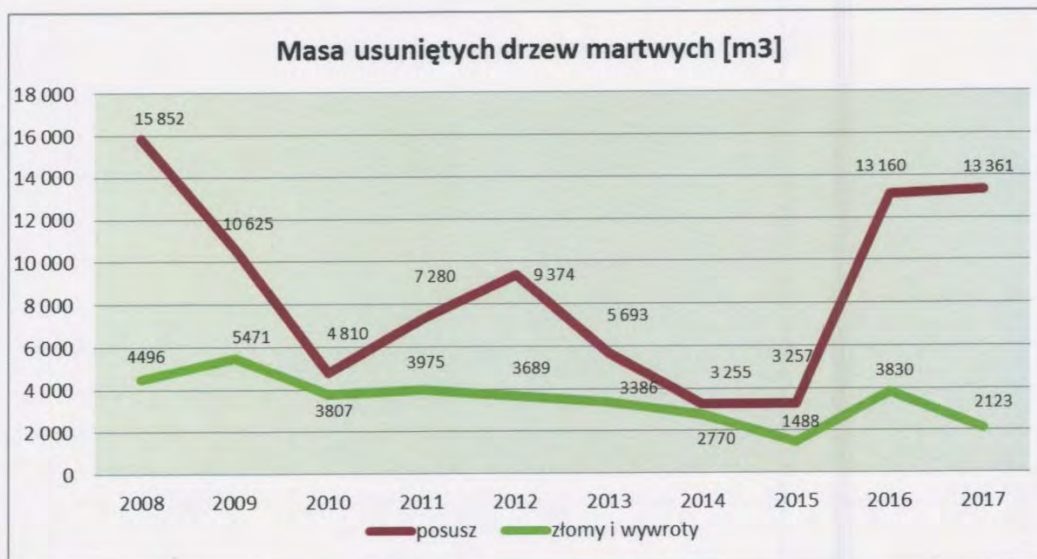
W okresie od I kwartału 2016 do końca 2017 r. pozyskano łącznie około 16798 m³ posuszu zasiedlonego, co stanowi około 18% ogólnej masy pozyskanej grubizny sosnowej na łącznej powierzchni opanowanej około 6000 ha.

Na terenie Nadleśnictwa, w ramach Terenowej Stacji Ochrony Lasu (TSOL), dla kontroli przebiegu rozwoju szkodnika wyznaczano Punkt Obserwacyjny (PO) jeden z 6 na terenie RDLP w Lublinie. W PO prowadzono monitoring odłowu chrząszczy w pułapkach feromonowych z dyspenserem Acumodor oraz na pułapkach klasycznych. Od października 2015 roku prowadzono ustawiczne usuwanie zasiedlonych drzew.

Pomimo prowadzonych przez Nadleśnictwo prac związanych z porządkowaniem lasu, zjawisko zamierania drzew jest w dalszym ciągu bardzo intensywne. Wzmożone wydzielanie się posuszu czynnego powiązane z jego usuwaniem mierzone jest wskaźnikiem NPC. Nasilenie to w klasach wydzielenia od II wzwyż dla sosny w 2016 roku rejestrowane było na znacznej powierzchni – 414 ha. Jest to najwyższy wskaźnik po Nadleśnictwie Sobibór osiągnięty w drzewostanach sosnowych RDLP w Lublinie.

- **Przyplaszczek granatek**

W minionym dziesięcioleciu drzewostany opanowane przez przyplaszczka zajmowały maksymalną powierzchnię 200 ha (2009 r.), 122 ha (2016 r.) i 25 ha (2017 r.). Widoczne jest malejące zagrożenie ze strony tego szkodnika.

6. Zagrożenia ze strony czynników abiotycznych

• Zakłócenie stosunków wodnych

W całym minionym analizowanym okresie, na terenie Nadleśnictwa, obserwuje się gwałtowny wzrost powierzchni drzewostanów różnych klas wieku, uszkodzonych w wyniku długotrwałego stagnowania wody. Przyczyną podtopień było podniesienie poziomu wód gruntowych a także wzmożona aktywność bobrów. Szacunkowa powierzchnia drzewostanów podtopionych największy rozmiar osiągnęła w 2010 r. i wynosiła 1430 ha, w 2014 roku – 248 ha. Według danych zawartych w Formularzu 4, po okresie ekstremalnej suszy w lecie 2015 i 2016 roku, powierzchnia ta zmalała, a notowane były natomiast zakłócenia stosunków wodnych polegające na obniżeniu poziomu wód gruntowych (325 ha – 2016 r.).

- Ważnym elementem szkodotwórczym powodującym zakłócenie stanu sanitarnego lasu były silne, **huraganowe wiatry**. Największe szkody w minionym okresie miały miejsce na przełomie 2008 – 2009 roku. Wystąpiły one na powierzchni 314 ha.

Masa pozyskanych drzew martwych (posusz, złomy, wywroty), w poszczególnych latach omawianego okresu, przedstawia się następująco:

Lata	Masa usuniętych drzew martwych [m ³]			Pozyskanie ogółem [m ³]
	Posusz	Złomy i wywroty	Razem	
2008	15 852	4 496	20 348	68 618
2009	10 625	5 471	16 097	76 302
2010	4 810	3 807	8 617	80 638
2011	7 280	3 975	11 255	87 027
2012	9 374	3 689	13 063	89 317
2013	5 693	3 386	9 079	88 022
2014	3 255	2 770	6 025	87 933
2015	3 257	1 488	4 745	88 599
2016	13 160	3 830	16 990	87 957
2017	13 361	2 123	15 484	85 299
Razem	86 667	35 035	121 702	811 865

7. Szkody od zwierzyny

- Ważnym problemem w prowadzeniu prawidłowej gospodarki leśnej były szkody w uprawach i młodnikach, wyrządzane przez zwierzynę płową (sarna, jeleni, łoś). Polegały one głównie na zgryzaniu pędów, osmykiwaniu i czemchaniu sadzonek oraz spałowaniu. Uszkodzenia od jeleniowatych (sarna, jeleni szlachetny) kształtowały się na wysokim poziomie – od około 200 ha (2012 r.) do 341 ha (2011 r.). Szkody wyrządzone przez łosia występowały także corocznie i obejmowały powierzchnię od 52 ha (2012 roku) do 101 ha (2011 roku). W kolejnych latach obserwowano, zarówno w stosunku do jeleniowatych jak i łosia, wyraźną eskalację szkód o znaczeniu gospodarczym (dane wg F-3).

- Poważnym problemem w Nadleśnictwie były szkody wyrządzone przez bobry. Polegały one głównie na zakłócaniu stosunków wodnych i podtapianiu okolicznych drzewostanów (budowa tam i żeremi). Powierzchnia uszkodzona wskutek bytowania bobrów wahała się w granicach od 54 ha - 2016 r. do 796 ha (2014 r.). W latach 2008 – 2013 w celu zapobiegania szkodom wykładano drzewa zgryzowe.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że czynnikami stresowymi wywierającymi w minionym dziesięcioleciu największy wpływ na stan lasu miały zakłócenia stosunków wodnych (głównie podtopienia drzewostanów) oraz permanentne oddziaływanie czynników szkodliwych natury biologicznej (zwierzęta łowne, bobry, patogeny korzeni - huba korzeni i opieńkowa zgnilizna korzeni oraz szkodniki wtórne – kornik ostrozębny i przyplaszczek granatek).

Niezależnie od stwierdzonych powyżej zagrożeń stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów Nadleśnictwa Chełm należy uznać za dobry i stabilny.

II. Prognoza zagrożeń oraz kierunkowe zadania z ochrony lasu na następne 10 – lecie (2018 – 2026).

Priorytetowym zadaniem w ochronie lasu w przyszłym dziesięcioleciu, będzie monitorowanie i raportowanie zagrożeń ze strony czynników szkodliwych – w tym aktualizowanie partii kontrolnych do jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny, wyznaczanie ewentualnych obszarów uciążliwych pędraczysk, aktualizowanie ognisk gradacyjnych itp.

Podstawowy monitoring prowadzony na terenie Nadleśnictwa winien obejmować:

- monitoring występowania szkodników korzeni w formie kontroli obecności pędraków za pomocą dołów próbnych, corocznej kontroli szkód w uprawach i przebiegu rójki chrabąszczy,
- monitoring występowania szkodników liściożernych (szkodniki pierwotne),
- monitoring zagrożenia drzewostanów powodowanego przez owady kambio- i ksylofagiczne (szkodniki wtórne),
- monitoring szkód powodowanych przez grzyby patogeniczne i inne czynniki chorobotwórcze,
- monitoring i ocenę zagrożenia powodowanego przez roślinożerne ssaki (zwierzęta łowne, bobra i inne gryzonie),
- monitoring uszkodzeń lasu powodowanych przez czynniki abiotyczne (głównie czynniki klimatyczne),
- monitoring kornika ostrożębnego w oparciu o ustalone zasady prowadzenia monitoringu zawarte w „Wytocznych w sprawie monitoringu rozwoju populacji kornika ostrożębnego”.

Wszelkie zjawiska o występowaniu szkodników, chorób i szkód winny być zgłaszane na karcie sygnalizacyjnej (Formularz nr 1), w celu diagnozowania i monitorowania szkody oraz odnotowywane na kartach ewidencyjnych (Formularz nr 2).

Analiza problemów z zakresu ochrony lasu występujących w okresie dotychczas obowiązującego PUL (lata 2008 – 2017), a także danych zawartych w opracowaniu dotyczącym występowania obszarów ognisk gradacyjnych na terenie Nadleśnictwa, wskazuje na potencjalną możliwość wystąpienia także w kolejnych latach podobnych zagrożeń oraz szkód wywołanych przez czynniki bio - i abiotyczne.

Z początkiem 2014 roku wszedł w życie obowiązek przestrzegania zasad integrowanej ochrony roślin. Wynika on z postanowień art.14 dyrektywy 2009/128/WE z dnia 21.10.2009 r. – ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów. Integrowana metoda ochrony roślin przed organizmami szkodliwymi polega na wykorzystaniu wszystkich dostępnych metod, w szczególności niechemicznych (agrotechnicznych, mechanicznych, fizycznych, biologicznych, hodowlanych) w sposób minimalizujący zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska.

Instytut Badawczy Leśnictwa na zlecenie Dyrekcji Generalnej LP opracował 2 metodyki integrowanej ochrony - drzewostanów iglastych i liściastych.

1. Uprawy i młodniki

• Pędraki chrabąszczy

Na terenie Nadleśnictwa największe znaczenie ma szczerp chrabąszczy, którego rójki będą przypadać w latach 2019, 2023. Ponadto możliwe są niewielkie rójki w innych latach. Problem występowania chrabąszczy na terenie Nadleśnictwa ma charakter zróżnicowany uwarunkowany m.in. żyznością i wilgotnością siedlisk. Powierzchnia potencjalnych szkód w 2018 roku określona na podstawie kontroli występowania szkodników korzeni za pomocą dołów próbnych (2017 r.) wynosi 45,55 ha. W dołach stwierdzano pędraki we wszystkich stadiach rozwojowych. Lokalnie przewidywana jest również rójka chrabąszczy.

W związku z tym, że trwająca od wielu lat na terenie RDLP w Lublinie gradacja chrabąszczy ma charakter trwały i dynamiczny, można przypuszczać, że w kolejnych sezonach nastąpi dalsza ich ekspansja na nowe tereny. W rejonach obserwowanych i spodziewanych rójek istnieje potrzeba kontroli występowania szkodników korzeni i inwentaryzacji szkód w uprawach szczególnie w latach poprzedzających rójkę chrabąszczy (stadium larwalne - L3).

W chwili obecnej wyłania się poważny problem z dalszą ochroną upraw na terenach zagrożonych, ze względu na niemal całkowity brak środków chemicznych dopuszczonych do ograniczania szkodników korzeni doglebowo. Możliwa jest jedynie okresowo dopuszczona do stosowania punktowa iniekcja doglebowa preparatem Dursban 480 EC przy użyciu lancy doglebowej.

W szkółkach i plantacjach dopuszczalnymi metodami ograniczania pędraków będą zabiegi agrotechniczne (metody integrowane). Minimalizowanie strat związanych

z zerowaniem pędraków chrabąszczy można osiągnąć poprzez dostosowanie terminów odnowienia do biologii szkodnika. Odnowienia należy prowadzić na jesieni roku poprzedzającego rójkę lub wiosną w roku rójki, o ile liczebność pędraków chrabąszczy skontrolowana bezpośrednio przed nasadzeniami, pozwoli na podjęcie tych działań. Zapewni to co najmniej dwa sezony niezakłóconego wzrostu sadzonek, wzmocnienie i rozbudowę systemów korzeniowych.

W celu zmniejszenia zagrożenia ze strony szkodników korzeni, należy w szerszym zakresie planować ograniczanie populacji chrabąszczy w miejscach intensywnej rójki imago w formie wielkoobszarowych zabiegów agrolotniczych i naziemnych.

Warunkiem niezbędnym dla tych działań jest prowadzenie szeroko zakrojonych prac z zakresu monitorowania populacji chrabąszczy. Corocznie należy inwentaryzować tereny, na których obserwowana jest rójka wraz z jej nasileniem i przebiegiem, w celu rejestrowania tych zjawisk w układzie przestrzennym (naniesienie na mapy).

- **Szkodniki upraw sosnowych (smolik znaczony, szeliniak)**

Smolik znaczony nie występował wcześniej na terenie Nadleśnictwa. Jednak w związku z tym, że w ostatnich latach występował masowo na obszarze RDLP w Lublinie, wskazane jest jego monitorowanie m.in. poprzez okresowe przeglądy upraw sosnowych (2 - 7 letnich) oraz profilaktycznego wykładanie palików wabiących oraz na bieżąco usuwanie zasiedlonych sadzonek. Szkodnik ten odznacza się dużym potencjałem rozrodczym i w konsekwencji posiada zdolność do masowego pojawu szczególnie w sytuacji obniżenia kondycji zdrowotnej upraw sosnowych. Nietypowe warunki termiczne i wilgotnościowe w okresie jesieni i zimy, sprzyjające infekcjom przez grzyby osutkowe, występowanie na uprawach patogenów korzeni, uszkodzenia powodowane przez zwierzynę czy wreszcie błędy w sadzeniu, to czynniki obniżające odporność upraw sosnowych na zasiedlanie przez smolika. Należy monitorować obecność tego gatunku.

Szeliniak jest groźnym szkodnikiem młodszych upraw sosnowych i można spodziewać się jego dalszego występowania, szczególnie w kontekście użytkowania rębego w okresie lata. O ile jest to możliwe, należy planować odnawianie powierzchni po ich przelegiwaniu. W sytuacji wzmożonego występowania szeliniaka, należy prowadzić ograniczanie jego liczebności wszystkimi dostępnymi metodami (zgodnymi z Instrukcją Ochrony Lasu).

2. Szkodniki liściożerne drzewostanów sosnowych

Ze względu na istnienie stałych ognisk gradacyjnych borecznika sosnowca i brudnicy mniszki, Nadleśnictwo jest zobowiązane do szczególnie starannego monitorowania ich obecności w drzewostanach. Przestrzeganie wytycznych IOL pozwoli utrzymać populację na poziomie nie zagrażającym trwałości drzewostanów.

3. Zagrożenia w drzewostanach liściastych

Ze względu na istniejące dotychczas zagrożenia drzewostanów liściastych – szczególnie jesionowych a także dębowych, olszowych i brzozowych - ze strony bio i abiotycznych czynników szkodliwych, wskazane jest prowadzenie cyklicznych przeglądów tych drzewostanów. Należy systematycznie usuwać drzewa zamierające i zamarte oraz wykazywać dbałość o higienę lasu.

4. Szkodniki wtórne drzewostanów sosnowych

Ochrona przed szkodnikami wtórnymi powinna obejmować monitoring realizowany za pomocą np. pułapek feromonowych, terminowe wywożenie do nabywcy pozyskanego i sprzedanego surowca oraz sumienne bieżące porządkowanie stanu sanitarnego drzewostanów. Od 2015 r. prowadzone są prace związane z porządkowaniem stanu sanitarnego na skutek gradacji kornika ostrozębnego. Tylko systematyczne raportowanie i monitorowanie zjawiska może przynieść oczekiwane pozytywne efekty.

Realizacja zadań związanych z szeroko pojętą higieną lasu powinna się odbywać zgodnie z kalendarzem występowania szkodników wtórnych oraz Instrukcją Ochrony Lasu.

5. Zagrożenie ze strony grzybów pasożytniczych

Przy sprzyjających warunkach pogodowych, m.in. okresy zimowego ocieplenia, duża wilgotność powietrza, częste opady atmosferyczne i wysokie temperatury, istnieją dogodne warunki dla infekcji i inkubacji grzybów patogenicznych. W takich sytuacjach należy liczyć się z masowymi infekcjami przez mączniaka oraz grzyby osutkowe na uprawach sosnowych. Należy monitorować wszelkie zjawiska chorobowe, prowadzące do obniżenia odporności biologicznej sadzonek. Podstawowym problemem wpływającym na stan zdrowotny drzewostanów sosnowych są patogeny korzeni z dominującą rolą huby korzeni i opieńkowej zgnilizny korzeni. W odniesieniu do huby korzeni należy stosować zalecane przez IOL i literaturę przedmiotu

(m.in. Choroby lasu – Z. Sierota) metody profilaktyczne i w szerszym zakresie metody biologiczne bazujące na preparatach opartych na *Phlebiopsis gigantea*).

6. Zagrożenia ze strony czynników abiotycznych

Najistotniejszym czynnikiem szkodotwórczym na terenie Nadleśnictwa była długotrwanie stagnująca woda powodująca uszkodzenie znacznych powierzchni drzewostanów. Ponadto duże szkody powstawały na skutek silnych wiatrów i okiści śniegowej. W każdym przypadku należy wykazywać dbałość o właściwy poziom higieny lasu nie dopuszczając do zasiedlania drzew przez szkodniki wtórne.

7. W celu ograniczania **szkód od zwierzyny płowej**, należy wzmoczyć efektywność działań ochronnych m.in. poprzez stosowanie grodzień. Należy konsekwentnie realizować plany odstrzału zwierzyny łownej w celu dostosowania jej liczebności do poziomu minimalizującego szkody w uprawach i młodnikach.

W odniesieniu do bobra europejskiego należy podejmować wszelkie dopuszczone prawem działania mające na celu ograniczenie szkód powodowanych przez tego gryzonia łącznie z ograniczeniem jego liczebności (odstrzały bobra).

Konsekwentna realizacja przedstawionych zadań z ochrony lasu i przyjętych kierunków działania, z pewnością pozwoli na zachowanie również w przyszłości stabilnego stanu zdrowotnego i sanitarnego lasu w Nadleśnictwie Chełm.

KIEROWNIK
Zespołu Ochrony Lasu w Ładomiu

dr inż. Marek Kamola

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

2.3. Koreferat wykonawcy planu urządzenia lasu

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie

KOREFERAT
Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
do referatu Nadleśniczego
Nadleśnictwa CHEŁM
dotyczącego analizy gospodarki przeszłej

CHEŁM, 10.01.2018 r.

OCENA GOSPODARKI UBIEGŁEGO OKRESU NADLEŚNICTWA CHEŁM

Niniejszy koreferat dotyczy oceny gospodarki leśnej, którego podstawą jest realizacja planu urządzenia lasu (IV rewizja) za okres od 1 stycznia 2008 r. do 31 grudnia 2017 r. omówiona przez Nadleśniczego w referacie „Analiza gospodarki leśnej za okres od 1.01.2008–31.12.2017 r. w Nadleśnictwie Chełm, obręby leśne: Pobołowice, Stańków, Zawadówka”. W koreferacie również przeanalizowano stan zasobów drzewnych oraz dokonano analizy pożądanego kierunku rozwoju drzewostanów i oceny oddziaływania na środowisko czynności gospodarczych.

I. STAN POSIADANIA

BULiGL nie wnosi uwag do bilansu powierzchniowego nadleśnictwa za okres od 1.01.2008 do 31.12.2017 r. przedstawionego przez Nadleśniczego w analizie gospodarki przeszłej.

II. OCENA UŻYTKOWANIA ZASOBÓW DRZEWNYCH

1 Użytkowanie rębne

Zakres wykonanych prac oraz analiza rozmiaru użytkowania rębного, odstępstwa od planu cięć a także przyczyny nie wykonania cięć rębnych przedstawił Nadleśniczy w swojej analizie gospodarki przeszłej, w sposób przejrzysty.

Pierwszy i drugi rok obowiązywania nowego planu odznacza się bardzo dużym pozyskaniem użytków przygodnych, którego udział w pozyskaniu wyniósł ok. 18% i dlatego planowane zadania rębne zostały wykonane w mniejszym procencie. W pozostałych latach nadleśnictwo też borykało się z różnego rodzaju niekorzystnymi warunkami, które w sposób istotny wpłynęły na realizację zadań z użytkowania rębного. Planowane w minionym okresie zadania nadleśnictwo wykonało w zakresie:

- rębni zupełnych 64% etatu powierzchniowego, 62% etatu miąższościowego,
- rębni złożonych 88% etatu powierzchniowego, 89% etatu miąższościowego,
- ogółem: 86,35% etatu powierzchniowego, 92,4% etatu miąższościowego (łącznie z przygodnymi).

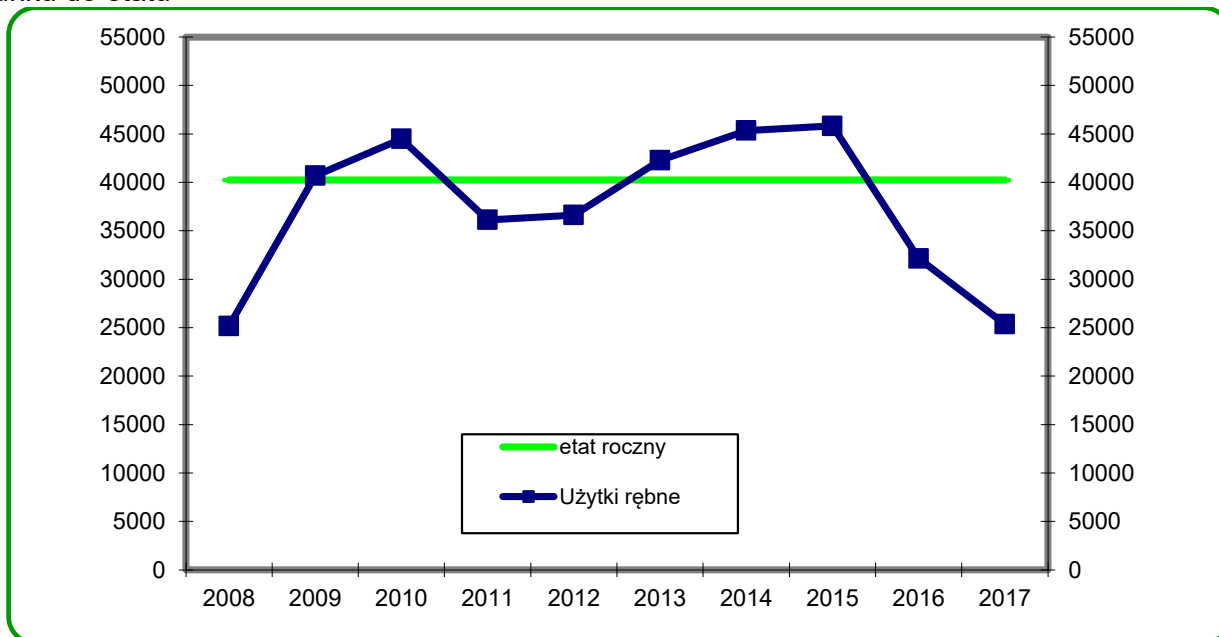
Nie wykonanie 429,57 ha użytkowania rębного ma wpływ na rozplanowanie cięć na bieżące 10-lecie oraz na zwiększenie etatu w V rewizji [planu cięć III rewizji nie wykonano na powierzchni 415,13 ha].

W toku analizy planu stwierdzono, że na 30 pozycjach planu cięć dokonano zmian rębni, w tym oddz. 104f obręb Stańków z Rblb na RblVd oraz na 29 pozycjach dokonano zmian w ramach rębni złożonych.

W ramach użytków rębnych nie zaliczonych na poczet etatu wykonano więcej niż przyjęto w PUL. Przekroczenie o 349% wynikało z faktu pozyskania drewna w ramach modernizacji sieci dróg leśnych w nadleśnictwie.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

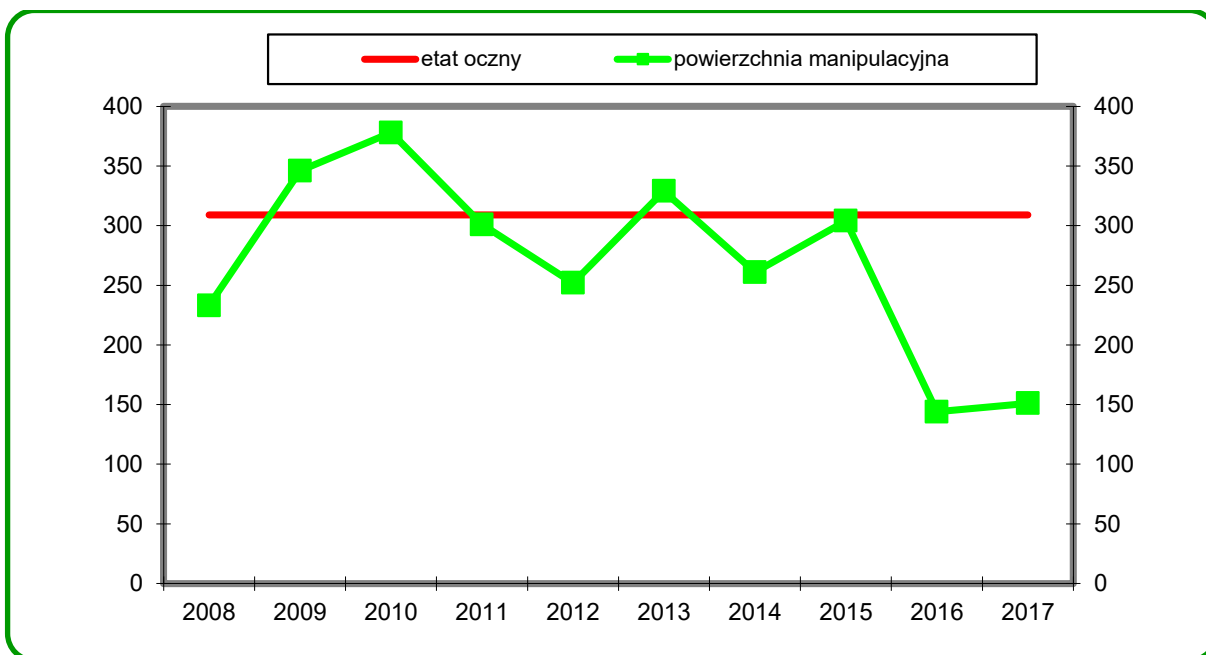
Wykres przedstawiający wykonanie użytków rębnych w wymiarze miąższościowym w stosunku do etatu

etat roczny: 40236,3 m³

Planowany etat w rozmiarze miąższościowym wykonano w ok. 93%

Wykres przedstawiający wykonanie użytków rębnych w wymiarze powierzchniowym w stosunku do etatu

etat roczny 309,7 ha (powierzchnia manipulacyjna)

Nadleśnictwo etat rębny w rozmiarze powierzchniowym wykonało prawie w 87%.

W IV rewizji PUL zostało utworzone gospodarstwo przebudowy o powierzchni 120,25 ha (R), do którego zaliczono drzewostany uszkodzone przez czynniki biotyczne (głównie jesionowe i z jesionem), w których proces chorobowy może zagrozić trwałości lasu oraz drzewostany, które nie zapewniają osiągnięcia celów gospodarki leśnej o składzie niezgodnym z GTD, niskiej jakości hodowlanej i technicznej.

Nadleśnictwo przebudowę drzewostanów przeprowadziło zgodnie z zapisami PUL. Przebudowę wykonało za pomocą cięć rębnych rębniami częściowymi na powierzchni 65,26 ha i RbI na powierzchni 9,93 ha oraz trzebieżami przekształceniami na powierzchni 43,91 ha. Na 1,15 ha nie były wykonywane żadne prace ponieważ wyłączenie 179f obręb Stańków (nowy 179b) weszło

do strefy całorocznej, a pododdział 45i obręb Pobołowice (nowy 340i) został podtopiony i zaliczony do naturalnej sukcesji.

W efekcie przebudowy powstały uprawy i młodniki na powierzchni otwartej i pod okapem w drzewostanach KO i KDO oraz drzewostany międzyrębne, w których został usunięty jesion.

2 Użytkowanie przedrębne

Wykonanie etatu powierzchniowego i masowego w użytkowaniu przedrębnym przedstawił Nadleśniczy w swojej analizie. Na uwagę zasługuje wykonanie w pełnym wymiarze zadań obligatoryjnych dotyczących pielęgnowania zainwentaryzowanych upraw i młodników oraz trzebieży wczesnych, gdyż właśnie wykonanie takich prac pielęgnacyjnych w tym okresie gwarantuje stabilizację przyszłego drzewostanu.

W poprzednim PUL planowany rozmiar użytkowania przedrębnego był mniejszy od przyrostu. Przyjęto w nadleśnictwie na poziomie 50% bieżącego przyrostu miąższości. Nadleśnictwo w ramach użytkowania przedrębnego, wraz z poborem użytków przygodnych, wykonało etat miąższościowy w 107% pozyskując 468105 m³ drewna. Łączny etat powierzchniowy nadleśnictwo wykonało w 97%.

Analizując etaty cząstkowe w wymiarze powierzchniowym stwierdza się:

□ CP-P wykonano w 108%. Przekroczenie wynika z faktu odnotowywania przez nadleśnictwo zabiegów pielęgnacyjnych przedrębnych z pozyskaniem grubizny w młodnikach, które w PUL były planowane jako zabiegi hodowlane.

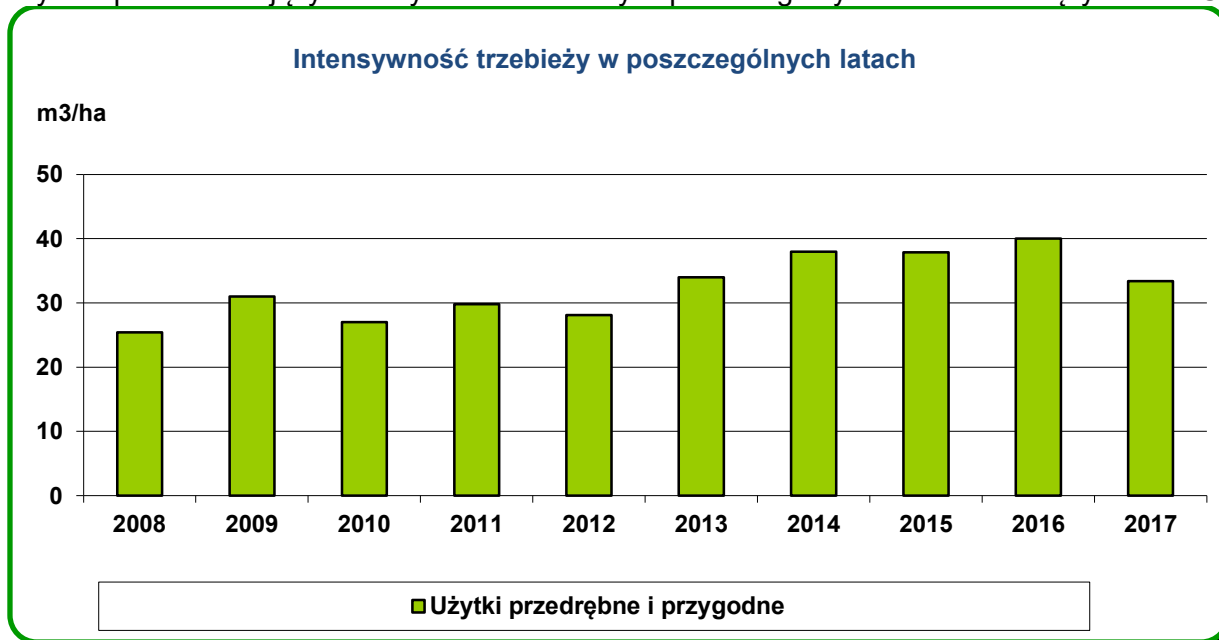
□ TW wykonano w 95%. Mniejsze wykonanie wynika z faktu odnotowania w dokumentacji nadleśnictwa zabiegu jako TP z uwagi na wykonany charakter pielęgnacji drzewostanu wynikający z potrzeb jego aktualnego stanu.

□ TP wykonano w 97%. Zabiegu TP nie wykonano w drzewostanach podtopionych i w rezerwach przyrody.

BULiGL, na etapie sporządzania planu urządzenia lasu, konsultowało z Konserwatorem Przyrody w Lublinie planowane zabiegi pielęgnacyjne w rezerwach na powierzchni 74,39 ha. W ramach tej powierzchni projektowano pozyskanie 2000 m³ drewna. Wykonawca opracowując PUL miał nadzieję, że konsultowane zabiegi będą wskazówką do wydania zarządzenia RDOŚ na wykonanie zadań ochronnych w tych wyłączeniach. Natomiast w praktyce, jak widać, nie zostały one sformalizowane.

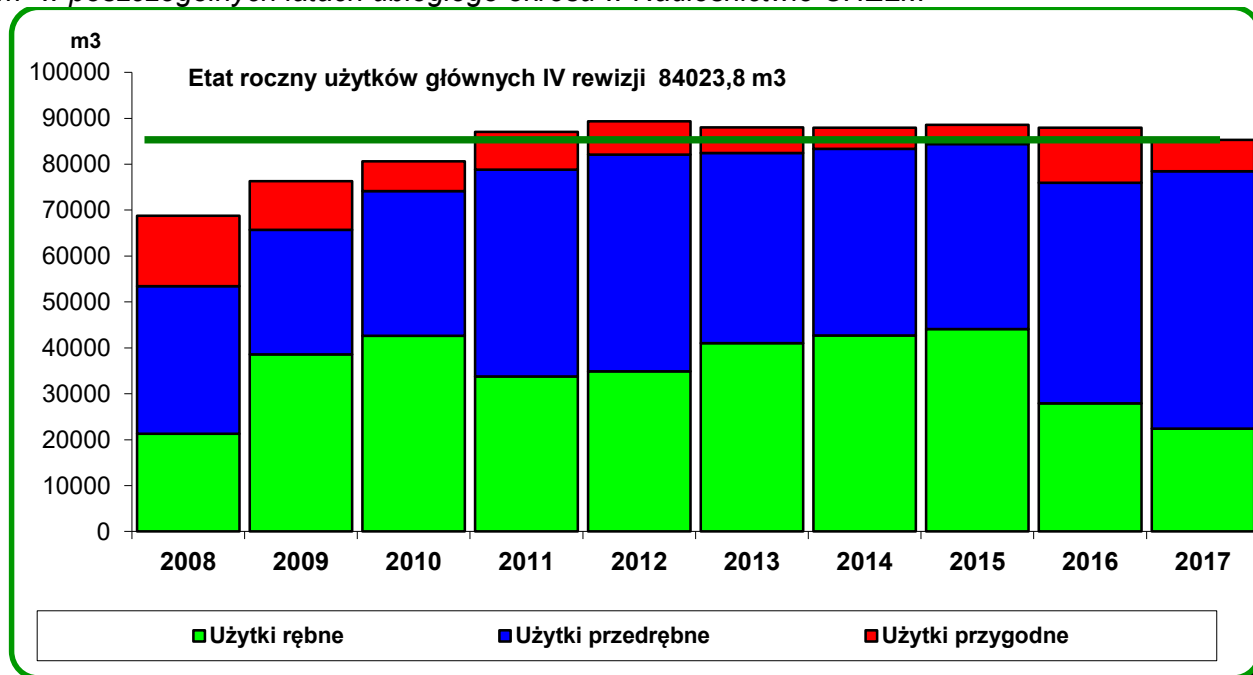
Użytkowanie przedrębne było prowadzone wg potrzeb hodowlanych a cięcia wykonywane były prawidłowo. W planie urządzenia lasu przyjęto intensywność użytkowania przedrębnego dla wszystkich obrębów leśnych w wysokości 28 m³/ha. Uzyskana intensywność cięć pielęgnacyjnych w nadleśnictwie wynosi łącznie z użytkami przygodnymi 30,3 m³/ha. Intensywność trzebieży wzrastała wraz z upływem kolejnych lat PUL od 25 m³/ha do 40 m³/ha. Tendencja ta ma istotne znaczenie do planowania przedrębnego na przyszłe 10-lecie.

Wykres przedstawiający intensywność trzebieży w poszczególnych latach obowiązywania PUL

Etat użytków głównych ustalony został na 840238 m³ wykonany został w 100%.

Poniżej na wykresie przedstawiono - udział użytków głównych oraz przygodnych w masie m³ w poszczególnych latach ubiegłego okresu w Nadleśnictwie CHEŁM

Udział użytków przygodnych w stosunku do użytkowania głównego wyniósł przeszło 5%, natomiast udział użytków przygodnych pozyskanych w drzewostanach przedrębnych, w stosunku do wielkości użytkowania przedrębного, wynosi ok. 13% [III rewizja 23%].

Użytkowanie rębne i przedrębne było prowadzone zgodnie z zasadami zrównoważonego i wielofunkcyjnego modelu gospodarstwa leśnego. Należy stwierdzić, że wykonane zabiegi poprawiły stan lasu oraz wpłynęły na stabilność drzewostanów.

Kierunki działań nadleśnictwa w zakresie realizacji planu użytkowania głównego należy ocenić pozytywnie, bowiem łączny etat miąższościowy użytków głównych nie został przekroczony, a w ramach tych prac uzyskano:

- wzrost zasobności drzewostanów
- wzrost wieku drzewostanów,
- poprawę struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów,
- dobry stan zdrowotny i sanitarny drzewostanów.

Przywołane dane oznaczają, że planowa gospodarka leśna wpłynęła korzystnie na rozwój drzewostanów w nadleśnictwie. Wzrost zasobności i wzrost wieku drzewostanów oraz znaczne odchylenie przeciętnego wieku drzewostanów w stosunku do połowy średniego wieku rębności, wskazuje na konieczność zwiększenia zadań użytkowania rębного w planie urządzenia lasu V rewizji.

III. OCENA ZAGOSPODAROWANIA LASU

1 Hodowla lasu

Analiza z wykonania prac z zakresu hodowli lasu za ubiegły okres przedstawiona została w referacie Nadleśniczego, którą opatrzone wyjaśnieniem i komentarzem. BULiGL potwierdza, że nie wykonanie niektórych zadań związanych z pracami hodowlanymi było skutkiem nie zrealizowania cięć rębnych oraz przelegiwania zrębów.

Wyniki realizacji zadań hodowlanych:

- wykonano odnowienia halizn, płazowin i zrębów zaległych w 100%. Odnowienia wykonano w początkowym okresie obowiązywania PUL,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

- wykonano 48% odnowień zrębów zupełnych bieżących i 75% odnowień po rębniach złożonych. Niepełne zrealizowanie planu wynika z faktu przelegiwania zrębów, braku możliwości odnowienia zrębów wykonanych w 2017 r. i niezrealizowania etatu cięć rębnych,
- dolesiono luki i przerzedzenia, które odznaczały się uzasadnionym celem hodowlanym do wykonania zabiegu. Plan przekroczone trzykrotnie. Przekroczenie wynika z dolesień luk powstałych po działalności szkodliwych czynników biotycznych (huba korzeni, przyptaszczek, kornik ostrozębny) i abiotycznych (wiatry huraganowe),
- pdsadzenia produkcyjne wykonano w 30%. BULiGL potwierdza, że zaplanowane pdsadzenia w drzewostanach rębnych nie miały uzasadnienia hodowlanego,
- uzyskano 66,85 ha upraw z odnowienia naturalnego (ok. 6% odnowień),
- pielęgnowano wszystkie uprawy i młodniki dostosowując właściwy rodzaj zabiegu pielęgnacyjnego do okresu ich życia i do potrzeb hodowlanych.

2 Stan upraw i młodników do 10 lat na pow. otwartych i podokapowych

Ocena upraw i młodników do lat 10-ciu na powierzchniach otwartych i ocena upraw podokapowych oraz upraw i młodników po rębni częściowej i gniazdowej, oparta jest na podstawie aktualnych danych uzyskanych w wyniku prac taksacyjnych, zestawionych w tabelach XI i XII.

Oceniając uprawy na powierzchniach otwartych należy stwierdzić, że stan ich jest bardzo dobry i dobry. Upraw zgodnych ze składem pożądanym jest 79% - wzrost w stosunku do ubiegłego 10-lecia o 13%. Upraw częściowo zgodnych jest 20%. Upraw niezgodnych ze składem pożądanym 1%- zmniejszenie w stosunku do IV rewizji o 7%. Upraw przepadłych nie zarejestrowano.

Na uwagę zasługuje zarejestrowanie upraw oraz młodników po rębni częściowej i gniazdowej na powierzchni 763,72 ha [wzrost o 144% w stosunku do 2008 r.], które charakteryzują się bardzo dobrą jakością hodowlaną o przeciętnym wskaźniku 12 i stopieniem pokrycia wynoszącym ok. 85%. Jest to pozytywny wskaźnik obrazujący sposób zagospodarowania tutejszych drzewostanów z wykorzystaniem żyznych siedlisk oraz dający nadzieję na dobrą jakość drzewostanów w przyszłości.

Odnosnie odnowień podokapowych należy stwierdzić, że uprawy te zajmują od 70 do 30% powierzchni manipulacyjnej drzewostanów w KO oraz od 10-30% pokrycia w drzewostanach KDO i odznaczają się dobrą i bardzo dobrą przydatnością hodowlaną o przeciętnym wskaźniku 12. Dominującym gatunkiem tych odnowień jest Db Bk, Ol.

Stan upraw jest bardzo dobry i dobry, skład gatunkowy jest zgodny z typem drzewostanu i siedliskiem przyrodniczym. Dostosowanie składów gatunkowych upraw do siedliska zmierza w kierunku pełniejszego wykorzystania możliwości produkcyjnych siedlisk. Nadleśnictwo w celu zabezpieczenia upraw przed szkodami od zwierzyny płowej stosowało różnego typu metody ochrony i dlatego zainwentaryzowane szkody są gospodarczo znośne.

Do pozostałych czynności i przedsięwzięć z zakresu hodowli lasu nie wnosi się uwag.

3 Selekcja i nasiennictwo

Bez uwag.

4 Ochrona lasu

4.1 Ogólny stan zdrowotny lasów nadleśnictwa

Zagadnienia dotyczące zagrożeń ze strony owadów, grzybów pasożytniczych, pożarów oraz deficytu wody w okresie wegetacyjnym oraz nadmiaru w wyniku podtopienia, a także sposoby ich zwalczania i profilaktyki przedstawiono obszernie w referacie Nadleśniczego. Każde anomalie przyrodnicze uaktywniają rozwój szkodliwych owadów i grzybów. Dlatego działania ochronne z zakresu ochrony lasu podejmowane przez nadleśnictwo miały wielkie znaczenie, ponieważ przyniosły spodziewane rezultaty i powinny być traktowane jako wytyczne na bieżące dziesięciolecie.

Stan lasu pod względem zdrowotnym i sanitarnym należy określić jako dobry, za wyjątkiem drzewostanów podtapianych, których stan należałoby określić jako labilny.

4.2 Zagrożenia ze strony zwierząt oraz zagrożenia ze strony szkodliwych owadów i grzybów pasożytniczych

Bez uwag

4.3 Zagrożenia ze strony pożarów

Bez uwag

4.4 Ocena infrastruktury technicznej

Mając na uwadze zwiększone użytkowanie oraz stosowane techniki pozyskania i wywozu drewna, bardzo ważnym elementem w prowadzeniu właściwej gospodarki leśnej jest infrastruktura drogowa. Nadleśnictwo posiada program docelowej sieci drogowej w nadleśnictwie. Program ten wskazuje właściwą organizację ruchu pojazdów mechanicznych po ściśle określonych drogach, lepsze udostępnienie lasu do celów ochrony przeciwpożarowej, usprawnienie pielęgnowania i użytkowania drzewostanów.

BULiGL, analizując występowanie podtopień drzewostanów, proponuje nadleśnictwu opracowanie Operatu wodnego.

4.5 Gospodarka łowiecka

Wykonywany co roku plan odstrzału zwierząt w nadzorowanych obwodach łowieckich jest na dobrym poziomie. Prowadzone działania w stosunku do kół łowieckich należy kontynuować. Głównym zadaniem nadleśnictwa powinno być egzekwowanie od kół łowieckich redukcji zwierzyny grubej do stanu docelowego określonego dla poszczególnych obwodów łowieckich. Ważnym zadaniem nadleśnictwa jest też poprawa warunków bytowania zwierząt poprzez ograniczenie niepokojów w biotopie, wprowadzanie w uprawach i młodnikach gatunków biocenotycznych, w miejscach szczególnie narażonych na szkody od zwierzyny oraz zapewnienie odpowiedniej ilości poletek łowieckich.

4.6 Ocena realizacji programu ochrony przyrody

Zadania wynikające z Programu ochrony przyrody zostały przez nadleśnictwo wykonane, co zostało szczegółowo przedstawione w referacie.

W ciągu ubiegłego okresu nastąpił rozkwit działalności edukacyjnej społeczeństwa, która prowadzona była przez nadleśnictwo na wielu płaszczyznach. Godnym powszechnego szacunku jest fakt umiejętnego kreowania ochrony przyrody i prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej. Dokumentem na podstawie którego nadleśnictwo prowadziło działalność był „Programu edukacji leśnej społeczeństwa opracowany na lata 2008-2017”. W nowym Programie proponuje się wprowadzić większy nacisk na prezentowanie pracy leśniczego z zakresu użytkowania i hodowli lasu.

Potwierdzeniem dbałości o przyrodę jest dowód, że przedmioty ochrony przyrody oraz cele ochrony przyrody na terenie nadleśnictwa zostały zachowane, utrzymane i powiększone co zostało przedstawione w nowym POP.

Wykonawca planu widzi duży problem związany z zaśmiecaniem lasu przy drogach, szlakach turystycznych, ścieżkach edukacyjnych i utrzymywaniu czystości w pobliżu miejsc postojowych, parkingów i dróg. BULiGL proponuje nadleśnictwu opracowanie programu przeciwdziałania zaśmiecaniu terenów leśnych.

IV. OCENA ZMIAN STANU ZASOBÓW LEŚNYCH

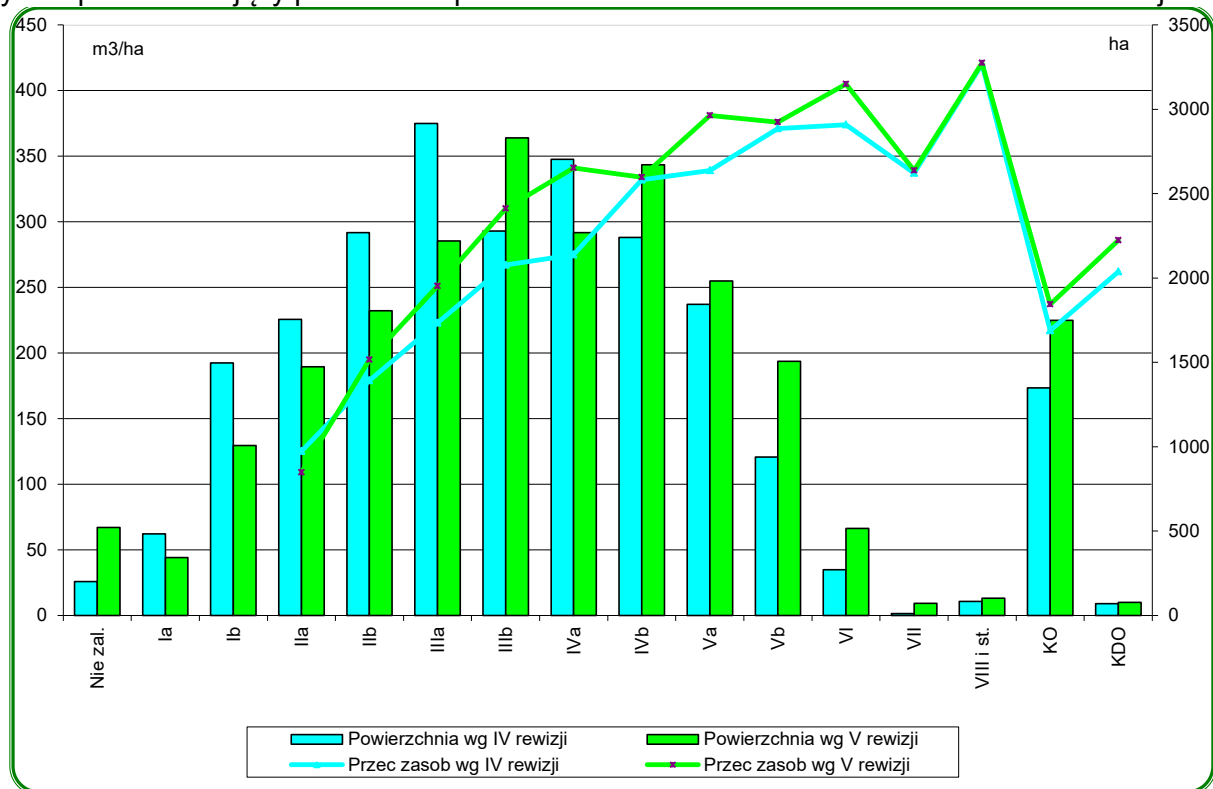
1 Analiza powierzchni leśnej i zasobów drzewnych

W wyniku prowadzonej działalności gospodarczej w minionym 10-leciu nastąpiły zmiany najważniejszych parametrów odnoszących się do stanu zasobów leśnych nadleśnictwa:

- przeciętna zasobność drzewostanów zwiększyła się z 232 m³/ha do 270 m³/ha,
- podwyższeniu uległ średni wiek drzewostanów o 5 lata z 56 na 61 lat,
- wzrost powierzchni leśnej o 237,35 ha,
- wzrost powierzchni ogólnej nadleśnictwa (bez gruntów współdziałowych) o 248 ha, [z gruntami współwłasnościowymi o 473,28 ha]
- zwiększył się całkowity zapas drzewostanów o 18%.
- postępuje stopniowa poprawa struktury gatunkowej drzewostanów w kierunku lepszego dostosowania do siedlisk, tzn. spadek na siedliskach lasowych sosny i brzozy na korzyść dębu i grabu.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Wykres przedstawiający porównanie powierzchni i zasobności drzewostanów w IV i V rewizji

Drzewostany nadleśnictwa odznaczają się nierównomiernym rozkładem klas wieku. W strukturze wiekowej drzewostanów nadleśnictwa dominują drzewostany IIIb i IVb, które zajmują 27% powierzchni, stanowią też największy udział miąższościowy w nadleśnictwie (31%). Mały udział stanowią drzewostany I klasy wieku (ok. 6%). W stosunku do IV rewizji zwiększył się udział drzewostanów ponad 100-letnich.

Przeciętna zasobność w nadleśnictwie w latach 1975-2018, przy zbliżonej powierzchni leśnej, znacznie wzrosła (od 133 do 270 m³/ha, tj. wzrost o 203%).

Tabela przedstawiająca zmiany przeciętnego wieku drzewostanów w kolejnych rewizjach PUL

Przeciętny wiek drzewostanów w kolejnych rewizjach PUL					
I	II	III	IV	V	Prognoza
1.10.1975	1.01.1988	1.01.1998	1.01.2008	1.01.2018	31.12.2027
39	45	48	56	61	65

Na przestrzeni 50 lat przeciętny wiek drzewostanów w nadleśnictwie wzrośnie o 26 lat (wzrost o 66%).

Przeciętny wiek drzewostanów jest większy o 11 lat od orientacyjnego średniego wieku rębności, obliczonego jako średnio ważony z przeciętnych wieków rębności poszczególnych gatunków drzew. Zaplanowany rozmiar użytkowania rębego ma przeciwdziałać niekorzystnym zmianom. Proponowany etat według kierunku rozwoju zasobów drzewnych należy traktować jako orientacyjny etat według pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych. w lasach wielofunkcyjnych. Proponowany rozmiar użytkowania przedrębego na poziomie 68%, bieżącego przyrostu miąższości z wszystkich drzewostanów przedrębnych, zapewnia zachowanie trwałości i prawidłowego rozwoju zasobów drzewnych w 10-leciu w lasach nadleśnictwa.

Proponowany łączny etat pozyskania (brutto) stanowi ok. 26% zasobów, 113% przyrostu spodziewanego, 78% przyrostu uzyskanego, 81% wg przyrostu WISL i 79% przyrostu wg BDL („Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w LP na dzień 1.01.2016 r.”, Sękocin Stary 2017).

W nawiązaniu do referatu Nadleśniczego należy pozytywnie ocenić całokształt działań podejmowanych przez nadleśnictwo w zakresie prowadzenia gospodarki leśnej. Nie została zachwiana zasada trwałości lasu i trwałości produkcji.

2 Ocena oddziaływania czynności gospodarczych na środowisko

Mijający Plan Urządzenia Lasu miał opracowaną „Prognozę oddziaływania na środowisko na lata 2010-2017. Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko zostały opracowane stosownie do stanu ówczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

W prognozie nie stwierdzono, aby działania zapisane w PUL miały negatywny wpływ na cele ochrony rezerwatów, parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. W wyniku analizy stwierdzono też, że zapisy Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Chełm w okresie od 01.01.2010–31.12.2017 r. nie przewidują działań mogących oddziaływać negatywnie na środowisko i cele ochrony obszarów Natura 2000.

W prognozie poddano analizie oddziaływania zapisów planu na chronione i rzadkie gatunki grzybów, roślin, zwierząt i siedlisk przyrodniczych. Zapisano również sposoby ograniczania negatywnego wpływu planowanych zabiegów gospodarczych w miejscach występowania chronionych gatunków. BULiGL stwierdza, że nadleśnictwo w ramach czynności gospodarczych stosowało, zapisane w Prognozie oddziaływania na środowisko, sposoby ograniczające negatywny wpływ zabiegów na chronione gatunki.

Planowane zabiegi na siedliskach przyrodniczych

Lp	Siedlisko przyrodnicze			Odnawianie	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie				Brak zabiegów
	Nazwa	Pow [ha]	Kod			I	II	III	IV	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Twarde oligo-mezotroficzne wody z podwodnymi łąkami ramienic	0,40	3140							0,40
2	Naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	0,58	3150		0,03					0,55
3	Murawy kserotermiczne	14,57	6210		1,47					13,10
4	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	25,66	6410							25,66
5	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	4,43	6510							4,43
6	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	24,00	7110*							24,00
7	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	16,45	7140		0,08					16,45
8	Torfowiska nakredowe	393,92	7210*							393,92
9	Grąd subkontynentalny	8114,38	9170	0,33	6804,94	3,79	407,56	592,87	25,06	279,73
10	Bory i lasy bagienne	8,23	91D0*		8,23					
11	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	78,22	91E0	0,86	58,89			4,20		14,36
	Razem			1,19	6873,64	3,79	407,56	597,07	25,06	772,60

Ogólna powierzchnia siedlisk przyrodniczych na gruntach nadleśnictwa wykazana w bazie INVENT wynosiła 8680,91 ha, w tym siedliska o stanie A zajmują 6,09% powierzchni, siedliska o stanie B zajmują 26,39%, siedliska o stanie C zajmują 67,52. W wyniku prac fitosocjologicznych i weryfikacji siedlisk przyrodniczych aktualna powierzchnia wynosi 8355,59 ha, w tym 924,99 ha siedlisk przyrodniczych w specjalnych obszarach ochrony siedlisk Natura 2000. Stan oceny siedlisk przyrodniczych jest następujący: siedliska o stanie A zajmują 1,3%, o stanie B 65,7% i siedliska o stanie C 33%, Wykazane na początku okresu stanowiska chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów zostały nie tylko zachowane ale i powiększone. W związku z nowymi trzema Rozporządzeniami Ministra Środowiska w sprawie chronionych gatunków zwierząt, roślin i grzybów z października 2014 roku niektóre gatunki wykazane w poprzednim PUL jako chronione zostały pozbawione statusu gatunku chronionego tj.: barwinek pospolity, konwalia majowa, porzeczka czarna, przylaszczka pospolita, kopytnik pospolity, pierwiosnek lekarski, bluszcz pospolity, paprotka

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

zwyczajna, grąźel żółty, kruszyna pospolita, przytulia wonna, kokoryczka pusta, purchawica olbrzymia, a niektóre będące pod ścisłą ochroną zostały objęte ochroną częściową np. parzydło leśne, torfowce, bagno zwyczajne, miodownik melisowaty, gnieźnik leśny, kruszczyk szerokolistny, podkolan biały, wroniec widlasty, widłak goździsty, widlicz spłaszczony. Przywołując poniższe dane, zdecydowanie należy stwierdzić, że podczas realizacji zadań gospodarczych stan lasu nie uległ pogorszeniu. Prowadzona gospodarka leśna nie wpłynęła negatywnie na rośliny występujące w drzewostanach, ponieważ wykaz chronionych roślin na koniec okresu gospodarczego został powiększony o 12 gatunków tj.: dziewięciśń popłocholistny *Carlina onopordifolia*, fołek bagienny *Viola uliginosa*, goryczka krzyżowa *Gentiana cruciata*, kłoc wiechowata *Caldium mariscus*, len żółcisty *Linum Flaum*, pełnik europejski *Trollius europaeus*, pływacz drobny (pływacz mniejszy) *Utricularia minor*, pływacz średni (pływacz pośredni) *Utricularia intermedia*, starodub łąkowy *Ostericum palustre*, tojad mocny *Aconitum firmum*, dzięgiel (arcydzięgiel) litwor *Angelica archangelica*, pierwiosnek (pierwiosnka) wyniosły *Primula elatior*.

Zaplanowana w minionym okresie wielkość pozyskania drewna została przez nadleśnictwo wykonana w 100%. Wykonane zadania gospodarcze w drzewostanach, zdaniem BULiGL, nie wpłynęły negatywnie na środowisko przyrodnicze. Cięcia rębne przyczyniły się do poprawy struktury wiekowej drzewostanów w nadleśnictwie, co pozytywnie wpłynęło na różnorodność biologiczną w lesie.

Analizując wykonane czynności gospodarcze jakimi są różne rodzaje i formy rębni oraz zapisy dokonane przez nadleśnictwo w kronice POP i Prognozy, nie stwierdzono negatywnego oddziaływania w stosunku do zwierząt i środowiska. Podczas realizacji zadań były uwzględniane ograniczenia opisane w POP na lata 2008-2017 i Prognozie na lata 2010-2017. Ogólnie należy stwierdzić, że te czynności wpłynęły pozytywnie, ponieważ zachowały wielkość populacji gatunków zwierząt w nadleśnictwie na poziomie 204 gatunków, w tym 150 gatunków ptaków. W ramach cięć rębnych tworzono i kształtowano strefy ekotonowe pomiędzy różnymi ekosystemami. Wykonane rębnie stwarzały nowe miejsca lęgowe dla szeregu ptaków np.: kos, śpiewak, pierwiosnek, świergotek oraz atrakcyjne żerowisko dla szponiastych i sów, tzn., że zagospodarowywany las posiada najważniejsze elementy zapewniające ptakom żerowanie, schronienie i miejsca lęgowe. Pozostawiane były stare zmurzałe drzewa nadające się do wykucia nowej dziupli dzięciołom i do założenia gniazda innym ptakom, chronione były mokradła na których żerują ptaki drapieżne.

W nadleśnictwie na początku obowiązywania PUL istniało 42 strefy ochronne miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków chronionych: orlika krzykliwego, bociana czarnego, bielika i żółwia błotnego. W okresie obowiązywania PUL zostało zwiększonych do 61 stref. W strefach ochrony całorocznej nie były planowane czynności gospodarcze, natomiast w strefach ochrony okresowej było planowane użytkowanie rębne i zabiegi pielęgnacyjne drzewostanu. Nadleśnictwo planowane zabiegi wykonywało poza okresem lęgowym. W ocenie BULiGL wykonane zabiegi nie spowodowały pogorszenia stanu siedlisk ptaków, ponieważ populacja ich została zachowana.

W odniesieniu do ssaków tj. jaszczurki, zaskroniec, ryjówka, nietoperze, jeleń, sarny, dzik, które pozytywnie reagują na zróżnicowanie struktury drzewostanów i mozaikowość środowiska powstająca przy realizacji cięć rębnych, zbiegi te wykonywane były w okresie zimowym. Nadleśnictwo realizowało również zalecenia z programu ochrony przyrody dotyczące pozostawiania drzew dziuplastych, drzew starych, martwych, nasienników, fragmentów starodrzewi. Te czynności wpłynęły korzystnie na stan zachowania gatunków zwierząt tj. dzięcioły, ptaki drapieżne, ryjówki.

W trakcie realizacji czynności gospodarczych tj. TP, TW, CP, CW zostały zachowane stanowiska roślin chronionych, poprzez działania zabezpieczające polegające na informowaniu wykonawców prac, wyznaczaniu szlaków zrywkowych, omijaniu stanowisk, wykonywaniu prac w okresie zimowym. Przykładem między innymi jest zachowanie w nie pogorszonym stanie 56 gatunków roślin, w tym m.in.: obuwika pospolitego, lillii złotogłów, buławnika wielkokwiatowego, kruszczyka połabskiego i szerokolistnego, widłaków, rokiennika pospolitego, ciemiężycy zielonej, wawrzynka wilczełyko, bagna zwyczajnego oraz zinwentaryzowanie nowych stanowisk i stwierdzenie 12 innych gatunków chronionych.

Analizując czynności gospodarcze w stosunku do siedlisk, w tym siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 stwierdza się, że nie było fizycznej degradacji siedlisk. Poprzez wykonane zabiegi tj. rębnie, trzebieże, odnowienia, poprawiła się jakość siedliska leśnego. Dowodem tego korzystnego wpływu jest zmniejszenie drzewostanów sosnowych i brzozowych, brak drzewostanów z panującym gatunkiem obcym, większa zgodność z siedliskiem upraw i młodników oraz poprawa stanu zachowanie siedlisk przyrodniczych (zmniejszenie powierzchni siedlisk o stanie C i wzrost o stanie B).

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Wykonywane czynności gospodarcze na przestrzeni obowiązywania PUL zapewniały prace i dochód wielu grupom zawodowym. Ten ekonomiczny aspekt wpływa bardzo korzystnie, ponieważ jest to niekiedy jedyny dochód miejscowej ludności. Dodatkowo pozyskane drewno stwarza, w sposób indukowany, szereg miejsc pracy w firmach i administracji, w których powstają produkty drzewne jako wyroby ekologiczne.

Realizacja kierunkowych wytycznych zapisanych w POP dotyczących edukacji leśnej i turystyki, stale podnosi poziom świadomości społeczeństwa, a co za tym idzie ograniczenie niepożądanych zachowań ludzi tj. zaśmiecanie, świadome podpalanie, niszczenie chronionych roślin i zwierząt, dzikie wysypiska śmieci. Eliminacja takich zachowań powoduje ograniczanie negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i las oraz poprawę krajobrazu.

W trakcie prac nad sporządzeniem nowego PUL i mając powyższe na uwadze nie stwierdzono wypadków negatywnego oddziaływania czynności gospodarczych na środowisko i obszary Natura 2000.

Występujące na gruntach nadleśnictwa obszary Natura 2000, które mają sporządzone plany zadań ochronnych, zadania ochronne z tych planów zostały zapisane w nowym PUL na lata 2018-2027

V. OCENA WYNIKU EKONOMICZNEGO GOSPODARKI LEŚNEJ ZA OKRES UBIEGŁY

Ubiegły PUL nie miał wykonywanej ekspertyzy ekonomicznej, w związku z powyższym w niniejszym koreferacie nie będzie dokonywana ocena wyniku ekonomicznego gospodarki leśnej za okres 2008-2017.

VI. ZAKOŃCZENIE

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, jako wykonawca projektu planu urządzenia lasu na lata 2018-2027 oraz w oparciu o referat i powyższy koreferat stwierdza, że nadleśnictwo prawidłowo prowadziło gospodarkę leśną w okresie obowiązywania Planu IV rewizji obejmujące lata 2008-2017. Pomimo występowania wielu niekorzystnych zjawisk atmosferycznych i nadmiernego rozwoju szkodliwych patogenów grzybowych i owadów jakie nękały lasy nadleśnictwa, stwierdza się, że nadleśnictwo racjonalnie gospodarowało zasobami drzewnymi o czym świadczy dobry stan lasów i zachowana stabilność drzewostanów. Te podstawowe kryteria świadczą o trosce służby leśnej i nadleśnictwa w zachowaniu trwałości produkcji i wielofunkcyjności lasu.

Opracował:
Zastępca Dyrektora Oddziału

inż. Konstanty Kasperuk

2.4. Końcowa ocena gospodarki przeszłej Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

O C E N A
gospodarki przeszłej w Nadleśnictwie Chełm
za okres 01.01.2008 r - 31.12.2017 r.
dokonana przez

Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

W oparciu o:

- „Analizę gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego” za lata 2008-2017 r. przedstawioną przez Nadleśniczego Nadleśnictwa **Chełm**.
- Koreferat Wykonawcy Projektu Planu Urządzenia Lasu do „Analizy gospodarki leśnej ubiegłego okresu gospodarczego”.
- Referat kierownika ZOL dotyczącego kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu dla **Nadleśnictwa Chełm**.
- Informację Zespołu Urządzania Lasu w zakresie wykonania monitoringu dotyczącego skutków realizacji planu na środowisko i obszary Natura 2000.
- Informację z wyników kontroli okresowej przeprowadzonej w Nadleśnictwie Chełm za lata 2008-2017 przedstawioną przez pracownika Wydziału Kontroli i Audytu w RDLP w Lublinie
- Wyniki dyskusji prowadzonej na posiedzeniu Narady Techniczno – Gospodarczej.

o c e n i a m

gospodarkę leśną prowadzoną w okresie 2008-2017 roku

przez **Nadleśnictwo Chełm**

p o z y t y w n i e

Na ocenę składają się:

- Użytkowanie główne miąższościowo wykonane na poziomie 100%. Użytki rębne – masowo 92,42%, powierzchniowo 86,26%, przedrębne masowo 106,89% i powierzchniowo 96,97%, w tym: w czyszczeniach 107,55%, w trzebieżach 95,95%. Udział użytków przygodnych w użytkowaniu przedrębnym wyniósł 12,6%, a w użytkowaniu ogółem 9,4%.
- Wykonanie zadań z zakresu hodowli lasu w stopniu wynikającym z potrzeb i możliwości.
- Dobry stan zainwentaryzowanych upraw i młodników. Wysoka zgodność składów gatunkowych z TD dla upraw i młodników na pow. otwartych 99%. Stopień pokrycia [zadrzewienie] upraw podokapowych i upraw i młodników po rębniach złożonych na poziomie 85%.
- Generalnie stabilny stan zdrowotny i zadawalający sanitarny lasu, co zostało potwierdzone w referacie Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Radomiu. Zabiegi ochronne przeprowadzono poprawnie z uwzględnieniem obszarów chronionych. Brak zaleceń monitoringu państwowego dla obszaru lasów zarządzanych przez nadleśnictwo.
- Pozytywna ocena wykonanych zadań z ochrony przyrody i zagospodarowania turystycznego określonych w Programie Ochrony Przyrody. Dobra współpraca ze środowiskiem naukowym, samorządami, organizacjami pozarządowymi oraz społecznością lokalną.
- Profesjonalnie realizowane zadania z zakresu edukacji leśnej. Czynny udział Nadleśnictwa w licznych przedsięwzięciach edukacyjnych, jako organizator lub współorganizator.
- Dobre wyniki z kontroli okresowej z działów Urządzenie lasu, Hodowla lasu, Ochrona lasu i Ochrona przyrody.

Wyniki osiągnięte w podstawowej działalności Nadleśnictwa zostały przedstawione w tabelach nr: IX, X, XI, XII, XIII.

Dyrektor
mgr inż. Jerzy Sądka

3. OPIS ZASAD OKREŚLANIA ZADAŃ GOSPODARCZYCH DLA NADLEŚNICTWA WRAZ Z ZESTAWIENIAMI TYCH ZADAŃ

3.1. Ogólne zasady określania zadań gospodarczych dla nadleśnictwa

Zasady określania zadań gospodarczych zostały przyjęte na podstawie szczegółowej inwentaryzacji lasu, opracowań specjalistycznych, analiz i opisów gospodarki leśnej w ubiegłych latach oraz warunków przyrodniczych.

W Nadleśnictwie Chełm najważniejszymi celami gospodarki leśnej w najbliższych okresach gospodarczych będą:

- przeciwdziałanie zjawisku nadmiernej akumulacji surowca drzewnego na pniu w drzewostanach rębnych i przeszlorębnych;
- obniżenie/utrzymanie/zwiększenie przeciętnego wieku drzewostanów nadleśnictwa do poziomu 50 lat;
- poprawa powierzchniowej struktury klas wieku drzewostanów i zbliżenie jej do pożądanego układu klas wieku lasu normalnego;
- utrzymanie lub poprawienie stanu stabilności, zdrowotności, zgodności z siedliskiem i jakości drzewostanów;
- ochrona cennych elementów środowiska przyrodniczego występujących na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa;

Sformułowane powyżej zadania należy osiągnąć poprzez:

- planową realizację zadań gospodarczych związanych z zaprojektowanym użytkowaniem rębnym, czyli prowadzenie sukcesywnej przebudowy drzewostanów rębnych przeszlorębnych, przy pomocy rębni właściwych dla danych gospodarstw i siedlisk leśnych,
- planowe odnawianie pojawiających się zrębów otwartych oraz powierzchni podokapowych,
- stosowanie w odnowieniach gatunków lasotwórczych zgodnych z przyjętymi składami gatunkowymi upraw, z wykorzystaniem mikroźródnicowania siedlisk leśnych oraz tam gdzie to możliwe odnowień naturalnych,
- stosowanie w odnawianiu chronionych przyrodniczych siedlisk leśnych gatunków z właściwych, o kierunku ochronnym typów drzewostanów,
- właściwe wykonywanie wszystkich zabiegów przedrębnych, zgodnie z zasadami proekologicznej, trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, czyli w taki sposób, aby nie pogorszyć stanu i różnorodności siedlisk leśnych,
- stosowanie wszelkich dostępnych środków ochrony upraw i młodników leśnych przed szkodami od zwierzyny płowej,
- właściwe wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych w drzewostanów przedrębnych, czyli w sposób zapewniający poprawę ich stanu sanitarnego, jakości oraz stabilności ekologicznej, przy równoczesnym zapewnieniu maksymalnej możliwej ochrony cennych elementów środowiska przyrodniczego, występujących na powierzchni objętej zabiegami,
- stałe monitorowanie stanu sanitarnego lasu ze szczególnym uwzględnieniem drzewostanów na gruntach porolnych oraz jak najszybsze reagowanie na pojawiające się zagrożenia.

Proekologiczna gospodarka leśna zmusza do ciągłego poszukiwania rozwiązań oryginalnych, często bez wzorców, instrukcji i zaleceń. Wymaga daleko idącej samodzielności szczególnego rodzaju odpowiedzialności, nie za wykonanie planów, ale za rzeczywisty stan lasu. Powodzenie jej zależeć będzie od wiedzy realizatorów planu zagospodarowania lasu i umiejętności praktycznego jej zastosowania.

3.1.1. Cele trwalej zrównoważonej gospodarki leśnej

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach pod pojęciem trwale zrównoważonej gospodarki leśnej rozumie „działalność zmierzającą do ukształtowania struktury lasu i ich wykorzystania w sposób i tempie zapewniającym trwałe zachowanie ich bogactwa biologicznego, wysokiej produktywności oraz potencjału regeneracyjnego, żywotności i zdolności do wypełniania, teraz i w przyszłości, wszystkich ważnych ochronnych, gospodarczych i socjalnych funkcji na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów”.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Zgodnie z zapisami Instrukcji urządzania lasu do celów planowania urzędniowego przyjęto sześć następujących kryteriów trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz orientacyjne wskaźniki odpowiadające tym kryteriom:

- 1) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmacniania zasobów leśnych i ich udziału w globalnym bilansie węgla – oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które zapewnia pożądaną ilość i jakość zasobów leśnych w horyzoncie średnio i długookresowym (poprzez wyważenie stosunku pozyskania do przyrostu), zmierza do utrzymania zapasu lub jego zwiększenia (do poziomu pożądanego ze względów ekonomicznych, ekologicznych i społecznych) oraz zwiększania lesistości, kiedy tylko może to przyczynić się do zwiększenia wartości ekonomicznych, ekologicznych, społecznych i kulturowych;
- 2) kryterium utrzymania zdrowia i vitalności ekosystemów leśnych – oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które zmierza do jak najpełniejszego wykorzystania struktur i procesów naturalnych (gdzie jest to tylko możliwe i w stopniu ekonomicznie wykonalnym), popiera i utrzymuje odpowiednią różnorodność genetyczną, gatunkową i strukturalną oraz wykorzystuje gatunki drzew dostosowanych do warunków siedliskowych, w celu zwiększenia stabilności, żywotności i odporności lasów (na niesprzyjające czynniki środowiskowe) oraz wzmocnienia naturalnych mechanizmów regulacyjnych;
- 3) kryterium utrzymania i wzmacniania produkcyjnych funkcji lasu – oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które zmierza do zapewnienia odpowiedniego poziomu pozyskania produktów leśnych, zarówno drzewnych, jak i nie drzewnych (w rozmiarze nie większym niż możliwy do utrzymania przez długi okres) oraz odpowiedniej infrastruktury (w celu sprawnego dostarczania dóbr i usług), przy równoczesnej minimalizacji negatywnego oddziaływania na środowisko;
- 4) kryterium zachowania, ochrony i odpowiedniego wzmocnienia biologicznej różnorodności w ekosystemach leśnych – oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które preferuje:
 - a) odnowienia naturalne, jeżeli tylko występują warunki zapewniające odpowiednią ilość i jakość zasobów leśnych, a także gdy istniejące proveniencje cechują się odpowiednią jakością w odniesieniu do siedliska,
 - b) gatunki rodzime i lokalne (dobrze dostosowane do warunków siedliskowych) w odnowieniach i zalesieniach – tam gdzie to możliwe,
 - c) różnorodność, zarówno w obrębie struktury powierzchniowej, jak i pionowej oraz różnorodność gatunkową w leśnej działalności gospodarczej, a tam gdzie to możliwe, również zachowanie i odtwarzanie różnorodności krajobrazu,
 - d) pozostawianie obumarłych drzew stojących i leżących, drzew dziuplastych, starodrzewi i szczególnie rzadkich gatunków drzew, w liczbie i rozmieszczeniu koniecznym do zapewnienia różnorodności biologicznej, z uwzględnieniem potencjalnego oddziaływania na zdrowie i stabilność lasów oraz ekosystemów sąsiadujących z lasami,
 - e) ochronę cennych biotopów, m.in. źródeł, bagien, ostańców i wąwozów;
- 1) kryterium zachowania i odpowiedniego wzmocnienia funkcji ochronnych w zagospodarowaniu lasów (szczególnie w odniesieniu do gleby i wody) - oznacza konieczność takiego planowania urzędniowego, które zapewni dominację funkcji ochronnych w rezerwach, lasach ochronnych (szczególnie glebochronnych oraz wodochronnych), jak też najcenniejszych siedliskach (szczególnie łęgowych, bagiennych i wilgotnych), a także ich odpowiednie uwzględnianie w pozostałych lasach;
- 2) kryterium utrzymania innych funkcji i uwarunkowań społeczno-ekonomicznych wymaga przede wszystkim sprecyzowania oraz realizacji odpowiedniej strategii społeczno-gospodarczej na poziomie kraju, a następnie regionów; na poziomie nadleśnictwa i w planowaniu urzędniowym należy dążyć do:
 - a) zwiększania udziału społeczności lokalnej w podejmowaniu decyzji dotyczących trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej (szczególnie w odniesieniu do założeń projektu planu ustalonych przez KZP oraz końcowego projektu planu, omawianego z udziałem społeczeństwa podczas Komisji Projektu Planu),
 - b) udostępniania lasów do celów zdrowotno-rekreacyjnych (szlaki turystyczne, miejsca postoju, parkingi, urządzenia turystyczne, ścieżki rowerowe, ścieżki konne),
 - c) udostępniania lasów do celów dydaktycznych (izby i ścieżki przyrodnicze, lekcje przyrody w lesie),

d) promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej (foldery, programy ochrony przyrody, prelekcje).

Do celów planowania urzędniowego przyjęto, że poszczególne kryteria trwale zrównoważonej gospodarki leśnej powinny być przestrzegane na poziomie nadleśnictwa, m.in. w następujący sposób:

- 1) kryteria 1 oraz 3, dotyczące wzmacniania zasobów leśnych, a także ich funkcji produkcyjnych, poprzez ustalenie pożądanego kierunku rozwoju i stanu zasobów leśnych w nadleśnictwie na koniec okresu planistycznego, jak też przyjęcie takich wielkości i sposobów pozyskania drewna, które pozwolą na uzyskanie tego pożądanego stanu;
- 2) kryteria 2, 4 i 5, dotyczące ochrony przyrody, w tym różnorodności biologicznej w lasach, poprzez możliwie precyzyjne określenie priorytetów ochrony przyrody,
- 3) w tym gatunków i siedlisk, dla których wyznaczono obszary Natura 2000, a następnie ustalenie zagrożeń dla przedmiotów ochrony oraz przyjęcie odpowiednich sposobów postępowania gospodarczego zmierzających do minimalizacji tych zagrożeń.

W planowaniu trwale zrównoważonej gospodarki leśnej wyróżnia się realizowanie celów długookresowych (perspektywicznych) oraz średniookresowych. Niektóre, nazbyt szczegółowe, wskazania gospodarcze zamieszczone dawniej w opisie taksacyjnym drzewostanu należy traktować jako wskazania fakultatywne, ponieważ kwalifikują się do krótkookresowego (np. rocznego) planowania operacyjnego, do którego uprawniony jest Nadleśniczy zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o lasach.

Realizacja celów długookresowych (perspektywicznych) polega m.in. na:

- a) zapewnieniu zgodności planowania gospodarki leśnej z przepisami prawa;
- b) zapewnieniu zgodności zadań określonych w planie urządzenia lasu z obowiązującymi „Zasadami hodowli lasu”;
- c) ustaleniu pożądanego składu gatunkowych drzewostanów zgodnych z warunkami siedlisk leśnych (TD o kierunku ochronnym lub gospodarczym), które nazywane są hodowlanymi celami gospodarki leśnej;
- d) zapewnieniu zachowania trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania, m.in. poprzez:
 - optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, - wyrażonego dla głównych gatunków drzew – w formie przeciętnych wieków rębności,
 - dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych dla realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych).

Do realizacji celów średniookresowych zalicza się większość wskazań, wytycznych, ukierunkowań i zadań określonych w planie urządzenia lasu, w tym:

- a) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego składu gatunkowego drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do siedliskowych typów lasu oraz siedlisk przyrodniczych;
- b) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego budowy lasu oraz struktury wiekowej drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do wymagań trwałości lasów i ciągłości ich użytkowania;
- c) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego stanu zdrowotnego i sanitarnego drzewostanów na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do wymagań stabilności lasu;
- d) wytyczne zmierzające do osiągnięcia pożądanego wielkości zasobów miąższości drewna na koniec planowanego okresu gospodarczego, odpowiednio do możliwości przyrostu tej miąższości w okresie dziesięciolecia i wielkości pozyskania drewna wynikającej z potrzeb pielęgnowania, przebudowy oraz odnowienia drzewostanów;
- e) wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego określone dla poszczególnych gospodarstw (w tym rezerwatów i lasów ochronnych);
- f) wytyczne postępowania gospodarczego określone dla obiektów specyficznych (w tym obszarów Natura 2000);
- g) wskazania i wytyczne postępowania gospodarczego zmierzające do realizacji celów hodowlanych i technicznych określonych dla poszczególnych drzewostanów – na podstawie celów ustalonych ramowo dla nadleśnictwa i obrębu leśnego – z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanów;
- h) wskazania zmierzające do zapewnienia pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu (w tym podział na ostępy oraz jednostki kontrolne);
- i) wskazania i wytyczne dotyczące przebudowy drzewostanów, których stan nie zapewnia osiągnięcia celów gospodarki leśnej;

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

j) wskazania i wytyczne zmierzające do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in. poprzez określenie:

- zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu,
- zaleceń wynikających z programu ochrony przyrody,
- kierunku regeneracji siedlisk zniekształconych,
- potrzeb z zakresu odbudowy systemu małej retencji w lasach,
- kierunkowych zadań gospodarki łowieckiej oraz potrzeb rozwoju infrastruktury technicznej.

3.1.2. Ogólne zasady zachowania ładu przestrzennego i czasowego w planowaniu zadań gospodarczych

3.1.2.1. Podział lasu na grupy lasu i kategorie ochronności

W Nadleśnictwie Chełm przyjęto podział lasu na kategorie ochronności określony Decyzją nr 37/99 Ministra OŚZNiL z dnia 18 maja 1999 roku oraz ustaleniami planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Chełm na lata 2008-2017. Podział powierzchni leśnej nadleśnictwa według funkcji lasu oraz poszczególnych kategorii ochronności przedstawia tabela:

Tabela 63. Zestawienie powierzchni gruntów leśnych według głównych funkcji lasu i kategorii ochronności

Lp.	Kategoria lasu	Obręby		Nadleśnictwo
		POBOŁOWICE	STAŃKÓW	
		Pow. w ha		
1	Rezerваты	11,30	99,67	110,97
2	Lasy ochronne razem	4276,43	5549,22	9825,65
	1. Lasy wodochronne	1017,22	810,66	1827,88
	2. Lasy stanowiące ostoje zwierząt	33,40	231,97	265,37
	3. Lasy w miastach i wokół miast	2298,92	3123,24	5422,16
	4. Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody		13,08	13,08
	5. Lasy stanowiące drzewostany nasienne	8,00		8,00
	6. Lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt	20,05	194,32	214,37
	7. Lasy stanowiące ostoje zwierząt i w miastach i wokół miast	57,04	176,64	233,68
	8. Lasy wodochronne, w miastach i wokół miast	641,78	783,11	1424,89
	9. Lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt, w miastach i wokół miast	200,02	216,20	416,22
3	Lasy wielofunkcyjne (gospodarcze)	6042,11	5170,46	11212,57
	Razem	10329,84	10819,35	21149,19

Na gruntach Nadleśnictwa Chełm znajduje się siedem rezerwatów przyrody.

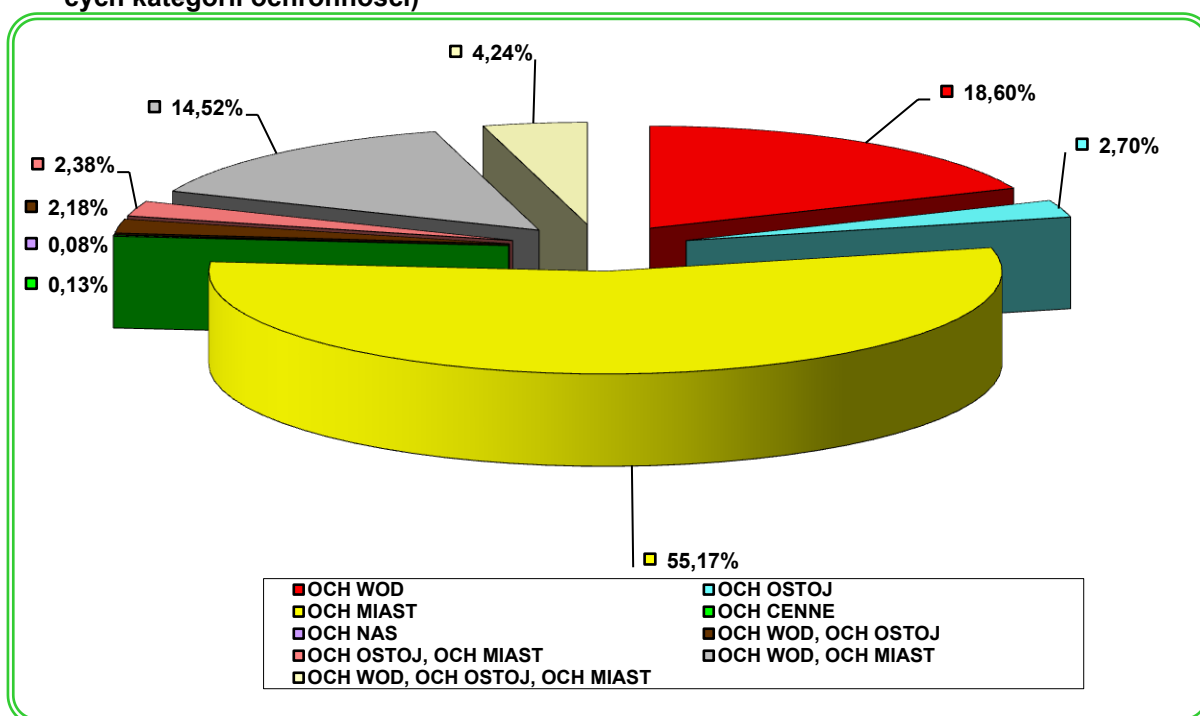
- ⇒ „Bachus” utworzony w 1958 roku. Rezerwat zlokalizowany jest w obrębie Stańków oddz. 73c,d,f,g,h,i,~b, 74d,~c ~f ~g~h, 88, 89.
- ⇒ „Jezioro Świerszczów” utworzony w 1959 roku. Rezerwat położony na terenie obrębu Stańków oddz. 26.
- ⇒ „Wolwinów” utworzony w 1972 roku. Rezerwat zlokalizowany w obrębie Stańków oddz. 324a.
- ⇒ „Brzeźno” utworzony w 1973 roku. Rezerwat położony jest w obrębie Pobołowice oddz. 406, 407, 408, 409, 410.
- ⇒ „Żmudź” utworzony w 1980 roku. Rezerwat położony jest w obrębie Pobołowice oddz. 137a,b,c,i, 138a,b,d,g,h,i,j,k,m~a.
- ⇒ „Roskosz” utworzony w 1990 roku. Rezerwat zlokalizowany jest w obrębie Pobołowice oddz. 420g,h,j,k,l,n,o,p,r, 421, 422a,h,j,k,l, 423, 424, 429, 430, 431, 432, 433, 434
- ⇒ „Torfowisko Sobowice” utworzony w 2004 roku. Rezerwat położony jest w obrębie Stańków oddz. 393g,h.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Tabela 64. Zestawienie powierzchni rezerwatów

Nazwa rezerwatu	Pow. w ha		Powierzchnia (ha) – Stan na 1.01.2018 r.			
	Wg zarządzenia	Wg planu ochrony rezerwatu	Leśna	Związane z gosp. leśną	nieleśna	Ogółem
Bachus	82,59		82,11	2,05		84,16
Jezioro Świerszczów	46,08		12,63	0,03	33,42	46,08
Wolwinów	1,12		1,12	0	0	1,12
Brzeźno	157,78 ⁶		0	0	124,48	124,48
Żmudź	5,81		4,88	0,03	0,90	5,81
Roskosz	472,79 ⁷		6,42	0,15	269,04	275,61
Torfowisko Sobowice	95,46 ⁸		3,81	0	0	3,81
Łącznie rezerwaty	861,63		110,97	2,26	427,84	541,07
	539,92					

Wykres nr 24. **Procentowy udział poszczególnych kategorii lasu w nadleśnictwie (wg wiodących kategorii ochronności)**

Lasy ochronne w Nadleśnictwie Chełm występują na powierzchni 9825,65 ha, co stanowi 46,46% powierzchni leśnej.

Lokalizacja lasów ochronnych przedstawia się następująco:

Obręb Pobołowice

1. Lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. Mieszkańców: - 75c,d, 78b, 79c,f, 80b,c, 94c, 99a,g, 355(60)d, 356(61)b,c, 394(99)a-f, 395(100)b, 396(101)c,d, 397(102)a,b,c,f,g,i,j,k,l,m, 398(103)a,c,d, 403(108)a,b, 404(109)a,b.
2. Lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej: - 18f, 19g, 19i, 26b, 26h, 27g,h,j.

⁶ Wg zarządzenia powołującego 124,48 ha na gruntach LP oraz 33,30 ha na gruntach PFZ

⁷ Wg zarządzenia powołującego 276,03 ha na gruntach LP

⁸ Wg zarządzenia powołującego 3,81 ha na gruntach LP

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

3. Lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. Mieszkańców: - 89h, 90d, 90g-j, 91h, 92c, 95a, 96h, 115b-g, 118c, 119b, g, 341(46)a,c,d, 342(47)b,c,d, 343(48)a,b,d,f, 344(49)a,b, 349(54)a,d,h,j,l,n,o,p, 350(55)a- d, 351(56)b,d,f,h,i, 352(57)a,b,c,g,j,k,l,m,n, 353(58)a,b,c,f,i,m, 355(60)a-c,f-i, 356(61)a,d, 365(70)a,b,f, 366(71)a,b,f, 367(72)a-f, 368(73)a,b,c,g,j, 369(74)a-f, 370(75)a,b,c,f,g,h,i, 371(76)a,b,c,g, 372(77)a,b,f,k,l, 373(78)a,b,c,g,l, 374(79)a,b,h,j, 375(80)a-d,g,i,k,l,n,o,p, 376(81)a,b,c,f, 387(92)b,g, 388(93)a,b,d, 389(94)b, 392(97)b,c,d,i,k,l, 396(101)b, 399(104)b-f, 400(105)a-c,f-l, 401(106)a,f,g,l,o, 405(110)b,c,d, 412(117)b, 419(124)a,b,f,g,j, 425(130)b,c,d, 426(131)b-f,h-n, 427(132)b,c,f,g,j,k,n,p, 428(133)a,f,438(272)a,b,c,g,j,l,m,n,o.
 4. Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. Mieszkańców: - 70g, 71c, 72j,k, 73a,b,c,f,g, 74c, 94a, b, 95c,d, 99b,c, 101a.
 5. Lasy wodochronne: - 13a,b,h,i,o, 14c,d, 15b,c,d,f, 18b,c,d, 19b,c,k,o, 20c,f,g,i,o, 22b,d,k, 24d,h,i,j, 24A c, 33i, 34c,i,n, 35i-l, 36c,f,g,j, 36B b,c,d, 37b,c,i, 38b,h,j,k, 47B b,bx,d,g,h,j,k,m, 50n, 51a,d,k, 53a,b,f,h,j, 55a,b,c,f,h,k,n, 56a,i, 60a-f,h,j,k, 60A a,c,d, 61b,c,d,h,i,j,j,m, 62c, 63a,d, 63A a,f, 64c,d,f,h, 65a,b,c,d, 66a,b, 67c,h, 68a,b, 122d, 124a,d,j, 125a,f, 127a,b,c, 128a,c, 297(2)a,c,f,g, 300(5)a,b,d,f,g, 301(6)c,d, 305(10)b,d, 306(11)a,c,f,g,j, 307(12)a,b,c,h, 308(13)b,c,i, 309(14)b,f,h,m, 310(15)c,d,f,j,k,l, 311(16)f- i, 326(31)a-l, 327(32)a,b,c, 328(33)a-g, 329(34)a,b,c, 330(35)a,b,c, 332(37)a,b,c, 333(38)a-k, 334(39)a,b,d,g, 335(40)b-h,j, 336(41)a, 337(42)d-h, 340(45)b,d,f,h,j, 345(50)a-f, 346(51)a-g, 347(52)a-f, 348(53)a,b,c, 358(63)a,c,j, 359(64)b, 360(65)a-d,h,j, 361(66)a-m, 362(67)a,b,c, 363(68)a-d, 364(69)a,b,c, 377(82)c, 381(86)a,b, 382(87)a-g, 383(88)a, 437(142)a-f.
 6. Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej: - 19f,j,n, 20a,m, 26c, 27a,c,i.
 7. Lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. Mieszkańców: - 69a-h, 70a-f, i,k, 71a,b,d, 72a,c,d,f,h,i, 74a,b,d,f,g,h,i, 75a,b, 76a-m, 77a-g, 78a,c-h, 79a,b,d,g,h,i, 80a,d-g, 81a-g, j-l, 82a-i, 83a-g, 84a-c, 85a-d, 86a-h, 87a-i, 88a-h, 89a-g, 90a,b, 91a-f, 92a,b,d,f, 93a-g, 95b, 96a,d,f,g,j, 97b,c,f-l, 98a,b,c,f, 99d,f, 100a-g, 101c,d, 102a-g, 103a-f, 104a-c, 105a-f,h, 106a-c,f,g, 107a-d,h, 108a-f,h, 111a-g, 112a-d, 113a-f, 114a-f,h-k, 115a,h,i, 116a-d, k-o 117a-i, 118a,b,d,f,g,h,i, 119a,c,d,f,h-z, 174a-h, 175a-f, 176a-d, 177a-f, 178a-k, 179a-k, 180a-h, 223(273)a,b,g, 224(274)a,b, 225(275)a,b, 226(276)a-c, 227(277)a-c, 228(378)a-c, 229(279)a-c, 230(280)a-d, 231(281)a-c, 232(282)a-h, 233(283)a-f, 234(284)a-c, 235(285)a-d, 236(286)a-h, 237(287)a-g, 238(288)a-c, 239(289)a-h, 240(290)a,b, 241(291)a-c, 242(292)a,b, 243(293)a-c, 244(294)a-c,g,j-m, 245(295)a-c, 246(296)a-c, 247(297)a-h, 248(298)a, 249(299)a, 250(300)a-g, 251(301)a-d, 252(302)a,c,d,f, 253(303)a-c, 254(304)a-d, 255(305)a-h, 256(306)a-f, 266(316)a-f, 267(317)a-c, 269(319)a-c, 270(320)b, 271(321)a-d, 272(322)a-h, 341(46)b,f, 342(47)a, 343(48)c, 351(56)a,k, 352(57)d,h,i, 353(58)d,g,h,j,k, 354(59)a-g, 365(70)c,d, 366(71)c, 368(73)h, 371(76)f, 372(77)g-i, 373(78)d,i,j, 374(79)c,d,g,i, 375(80)f,h,j, 384(89)a-d,g, 385(90)a,d, 386(91)a,b,f,h, 387(92)a,f, 388(93)c, 389(94)a,c-f, 390(95)a,b,c,f, 391(96)a,d,g, 392(97)f-h,j, 393(98)a,c,f,g, 394(99)g-k, 395(100)a,c, 396(101)a, 399(104)a, 400(105)m,n, 401(106)c,i,j,n, 402(107)a-j, 412(117)c,d,o,p, 414(119)b,d,f,g,n,m,p, 415(120)a,d, 416(121)a-d,g,i,j,k,m,o, 428(133)c,g,i,
 8. Lasy stanowiące drzewostany nasienne: - 359(64)a
- Obręb Stańków
1. Lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. Mieszkańców: - 185h,i,k, 186i,k,l, 187f, 188a-f,h,i, 191a,b,d,g,h,i, 192d, 200b,g, 201a-d, 202a-c, 206a,d,g, 207c,d,h,i, 208f,h, 234a-c,f,g,j,k,m,n, 238a,b,d, 239a,b,c,f,g, 240a, 253a-g, 254f, 255c,d,j,n, 265b.
 2. Lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej: - 25a,c, 29a,b, 30a,b, 31a,b, 32a,b, 87b, 92h, 93s, 130b,d,g,h, 162f, 163k, 165g,h,j,k,l, 167c-f,h, 168a-d, 170b,k, 171a, 179a-f, 180a-c,f-h, 193i, 437(258)a,c,d,f, 438(259)c,j.
 3. Lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. Mieszkańców: - 183c-h,k,l, 184a,b,d, 189a,b,d, 190c,d,j,l,m, 191c, 192a,i, 195a, 196c,f, 197a,d,j,l,m,n, 198j, 200a,f,h,j, 202d,g, 203a,d,f, 204b, 205b,c,d, 209f, 210a-d, 211a-c, 212a-f, 217a-h, 221a-c, 222d,f, 223a-c, 224a,c,f, 225f,h,j,k, 226d, 228c,d, 229g,h, 231b,d,i, 232b, 233g,h,i,l,n, 235a-d,h, 236a,c,d,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

- 237a,b, 240b-i, 241a-d, 242a,b,d,f, 243d,g,i, 244d,f,g, 245b,i,m, 246a-d,g,h, 250a-c, i-l, 251a,b,c,f, 252a-g, 256a-i, 247d, 248a-c, 249a,b,d,f,h,j, 259b, 260a,b, 262c,d, 263a-f, 264a,b,d,f,g,h,j,p, 265c,f,h,i,j,k, 315a-i,l, 316a,b,d,f,g,h, 317a-f, 318a-c, 379(200)a,c,d,h,j,k,l, 384(205)c,d,f, 393(214)a,b.
4. Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. Mieszkańców: - 185b,d,f, 186a,b,d,g,h, 187a,b,c,g, 188j,192b,f,g,h, 206i, 207a,b, 208a,b, 254b,d,g, 255a,b,g,i,k,l,o, 256l,m, 265a, 288a,b,g, 289a,k,l, 292a,d,f,g,j, 293a,f.
5. Lasy wodochronne: - 5A c-f,i, 6b,c, 7a,b, 9a-h,j, 10a-f, 11a,c,f, 12a,c-f,h,i,k, 13a,d,g, 14b,d, 15a-d, 16c, 17a,b,d, 19d,g, 20a, 21a-d, 23a,c,d, 24a, 26B b,c,g-j,l, 60d,f,h,j,k, 61d, 62h, 63h, 68g,b,c, 70c, 73a,b, 74a,b,c, 76c,d,l,m,o, 79j,l, 86a,d,h,i, 86A a-c,f, 87a,f, 97a-f,i, 98a,c,j,k,l, 100b,f, 101c-h,j,k, 103h,j,k, 104a,d,f,g, 105b,c,h, 106a, 107b,d,h, 109b,d, 109A d,g,h,i, 109B d,g,h,i, 109C b,c,f,g,h, 110a,f,h,i,j, 112j, 124f, 118b,c, 120b, 126f,i,j, 127c,g,h,i,j, 128a,c,j,k,l, 129c-f,i,l, 131j, 133a,b, 134a,b, 135b,j, 136a-c,i,j, 136A a, 158a,f,g, 159a,g, 160a, 161d,f, 162d, 164h, 169a-g, 170h,i,j, 171i, 172g-k, 175a,b,d,f,g, 176c,d,f,g, 177b,d,g,h, 178a-g, 181a,k, 193f,h, 194h, 213c,f,g,h, 214a,c,d,f, 333(154)a-f,j,k, 334(155)g,h, 335(156)b,c,d,g, 442(263)a-d.
6. Lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej: - 29c,d, 30c,d,f, 31c,d,f, 32c, 92a-g,i, 93a,b,t,w,x,y, 110b-d,g,k,l,m,n, 122h-l, 123h,k, 130a,c,f, 131a-d, h, 165d,f, 166b,f,i,p,r, 167g,i, 170a,d,f, 171c,f,g,j,k, 193j, 437(258)g,h, 438(259)b,g,h,i.
7. Lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - 183i,j,n, 184f,h,i, 185g,j, 189c,f,g,h, 190a,b,i,k,n, 195c,g,h,i, 196a, 197c,g,i, 198a,b,d,f,i,k, 199a,b,d,g,h,i,k,m, 200k, 201f,h-k, 202f,h,i, 203b,c,g, 204a,h, 205a,f,g,i, 206b,h, 209b,c,g, 210f, 211f, 218a-d,i,j,m, 219a-i, 220a-c, 221d,g,h, 222a-c, 225a,c,i, 226a-c, 227a-c,h, 228a,b, 229a-d, 230a-h, 231a,c,f-h, 232a,c, 233a-d,m, 235g, 242c, 243a,f,h, 244a-c, 245a,c,f,h,j,l, 246k, 251g, 247a,g,h,i,l, 248g-m, 257a,b,d,f,g,i,j, 258a-c,f, 259a,c, 260d,f,h, 261a,b, 262a,g,h,k, 263g,i,j, 264c,k,m,n, 265d,l, 266a,c, 267a, 268a-c,g,i,j,k,l, 269a, 270a,b, 271a,b,d,g,i, 272a-d,g-j, 273a-c, f-j, 274a,c,d,f,h, 275a-c,f, 276a-c,g-i, 277a,b,h, 278a,b,f,n, 279a,c,f,g,h,n, 280a-c,f-k, 281a-d,h-j, 282a-d,g-j, 283a-g, 284a-c,g,h,j, 285a,c,d, 286a,c,d,f,h,k,l,n, 287a-d,h,j,k, 288c,d, 289b-d,g,j,o,p, 290a,b,d,g,h,j,k,l, 291a,b,d-j, 292c, 294a-d,g,i,m, 295a,c,d,g,i-o, 296b,c,d,f,h,i, 297a,c,d,f,h, 298b,c,h, 299a,c-i, 300a, 301a-c, 302a,d,f, 303a-d,g, 304a,b, 305a-d,h-j,l,m,w, ax,dx,gx,ix,jx,lx,px, 309a,b, 310a-f, 311a-d, g-n, 312a,c,d, g-j, 313a-c, 314a-d, ,322(143)a,i,j, 323(144)a-f, 324(145)b-f, 325(146)a-f, 326(147)a,b, 327(148)a-g, 238(149)a-g, 329(150)a-c, 330(151)a-f, 331(152)a, 332(153)a-c, 340(161)a-h, 341(162)a-d, 342(163)a, 343(164)a, 344(165)a, 345(166)a-c, 346(167)a-d, 347(168)a,b, 348(169)a-f,h,i, 349(170)a-c,f,h,i, 350(171)a,b, 351(172)a-d, 352(173)a,b,f, 353(174)a, 354(175)a-h, 355(176)a-g, 356(177)a-g, 357(178)a-h, 358(179)a,b, 359(180)a-j, 360(181)a-g, 361(182)a-h, 362(183)a,b, 363(184)a-d, 364(185)a-c, 365(186)a-c, 366(187)a-f, 367(188)a-f, 368(189)s-x, 369(190)a-h, 370(191)a-d, 371(192)a-g, 372(193)a-l, 373(194)a-f, 374(195)a-g, 375(196)a-f,h, 376(197)a-c, 377(198)a-m, o-w, 378(199)a,b,d,g, 379(200)b,f,g,i, 380(201)a-j, 381(202)a-j, 382(203)a-d, 383(204)a-i, 384(205)a,b, 385(206)a,d,f, 386(207)a-d, 387(208)a-g, 388(209)a-c, 389(210)a-d, 390(211)a-h, 391(212)a-c, 392(213)a-c,h,i,j, 393(214)c,d, 394(215)a,b, 395(216)a-h, 396(217)a,c,d,g,l, 397(218)a-d,g,h,j,k.
8. Lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody: - 123i,j, 215f,g,
(w nawiasie numer oddziału z dawnego obrębu Zawadówka)

Różnica w powierzchni 15,38 ha w lasach ochronnych w Obrębie Stańków wynika z faktu, że oddział 234A w decyzji był zaliczony jako powierzchnia leśna, natomiast w planie u.l. zakwalifikowany jest jako użytek ekologiczny (pow. nieleśna) i w związku z czym nie jest zaliczony do lasów ochronnych. Pozostałe różnice wynikają również z ponownego rozliczenia powierzchni wydzieleń w ramach poszczególnych działek metodą elektroniczną mapy numerycznej.

3.1.2.2. Podział na gospodarstwa

Uwzględniając podział na kategorie ochronności, ustalenia Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej, obszar Nadleśnictwa Chełm zakwalifikowano do następujących gospodarstw:

Gospodarstwo specjalne (S)

Do gospodarstwa tego zaliczono lasy ujęte w poniższym zestawieniu:

Tabela 65. Zestawienie lasów gospodarstwa specjalnego

Kategoria	Obręby:		Nadleśnictwo
	POBOŁOWICE	STAŃKÓW	
Pow. w ha			
1. Rezerваты przyrody	11,30	99,67	110,97
2. Wyłączone drzewostany nasienne	8,00	0	8,00
3. Strefy ochrony całorocznej ostoi ptaków (poza rezerwatami)	193,07	158,43	351,50
4. Siedliska Bb, BMb, LMb, Lł	510,11	912,20	1422,31
5. Lasy stanowiące powierzchniowe pomniki przyrody	1,07	2,21	3,28
Razem	723,55	1172,51	1896,06

- ✓ Rezerваты wg lokalizacji powyżej
- ✓ WDN: *obręb Pobołowice* oddz.: 359a;
- ✓ Strefy ochrony całorocznej ostoi ptaków zgodnie z aktualnie obowiązującymi decyzjami;
- ✓ Lasy na siedliskach Bb, BMb, LMb, Lł: wg lokalizacji zawartej w opisie taksacyjnym poszczególnych obrębów leśnych;
- ✓ Lasy stanowiące powierzchniowe pomniki przyrody: *obręb Pobołowice* oddz. 161d , *obręb Stańków* oddz. 361g.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – obejmuje lasy ochronne z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)

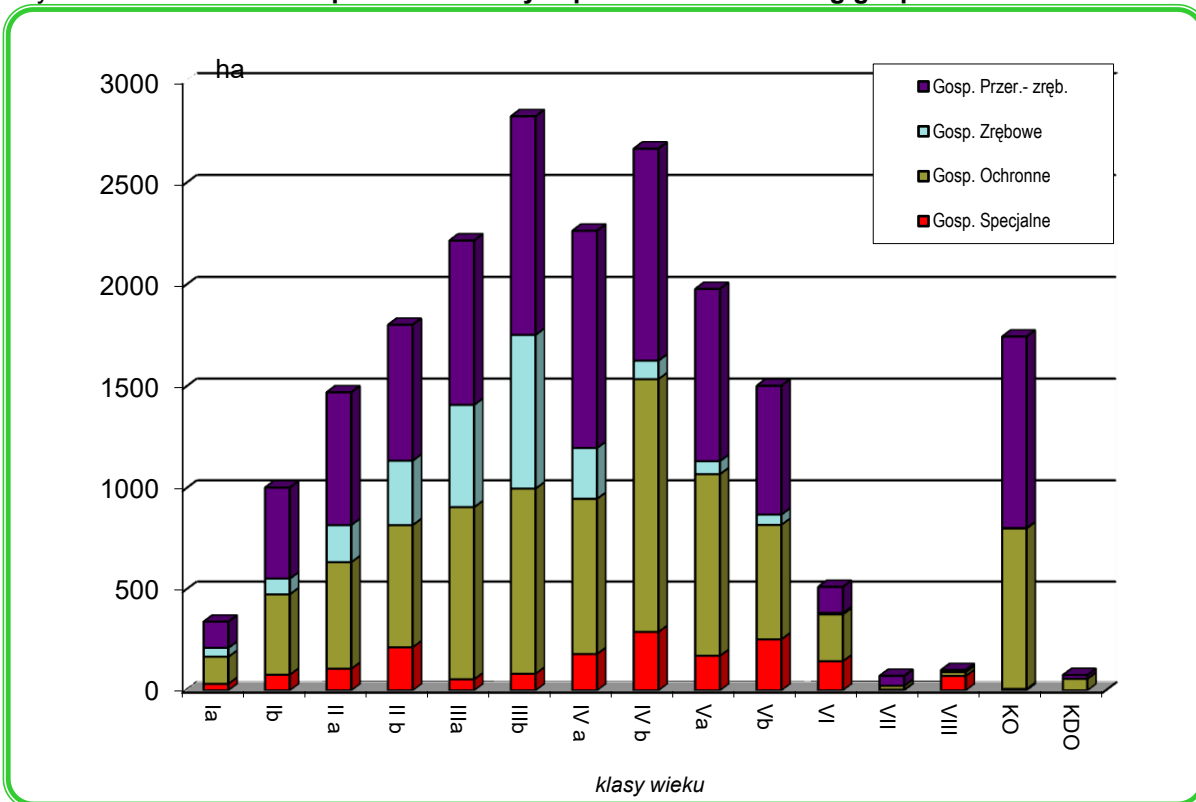
- **o zrębowym sposobie zagospodarowania (GZ)** – W skład weszły drzewostany w lasach gospodarczych (nie ujętych w gospodarstwie specjalnym), w których ze względu na siedliskowy typ lasu oraz TD i aktualny skład gatunkowy przyjmuje się zrębowy sposób zagospodarowania – na siedliskach Bśw, Bw, BMśw, Ol do zagospodarowania rębnią zupełną I z krótkim okresem odnowienia do 5 lat.

- **o przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania (GPZ)** – W skład weszły drzewostany w lasach gospodarczych (nie ujęte w gospodarstwie specjalnym) dla których przyjmuje się sposób zagospodarowania rębnią częściowym, gniazdowymi lub stopniowymi na siedliskach LMśw, LMw, Lśw, Lw, OIJ.

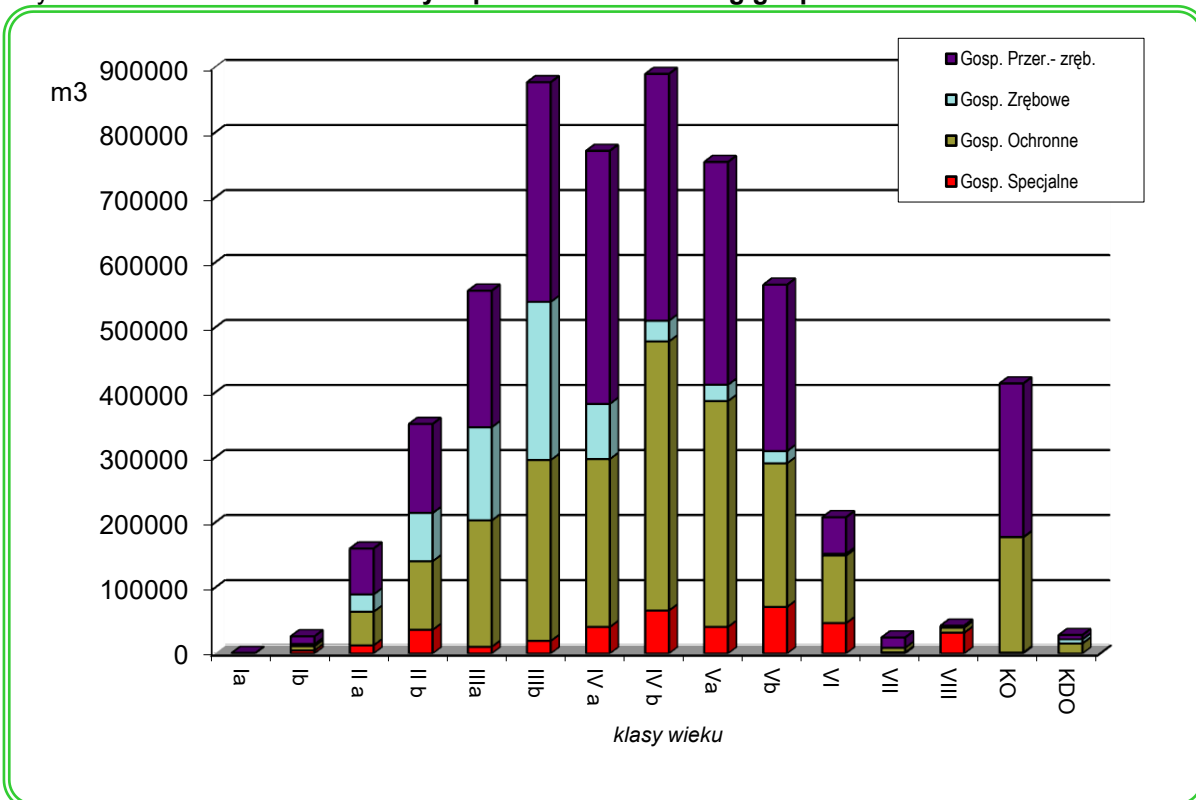
Tabela 66. Zestawienie powierzchni leśnej według gospodarstw

Gospodarstwo	Obręby				Nadleśnictwo	
	POBOŁOWICE		STAŃKÓW		Pow.	%
	Pow.	%	Pow.	%		
1	2	3	4	5	6	7
Specjalne (S)	723,55	7,00	1172,51	10,84	1896,06	8,97
Wielofunkcyjne lasów ochronnych (O)	3624,70	35,09	4581,90	42,35	8206,60	38,80
Wielofunkcyjne lasów gospodarczych (G)	5981,59	57,91	5064,94	46,81	11046,53	52,23
W tym:						
- zrębowego sposobu zagospodarowania (GZ)	1557,83	15,08	923,98	8,54	2481,81	11,73
- przerębowo-zrębowego sposobu zagospodarowania (GPZ)	4423,76	42,83	4140,96	38,27	8564,72	40,50
- przerębowego sposobu zagospodarowania (GP)	-	-	-	-	-	-
Ogółem	10329,84	100,00	10819,35	100,00	21149,19	100,00

Wykres nr 25. **Udział powierzchniowy w podklasach wieku wg gospodarstw**

Wykres nr 26. **Udział masowy w podklasach wieku wg gospodarstw**

3.1.2.3. **Wiekі rębności oraz wieki dojrzałości rębnej**

Przeciętne wieki rębności dla panujących gatunków drzew w nadleśnictwie zostały ustalone na KZP. Dla sosny, świerka, jodły, dębu i buka przyjęto zgodnie z wykazem wieków rębności, bę-

dącym załącznikiem nr 1 obowiązującej Instrukcji urządzania lasu. Dla pozostałych gatunków drzew zgodnie z poprzednim planem urządzania lasu.

Tabela 67. Przyjęte wieki rębności

<i>Gatunek</i>	<i>Wiek rębności</i>
1	2
SO, SO.C, MD, BK	100
ŚW, DB.C, KL, JW, JS, GB, BRZ, BRZ.O, LP, AK, CZR	80
DB	120
TP, OS, WB	40
OL odr.	60
OL	80

Przeciętne wieki rębności dla głównych gatunków drzew określają przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania. Służą do obliczenia etatów według dojrzałości w gospodarstwie lasów ochronnych oraz gospodarczych o zrębowym i przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania. Przeciętny wiek rębności gatunku panującego w drzewostanie może, lecz nie musi być zgodny z wiekiem rębności (wiekiem dojrzałości rębnej) tego drzewostanu. W V rewizji u.l. dla drzewostanów starszych, (dla których wpisano tylko jakość techniczną) wiek rębności drzewostanów zwany też wiekiem dojrzałości rębnej drzewostanu określano indywidualnie według kryteriów zawartych w §83 pkt. 4-6 IUL i wpisywano w opisie taksacyjnym każdego drzewostanu. Drzewostany w klasach odnowienia i do odnowienia projektowano do użytkowania rębego niezależnie od przyjętego wieku rębności.

3.1.2.4. Podział lasu na ostępy oraz jednostki kontrolne

Podział lasu na ostępy w opracowanym planie przyjęty został zasadniczo z poprzedniego cyklu urzędzeniowego. W uzasadnionych przypadkach dokonano niezbędnej korekty, szczególnie na gruntach przyłączonych. Granicami ostępów są linie gospodarcze wyznaczające w terenie wzajemnie mijające się szeregi ostępowe składające się z dwóch, rzadziej z trzech oddziałów. Ostępy jednooddziałowe z konieczności projektowano w odosobnionych kompleksach leśnych lub na skrajach większych kompleksów. Średnia długość ostępów waha się w granicach 400 - 1200 m. Zasadniczy kierunek cięć w nadleśnictwie przebiega z północnego wschodu na południowy zachód z większymi bądź mniejszymi odchyleniami. W celu zachowania ciągłości użytkowania w zblokowanych powierzchniach drzewostanów rębnych zastosowano ostępy.

Ostępy stałe na mapach cięć, zostały oznaczone kolorem czerwonym, ostępy przejściowe - niebieskim.

3.1.3. Określenie i przyjęcie etatów cięć użytkowania głównego

Zgodnie z § 87 Instrukcji urządzania lasu zaplanowane do pozyskania w niniejszym planie użytki główne zostały podzielone na:

- użytki rębne,
- użytki przedrębne.

3.1.3.1. Etat użytkowania rębego

Zgodnie z Instrukcją urządzania lasu użytki rębne zostały podzielone na:

- zaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego),
- niezaliczone na poczet przyjętego etatu (powierzchniowego).

3.1.3.2. Użytki rębne zaliczone na poczet przyjętego etatu

Obliczenia etatów dokonano zgodnie z §88-93 Instrukcji ul. Etaty obliczono obrębami dla poszczególnych gospodarstw. Obliczone etaty są w wymiarze miąższościowym w m³ grubizny

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

brutto. W celu wyliczenia etatu użytkowania rębnego i ustalenia rozmiaru użytków rębnych zaliczonych na poczet etatu sporządzono dla wszystkich obrębów następujące tabele i wzory:

- **Tabela nr VI** – Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności.
- **Wzór nr 3** – Wykaz drzewostanów do przebudowy
- **Wzór nr 4** – Wykaz drzewostanów w klasie odnowienia.
- **Wzór nr 5** – Wykaz drzewostanów w klasie do odnowienia.

Wzory te znajdują się w części tabelarycznej tomów opisów taksacyjnych, a Tabela VI w części tabelarycznej elaboratu.

Zgodnie z § 89 dla gospodarstwa specjalnego (S) etat jest sumą stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych drzewostanów stąd etatów nie obliczono. Dla gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) oraz gospodarstwa wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G) obliczono zgodnie z §§ 90, 91 „Instrukcji Urządzania Lasu” z 2011 r. etaty wg dojrzałości drzewostanów i etaty wg zrównania średniego wieku. Dla gospodarstw tych obliczony został również etat z potrzeb przebudowy.

Zestawienie obliczonych i proponowanych do przyjęcia w poszczególnych gospodarstwach etatów użytkowania rębnego dla poszczególnych obrębów przedstawiają tabele nr XIV wg obrębów leśnych.

Tabela 68. (Instrukcyjna Tabela XIV) Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego – obręb Pobołowice

Gospodarstwo Sposób zagospodarowania	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowl. na okres obowiąz. planu	Etat przyjęty na okres obowiązywania planu
	etat wg dojrzałości drzewostanów		Etat wg zrównania średniego wieku	Etat optymalny	Etat z potrzeb przebud.	Etat wg okresów uprzątk. w KO KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z 2-ch ostatnich klas wieku						
	m3 brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
SPECJALNE (S)	x	x	x	x	x	33	982	982
LASÓW OCHRONNYCH (O)	11334	12117	12483	12117	98	7645	140783	140783
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	1439 4,50	3119 9,65	6866 19,53	3119 9,65	73 4,00	X	X	19735 63,15
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)	18583	19573	17605	18583	0	12122	X	203377
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)	X	x	x	X	x	X	X	0
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	20022	22692	24471	21702	73	12122	-	223112
OGÓLEM OBREB	31356	34809	36954	33819	171	19800	141765	364877

Wykres nr 27. **Etaty użytkowania rębnego – obręb Pobołowice**

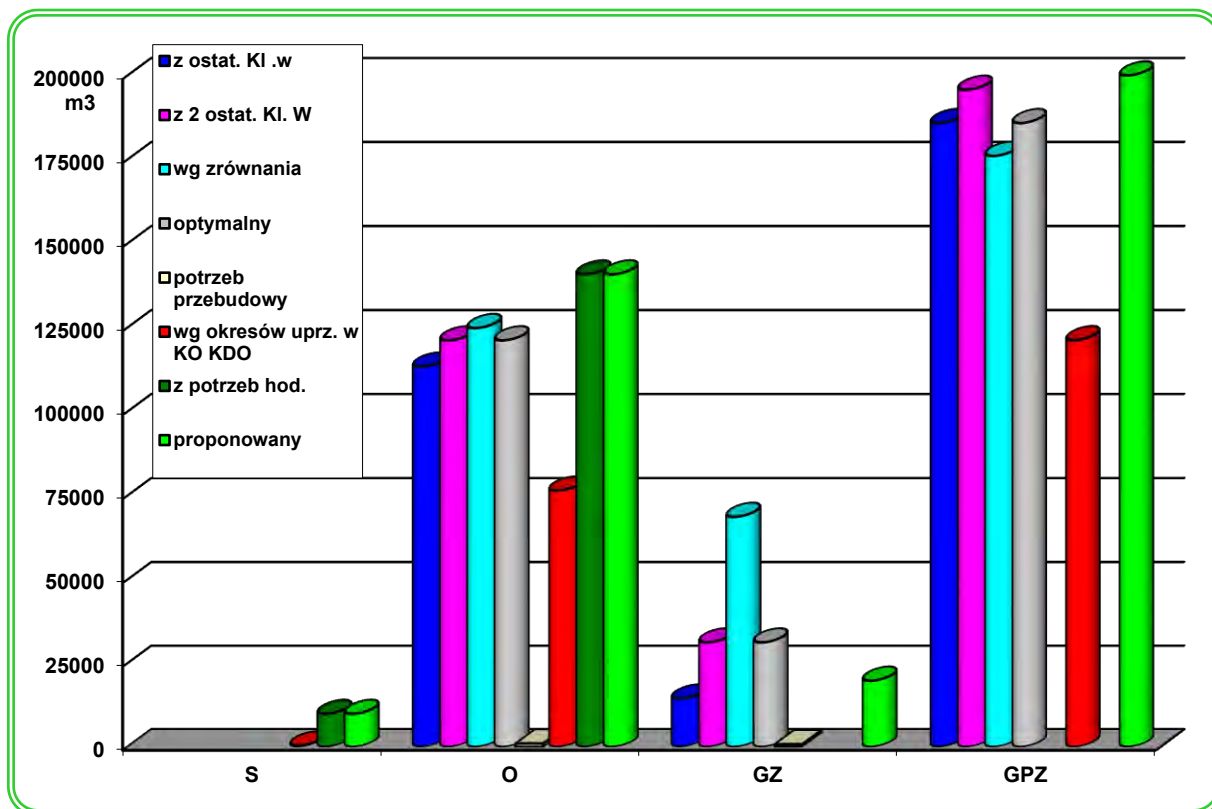
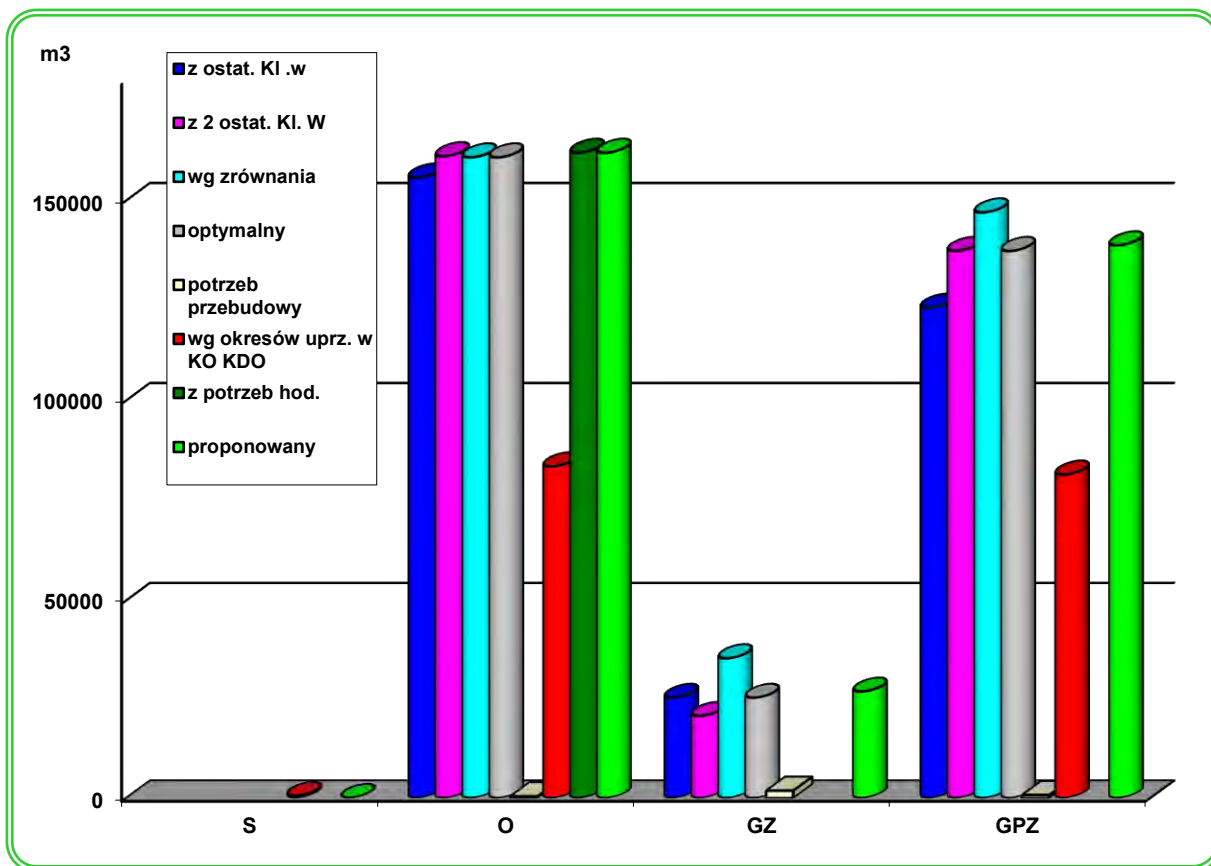

Tabela 69. (Instrukcyjna Tabela XIV) Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego – obręb Stańków

Gospodarstwo Sposób zagospo- darowania	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowl. na okres obowiąz. planu	Etat przyjęty na okres obowiązy- wania planu
	etat wg dojrzałości drzewostanów		Etat wg zrównania średniego wieku	Etat op- tymalny	Etat z potrzeb przebud.	Etat wg okresów uprząt. w KO KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z 2-ch ostatnich klas wieku						
	m3 brutto							
1	2	3	4	5	6	7	8	9
SPECJALNE (S)	x	x	x	x	x	53	-	0
LASÓW OCHRONNYCH (O)	15566	16103	16073	16073	39	8346	161891	161891
LASÓW GOSPO- DARCZYCH (GZ)	2547 7,48	2085 6,54	3548 9,19	2547 7,48	185 8	x x	X	27048 81,02
LASÓW GOSPO- DARCZYCH(GPZ)	12313	13733	14697	13733	75	8141	X	138744
LASÓW GOSPO- DARCZYCH (GP)	x	x	x	x	x	X	X	0
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	14860	15818	18245	16280	260	8141	-	165792
OGÓŁEM OBREB	30426	31921	34318	32353	299	16540	161891	327683
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO	61784	66732	71273	66175	470	36345	303670	692560

Przyjęte etaty są:

- w gospodarstwie specjalnym (S) – etatem wynikającym z potrzeb hodowlanych;
- w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O) – etatem wynikającym z potrzeb hodowlanych i ochronnych stanowiącym 116 % miąższościowego etatu optymalnego w obrębie Pobołowice oraz 100% w obrębie Stańków;
- w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych ze zrębowym sposobem zagospodarowania (GZ) – etatem stanowiącym 63 % etatu optymalnego w obrębie Pobołowice i 106% etatu optymalnego w obrębie Stańków;
- w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych z przerębowo-zrębowym sposobem zagospodarowania (GPZ) - etatem stanowiącym 109 % etatu optymalnego w obrębie Pobołowice i 101% etatu optymalnego w obrębie Stańków.

Łączny etat w gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów gospodarczych przyjęty na okres obowiązywania niniejszego planu w obrębie Pobołowice wynosi 223112 m³ brutto, stanowi 103% łącznego etatu optymalnego w tym gospodarstwie. Odpowiednio w obrębie Stańków – 165792 m³ grubizny brutto co stanowi 102% etatu optymalnego.

Przekroczenie proponowanego etatu na okres obowiązywania planu w stosunku do etatu optymalnego w gospodarstwie lasów gospodarczych w głównej mierze wynika z wysokości etatu z okresów uprzątnięcia w KO i KDO. Etat z okresów uprzątnięcia w KO i KDO stanowi 65% i 59% etatu optymalnego (odpowiednio dla obrębu Pobołowice, obrębu Stańków). Drzewostany w KO i KDO stanowią jedno z pierwszych kryteriów naboru drzewostanów do użytkowania rębego, ze względu na potrzeby hodowlanych związanych z odślanianiem młodego pokolenia lasu. Stąd też wielkość etatu z okresów uprzątnięcia w KO i KDO determinuje wysokość pozyskania użytków rębnych w tym gospodarstwie.

Orientacyjny etat według pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych w lasach wielofunkcyjnych nadleśnictwa – lasach nie objętych gospodarstwem specjalnym wynosi 71272 m³ brutto/rok. Przyjęty etat 69256 m³ brutto/rok jest niższy od pożądanego ze względu na przyjęty sposób użytkowania rębiami częściowymi i złożonymi.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Projektując cięcia rębne oraz planując związane z nimi procesy odnowieniowe, bez względu na przynależność drzewostanów do poszczególnych gospodarstw, uwzględniano:

- przyjęty cel hodowlany (TD),
- ograniczenia i nakazy prawne wynikające z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany,
- zasady i wytyczne zawarte w aktach normalizacji wewnętrznej w LP.

Priorytetowo, w pierwszej kolejności brano pod uwagę inicjowanie i kształtowanie naturalnych procesów odnowieniowych oraz wykorzystywanie istniejących już odnowień naturalnych w drzewostanach.

Kwalifikowanie drzewostanów do użytkowania rębego odbywało się, z zachowaniem ostępowego porządku cięć, nawrotów cięć i okresów odnowienia, z uwzględnieniem specyficznych grup drzewostanów, w następującej kolejności:

- drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia,
- drzewostany do przebudowy intensywnej,
- drzewostany przeszłorębne,
- drzewostany rębne.

Nabór masy w użytkowaniu rębnym w poszczególnych kategoriach drzewostanów Nadleśnictwa Chełm przedstawiono poniżej w tabeli.

Tabela 70. Drzewostany zakwalifikowane do użytkowania rębego wg grup kategorii

Kategoria drzewostanów	Ogółem w nadleśnictwie	Zaprojektowano w 10-leciu		Pozostaje	
	ha m ³	ha m ³	% %	ha m ³	% %
1	2	3	4	5	6
W klasie odnowienia	1748,50	1725,47	98,68	23,03	1,32
	414745	314985	75,95	99760	24,05
W klasie do odnowienia	76,84	76,84	100,00	0,00	0,00
	21960	14450	65,80	7510	34,20
Przeszłorębne	1361,18	571,13	41,96	790,05	58,04
	438290	94754	21,62	343536	78,38
Rębne	2893,80	1410,91	48,76	1482,89	51,24
	1036890	258336	24,89	778781	75,11
Bliskorębne i młodsze	14547,91	60,08	0,41	14487,83	99,59
	3781040	10035	0,27	3771005	99,73
Ogółem nadleśnictwo	20628,23	3844,43	18,64	16783,80	81,36
	5692925	692560	12,16	5000592	87,84

Drzewostany potencjalnie nadające się do użytkowania rębego (rębne, przeszłorębne, KO, KDO) zajmują w nadleśnictwie 29,5% tj. 6080,32 ha. Użytkowaniem rębnym objęto 62,2% tych drzewostanów.

Użytkowaniem rębnym nie objęto wszystkich drzewostanów w KO ze względu na fakt wyznaczenia nowych stref ochronny w trakcie ubiegłego 10-lecia.

Poważnym ograniczeniem w pełniejszym przeznaczeniu tych drzewostanów do użytkowania rębego jest konieczność zachowania ładu czasowego i przestrzennego.

Przedstawiona powyżej tabela, nie uwzględnia podziału na gospodarstwa. Należy zauważyć, że 440,00 ha (32,3%) drzewostanów przeszłorębnych zaliczonych zostało do gospodarstwa specjalnego.

Przeznaczenie drzewostanów bliskorębnych i młodszych do użytkowania rębego podyktowane było zachowaniem ładu przestrzennego oraz zastosowaniem indywidualnego wieku rębności, ze względu na występujące w nich silne uszkodzenia oraz mierną jakość tych drzewostanów.

Wielkość etatów i przydział drzewostanów do użytkowania rębego była przedmiotem uzgodnień z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Lublinie i Nadleśnictwem Chełm.

3.1.3.3. Rozmiar użytkowania rębego niezaliczonego na poczet etatu

W bieżącym okresie gospodarczym przewidziano w ramach cięć rębnych niezaliczonych na poczet etatu uprzętnięcie nasienników i przestoi oraz uprzętnięcie zadrzewień na gruntach związanych z gospodarką leśną (drogach leśnych, liniach oddziałowych) w ramach planowanych prac z

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

modernizacją dróg w celu udostępnienia kompleksów leśnych do wywozu drewna oraz zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Poniżej w tabeli zestawiono użytki rębne niezaliczone na poczet obliczonego etatu.

Tabela 71. Użytki rębne niezaliczone na poczet etatu

Kategoria cięć	Obręby						Nadleśnictwo		
	POBOŁOWICE			STAŃKÓW					
	Pow. [ha]	Miaższość [m3]		Pow. [ha]	Miaższość [m3]		Pow. [ha]	Miaższość [m3]	
brutto		netto	brutto		netto	brutto		netto	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Uprzątnięcie płazowin	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uprzątnięcie nasienników i przestojów	-	185	163	-	385	316	-	570	479
Pozostałe (Uprzątnięcie drzew z zadrzewień)	19,61	6123	5070	8,96	2740	2267	28,57	8863	7337
Razem	19,61	6308	5233	8,96	3125	2583	28,57	9433	7816

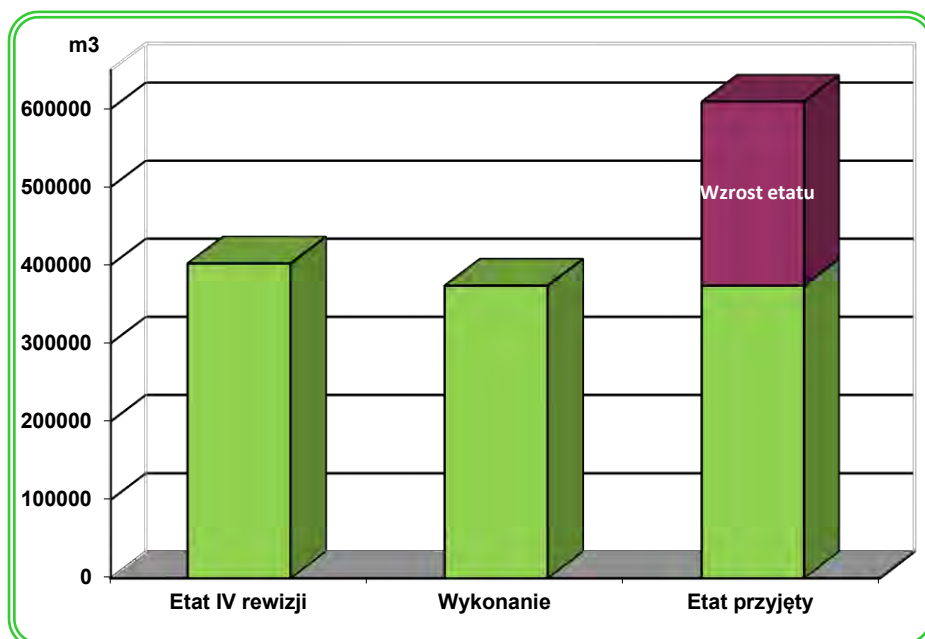
3.1.3.4. Łączny rozmiar użytkowania rębego

Porównanie proponowanego etatu użytkowania rębego z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonanym użytkowaniem w minionym 10-leciu przedstawia się poniżej:

Tabela 72. Porównanie etatu IV i V rewizji urządzania lasu

Etat w ubiegłym okresie gospodarczym	Wykonanie użytkowania rębego w ubiegłym okresie gospodarczym			Etat przyjęty (z 5% przyrostem)	Różnica	
	Cięcia rębne	Przygodne rębne	razem		m ³ grubizny netto	%
1	2	3	4	5	6	7
402363	349254	24785	374039	609528	235489	63

Wykres nr 29. Porównanie proponowanego etatu użytkowania rębego z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego i wykonanym użytkowaniem

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Wzrost etatu w obecnym planie o ok. 51% w stosunku do etatu IV rewizji planu urządzenia lasu (ok. 63% w stosunku do wykonania) wynika ze wzrostu zapasu w drzewostanach, rozkładu powierzchni drzewostanów w klasach wieku, starzenia się drzewostanów i potrzeb hodowlanych związanych z procesem rozwoju lasu.

3.1.3.5. Etat użytkowania przedrębego

Obliczenia etatu cięć użytkowania przedrębego dokonano w oparciu o §94-95 IUL. Etat cięć użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym ustalony został na podstawie zestawienia zbiorczego powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych. Rozmiar użytkowania przedrębego w wymiarze miąższościowym ustalony został orientacyjnie w m³ grubizny netto na 10 lecie. Orientacyjną wysokość miąższości grubizny (obrębami) obliczono na podstawie:

- wyników użytkowania przedrębego w nadleśnictwie w okresie 5 lat łączna miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych),
- wyników użytkowania przedrębego w nadleśnictwie w okresie 10-lecia (łączna miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych),
- spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących (Tabela VIIIa),
- wielkości uzyskanego w ubiegłym dziesięcioleciu przyrostu bieżącego użytecznego, biorąc też pod uwagę uzyskaną w ubiegłym okresie intensywność cięć przedrębnych w stosunku do tego przyrostu użytecznego,
- zestawienia zbiorczego powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego, według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku.

W trakcie realizacji użytkowania przedrębego, w miarę potrzeby, CPP, TW i TP mogą przybierać charakter cięć przekształcających wspierających przebudowę drzewostanów.

Powierzchnię drzewostanów przewidzianych do użytkowania przedrębego w poszczególnych obrębach i łącznie dla nadleśnictwa przedstawia poniższa tabela:

Tabela 73. (wyciąg z instrukcyjnej Tabeli XVI). Zestawienie powierzchni zaplanowanej do użytkowania przedrębego

Rodzaj cięć	Obręby		Nadleśnictwo	
	POBOŁOWICE	STAŃKÓW		
	Powierzchnia [ha]			
1	2	3	4	
Czyszczenia późne (CPP)	75,22	137,37	212,59	
Trzebieże	Wczesne (TW)	950,60	1304,88	2255,48
	Późne (TP)	4747,85	4744,90	9492,75
	Razem	5698,45	6049,78	11748,23
Ogółem	5773,67	6187,15	11960,82	

Przyjęty etat użytkowania przedrębego w wymiarze powierzchniowym, w wysokości 11960,82 ha stanowi wielkość obligatoryjną do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Użytkowaniem przedrębnym nie objęto 3783,24 ha (w obrębie Pobołowice na powierzchni 1777,71 ha, w obrębie Stańków na powierzchni 2005,53 ha.) drzewostanów w wieku powyżej 20 lat tj. 18,3% powierzchni zalesionej nadleśnictwa. Są to drzewostany w rezerwach przyrody, strefach ochrony całorocznej zwierząt chronionych, drzewostany głównie starszych klas wieku, w których stosunkowo niedawno wykonano trzebieże drzewostany rębne, które ze względu na zachowanie ładu czasowego i przestrzennego nie objęto użytkowaniem rębnym drzewostany, w których pozostawały fragmenty (kolejne pasy) nie objęte użytkowaniem rębnym, drzewostany w szachownicy z gruntami innych własności oraz drzewostany o niskim, równomiernym zwarciu i zadrzewieniu.

W części tabelarycznej elaboratu zamieszczono tabelę XVI „Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego według rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku”.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Tabela 74. Porównanie ustalonego etatu powierzchniowego użytków przedrębnych z etatem obowiązującym w IV rewizji

Rewizja urządzenia lasu	Powierzchnia leśna zalesiona nadleśnictwa	Powierzchnia drzewostanów od II do IV klasy wieku	Przyjęty etat powierzchniowy użytków przedrębnych w nadleśnictwie
<i>powierzchnia w ha</i>			
IV	20911,84	14164,66	15638,38
V	21149,19	13273,06	11960,82
Różnica	237,35	891,60	3677,56

Wpływ na spadek przyjętego obecnie etatu powierzchniowego ma fakt, zmniejszenia powierzchni drzewostanów przedrębnych oraz nieplanowanie użytkowania przedrębnego w drzewostanach, w których rozpoczęto użytkowanie rębne (kolejne pasy nieobjęte użytkowaniem rębnym)

Orientacyjny etat użytkowania przedrębnego ustala się w m³ grubizny netto sumarycznie dla całego obrębu bez podziału na gospodarstwa, rodzaje cięć, gatunki drzew i klasy wieku. Wielkość użytkowania przedrębnego w poszczególnych drzewostanach będzie uzależniona od aktualnych potrzeb hodowlanych drzewostanów.

Orientacyjną wysokość miąższości grubizny planowanej do pozyskania w ramach cięć przedrębnych zaproponowano na podstawie:

- wyników użytkowania przedrębnego w nadleśnictwie w okresie ostatnich pięciu lat, biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie, miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych;
- tabeli klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących.

Tabela 75. Wskaźniki użytkowania przedrębnego (grubizna netto)

	Etaty powierzchniowe w ha	Wg wykonania ostatnie 5 lat		50% bieżącego przyrostu		60% bieżącego przyrostu		75% bieżącego przyrostu		Przyjęty przez NTG	
		Wsk m ³ /1ha	m ³	Wsk m ³ /1ha	m ³	Wsk m ³ /1ha	m ³	Wsk m ³ /1ha	m ³	Wsk m ³ /ha	m ³
Obręb POBOŁOWICE											
Razem	5773,67			37,25	215060	44,70	258072	55,87	322590	44,70	258072
Obręb STAŃKÓW											
Razem	6187,15			36,01	222820	43,26	267384	54,02	334230	43,26	267384
Nadleśnictwo											
Ogółem	11960,82	34,95	246895 (493790)	36,61	437880	43,93	525456	54,91	656820	43,93	525456

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Tabela 76. Analiza wielkości użytkowania przedrębego w stosunku do przyrostu

N-ctwo	Pow. użytkownia przedrębego (ha)	Przyjęty etat (m ³) grubizny netto	Przyrost z drzewostanów nie projektowanych do użytkowania rębego	Spodziewany bieżący przyrost miąższości wg Tabeli VIIIa	Przyrost użyteczny uzyskany w ubiegłym 10-leciu	Wg WISL dla RDLP Lublin ⁹
% użytkowania						
Chełm	11960,82	525456	875760	1043720	1518031	1455060
			60	50	35	36

W ubiegłym 10-leciu nadleśnictwo wykonało w ramach użytkowania przedrębego 468105 m³ na powierzchni 15183,41 ha. Uzyskany wskaźnik użytków przedrębnych wyniósł 30,27 m³/ha i stanowi 35% uzyskanego przyrostu bieżącego użytecznego. Uzyskany w ubiegłym okresie przyrost bieżący użyteczny – 1897540 m³ brutto czyli 8,97 m³/ha na rok.

Spodziewany przyrost bieżący w nadleśnictwie w okresie 10-letnim dla drzewostanów nie objętych użytkowaniem przedrębnym wyniesie 875760 m³ grubizny netto (1094700 m³ grubizny brutto).

Na Naradzie Techniczno-Gospodarczej podjęto decyzję o przyjęciu szacunkowej miąższości do pozyskania w użytkowaniu przedrębnym w wysokości 525456 m³ grubizny netto.

Przyjęta wielkość stanowi 60% spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości drzewostanów nie objętych użytkowaniem rębnym w 10-leciu.

3.1.3.6. Łączny etat miąższościowy użytków głównych

Łączny rozmiar użytkowania głównego na lata 2018-2027 dla Nadleśnictwa Chełm oraz porównanie tego rozmiaru z wielkością zasobów miąższości i spodziewanym przyrostem przedstawia się następująco:

Tabela 77. Zestawienie rozmiaru użytków głównych oraz etatów składowych i danych porównawczych

Użytki	Zasoby ogółem (m ³ brutto)	Spodziewany przyrost bieżący tablicowy (m ³ brutto)	Uzyskany w ubiegłym okresie przyrost bieżący użyteczny (m ³ brutto)	Przyjęty etat		Relacja etatów w stosunku do :		
				m ³ brutto	m ³ netto	Zasobów ogółem	Przyrostu bieżącego spodziewanego tablicowego	Uzyskanego przyrostu bieżącego użytecznego
%								
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rębne	-	-	-	736621	609528	12,91	56,44	38,82
Przedrębne	-	-	-	656820	525456	11,52	50,34	34,61
Ogółem	5703152	1304650	1897539	1393203	1134790	24,43	106,78	73,43

⁹ <http://www.buligl.pl/documents/10192/304500/WISL-2010-2014.pdf/>

Tabela 78. Zestawienie rozmiaru użytków głównych

Obręb nadleśnictwo	Zaliczone na etat			Nie zaliczone na etat	Razem użytki rębne	Użytki przedrębne	Razem użytki główne
	masa	5% spodziewanego przyrostu masy netto	masa z 5% przyrostem				
<i>Masa grubizny netto – m³</i>							
Pobołowice	302455	15130	317585	5233	322818	258072	580890
Stańków	270596	13531	284127	2583	286710	267384	554094
Nadleśnictwo	573051	28661	601712	7816	609528	525456	1134984
<i>Przeciętnie rocznie</i>					60953	52545	113498
<i>Przeciętne roczne pozyskanie w ubiegłym okresie*</i>					37404	46587	83991
<i>Etat w ubiegłym okresie gospodarczym (przeciętny roczny)</i>					40236	43788	84024

* łącznie z użytkami przygodnymi

Planowana do pozyskania w ramach użytkowania rębного i przedrębного miąższność grubizny netto, po doliczeniu 5% przyrostu w użytkach rębnych zaliczonych na etat, wynosić będzie **1134984 m³** i stanowić będzie blisko 107% spodziewanego przyrostu drzewostanów w okresie bieżącego 10-lecia. Wielkość tę należy traktować jako maksymalną.

Projektowana łącznie masa użytków rębnych i przedrębnych, nie stanowi zagrożenia dla trwałości lasu. Zadania gospodarcze z zakresu użytkowania rębного należy realizować w sposób pozwalający na osiągnięcie, w perspektywie średnio i długookresowej takiego stanu drzewostanów (właściwa struktura powierzchniowa i miąższościowa), który zapewni zwiększony przyrost, trwałość produkcji i istnienie lasu.

Na 10-lecie 2018 – 2027 łącznie zaplanowano **1134984 m³ grubizny netto**. W porównaniu z etatem z ubiegłego okresu gospodarczego na bieżące 10-lecie planowany jest wzrost etatu użytków głównych o 35%. Wzrost użytkowania wynika z przyjętych priorytetów, zachowania trwałości lasu, kształtowania jego pożądanej budowy i jego stabilności, uwzględniając jego aktualny stan i pełnione funkcje.

3.2. Zadania gospodarcze wynikające z planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa

3.2.1. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu użytkowania głównego

Nowelizacja ustawy o lasach z dnia 24 stycznia 2014 r. w art. 18 ust. 4 pkt. 3 lit. a określa zadania dotyczące ilości przewidzianego do pozyskania drewna, określonego oddzielnie, jako etat miąższościowy użytków rębnych oraz etat powierzchniowy użytków przedrębnych. W art. 23 ustawy o lasach ustalono, że zwiększenie rozmiaru pozyskania drewna w nadleśnictwie ponad wielkość określoną w planie urządzenia lasu może nastąpić w związku ze szkodą lub klęską żywiołową oraz w razie braku możliwości utrzymania przewidzianego w planie urządzenia lasu etatu cięć użytków rębnych (powstaje wtedy formalna podstawa do sporządzenia stosownego aneksu). Dyrektor Generalny Lasów Państwowych wydał Zarządzenie nr 30 z dnia 9 maja 2014 r. w sprawie kompensacji użytków rębnych i przedrębnych w Lasach Państwowych (znak sprawy: ZU-7019-21/2014). W § 1 pkt. 1. lit b określa etat cięć przedrębnych jako obowiązkową, minimalną powierzchnię cięć pielęgnacyjnych w użytkowaniu przedrębным przewidzianą do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu i wyrażoną szacunkowo w metrach sześciennych na okres obowiązywania planu. § 2 precyzuje, że projektowanie oraz wykonanie cięć określonych w planie urządzenia lasu w części związanej z użytkowaniem grubizny użytków głównych (rębnych i przedrębnych) podlega oddzielnemu rozliczeniu w ramach etatów, bez możliwości kompensacji miąższości tych użytków.

3.2.1.1. Użytkowanie rębne

- **Sporządzenie wykazu cięć**

Realizacja cięć rębnych ma się odbywać w oparciu o ZHL z roku 2011, ustalenia KZP i NTG oraz na podstawie wskazań gospodarczych zawartych w opisach taksacyjnych.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Syntetyczne zestawienia dotyczące użytkowania rębego zawarte są w poniższych wykazach:

- Wykazie projektowanych cięć rębnych – Wzór nr 6;
Wzór ten zamieszczony w tomie zawierającym wykazy drzewostanów przeznaczonych do użytkowania rębego, przedrębego i zabiegów hodowlanych;
 - Wykaz drzewostanów do przebudowy – Wzór nr 3;
 - Wykazie drzewostanów w KO – Wzór nr 4;
 - Wykazie drzewostanów w KDO – Wzór nr 5
- Wzory nr 3, 4 i 5 zamieszczone zostały w tomie szczegółowych danych inwentaryzacji lasu (opisów taksacyjnych) odpowiednio dla każdego obrębu.

Wykaz projektowanych cięć rębnych (§ 98 instrukcji u.l.) jest ważnym składnikiem planu urządzenia lasu, ilustrującym, wraz z mapą przeglądową cięć, możliwości lokalizacji wskazań gospodarczych zapisanych w kartach dokumentu źródłowego opisu taksacyjnego lasu, jak również możliwości lokalizacji etatów obliczonych.

Ostateczny kształt wykazu projektowanych cięć rębnych powstaje w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach (nazywanego optymalizacją rozplanowania cięć użytkowania rębego albo regulacją użytkowania rębego).

Wykaz projektowanych cięć rębnych sporządzono wg obrębów leśnych (z podaniem symbolu gospodarstwa przy każdej pozycji wykazu), w kolejności oddziałów i pododdziałów, w tym oddzielnie dla poszczególnych działek manipulacyjnych.

Wykaz projektowanych cięć rębnych sporządza się na formularzu wg wzoru nr 6.

• **Przyjęte sposoby użytkowania rębego**

W celu osiągnięcia pożądanego typów drzewostanów dla poszczególnych typów siedliskowych lasu oraz dla zapewnienia najkorzystniejszych warunków wzrostu i rozwoju odnowień zastosowano sposoby użytkowania i rodzaje rębni w oparciu o ustalenia KZP i NTG oraz „Zasady Hodowli Lasu”:

Użytki rębne zaprojektowano w ramach gospodarstw dla poszczególnych obrębów. W celu osiągnięcia pożądanego docelowych składów gatunkowych odnowień w poszczególnych typach siedliskowych lasu i wyodrębnionych siedliskach przyrodniczych oraz dla zapewnienia najkorzystniejszych warunków wzrostu i rozwoju zrealizowanych odnowień zastosowano sposoby użytkowania i rodzaje rębni w oparciu o ustalenia KZP i Zasad hodowli lasu.

Tabela 79. Sposoby użytkowania rębego i rodzaje rębni według siedliskowych typów lasu

STL 1	TD 2	Rębnia zasadnicza 3	Rębnia zastępcza 4	Okres odnowienia 5
Bs	So			
Bśw	So	I	II	5 lat
Bw	So	I	II	5 lat
Bb	So	--		
BMśw	So	I	II / III	5 lat
	DbSo	I	II / III	5 lat
BMw	So	I	II	5 lat
BMb	So	--	--	
LMśw	Db	II	I / III	20 lat
	DbSo	III	I	15 lat
	SoDb	III	I	15 lat
	BkSo	II	I / III	20 lat
	BkDbSo	II	I / III	20 lat
	DbBkSo	II	I / III	20 lat
LMw	Db	II	I / III	20 lat
	SoDb	II	I / III	20 lat
	OIdb	II	I / III	20 lat
LMb	OI	--	--	--
Lśw	Db	II	I / III	20 lat
	BkDb	III	I / II	15 lat
	DbBk	III	I / II	15 lat

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

STL	TD	Rębnia zasadnicza	Rębnia zastępcza	Okres odnowienia
1	2	3	4	5
Lw	Db	II	I / III	20 lat
	OIdb	II	I / III	20 lat
	DbOI	II	I / III	20 lat
OI	OI	I	II / IV	5 lat
OIJ	JsDb	--	--	--
	DbOIJs	--	--	--
Lł	JsWzDb	--	--	--

Zgodnie z ustaleniami NTG dopuszcza się stosowanie rębni IVD, jako kontynuacje, rozpoczętego w ubiegłym 10-leciu użytkowaniu oraz w przypadku użytkowania drzewostanów jesionowych dla zapewnienia większej elastyczności działań.

Projektowane sposoby zagospodarowania lasu pozwalają na zachowanie trwałości lasu przy racjonalnym wykorzystaniu zasobów drzewnych.

Rozmiar cięć użytków rębnych, lokalizację zrębów, sposoby użytkowania uwzględniające lokalne warunki przyrodnicze, rodzaj zastosowanej rębni, czas wykonania cięć były przedmiotem uzgodnień z Nadleśnictwem Chełm oraz Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Lublinie. Ostateczna wysokość użytkowania rębego została ustalona na Naradzie Techniczno-Gospodarczej.

Rozpoczęte w ubiegłym 10-leciu użytkowanie rębiami złożonymi jest kontynuowane.

Plan cięć użytków rębnych na I 10-lecie sporządzony będzie w formie wykazu bez podziału na lata gospodarcze.

Rębnia zupełna IB projektowano na siedlisku Bśw, Bw, BMśw, BMw, OI. W 10-leciu nie projektowano więcej niż 2 pasy zrębowe zakładając 4-5-letni nawrót cięć. Rębnie zupełne zaplanowano na powierzchni 298,83 ha. W pierwszej kolejności powinno przeznaczyć do użytkowania pierwsze pasy w drzewostanach, w których zaplanowano co najmniej dwa pasy zrębowe.

Przy planowaniu użytkowania rębiami zupełnymi jako kryterium wielkości pasów zrębowych przyjęto szerokość zrębu (w przypadku zrębów przez całą szerokość oddziału nie więcej niż 60 m), w pozostałych przypadkach nie więcej niż 4,00 ha. W planowaniu zrębów unikano tworzenia dużych płatów upraw.

Przy występowaniu drzewostanów rębnych na różnych siedliskach w jednym pasie zrębowym o zastosowaniu rodzaju czy formy rębni decydowało przeważające siedlisko.

Rębnia IB zaplanowano przy na przebudowę drzewostanów, nieznaczne powierzchnie na żyzniejszych siedliskach (zgodnie z ustaleniami w KZP) oraz w przypadku nieregularnych kształtów wydziałów uniemożliwiających, ze względów ekonomicznych i przyrodniczych, prowadzenie rębni częściowych. W obrębie Pobołowice dotyczy to powierzchni 70,18 ha, natomiast w obrębie Stańków – 75,45 ha.

Rębnię IIA, rębnią IID zaplanowano na łącznej 818,59 ha. Rębnie te planowano jako formę przebudowy drzewostanów sosnowych na siedliskach lasowych. Zasadniczą ideą tych rębni jest wprowadzenie, w formie podsadzeń pod okapem drzewostanu młodego pokolenia DB i BK, w krótkim okresie, do odnowienia 80-90% powierzchni manipulacyjnej. Zastosowanie tej rębni wpłynie na zachowanie istniejącego młodego pokolenia oraz skraca okres przebudowy tych drzewostanów.

Rębnię IIIA planowano na pasach o szerokości do 100 m w przypadku użytkowania wzdłuż całego oddziału (bez względu na wielkość powierzchni) lub w pozostałych sytuacjach o powierzchni nie przekraczającej 6,00 ha. Rębnia ta ma zastosowanie w drzewostanach o uproszczonym składzie gatunkowym, w celu ich przebudowy na mieszane o kępowej formie zmieszania, z odnowieniem sztucznym na gniazdach i sztucznym na powierzchni między gniazdami. Powierzchnia drzewostanów zagospodarowanych rębnią IIIA wynosi 534,31 ha, w tym 200,35 ha przeznaczono do cięć uprzętających.

Rębnię IIIB planowano głównie w kierunku przebudowy drzewostanów sosnowych, olszowych i brzozowych na siedliskach od LMw, Lśw, Lw. Pierwsze planowane są cięcia o charakterze gniazdowym, kolejne w zależności od możliwości uzyskania odnowienia naturalnego lub wprowadzenia kolejnych gatunków (sztucznie) z TD głównie dębu oraz innych gatunków domieszkowych,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

jako poszerzanie istniejących gniazd lub zakładanie nowej partii gniazd. Przyjęty okres odnowienia dla tej rębni wynosi 20 lat. Rębnię IIIB zaplanowano na powierzchni 1996,26 ha, w tym na powierzchni 510,42 ha zaplanowano cięcia uprzążające.

Rębnią IVD projektowano zagospodarowanie drzewostanów jesionowych. Elastyczność w wyborze charakteru cięć pozwala na tworzenie korzystnych warunków rozwoju dla kreowanego (naturalnie lub sztucznie) młodego pokolenia, zgodnie z docelowym składem gatunkowym upraw przyjętym na KZP. Rębnią ta planowano również w przypadku kontynuacji sposobów użytkowania przyjętych w ubiegłym 10-leciu. Rębnią ta zaplanowana została na powierzchni 187,44 ha, w tym 82,84 ha przeznaczono do cięć uprzążających.

Wszystkie przedstawione rodzaje i formy rębni mają charakter ideowy. Określają one kierunkowe zasady postępowania, które mogą być modyfikowane w zależności od konkretnych warunków i przyjętych celów hodowlanych.

Przy planowaniu użytkowania rębego wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych niższej rangi niż drogi wojewódzkie i krajowe przebiegających przez lasy nadleśnictwa nie pozostawiono pasów drzewostanów tzw. stref ekotonowych. Kształtowanie ekotonów powinno odbywać się na etapie prac odnowieniowych, a w przypadku drzewostanów przedrębnych na etapie cięć pielęgnacyjnych. Strefy ekotonowe przy drogach krajowych i wojewódzkich powinny być tworzone z pozostawieniem drzewostanu, z zaleceniem równoczesnego usunięciem drzew zagrażających ludziom i bezpieczeństwu ruchu tj. pochylonych, chorych i obumarłych, zgodnie z § 27 Zasad hodowli lasu z 2011 r.

Przy planowaniu wysokości pozyskania drewna w ramach rębni zupełnych uwzględniono pozostawienie istniejącego starodrzewia w formie kęp ekologicznych, przestoi, nasienników w ilości ok. 5% powierzchni starego drzewostanu. Oznacza to, że na powierzchniach tych planowano pozyskanie w wysokości 95% zasobów drzewostanu głównego znajdującego się na działce zrębowej. Na zrębach zupełnych o powierzchni do 1 ha, nie planowano pozostawiania kęp starodrzewia (zgodnie z ZHL).

W przypadku cięć uprzążających w drzewostanach na siedliskach grądu (9170) planowano pozyskanie drewna w wysokości 95% zasobów drzewostanu głównego. W pozostałych przypadkach planowano pozyskanie w 100%.

Realizacja zadań z zakresu pozyskania powinna być dostosowana do wymagań ZHL oraz zaleceń certyfikatów FSC i PEFC.

Plan cięć użytków rębnych sporządzony został w formie wykazu bez podziału na lata gospodarcze.

Do użytkowania rębego zakwalifikowano drzewostany w kolejności wg pilności użytkowania i potrzeb odśladania młodego pokolenia:

- w klasie odnowienia,
- przeszłorębne,
- rębne,
- w klasie do odnowienia,
- bliskorębne.

Tabela 80. Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych według rodzajów rębni w gospodarstwach – razem nadleśnictwo (instrukcyjna Tabela XV)

Gospodarstwo, Sposób zagospodarowania	Rębnie zupełne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnie przerębowa	Ogółem
		Cięcia uprzążające	Cięcia pozostałe	Razem		
1	2	3	4	5	6	7
Specjalne (S)	-	-	6,37	6,37	-	6,37
Lasów ochronnych (O)	154,66	547,32	1042,06	1589,38	-	1744,04
Lasów gospodarczych (GZ)	144,17	-	-	-	-	144,17
Lasów gospodarczych (GPZ)	-	634,30	1315,55	1949,85	-	1949,85
Lasów gospodarczych (GP)	-	-	-	-	-	-
Razem gospodarstwo (G)	144,17	634,30	1315,55	1949,85	-	2094,02
Ogółem	298,83	1181,62	2363,98	3545,60	-	3844,43

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Analogiczne tabele XV wg obrębów leśnych zamieszczono w części tabelarycznej elaboratu oraz w tomie „Plan zagospodarowania lasu”.

Przebudowa drzewostanów cięciami rębными nie została zaplanowana w rezerwach przyrody, w strefach ochrony całorocznej ostoi zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, w wyłączonych drzewostanach nasiennych, w lasach wyłączonych z gospodarowania zgłoszonych przez nadleśnictwo. Wyłączono z użytkowania rębного także drzewostany na siedliskach Bb, BMb i LMb, Lt. W lasach stanowiących strefy ochrony zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, na wykonanie wszelkich zabiegów zaplanowanych w strefie ochrony okresowej, należy uzyskać zezwolenie Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie.

• **Drzewostany do przebudowy**

Do drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy pełnej zaliczono w przeważającej liczbie drzewostany o składzie gatunkowym niezgodnym, słabej jakości hodowlanej, silnie uszkodzone przez czynniki biotyczne lub abiotyczne

Na terenie Nadleśnictwa Chełm istnieją drzewostany do przebudowy, których proces przebudowy rozpoczął się w ubiegłym okresie gospodarczym oraz drzewostany w których proces przebudowy rozpoczęto w obecnym planie urządzenia lasu jako pilną przebudowę pełną typu A przy zastosowaniu użytkowania rębного. Łączna powierzchnia tych drzewostanów wynosi 20,47 ha.

Pozostałe drzewostany o składzie niezgodnym, dobrze przyrastające o dobrej kondycji zdrowotnej przeznaczono do użytkowania w ramach cięć pielęgnacyjnych.

Tabela 81. Przebudowa pilna typu A – powierzchnia manipulacyjna

<i>Adres</i>	<i>Pow.</i>	<i>B. pion</i>	<i>Udz.</i>	<i>Gat. pan</i>	<i>Wiek</i>	<i>Zd.</i>	<i>Rębnia</i>	<i>% poboru</i>
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obręb POBOŁOWICE								
47B fx	0,70	DRZEW	10	SO	60	0,6	IB	100
48A c	0,40	DRZEW	10	SO	65	0,5	IB	100
69 a	1,71	DRZEW	10	BRZ	45	0,6	IB	95
340 h	1,29	DRZEW	5	BRZ	72	0,7	IB	95
359 c	1,11	DRZEW	8	OS	25	0,8	IB	95
360 g	1,49	DRZEW	6	OS	35	1	IB	95
361 c	1,22	DRZEW	5	OS	38	0,5	IB	95
377 c	1,74	DRZEW	10	OL	50	0,5	IB	95
Razem obręb	9,66							
Obręb STAŃKÓW								
18 c	3,46	DRZEW	10	ŚW	46	0,9	IB	95
22 ix	2,26	DRZEW	7	GB	60	0,6	IB	95
22 t	1,84	DRZEW	7	OL	60	0,4	IB	95
312 j	1,19	DRZEW	10	OL	80	0,7	IB	95
440 f	2,06	DRZEW	6	SO	70	0,8	IIIAU	100
Razem obręb	10,81							
Ogółem nadleśnictwo	20,47							

Zagospodarowanie drzewostanów niezgodnych z przyjętym TD

Poniżej przedstawia się syntetyczne zestawienie planowanych zabiegów gospodarczych w drzewostanach niezgodnych z przyjętymi typami gospodarczymi w obrębach i łącznie dla nadleśnictwa.

Tabela 82. Zestawienie powierzchni według sposobów przebudowy drzewostanów niezgodnych z TD

Obręb, nadleśnictwo	Planowane zabiegi gospodarcze	Gospodarstwo					
		Specjalne	Lasów ochronnych	Zrębowe	Przerębowo-zrębowe	Przerębowe	Razem
		Powierzchnia [ha]					
1	2	3	4	5	6	7	8
POBOŁOWICE	Rębnie	-	288,75	22,53	410,58	-	721,86
	CP/CP-P	-	12,57	0,25	6,95	-	19,77
	TW/TP	-	460,61	6,55	552,77	-	1019,93
	Razem	-	761,93	29,33	970,30	-	1761,56
STAŃKÓW	Rębnie	-	305,77	19,86	242,04	-	567,67
	CP/CP-P	2,50	7,80	-	7,20	-	17,50
	TW/TP	7,02	324,72	9,34	418,16	-	759,24
	Razem	9,52	638,29	29,20	667,40	-	1344,41
Nadleśnictwo	Rębnie	-	594,52	42,39	652,62	-	1289,53
	CP/CP-P	2,50	20,37	0,25	14,15	-	37,27
	TW/TP	7,02	785,33	15,89	970,93	-	1779,17
	Razem	9,52	1400,22	58,53	1637,70	-	3105,97

Do planów cięć użytków rębnych zaliczonych na etat opracowano dla każdego obrębu mapy przeglądowe cięć w skali 1:25000. Rębnie zaznaczono kolorem czerwonym a powierzchnie do odnowienia kolorem żółtym. Na mapie zamieszczono informacje o rodzaju rębni i procencie masy do pobrania. Zaznaczono tu też główne drogi wywozowe. Na mapy naniesiono również granice rezerwatów, wyłączonych i gospodarczych drzewostanów nasiennych. Działki zrębowe wniesione zostały również na mapy gospodarcze w skali 1:5000 oraz mapy gospodarczo-przeładowe projektowanych cięć rębnych w skali 1:10000 z przeznaczeniem dla leśniczych.

3.2.1.2. Użytkowanie przedrębne

Zasadniczym celem użytkowania przedrębnego jest pielęgnowanie drzewostanów poprzez cięcia selekcyjne, które winny przyczynić się do osiągnięcia jakościowo lepszej produkcji drewna i zwiększenia odporności drzewostanów na działanie czynników abiotycznych, biotycznych i antropogenicznych. Istotną sprawą jest także regulowanie składu gatunkowego, który zapewni zachowanie a nawet zwiększenie zdolności produkcyjnej siedlisk omawianego terenu.

Użytkowanie przedrębne powinno być realizowane na podstawie wskazań zawartych w opisach taksacyjnych w oparciu o wytyczne ZHL. Zadania określone w opisach w wymiarze powierzchniowym mają charakter obligatoryjny, a w zakresie miąższościowym winny być realizowane wg potrzeb, na jakie wskazuje stan konkretnego drzewostanu.

Zgodnie z IUL zostało sporządzone zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego na podstawie wskazań gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku (Tabela XVI wg IUL).

Wykaz cięć użytków przedrębnych stanowią ustalone na gruncie wskazówki gospodarcze przeniesione do opisów taksacyjnych i zestawione w „Wykazie drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębnego”. Są one umieszczone w tomie – „Plan zagospodarowania lasu” po wykazie cięć rębnych.

Wykaz cięć użytków przedrębnych został sporządzony kategoriami cięć, wg oddziałów i pododdziałów dla obrębów. W skład tego wykazu wchodzi:

- czyszczenia późne (CP-P), w wyniku których będzie pozyskana grubizna
- trzebieże wczesne (TW),

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

- trzebieże późne (TP).

Wskazania gospodarcze dotyczące użytkowania przedrębego obejmują drzewostany, w których nie przewiduje się użytkowania rębego w 10-leciu. Indywidualnie dla każdego wydzielenia określony został rodzaj cięcia (CPP, TW, TP). Należy zaznaczyć, że miąższość przewidziana do pozyskania w użytkach przedrębnych została podana globalnie dla całego nadleśnictwa. Wielkość użytkowania przedrębego w poszczególnych pododdziałach będzie uzależniona od aktualnych potrzeb hodowlanych drzewostanów. W trakcie realizacji użytkowania przedrębego, w miarę potrzeby CP, TW i TP mogą przybierać charakter cięć, w ramach których prowadzona będzie przebudowa drzewostanów. Zasady wykonywania cięć pielęgnacyjnych są opisane w ZHL, W części tabelarycznej elaboratu przedstawiono zestawienia dotyczące danych wynikających z zaplanowanych zadań z zakresu użytkowania przedrębego, (Tabela nr XVI – Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku).

Poniżej przedstawia się syntetyczne dane wynikające z tej tabeli:

Tabela 83. Zestawienie zbiorcze drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębego

		I	II	III	IV	V	VI	VII	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
POBOŁOWICE	CP	63,50	11,72	-	-	-	-	-	75,22
	TW	32,04	918,56	-	-	-	-	-	950,60
	TP	1,10	203,38	2410,66	1779,85	352,86	-	-	4747,85
	Razem	96,64	1133,66	2410,66	1779,85	352,86	-	-	5773,67
STAŃKÓW	CP	132,86	4,51	-	-	-	-	-	137,37
	TW	117,45	1187,43	-	-	-	-	-	1304,88
	TP	-	261,13	1809,57	1870,14	795,98	8,08	-	4744,90
	Razem	250,31	1453,07	1809,57	1870,14	795,98	8,08	-	6187,15
Nadleśnictwo	CP	196,36	16,23	-	-	-	-	-	212,59
	TW	149,49	2105,99	-	-	-	-	-	2255,48
	TP	1,10	464,51	4220,23	3649,99	1148,84	8,08	-	9492,75
	Razem	346,95	2586,73	4220,23	3649,99	1148,84	8,08	-	11960,82

3.2.1.3. Łącznie użytki główne

Zestawienie łączne użytków głównych według kategorii cięć łącznie dla nadleśnictwa – skrót z tabeli nr XVII „Zestawienie łączne etatu użytków głównych według kategorii cięć”. Cała tabela zamieszczona została w rozdziale **8 Tabele i wykazy instrukcyjne** opisania ogólnego (tabela nr XVII oddzielnie dla nadleśnictwa i obrębów leśnych)

Syntetyczne zestawienie tych danych przedstawia się poniżej:

Tabela 84. Zestawienie łączne miąższości planowanej do pozyskania według kategorii cięć

Kategoria użytkowania	POBOŁOWICE		STAŃKÓW		Nadleśnictwo	
	brutto	netto	brutto	netto	brutto	netto
	m ³					
1	2	3	4	5	6	7
Rębne zaliczone na etat	364877	302455	327683	270596	692560	573051
5% przyrostu miąższości	18244	15130	16384	13531	34628	28661
Rębne niezaliczone na etat	6308	5233	3125	2583	9433	7816
Razem użytki rębne	389429	322818	347192	286710	736621	609528
Przedrębne	322590	258072	334230	267384	656820	525456
Ogółem	712019	580890	681422	554094	1393441	1134984

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

3.2.1.4. Zestawienie zadań gospodarczych z zakresu użytkowania głównego dla leśnictw

Tabela 85. Zestawienie zadań gospodarczych dla leśnictw

Lp	Leśnictwo	Powierzchnia ogólna	Zadania na 10-lecie								
			Użytkowanie rębne			Użytkowanie przedrębne		Razem		Odnowienia i zalesienia	
			Zaliczone na etat netto z 5% przyrostem	Nie zaliczone na etat	Razem	ha	m3	ha	m3		
ha	ha	m3	m3	m3	ha	m3	ha	m3	ha		
Obwód POBOŁOWICE											
1	Husynne	1574,99	186,25	28303	1390	29693	1042,58	49375	1228,83	79068	91,30
2	Haliczany	1389,29	300,42	49031	698	49729	530,16	22131	830,58	71860	127,90
3	Podlaski	1427,10	176,16	24697	100	24797	872,04	43194	1048,20	67991	69,72
4	Kumów	1050,11	320,68	53054	958	54012	572,38	25756	893,06	79768	131,05
5	Wojślawice	1222,62	288,37	46250	512	46762	424,01	15565	712,38	62327	99,33
6	Świerże	1653,56	206,04	31116	0	31116	850,96	41356	1057,00	72472	103,42
7	Ostrowy	2096,41	194,58	20332		20332	576,23	16921	770,81	37253	75,59
8	Wierzchowiny	1522,13	375,32	64802	1575	66377	905,31	43774	1280,63	110151	130,23
9	Szkółka Haliczany	11,32	--	--		0					
	Razem	11947,53	2047,82	317585	5233	322818	5773,67	258072	7821,49	580890	828,54
Obwód STANKÓW											
10	Świerszczów	1661,33	173,94	24320	469	24789	943,74	37359	1117,68	62148	73,07
11	Sawin	1391,67	248,11	40479	561	41040	753,98	34326	1002,09	75366	98,59
12	Borek	1645,91	210,33	39790	751	40541	772,33	35408	982,66	75949	94,64
13	Czułczyce	2205,40	249,63	33989	197	34186	902,23	34678	1151,86	68864	95,90
14	Stańków	1531,27	291,43	38403	196	38599	903,35	43044	1194,78	81643	91,00
15	Góry	1631,81	270,33	43858	165	44023	1001,60	44292	1271,93	88315	110,08
16	Pawłów	1917,09	352,84	63288	244	63532	909,92	38277	1262,76	100809	160,41
	Razem	11984,48	1796,61	284127	2583	286710	6187,15	267384	7983,76	554094	723,69
	OGÓLEM	23932,01	3844,43	601712	7816	609528	11960,82	525456	15805,25	1134984	1552,23

*łącznie z gruntami we współwłasności

** zadania z zakresu odnowień uwzględniają 10% korektę powierzchni zatwierdzoną przez NTG

*** użytkowanie przedrębne w m³ – wielkość szacunkowa

3.2.2. Zestawienie i opisanie zadań z zakresu hodowli lasu

Głównym celem hodowli lasu winno być zachowanie trwałości lasów i ich wzbogacanie poprzez dążenie do osiągnięcia zgodności biocenozy leśnej z warunkami siedliskowymi, zapewnienie produkcji drewna i innych użytków na zasadach reprodukcji rozszerzonej oraz kształtowanie poza-produkcyjnych funkcji lasu. Mając to na względzie Komisja Założeń Planu i Narada Techniczno-Gospodarcza określiły dla bieżącego planu u.l. perspektywiczne cele planowania hodowlanego w formie typów drzewostanów dla poszczególnych siedlisk oraz w formie wieków rębności dla poszczególnych gatunków panujących. Zagadnienia te były brane pod uwagę przy określaniu w trakcie taksacji wskazań gospodarczych jako celów hodowlanych krótkookresowych, doraźnych. Tak określone wskazania posłużyły do opracowania wykazu zadań z zakresu hodowli lasu. Wykaz został sporządzony w kolejności oddziałów i pododdziałów, z przeznaczeniem dla Nadleśnictwa i RDLP. Końcowe podsumowanie hodowlanych wskazań gospodarczych, w rozbiciu na siedliskowe typy lasu, przedstawiono w tabeli XVIII, dołączonej do opisanego ogólnego i do tomu „Plan zagospodarowania lasu”.

Tabela 86. Zestawienie planowanych prac z zakresu hodowli lasu

Lp.	Rodzaj czynności	Obwody		Nadleśnictwo do zatwierdzenia
		POBOŁOWICE	STANKÓW	
		Powierzchnia [ha]		
1	2	3	4	5
1.	Odnowienie halizn, płazowin, zrębów	12,12	1,80	13,92
2.	Zalesienia gruntów nieleśnych	-	-	-

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Lp.	Rodzaj czynności	Obreby		Nadleśnictwo do zatwierdzenia
		POBOŁOWICE	STANKÓW	
		Powierzchnia [ha]		
1	2	3	4	5
3.	Odnowienia zrębów projektowanych do zatwierdzenia 90% planowanej pow.*	137,44	161,39	--
		123,70	145,25	268,95
4.	Odnowienia przy rębniach złożonych do zatwierdzenia 80% planowanej pow.*	859,95	720,80	--
		687,96	576,64	1264,60
5.	Podsadzania produkcyjne	-	-	-
6.	Dolesienia luk i przerzedzeń	4,76	-	4,76
7.	Poprawki i uzupełnienia w uprawach i młodnikach istniejących	0,30	4,10	4,40
8.	Poprawki i uzupełnienia na gruntach proj. do odnowienia i zal. w wys. 10% ich pow.	81,16	72,19	153,35
9.	Wprowadzenie podszytów	-	-	-
10.	Pielęgnowanie gleby w uprawach istniejących	192,42	134,64	--
11.	Pielęgnowanie gleby w uprawach proj.**	33,43	18,53	-
12.	Pielęgnowanie upraw istniejących (CW)	193,62	263,60	--
	Razem pielęgnowanie istniejących upraw (wiersze 10 + 12)	386,04	398,24	784,28
13.	Pielęgnowanie młodników (CP)	476,78	540,05	1016,83
14.	Pielęgnowanie młodników (CP-P)	75,22	137,37	212,59
15.	Nawożenie	-	-	-
16.	Regulacja stosunków wodnych	-	-	-
17.	Melioracje agrotechniczne	976,56	854,74	1831,30

* zmniejszone zadania z zakresu odnowień wynikają z potrzeby obowiązkowego przelegiwania zrębów i ochrony przed szeliniakiem sosnowcem oraz inicjowanie odnowienia naturalnego.

** pielęgnowanie w uprawach planowanych do założenia na zrębach, gniazdach wyciętych w ostatnim roku obowiązywania minionego planu u.l., powierzchniach po CU wykonanych w ostatnim roku minionego planu u.l.

Odnowienia na leśnej powierzchni otwartej (ODN ZRB, ODN HAL), czyli odnowienia halizn, płazowin, zrębów istniejących i projektowanych zaplanowano na powierzchni 312,75 ha. Z uwagi na potrzeby ochrony lasu, inicjowanie odnowień naturalnych, możliwości techniczne (realny brak możliwości wykonania odnowień na powierzchniach planu cięć użytków rębnych zrealizowanych w ostatnim roku obowiązywania planu) - do zatwierdzenia przeznacza się 90% tej powierzchni.

Odnowienia pod osłoną (ODN ZŁOŻ) wynoszą łącznie 1578,05 ha. Ze względu na uwarunkowania jak przy odnowieniach na powierzchniach otwartych – do zatwierdzenia przeznacza się 80% tej powierzchni.

Przyjęte składy gatunkowe odnowień należy traktować jako ramowe hodowlane i ochronne cele gospodarowania odpowiednie dla typu siedliskowego lasu oraz dla leśnego siedliska przyrodniczego. Mogą one być modyfikowane w konkretnym drzewostanie, z uwzględnieniem stanu siedliska, stopnia uwilgotnienia oraz specyfiki i stanu zbiorowiska roślinnego.

Planowane dolesienia luk i przerzedzeń (ODN LUK) zajmą łączną powierzchnię 4,76 ha. Nie planowano dolesień w niewielkich lukach o powierzchni do 0,10 ha, pozostawiając je do sukcesji naturalnej.

Poprawki i uzupełnienia (POPR) w uprawach i młodnikach istniejących zaprojektowano podczas prac taksacyjnych na powierzchni 4,40 ha. Wielkość projektowanych poprawek i uzupełnień w nowozakładanych uprawach została ustalona na posiedzeniu NTG na poziomie 10%.

Wprowadzania podszytów nie planowano.

Pielęgnowanie upraw (PU). Zgodnie z obowiązującą Instrukcją urządzania lasu, w projekcie PUL pielęgnowanie upraw zaplanowano w istniejących uprawach na dzień 1.01.2018 roku oraz w nowozakładanych uprawach po zrębach, w uprawach i młodnikach o zd. 0,3 powstałych po cięciach uprzętających. W zależności od wieku operatowego uprawy obejmuje:

1) **pielęgnowanie gleby (PG)** projektowano w uprawach istniejących w wieku do 4 - 5 lat na powierzchni 327,06 ha. Powierzchnia zabiegu podana jest jednokrotnie, lecz dla dobra upraw czynności te powinny być wykonywane systematycznie w miarę istniejących potrzeb aż do momentu, kiedy chwasty przestaną zagrażać odnowieniu.

2) **czyszczenia wczesne (CW)** ujęte są w planie jako zabieg jednokrotny, obejmują wykonywanie tych zabiegów w zainwentaryzowanych uprawach w wieku powyżej 4 lat oraz istniejącym młodym pokoleniu w d-stanach KO i innych. Należy je przeprowadzać w uprawach

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

i samosiewach systematycznie, powtarzając je w miarę potrzeby, aż do doprowadzenia do zwarcia zdrowych, dobrze ukształtowanych i pożądaných drzewek. Planowana powierzchnia CW wynosi 457,22 ha.

Zadaniem obligatoryjnym jest pielęgnowanie zainwentaryzowanych upraw na powierzchni 784,28 ha.

Czyszczenia późne (CP) w młodnikach, należy przeprowadzać w zależności od potrzeb. Odnosi się to również do pielęgnacji istniejących i inicjowanych odnowień naturalnych pod osłoną drzewostanów. W fazie młodnika, przy prowadzeniu cięć pielęgnacyjnych zabieg należy wykonać tak, aby nie dopuścić do zbytniego rozluźnienia zwarcia, zwracając uwagę na regulację składu gatunkowego i doprowadzanie go do zgodnego z typem gospodarczym drzewostanu. W planowaniu hodowlanym uwzględniono również zabieg czyszczeń późnych dla młodników z pozyskaniem grubizny. Łącznie zabieg ten zaplanowano na powierzchni 1229,42 ha.

Melioracje agrotechniczne (AGROT) należy wykonywać zabiegi na projektowanych zrębach – oczyszczanie powierzchni z nadmiernie rozwiniętej roślinności krzewiastej, odrośli, jeżyn, malin i itp., zrębkowanie odpadów zrębowych. Prawidłowe wykonanie zabiegów związanych z przygotowaniem gleby pod odnowienia sztuczne i naturalne ułatwi osiągnięcie dobrego efektu hodowlanego.

Zabieg ten zaplanowano na powierzchni 1831,30 ha.

3.2.2.1. Nasienictwo i selekcja

W ramach nasiennictwa i selekcji w nadleśnictwie realizowany jest „Program zachowania leśnych zasobów genowych i hodowli selekcyjnej drzew leśnych na lata 2011 - 2035”. W ramach tego Programu w nadleśnictwie wytypowane zostaną drzewostany nasienne wyłączone, drzewostany nasienne gospodarcze, źródła nasion, drzewa mateczne oraz bloki upraw pochodnych – dębowych, brzożowych, modrzewiowych.

Charakterystyka obiektów bazy nasiennej nadleśnictwa zamieszczona jest w rozdziale **1.3.8. Ocena walorów genetycznych lasu, w tym bazy nasiennej**

Tabela 87. Zestawienie bloków upraw pochodnych

Nr bloku	Gatunek Pochodzenie	Oddz. poddz.	Powierzchnia w ha	Istniejące uprawy pochodne - pow. w ha	Uprawy planowane do założenia w bieżącym 10-leciu
Obręb POBOŁOWICE					
I	DB.S WDN N-ctwo Strzelce	199b	3,50	1,04	1,76
		200a	10,17	4,63	3,97
		201b	8,49	2,69	4,10
		202b	7,42	1,99	3,95
		202c	6,02	--	1,80
		203b	8,32	2,25	4,40
		203c	7,45	--	2,24
		207f	8,41	2,66	4,07
		208c	5,48	1,96	2,42
		208d	8,34	--	2,50
		209a	1,15	--	--
		209b	7,11	1,95	2,96
		209c	7,05	--	2,93
		209d	5,80	--	3,48
	Razem		94,71	19,17	40,58
II	MD	25g	24,60		5,72
	Plantacja nasienna N-ctwo Świdnik				
	Razem		24,60		5,72
Obręb STANKÓW					
III	BRZ WDN N-ctwo Chełm	63b	3,91		2,69
		63c	9,30		1,28
		63d	2,42		1,40
		63f	2,47		1,73

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Nr bloku	Gatunek Pochodzenie	Oddz. poddz.	Powierzchnia w ha	Istniejące uprawy pochodne - pow. w ha	Uprawy planowane do założenia w bieżącym 10-leciu
		63g	0,95		0,28
	Razem		19,05		7,38
	Ogółem		138,36	19,17	53,68

Tabela 88. Zestawienie upraw pochodnych

Uprawy rozproszone				
Gatunek Pochodzenie	Oddz. poddz.	Powierzchnia w ha	Istniejące uprawy pochodne - pow. w ha	Uwagi Jakość
Obwód POBOŁOWICE				
DB.S	88g	3,14	3,14	12
	237d	4,34	4,34	12
	250d	3,51	3,51	12
	253c	6,94	6,94	12
Razem		17,93	17,93	
Obwód STANKÓW				
DB.S	69g	1,61	1,61	12
	75d	2,85	2,85	11
	84c	5,96	5,96	12
	90c	4,85	4,85	12
	219c	2,93	2,93	12
	293f	3,75	3,75	12
	307c	5,27	5,27	11
	372f	1,89	1,89	12
	372g	2,32	2,32	12
Razem		31,43	31,43	
BRZ				
	53n	3,77	3,77	21
	333Ad	3,41	3,41	12
	333Am	7,08	7,08	12
	333Ap	6,41	6,41	12
	333As	0,26	0,26	12
	333Aw	0,59	0,59	12
	333Bc	0,32	0,32	12
	333Bk	4,99	4,99	12
	335Ad	8,16	8,16	12
	335Ag	4,70	4,70	12
	335Ak	1,02	1,02	12
	335Ap	0,57	0,57	12
Razem		41,28	41,28	
Ogółem uprawy rozproszone			90,64	90,64

W ramach planowanych bloków upraw pochodnych nadleśnictwo zamierza założyć 53,68 ha upraw pochodnych.

Na terenie nadleśnictwa utworzono leśnictwo Szkółka Haliczany, które obejmuje szkółkę gospodarczą, na której prowadzi produkcję polową sadzonek na potrzeby własne oraz na potrzeby w zakresie zalesień prywatnych gruntów rolnych. Powierzchnia produkcyjna szkółki wynosi – 8,09 ha.

3.2.3. Określenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej

Kierunkowe zadania z zakresu ochrony lasu oparto na następujących podstawach:

- wytyczne „Instrukcji urządzania lasu” z roku 2011,
- wytyczne „Instrukcji ochrony lasu” z roku 2011,
- ustalenia KZP i NTG dla Nadleśnictwa,
- wyniki prac Zespołu Ochrony Lasu, zebrane tam materiały i dane ujęte w formie Referatu Kierownika,
- dane Nadleśnictwa ujęte w Referacie Nadleśniczego dotyczącego Analizy gospodarki leśnej za poprzedni okres gospodarczy,
- wyniki urzędzeniowych prac terenowych – taksacyjnych w Nadleśnictwie,
- doświadczenia i obserwacje Nadleśnictwa i Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych oraz Inspekcji Lasów Państwowych.

3.2.3.1. Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu

Zagadnienia z zakresu ochrony lasu za ubiegły okres gospodarczy zostały przedstawione w rozdziale **2.1 Referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Chełm** opracowanej przez Nadleśniczego oraz w rozdziale **2.2 Referat kierownika ZOL dotyczącego kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu**. Na początek dziesięciolecia stan sanitarny i zdrowotny lasów nadleśnictwa uznać można za dobry. Zdecydowane działania nadleśnictwa w kierunku poprawy stanu lasu przyniosły widoczne efekty. Nadleśnictwo reagowało skutecznie w początkowej fazie pojawienia się szkodników.

❖ Czynniki biotyczne

• Choroby grzybowe

Patogeniczne grzyby: mączniak dębu i osutki sosny występowały w uprawach i młodnikach oraz na szkółkach.

W drzewostanach starszych występuje huba sosnowa, która dość licznie opanowuje drzewa starszych klas wieku.

Zabiegi ochronne powinny polegać na:

- prowadzeniu zintegrowanej ochrony nasion, siewów i sadzonek na terenie szkółek leśnych,
- na szkółkach zabezpieczać sadzonki przed osutką sosny, mączniakiem dębu i grzybami zgorzelowymi poprzez stosowanie oprysków preparatami grzybobójczymi.
- systematycznym przeprowadzaniu lustracji upraw i młodników pod kątem występowania chorób grzybowych i określenia stopnia uszkodzenia. W przypadku powstawania szkód podejmować działania ograniczające, zgodne zapisami Instrukcji Ochrony Lasu lub zaleceniami podanymi przez ZOL, IBL,
- realizowaniu ustaleń użytkowania rębego i prowadzeniu systematycznych cięć sanitarnych,
 - przestrzeganiu terminowego wywozu surowca drzewnego z lasu.

• Szkodniki szkółek, upraw i młodników

W bieżącym 10-leciu należy kontynuować:

- coroczne kontrole zapędrczenia gleby na terenie szkółki oraz upraw zagrożonych występowaniem pędraków i podejmować działania w celu niszczenia szkodników zgodnie z IOL.

Do najgroźniejszych szkodników upraw należy szeliniak sosnowiec. Niezbędne zabiegi ochronne i profilaktyczne polegać powinny na:

- zabezpieczaniu zakładanych upraw rowkami izolacyjnymi,
- wykładaniu wałków pułapkowych lub wykonywanie dołów chwytnych na uprawach i regularną ich kontrolę,
- stosowaniu przelegiwania zrębów,
- stosowaniu pułapek feromonowych z feromonem „Hylodor”.

• Szkodniki pierwotne i nękające w drzewostanach starszych

Na terenie nadleśnictwa wyznaczone zostały stałe ogniska gradacyjne boreczników – na terenie leśnictwa Świerże – oddz. 298, 299, 301 – 304, 307 – 311, 319, brudnicy mniszki – leśnictwo Borek oddz. 156, leśnictwo Pawłów oddz. 418, 428, 438, 447. Nadleśnictwo prowadzi stały monitoring występowania szkodników.

Do metod ochrony przed szkodnikami pierwotnymi należą:

- prawidłowe i terminowe prowadzenie cięć pielęgnacyjnych – niedopuszczenie do nadmiernego rozluźnienia zwarcia,
- stosowanie rodzimego materiału sadzeniowego – przestrzeganie zasad regionalizacji,
- poprawianie warunków biocenotycznych lasu poprzez wprowadzanie na uprawach domieszek liściastych przy maksymalnym wykorzystywaniu mikrosiedlisk,
- stwarzanie dogodnych warunków do bytowania ptaków, poprzez pozostawienie kęp starych drzew i drzew dziuplastych, wywieszanie w ogniskach gradacyjnych budek lęgowych oraz schronów dla nietoperzy.

Działania ochronne opierać się będą na wynikach jesiennych poszukiwaniach szkodników sosny, kontroli występowania brudnicy mniszki poprzez odłowy na pułapkach feromonowych, zaleceniach ZOL.

- **Szkodniki drzewostanów liściastych**

Ze względu na istniejące zagrożenia drzewostanów liściastych (zamieranie drzewostanów: jesionowych, dębowych, brzoźowych) ze strony bio i abiotycznych czynników szkodliwych, wskazane jest prowadzenie stałego monitoringu tych drzewostanów. Należy systematycznie usuwać drzewa zamierające i zamarłe oraz wykazywać dbałość o higienę lasu.

- **Szkodniki wtórne**

W ramach profilaktyki przed zagrożeniem od szkodników wtórnych należy:

- utrzymywać las w należyтым stanie sanitarnym (przestrzegać zasad higieny lasu i minimum sanitarnego),
- usuwać z lasu na czas drewno niekorowane,
- nie dopuszczać do nadmiernego przerzedzania drzewostanów,
- zwalczać szkodniki przy zastosowaniu drzew pułpkowych
- systematycznie usuwać drzewa zasiedlone przez szkodniki wtórne.

Jednym z ważniejszych szkodników wtórnych, który ujawnił swoją gradacyjną aktywność w ostatnich latach jest kornik ostrozębny. W dalszym ciągu zalecany jest monitoring cyklu rozwojowego i przestrzennego zróżnicowania zagęszczenia jego populacji w celu optymalizacji działań zmierzających do ograniczenia liczebności kornika ostrozębnego.

- **Szkody od zwierzyny**

Szkody od zwierzyny w uprawach, młodnikach i drągowinach wystąpiły na ogólnej powierzchni 620,19 ha. Najczęściej występują w 1 stopniu (poziom uszkodzeń w przedziale 10-20%) uszkodzeń, uszkodzeń nie istotnych, nie trwałych. Należy zaznaczyć, że szkody te mają jednak nękający charakter i pomimo wszystko, stanowią zagrożenie dla jakości istniejących i nowozakładanych upraw oraz wpływają negatywnie na jakość istniejących młodników. Mimo różnych prób zabezpieczeń przed spałowaniem i zgryzaniem, w miejscach szczególnie penetrowanych przez zwierzynę leśną, jedynym skutecznym zabezpieczeniem upraw jest utrzymywanie optymalnych stanów zwierzyny płowej.

W związku z trudnościami w utrzymaniu stanów zwierzyny na optymalnym poziomie należy na coraz większą skalę stosować gradzenie upraw, jako jedyną skuteczną metodę ochrony.

W celu dalszej minimalizacji szkód należy dążyć również do utrzymania równowagi biologicznej poprzez:

- między innymi przez odtworzenie oraz wtórne zagospodarowanie małych łąk dostosowanie liczebności zwierzyny płowej oraz jej struktury wiekowej i płciowej do poziomu zapewniającego możliwość realizacji celów hodowli lasu,
- zwiększenie naturalnej bazy żerowej dla zwierzyny, śródleśnych, zwiększenie ilości poletek łowieckich.

- ❖ **Czynniki abiotyczne**

Ważnym czynnikiem wpływającym na stan drzewostanów są lokalne podtopienia powodowane przez występujące w ubiegłym okresie powodzie, intensywne opady, działalność bobrów. Czynniki te w połączeniu z zaniedbaniami w konserwacji i oczyszczaniu rowów melioracyjnych przekładają się do podtopienia drzewostanów.

Na wystąpienie innych czynników (huraganowe wiatry, okiść) nadleśnictwo nie ma wpływu. Może jednak wpływać na wzmocnienie drzewostanów poprzez prawidłowe wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych, utrzymywanie odpowiedniego zwarcia i zagęszczenia.

- **Czynniki antropogeniczne**

Jednym z ważniejszych czynników jest zaśmiecanie lasów. Zjawisko to obserwowane jest na obrzeżach kompleksów leśnych, w pobliżu miejsc postoju i wypoczynku jak też wzdłuż głów-

nych szlaków komunikacyjnych przebiegających przez obszary leśne. Corocznie nadleśnictwo wydaje na sprzątanie lasów duże środki finansowe bez widocznego efektu.

Szkody związane z niekontrolowaną penetracją terenów leśnych przejawiają się również w niszczeniu mrowisk, budek dla ptaków, wykopywaniem roślin chronionych, niszczeniem grodzień upraw itp.

Rozwiązaniem tych problemów może być prowadzenie działalności edukacyjnej, współdziałanie z samorządami lokalnymi m.in. przy usytuowaniu w pobliżu lasów kontenerów na śmieci, tworzeniu ścieżek przyrodniczych itp.

- **Ochrona pożytecznej fauny**

Dla poprawy stanu zdrowotnego lasów i ograniczenia liczby szkodników istotne jest wspieranie i zachowanie pożytecznej fauny owadożernej.

W najbliższym 10-leciu należy kontynuować działania polegające na ochronie pożytecznej fauny oraz poprawie jej warunków bytowania poprzez:

- wywieszanie i konserwację odpowiedniej ilości skrzynek lęgowych, z uwzględnieniem przy lokalizacji drzewostanów zagrożonych - ognisk występowania szkodników owadzych,
- pozostawianie dziuplastych drzew i kęp krzewów,
- wykładanie karmy dla ptaków w okresach, kiedy dostęp do niezbędnego pożywienia jest utrudniony (zima),
- ochronę mrowisk.

Przy zwalczaniu szkodników brać należy pod uwagę ssaki, które są sprzymierzeńcami leśnika. Są to drobne ssaki owadożerne (ryjówki, nietoperze, jeże), z ssaków większych - dzika, ssaki drapieżne, płazy i gady leśne. W celu ochrony tych zwierząt należy podejmować działania w zakresie polepszania ich warunków bytowych.

- **Problematyka związana z trwałością ekosystemów leśnych**

Zadania z ochrony lasu w kontekście trwałości ekosystemów leśnych będą polegały na:

- walce ze szkodnikami, w której będzie wykorzystywany w najszerszym zakresie opór naturalny środowiska,
- zwalczaniu chemicznym, które będzie ograniczane do sytuacji koniecznych, stosując w takich przypadkach najbardziej selektywne preparaty,
- w trakcie wykonywania cięć rębnych i przedrębnych w minimalnym stopniu naruszać funkcjonowanie ekosystemów leśnych (pozostawianie biogrup, ochrona drzew dziuplastych, pozostawianie na zrębach kęp starego drzewostanu),
- preferować odnowienia naturalne, dbać o stan gleb leśnych.

Wszelka działalność w zakresie ochrony lasu, powinna być prowadzona w oparciu o instrukcję ochrony lasu, prognozy występowania szkodliwych owadów, właściwą ocenę stopnia zagrożenia drzewostanów, rozpoznanie terenowe wykonywane przez pracowników nadleśnictwa i zalecenia ZOL. W bieżącym dziesięcioleciu należy kontynuować dotychczasowe metody zwalczania szkodliwych owadów oraz chorób grzybowych, przestrzegając określonych instrukcją terminów i stosowania odpowiednich zabiegów, z równoczesnym prowadzeniem systematycznej obserwacji drzewostanów.

Na mapach ochrony lasu zlokalizowane zostaną partie kontrolne jesiennych poszukiwań szkodników sosny, drzewostany uszkodzone przez zwierzynę i zagrożone występowaniem szkodników pierwotnych, drzewostany występujące na gruntach porolnych i inne szczegóły wymienione w § 102 IUL.

3.2.3.2. **Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej**

Kierunkowe wytyczne z zakresu ochrony przeciwpożarowej oparto na:

- ✓ szczegółowych wytycznych „Instrukcji urządzania lasu” z roku 2011,
- ✓ wytycznych „Instrukcji Ochrony Przeciwpożarowej Lasów” z roku 2011,
- ✓ Rozporządzeniu Ministra Środowiska z 22 marca 2006r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz.U.2006.58.405), rozporządzeniu zmieniającym z dnia 9 lipca 2010r. (Dz.U.2010.137.923), rozporządzeniu zmieniającym z dnia 15 lipca 2015 (Dz.U. 2015.1070)
- ✓ Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U.2010.109.719),
- ✓ „Sposobach postępowania na wypadek powstania pożaru lasu w Nadleśnictwie Chełm”, corocznie aktualizowanych i zatwierdzanych przez Komendantów Powiatowych PSP w Chełmie, Krasnymstawie, Łęcznej.

Nadleśnictwo Chełm zarządza gruntami na powierzchni 23932,01 ha. Powierzchnia terytorialnego zasięgu nadleśnictwa wynosi 1689,84 km².

Całość lasów nadleśnictwa została zakwalifikowana do **III kategorii zagrożenia pożarowego**¹⁰.

Poniżej zamieszczono sposób wyliczenia kategorii zagrożenia pożarowego Nadleśnictwa Chełm:

Tabela 89. Zestawienie danych do wyliczenia kategorii zagrożenia pożarowego

Wskaźnik	Wyliczona wartość wskaźnika	Ilość punktów
	<i>Dane wyjściowe do obliczeń</i>	
Średnio roczna liczba pożarów w N-ctwie w okresie ostatnich 10 lat na 10 km ² pow. leśnej	11 pożarów 211,49 km ²	2,95
Udział % Bs, Bśw, BMśw, Bw, BMw, Lł	1998,09 ha – 9,45%	0,9
Średnia wilgotność względna powietrza	69,0% 5,16%	4,39
Średnia liczba mieszkańców przypadających na 0,01 km ² pow. leśnej	142000 mieszkańców	3,91
Razem		12

Ocena potencjalnego zagrożenia pożarowego obszaru leśnego nadleśnictwa

a) Czynniki wpływające na stopień zagrożenia pożarowego

Do najważniejszych czynników powodujących możliwość wystąpienia pożarów należą:

⇒ Warunki meteorologiczne, w tym: temperatura powietrza, wilgotność względna powietrza, opady atmosferyczne, zachmurzenie, promieniowanie słoneczne. Temperatura powietrza powyżej 24°C, wilgotność względna powietrza poniżej 40%, brak opadów atmosferycznych i brak zachmurzenia lub zachmurzenie małe są parametrami, które określają tzw. pogodę pożarową, podczas której powstaje ponad 60% pożarów lasu.

¹⁰Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 lipca 2010r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz.U.2010.137.923)

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

⇒ Wilgotność ściółki wynosząca 30% jest progiem granicznym, powyżej którego powstanie pożaru w lesie od punktowych źródeł ciepła i jego rozprzestrzenianie się jest mało prawdopodobne. Przy wilgotności ściółki mniejszej niż 12% powstaje blisko 70% wszystkich pożarów lasu.

⇒ Struktura siedlisk i drzewostanów.

Tabela 90. Zestawienie powierzchni siedlisk leśnych wg stopnia uwilgotnienia

Rodzaj siedliska	Symbol siedliska	Powierzchnia w ha	%
Siedliska borowe świeże	Bśw, BMśw	1882,47	8,90
Siedliska borowe wilgotne	BMw	92,06	0,44
Siedliska borowe bagienne	Bb, BMb	17,24	0,08
Siedliska lasowe świeże	LMśw, Lśw	13799,18	65,24
Siedliska lasowe wilgotne	LMw, Lw	2313,87	10,94
Siedliska lasowe bagienne	LMb, OI	3002,25	14,20
Siedliska łęgowe	OIJ, Lł	42,12	0,20
Razem		21149,19	100,0

Z przedstawionego zestawienia dominują siedliska świeże zajmujące 74,14% powierzchni nadleśnictwa.

Siedliska - LMśw i Lśw - charakteryzują się dobrze rozwiniętą roślinnością runa leśnego ze znacznym udziałem traw, jeżyny, maliny, czernicy oraz warstwą podszytów z licznym udziałem kruszyny, leszczyny, dębu, graba.

Siedliska borowe - Bśw, BMśw - porośnięte są głównie drzewostanami sosnowymi W runie przeważa czernica, trawy, mchy. W warstwie podszytu dominuje kruszyna, jarzębina.

Pod względem struktury gatunkowej dominują drzewostany sosnowe z domieszkami gatunków liściastych zajmujące 39,33% powierzchni. Drzewostany dębowe zajmują 30,25% powierzchni, olszowe – 15,87% oraz brzożowe – 10,24%.

Pod względem struktury wiekowej drzewostany I i II klasy wieku (1 – 40 lat) zajmują 21,90% powierzchni, natomiast drzewostany średnich klas wieku (41 - 80 lat) – 47,24% powierzchni nadleśnictwa.

Ze względu na strukturę siedlisk i skład gatunkowy drzewostanów najbardziej zagrożone kompleksy leśne to:

- w obrębie Pobołowice:

a) w leśnictwie Husynne oddz. 2-4, 6-10, 36B, 36-39, 40, 41A, 41, 42;

b) w leśnictwie Haliczany oddz. 46A;

c) w leśnictwie Świerże oddz. 298-322;

- w obrębie Stańków

a) w leśnictwie Świerszczów oddz. 150B, 150C, 151-153;

b) w leśnictwie Sawin oddz. 145-150, 150A;

c) w leśnictwie Borek oddz. 52, 53, 53A, 53B, 53C, 154-157

⇒ Atrakcyjność turystyczna i płody runa leśnego.

• W sezonie letnim na terenie nadleśnictwa występuje duża penetracja lasów w czasie wysypu grzybów i zbioru borówek, których sprzedaż stanowi dodatkowe źródło dochodu okolicznej ludności.

⇒ Szlaki komunikacyjne drogowe i kolejowe przebiegające przez lasy nadleśnictwa oraz parkingi leśne:

Przez lasy nadleśnictwa przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie:

- DK 12: Lublin – Chełm - Dorohusk

- DW 812: Biała Podlaska – Wisznice – Włodawa – Chełm – Rejowiec – Krasnystaw;

- DW 816: Terespol – Włodawa – Dorohusk – Zosin;

- DW 839: Cyców – Siedliszcze – Marynin – Pawłów – Rejowiec;

- DW 841: Cyców – Wierzbica – Staw;

- DW 843: Chełm – Kraśniczyn – Zamość;

- DW 844: Chełm – Hrubieszów – Dołhobyczów – Granica Państwa;

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Przez omawiany zasięg terytorialny przebiegają trzy szlaki kolejowe:

- linia kolejowa nr 7: Warszawa – Dorohusk;
- linia kolejowa nr 63: Dorohusk – Zawadówka;
- linia kolejowa nr 81: Chełm – Włodawa.

Na terenie lasów przy drogach publicznych wyznaczono miejsca postoju. Przy drogach przebiegających przez obszary leśne, przy miejscach postoju ustawiane są tablice informacyjne i ostrzegawcze w miejscach uzgodnionych z Komendantami Powiatowym PSP. Tablice te informują o skutkach używania otwartego ognia w lesie oraz przypominają o sposobach postępowania w przypadkach stwierdzenia pożaru i karach, w przypadku lekceważenia przepisów przeciwpożarowych.

b) Sezonowości występowania zagrożenia pożarowego

Nadleśnictwo położone jest w strefie prognostycznej 5_C¹¹. Stopień zagrożenia pożarowego lasu (SZPL) przyjmowany jest na podstawie uśrednionych parametrów wilgotności ścioly i powietrza na podstawie danych z podstawowego punktu prognostycznego zlokalizowanego w Nadleśnictwie Chełm przy siedzibie nadleśnictwa. Stopień zagrożenia ustalany jest 2 razy dziennie tj. na godzinę 9 i godzinę 13.

W zależności od jego wartości Nadleśnictwo jest zobowiązane do podejmowania działań określonych w Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu (IOPL).

Zagrożenie pożarowe zależy przede wszystkim od:

- warunków atmosferycznych: temperatury powietrza, wilgotności względnej powietrza, opadu atmosferycznego i zachmurzenia,
- wilgotności pokrywy gleby (ściółki – wartość krytyczna 30%),
- obciążenia ogniowego drzewostanów : skład gatunkowy, wiek drzewostanu i ilość biomasy.

Wiosna jest pierwszym okresem zwiększonej palności terenów leśnych. W pozostałym okresie akcji bezpośredniej zagrożenie zależy w dużej mierze od warunków atmosferycznych. Zagrożenie pożarowe szczególnie wzrasta w okresie wakacyjnym co powiązane jest ze zwiększoną penetracją obszarów leśnych przez osoby postronne.

Analiza przypuszczalnego okresu swobodnego pożaru

Analizę przeprowadzono na przykładzie wybranego miejsca położonego w leśnictwie Husynne, obręb Pobołowice. Teren ten leży w zasięgu działania Komendy Powiatowej PSP w Chełmie. W oddziale 23a (leśnictwo Husynne) w drzewostanie na BMśw, So 61 lat powstaje pożar całkowity przy wilgotności ścioly 10% i prędkości wiatru 8 m/sek. Okres swobodnego rozwoju pożaru zależy od:

- czasu, jaki upłynął od jego powstania do momentu zauważenia pożaru (służba leśna, samolot patrolowy, punkt obserwacyjny, osoby postronne) - przyjmuje się 7 minut,
- czasu na ustalenie miejsca (adresu) pożaru przez PAD i zaalarmowanie JRG w Chełmie - przyjmuje się 15 minut,
- czasu od otrzymania informacji o pożarze do wyjazdu najbliższej jednostki ochrony przeciwpożarowej – przyjmuje się 7 minut,
- czasu dojazdu najbliższej jednostki ochrony przeciwpożarowej do miejsca pożaru na odległość 4 km przy prędkości przejazdu ok. 50 km/godz. - przyjmuje się 7 minut,
- pozostałych czynników między innymi pogodowych – takich jak wilgotność powietrza, kierunek wiatru itp.

Gaszenie pożaru zgodnie z przyjętymi powyżej założeniami w kompleksach położonych na terenie Nadleśnictwa Chełm winno nastąpić po około 35 minutach od jego powstania.

Powierzchnia pożaru ściółki leśnej w pierwszych 15 minutach, do czasu aż pożar przeniesie się w wyższe partie drzewostanu, powinna wg modelu opracowanego przez IBL objąć ok. 0,05 ha powierzchni i 80 m obwodu. Powierzchnia pożaru całkowitego drzewostanu w pełnym okresie badanego (ok. 35 - 40 min) może wynieść ok. 3,50 ha.

¹¹ Zarządzenie nr 5 Dyrektora Generalnego LP z dnia 31 stycznia 2018 r.

Ocena sprawności systemu obserwacyjno-alarmowego i interwencyjnego

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. (z późniejszymi zmianami) w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, zabezpieczenie to dostosowuje się do kategorii i stopnia zagrożenia pożarowego lasu. Na terenie Nadleśnictwa Chełm system ten zorganizowany jest prawidłowo i dostosowany jest do kategorii zagrożenia pożarowego lasu. Meldunki z terenu (leśnictw) składane są do Punktu Alarmowo-Dyspozycyjnego (PAD) zlokalizowanego w budynku nadleśnictwa. Dyżurni pełnią dyżury w okresie występowania 1 - 3 stopnia zagrożenia pożarowego.

Punkt Alarmowo-Dyspozycyjny przyjmuje również informacje dotyczące powstania pożaru od osób postronnych, wysyłając niezwłocznie w te miejsca patrole przeciwpożarowe. W przypadku stwierdzenia wystąpienia pożaru, natychmiast zawiadamia się właściwe terytorialnie Powiatowe/Miejskie Stanowisko Kierowania PSP oraz RDLP w Lublinie. W trakcie Akcji Bezpośredniej Nadleśniczy powołuje swoich pełnomocników, którzy odpowiedzialni są za całokształt działań ochrony ppoż. obszarów leśnych.

W okresie szczególnego zagrożenia pożarowego, uruchamiane są dyżury domowe kierownictwa i pracowników terenowych.

a) System obserwacyjno-alarmowy

W ramach nadleśnictwa, system alarmowania i powiadamiania o powstałych pożarach opiera się na:

❖ W okresach silnych zagrożeń pożarowych, zgodnie z załącznikiem nr 2 do „Instrukcji Ochrony Przeciwpożarowej Lasów” z 2011 roku, tereny leśne patrolowane są przez powoływane patrole naziemne, wyposażone w środki łączności zgodnie z wnioskiem ppoż. na dany rok.

❖ W momencie utrzymywania się wysokiego SZPL istnieje możliwość patrolowania obszarów nadleśnictwa przy pomocy statków powietrznych, będących w dyspozycji RDLP w Lublinie. Leśna Baza Lotnicza zlokalizowana jest na terenie Aeroklubu Ziemi Lubelskiej w Radawcu.

Dodatkowo na terenie sąsiedniego Nadleśnictwa Sobibór w miejscowości Żłobek zlokalizowane jest miejsce startów i lądowań.

❖ Północne fragmenty głównego kompleksu obrębu Stańków znajdują się na granicy zasięgu obserwacji z wież obserwacyjnych zlokalizowanych na terenie Nadleśnictwa Sobibór (przy siedzibie nadleśnictwa) oraz wieży z terenu Nadleśnictwa Włodawa (zlokalizowanej w miejscowości Kołaczce).

Uwzględniając kategorię zagrożenia pożarowego istniejący w nadleśnictwie system obserwacji terenów leśnych należy uznać za wystarczający i spełniający wymogów rozporządzenia¹².

b) Siedziba nadleśnictwa, leśnictw oraz środki łączności

Rolę punktów łączności w terenie spełniają leśnictwa. Leśniczówki wyposażone są w telefony stacjonarne, leśniczowie dysponują telefonami komórkowymi.

Wykaz numerów telefonów Nadleśnictwa Chełm - stan na 1.01.2018r.

NADLEŚNICTWO Chełm tel. (83) 820 22 05

RADIOTELEFON KRYPTONIM LUBLIN 1 – 31, kanał 7

Tabela 91. Zestawienie telefonów kontaktowych

<i>Lp</i>	<i>Leśnictwo</i>	<i>Telefon komórkowy</i>
1.	Husynne	694 418 001
2.	Haliczany	694 418 003
3.	Podlaski	694 418 004
4.	Kumów	668 048 398
5.	Wojśławice	660 414 702
6	Świerże	694 488 982
7.	Ostrowy	694 418 015
8.	Wierzchowiny	694 418 016

¹² Rozporządzenie Ministra Środowiska z 22 marca 2006r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz.U.2006.58.405)

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Lp	Leśnictwo	Telefon komórkowy
9.	Świerszczów	694 418 007
10.	Sawin	694 418 009
11.	Borek	694 488 989
12.	Czułczyce	694 488 986
13.	Stańków	694 418 012
14.	Góry	694 488 981
15.	Pawłów	694 418 018

c) Wyposażenie w sprzęt przeciwpożarowy

Nadleśnictwo zabezpieczyło na wypadek pożaru sprzęt ppoż., który rozdysponowany jest do jednej bazy zlokalizowanej przy siedzibie nadleśnictwa oraz dodatkowo w podręczny sprzęt ppoż. wyposażone są leśnictwa.

Tabela 92. Lokalizacja baz sprzętu ppoż.

Lp.	Lokalizacja	Sprzęt
	Nadleśnictwo Chełm Baza Główna Chełm, ul. Hrubieszowska 123 Oddz. 322h	Samochód terenowy Mitsubishi L200 Samochód terenowy Suzuki Jimmy Samochód terenowy Isuzu Gaśnice - 22 szt. Łopaty - 20 szt. Grace - 30 szt.
Pomocnicze punkty sprzętu przeciwpożarowego		
	L-ctwo Husynne L-ctwo Świerże L-ctwo Świerszczów L-ctwo Borek	Szpadle - 10 szt. Łopaty lub tłumice - 10 szt.

Wyposażenie baz sprzętu ppoż. spełnia wymagania rozporządzenia¹³.

d) Lokalizacja jednostek straży pożarnej

Opracowany w nadleśnictwie „Sposób postępowania na wypadek pożaru lasu” zawiera informacje na temat sił i środków (plan alarmowania), jakie muszą być wykorzystane na wypadek pożaru. Plan ten podaje ramowy schemat łączności, dowodzenia, zasad organizacji i współdziałania. Corocznie dokument ten jest aktualizowany i uzgadniany z właściwymi terytorialnie Komentantami PSP w Chełmie, Krasnystawie, Łęcznej.

Nadleśnictwo Chełm położone jest w zasięgu działania KW PSP w Lublinie - Komendy Powiatowe PSP w Chełmie, Krasnystawie, Łęcznej:

▪ **Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP w Chełmie**

Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej włączone do KSRG

1	OSP Staw	6	OSP Sawin
2	OSP Kamień	7	OSP Siedliszcze
3	OSP Leśniowice	8	OSP Wierzbica
4	OSP Rejowiec	9	OSP Wojsławice
5	OSP Ruda	10	OSP Żmudź
		11	OSP Ostrów nad Bugiem

¹³ jw.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Jednostki te prowadzą działania na terenie nadleśnictwa poza leśnictwami Świerszczów i Wierzchowiny.

▪ **Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP w Krasnymstawie**

Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej włączone do KSRG

- 1 OSP Siennica Różna
- 2 OSP Krupie
- 3 OSP Kraśniczyn

Jednostki te prowadzą działania na terenie leśnictwa Wierzchowiny.

▪ **Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza PSP w Łęcznej**

Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej włączone do KSRG

- 1 OSP Cyców
- 2 OSP Ostrówek
- 3 OSP Puchaczów

Jednostki te prowadzą działania w leśnictwie Świerszczów.

Łączność z jednostkami ochrony przeciwpożarowej odbywa się z wykorzystaniem telefonów alarmowych, stacjonarnych i radiotelefonu.

Ocena dostępność terenów leśnych

Drogi publiczne przebiegające przez tereny leśne, w większości utwardzone, o nawierzchni asfaltowej, tłuczniowej, żwirowej lub gruntowej są dostępne dla wozów bojowych straży pożarnej.

Zgodnie z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów - nadleśnictwo zobowiązane jest utrzymywać we wszystkich kompleksach leśnych niektóre drogi leśne o nawierzchni gruntowej, tłuczniowej lub żwirowej posiadające parametry do przejazdu bojowych wozów straży pożarnej, jako dojazdy pożarowe. Zgodnie z § 8 ust. 1 powyższego Rozporządzenia, odległość pomiędzy dowolnym punktem położonym w lesie, a najbliższą drogą, o której mowa w § 7 ust. 1 (w przypadku Nadleśnictwa Chełm zaliczonego do III kategorii zagrożenia pożarowego), nie powinno przekraczać 1500 m. Wszystkie nowobudowane i przebudowywane dojazdy pożarowe odpowiadają parametrom wymienionym w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. (Dz. U. nr 58, poz. 405 § 7 ust. 2), a mianowicie:

- nawierzchnia gruntowa lub utwardzona o nośności 10 ton i nacisku na oś 5 ton,
- promienie zewnętrzne łuków o długości co najmniej 11 m,
- odstęp między koronami drzew o szerokości co najmniej 6 m, zachowany do wysokości 4 m od nawierzchni jezdni,
- jezdnia szerokości co najmniej 3 m,
- plac manewrowy o wymiarach co najmniej 20 x 20 m – w przypadku drogi bez przejazdu,
- mijanki o szerokości co najmniej 3 m i długości 23 m, położone w odległości nie większej niż 300 m od siebie, z zapewnieniem z nich wzajemnej widoczności w przypadku dróg jednopasmowych.

Gęsta sieć dróg publicznych uzupełniona siecią dojazdów pożarowych gwarantuje możliwość dojazdu do pożarów lasu.

W Nadleśnictwie Chełm wyznaczono i oznaczono w terenie 23 dojazdy pożarowe. Łączna ich długość wynosi ok. 90 km. Drogi te wymagają stałych konserwacji, remontów i modernizacji w celu zapewnienia dostępu do kompleksów leśnych.

Tabela 93. Zestawienie dojazdów pożarowych wyznaczonych w Nadleśnictwie Chełm

Numer dojazdu	Leśnictwo	Przebieg - oddziały	Nawierzchnia, szerokość	Długość (km)
3	Ostrowy	373, 372, 371, 381-390	Utwardzona, szer. 10 m	4,70
3	Świerże	361, 377-380	Utwardzona, szer. 10 m	2,30
4	Husynne	24, 17, 18	Utwardzona, szer. 8 m	1,40
5.*	Husynne	52, 55	Gruntowa, szer. 10 m	1,90

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Numer dojazdu	Leśnictwo	Przebieg - oddziały	Nawierzchnia, szerokość	Długość (km)
6	Haliczany	72, 76, 77, 82 droga planowana do modernizacji	Gruntowa, szer. 6 m	2,00
7	Haliczany	98, 103, 102, 101	Utwardzona, szer. 6 m	2,42
8	Kumów	164, 167-172 droga planowana do modernizacji	Gruntowa, szer. 6 m	1,95
8	Kumów	154, 153, 156, 159, 165, droga planowana do modernizacji	Gruntowa, szer. 5 m	1,85
9	Wierzchowiny	229, 233, 237, 240, 244, 245, 246	Utwardzona, szer. 6 m	3,00
9	Wierzchowiny	224, 226, 230, 234, 250-255, 257, 261-265, droga planowana do modernizacji	Gruntowa, szer. 6 m	8,45
10	Góry	378, 384, 385, 390	Gruntowa/utwardzona, szer. 4 m	2,80
11	Czulczyce	197-202, 229, 230, 244-246**	Gruntowa, szer. 5 m	4,00
12	Czulczyce	163, 164, 170, 190, 205, 204, 231, 244, 243, 255, 256	Utwardzona, szer. 10 m	5,20
12	Stańków	265, 264, 269-273, 277, 283, 289, 288, 292, 291, 295, 296, 297, 290, 286	Utwardzona, szer. 10 m	8,25
13	Sawin	85, 102, 101, 116, 115, 114 droga planowana do modernizacji	Gruntowa, szer. 5 m	2,60
14	Sawin	57, 64, 75, 74, 89, 88, 106, 121	Gruntowa, szer. 6 m	3,45
15	Świerszczów	28, 36, 37, 44-49, 42, 34	Utwardzona, szer. 10 m	4,95
16	Borek	154-156	Utwardzona, szer. 6 m	1,10
17	Borek	65-71, 82 droga planowana do modernizacji	Gruntowa, szer. 6 m	3,35
18	Sawin	125, 117, 118, 119, 127, 128 droga planowana do modernizacji	Gruntowa, szer. 4 – 6 m	1,85
19	Borek	217, 213-215	Utwardzona, szer. 6 m	1,45
20	Góry	364-367	Utwardzona, szer. 6 m	1,80
24	Pawłów	400, 413, 414-424	Utwardzona, szer. 10 m	5,90
25	Husynne	24A, 24, 25, 26, 29, 32, 35	Utwardzona, szer. 8 m	3,30
26	Góry	365-367, 376, 383	Utwardzona, szer. 6 m	3,25
27	Wierzchowiny	283, 284, 279, 274, 280, droga planowana do modernizacji	Utwardzona, gruntowa, szer. 9 m	3,10
28	Kumów	200, 203, 209, 214, 217, droga planowana do modernizacji	Gruntowa, szer. 5 m	3,40

* droga gminna

** droga powiatowa

Oznakowanie dojazdów pożarowych jest czytelne.

Uzupełnieniem sieci dróg jest siatka podziału powierzchniowego, która w wielu wypadkach jest regularna i przejezdna, choć niespełniająca wszystkich kryteriów drogi dojazdowej.

Ocena zaopatrzenia w wodę

Zaopatrzenie wodne ocenia się jako dobre. Opiera się ono na zbiornikach przeciwpożarowych, stanowiskach czerpania wody, stawach hodowlanych, naturalnych zbiornikach i ciekach wodnych, sieciach wodociągowych w okolicznych miejscowościach.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Tabela 94. Zestawienie źródeł zaopatrzenia wodnego dla celów gaśniczych na terenie gruntów nadleśnictwa

Leśnictwo	Lokalizacja	Charakter źródła wody	Uwagi
<i>Obręb Pobołowice</i>			
Husynne	Miejscowość Puszczza	Punkt czerpania wody na rzece Udal, ilość wody nieograniczona, dojazd od miejscowości Andrzejów	przy oddz. 43
	Miejscowość Ostrów	Punkt czerpania wody na rzece Udal, ilość wody nieograniczona, dojazd od drogi Kamień-Turka	przy oddz. 12
	Miejscowość Husynne	Punkt czerpania na rzece Udal, ilość wody nieograniczona, przy drodze 812	przy oddz. 4
Haliczany	Miejscowość Pobołowice	Punkt czerpania wody na rzece Krzywólka, ilość wody nieograniczona, dojazd dobry	przy oddz. 81
	Miejscowość Pławanice, Kamień	Sieć hydrantowa o wydajności 10 dm ³ /s	
Podlaski	Miejscowość Stanisławów, Żmudź, Putnowice Kol.	Sieć hydrantowa o wydajności 10 dm ³ /s	
Kumów	Miejscowość Stodarnia, Alojzów, Kumów Majowracki, Majdan Leśniowski, Ostrów, Kasılan	Sieć hydrantowa o wydajności 10 dm ³ /s	
Ostrowy	Miejscowość Srebrzyszcze,	Zbiornik ppoż. RSP Srebrzyszcze, poj. ok. 1000 m ³ , dojazd od miejscowości Karolinów	przy oddz. 357
	Miejscowość Brzeźno	Sieć hydrantowa o wydajności 10 dm ³ /s	
Świerże	Miejscowość Hniszów	Miejsce z możliwością poboru wody do celów gaśniczych, ilość wody nieograniczona, dojazd dobry	przy oddz. 313
	Miejscowość Ruda-Huta	Sieć hydrantowa o wydajności 10 dm ³ /s	
Wierzchowiny	Miejscowość Deputycze Królewskie, Kol. Deputycze Królewskie, Wierzchowiny, Rakolupy	Sieć hydrantowa o wydajności 10 dm ³ /s	
<i>Obręb Stańków</i>			
Świerszczów	Miejscowość Bekiesza	Miejsce z możliwością poboru wody do celów gaśniczych, staw o poj. 1500 m ³ , dojazd dobry	przy oddz. 35
	Miejscowość Świerszczów	Miejsce z możliwością poboru wody do celów gaśniczych, staw o poj. 3500 m ³ , dojazd dobry, przy drodze 82	przy oddz. 26
	Miejscowość Wólka Cycowska	Sieć hydrantowa o wydajności 10 dm ³ /s	
Borek	Oddz. 180c	Miejsce z możliwością poboru wody do celów gaśniczych, o poj. 1500 m ³ , dojazd dobry	
	Miejscowość Sawin	Sieć hydrantowa o wydajności 10 dm ³ /s	
Sawin	Miejscowość Sawin, Staszycy, Karczunek	Sieć hydrantowa o wydajności 10 dm ³ /s	
	Miejscowość Poczekajka	Sieć hydrantowa o wydajności 10 dm ³ /s	
Stańków	Miejscowość Leśniczówka, Okszów Kol., Wólka Czuczycyka	Sieć hydrantowa o wydajności 10 dm ³ /s	
Góry	Oddz. 379Al	Zbiornik ppoż.	
	Miasto Chełm, miejscowość Wereszcze Duże, Zawadówka	Sieć hydrantowa o wydajności 10 dm ³ /s	
Pawłów	Miejscowość Pawłów, Kulik, Siedliszcze Kol.	Sieć hydrantowa o wydajności 10 dm ³ /s	

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Odległość pomiędzy lustrem wody a poziomem stanowiska czerpania wody w wymienionych źródłach wody nie przekracza 4m.

Sieci hydrantowe stanowią hydranty nadziemne o średnicy nominalnej 80 lub 100 mm i wydajności 10 dm³/s.

Na drogach dojazdowych do stanowisk i punktów czerpania wody umieszczone są tablice kierunkowe „Do punktu czerpania wody”, a punkty oznaczone są tablicami o treści „Punkt czerpania wody”.

Przepustowość (pojemność) w/w stanowisk czerpania wody spełnia warunki określone w rozporządzeniu¹⁴.

Analiza potrzeb nadleśnictwa w zakresie infrastruktury technicznej ochrony przeciwpożarowej

a) Zaopatrzenie w wodę - do celów gaśniczych należy uznać za wystarczające.

b) Dojazdy pożarowe – istniejąca na terenie nadleśnictwa sieć dojazdów pożarowych, przejezdnych dla ciężkiego sprzętu pożarniczego, wraz z drogami dojazdowymi dostępnymi dla samochodów z napędem terenowym, które potencjalnie mogą spełniać funkcję dróg umożliwiających dojazd jednostek ratowniczych i potrzebnego sprzętu do miejsca pożaru, jest wystarczająca. W bieżącym 10-leciu należy dokonywać systematycznych remontów i modernizacji dróg dojazdowych, zgodnie z możliwościami finansowymi nadleśnictwa oraz planami perspektywicznymi RDLP, w celu dostosowania ich do parametrów określonych w rozporządzeniu¹⁵ tj. w zakresie zwiększenia nośności nawierzchni oraz ilości mijanek.

c) Bazy sprzętu będące w dyspozycji nadleśnictwa środki ochrony przeciwpożarowej zaspakajają bieżące potrzeby w zakresie ochrony przeciwpożarowej.

d) Pasy przeciwpożarowe zapobiegają powstawaniu i rozprzestrzenianiu pożarów.

Na nadleśnictwie ciąży obowiązek urządzania i utrzymywania w drzewostanach do 30 lat, położonych przy drogach publicznych i parkingach, miejscach biwakowych pasów przeciwpożarowych. Pas przeciwpożarowy typu A – jest to pas gruntu o szerokości 30 m, przyległy do granicy pasa drogowego albo obiektu, pozbawiony martwych drzew, leżących gałęzi i nieokrzesanych ściętych lub powalonych drzew oraz podszytu i podrostu gatunków iglastych.

Lasy wokół miejsc postoju i parkingów należy oddzielić pasem przeciwpożarowym typu B tj. pas gruntu o szerokości 30 m, przyległy do granicy obiektu albo pasa drogowego, spełniający wymogi techniczne, o których mowa przy pasie typu A, z tym, że w odległości od 2 do 5 m od granicy obiektu zakłada się bruzdę o szerokości 2 m, oczyszczoną do warstwy mineralnej.

Tabela 95. Lokalizacja pasów przeciwpożarowych

Lokalizacja	Typ	Okres utrzymywania	Uwagi
<i>Obręb Pobołowce</i>			
46Aa	A	5 lat	
46Ac	A	10 lat	
46Af	A	7 lat	
93a	B	10 lat	miejsce postoju
208a	A	10 lat	
210a	B	10 lat	miejsce postoju
210i	A	5 lat	
212a	A	10 lat	
213b	A	5 lat	
214a	A	8 lat	
<i>Obręb Stańków</i>			
81m	B	10 lat	miejsce postoju
83b	A	10 lat	
99c	A	10 lat	
100a	A	5 lat	

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U.2010.109.719) §39

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Środowiska z 22 marca 2006r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz.U.2006.58.405) §7 pkt. 2

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Lokalizacja	Typ	Okres utrzymywania	Uwagi
114g	A	3 lata	
128d	A	10 lat	miejsce postoju
128f	A	10 lat	
128h	A	7 lat	
182i	A	4 lata	
215h	B	10 lat	miejsce postoju
216c	A	8 lat	
220a	A	7 lat	
299b	B	10 lat	miejsce postoju
299f	A	10 lat	
312k	B	10 lat	miejsce postoju
348i	A	10 lat	
348h	A	10 lat	
355b	A	4 lata	
355c	A	10 lat	
369h	A	10 lat	
372i	A	1 rok	
372k	A	4 lata	
372j	A	4 lata	
380g	A	10 lat	
402f	A	1 rok	
416d	A	10 lat	

W drzewostanach przylegających do linii kolejowej Lublin – Chełm (obr. Stańków oddz. 368, 379A, 386, 390, 391, 392, 378, 384, 385, 393, 394, 395, 396, 397) powinny być urządzone pasy przeciwpożarowe typu BK. Są one wykonywane równolegle do linii kolejowej w formie jednej równoległej do linii kolejowej bruzdy o szerokości co najmniej 4 m urządzonej w odległości od 2 do 5 m od dolnej krawędzi nasypu lub górnej krawędzi przekopu linii kolejowej, a w razie występowania rowów bocznych – od zewnętrznej krawędzi tych rowów. Pasy powinny być całkowicie oczyszczone z wszelkiej roślinności do warstwy mineralnej, a na gruntach torfiastych – posypane warstwą piasku o grubości od 0,01 m do 0,02 m. Bruzdę może stanowić inna powierzchnia pozbawiona materiałów palnych¹⁶.

Ponadto w odległości mniejszej niż 30 m od skraju drogi publicznej o nawierzchni utwardzonej zabronione jest pozostawianie w szczególności gałęzi, chrustu, nieokrzesanych ściętych drzew i odpadów poeksploatacyjnych.¹⁷

Powierzchnie przeznaczone do odnowień i zalesień, położone przy drogach publicznych na siedliskach Bśw, BMśw, powinny być odnawiane w większym udziale gatunkami liściastymi.

e) Oznakowanie nadleśnictwa

Przy drogach przebiegających przez obszary leśne, przy parkingach leśnych, ścieżkach edukacyjnych, rowerowych ustawiane są tablice informacyjne i ostrzegawcze. Tablice te informują o skutkach używania otwartego ognia w lesie oraz przypominają o sposobach postępowania w przypadkach stwierdzenia pożaru i karach w przypadku lekceważenia przepisów przeciwpożarowych. Niezależnie od tablic stałych w okresach zwiększonego zagrożenia pożarowego rozwieszane są informacje o wprowadzonych zakazach wstępu do lasu oraz ukazują się informacje w środkach masowego przekazu.

Dojazdy pożarowe, stanowiska czerpania wody są oznakowane tablicami i znakami kierunkowymi. Należy stwierdzić, że oznakowanie nadleśnictwa jest wystarczające.

¹⁶ Rozporządzenie ministra transportu, budownictwa i gospodarki morskiej z dnia 15 marca 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (Dz.U.2013.435)

¹⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U.2010.109.719) §39

Zalecenia w zakresie profilaktyki przeciwpożarowej

W celu utrzymania na istniejącym poziomie stanu ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych lub jego podwyższenia w najbliższym 10-leciu należy:

- ⇒ utrzymywać w stanie sprawności technicznej sprzęt przeciwpożarowy,
- ⇒ utrzymywać infrastrukturę zabezpieczenia przeciwpożarowego tj. bazy sprzętu, środki łączności, stanowiska czerpania wody, środki transportu itp. w stanie gotowości do akcji gaśniczej
- ⇒ wykonywać na bieżąco remonty i modernizacje dojazdów pożarowych, ze szczególnym uwzględnieniem parametrów skrajni w celu udostępniania obszarów leśne dla wozów bojowych PSP i OSP, dla sprawnego przeprowadzania akcji gaśniczych.
- ⇒ kontynuować współpracę i współdziałania z komendami wojewódzkimi i komendami powiatowymi PSP, OSP, oraz urzędami gmin,
- ⇒ aktualizować co roku „Sposoby postępowania nadleśnictwa na wypadek powstania pożaru”, będące zbiorem procedur, dokumentów i informacji umożliwiającym sprawne zorganizowanie akcji ratowniczo-gaśniczej przez nadleśnictwo,
- ⇒ prowadzić szkolenia z zakresu ochrony przeciwpożarowej własnych pracowników – szczególnie terenowych,
- ⇒ w drzewostanach do 30 lat przy drogach publicznych utrzymywać w stanie uporządkowanym pasy przeciwpożarowe, zakładać nowe pasy na powierzchniach do odnowień wynikających z realizacji planu cięć użytków rębnych,
- ⇒ przy prowadzeniu cięć pielęgnacyjnych usuwać gałęzie, chrust, odpady poeksploatacyjne i inne materiały palne na odległość nie mniejszą niż 30 m od dróg publicznych,
- ⇒ w miejscach uzgodnionych z właściwym miejscowo KP PSP należy umieszczać i utrzymywać w odpowiednim stanie stosowne tablice informacyjne i ostrzegawcze,
- ⇒ kontynuować działalność edukacyjną wśród młodzieży szkolnej i miejscowej ludności w zakresie odpowiedniego zachowania się na terenach leśnych (kalendarze i plany lekcji o tematyce przeciwpożarowej, pogadanki, wywiady w lokalnych mediach).

Integralną częścią planu jest mapa ochrony przeciwpożarowej w skali 1: 50 000 z naniesionymi istniejącymi obiektami i urządzeniami przeciwpożarowymi: jednostkami straży pożarnych: JRG, OSP - KSRG, wieże przeciwpożarowe, bazy sprzętu przeciwpożarowego, punkty czerpania wody, dojazdy pożarowe, naturalne ciek i zbiorniki wodne, pasy przeciwpożarowe.

3.2.4. Określenie kierunkowych zadań z zakresu użytkowania ubocznego lasu oraz gospodarki łowieckiej

3.2.4.1. Użytkowanie uboczne

Użytkowanie uboczne w nadleśnictwie ogranicza się do pozyskania choinek na potrzeby lokalnego rynku. Plantacje choinkowe w Nadleśnictwie Chełm zajmują powierzchnię 2,52 ha.

Tabela 96. Zestawienie plantacji choinkowych

Oddział pododdział	Na gruntach leśnych w produkcji ubocznej	Na gruntach nieleśnych
	Powierzchnia - ha	
<i>Obręb Stańków</i>		
37i	0,82	-
305o	0,15	
305p	0,19	-
305t	0,25	
305z		0,62
322b		0,49
Ogółem	1,41	1,11

3.2.4.2. Gospodarka rolno-łąkowa

Zestawienie użytków rolnych w nadleśnictwie przedstawia się następująco:

Tabela 97. Zestawienie użytków rolnych

Kategoria użytków	Obręby:		Nadleśnictwo
	Pobołowice	Stańków	
	Powierzchnia w ha		
Role	56,11	72,68	128,79
Sady	0	0,78	0,78
Łąki	15,45	26,52	41,97
Pastwiska	11,87	6,86	18,73
Ogółem	83,43	106,84	190,27

Użytki rolne, łąki i pastwiska częściowo stanowią deputaty administracji leśnej, są dzierżawione, a niektóre też pozostają bez użytkownika.

3.2.4.3. Gospodarka łowiecka

Nadleśnictwo Chełm nadzoruje gospodarkę łowiecką w 24 obwodach łowieckich, których powierzchnia położona jest w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa w całości lub większej jego części. Obwody te dzierżawione są przez 14 kół łowieckich.

W poszczególnych kołach gospodarka łowiecka prowadzona jest na podstawie rocznych planów łowieckich zatwierdzanych przez Nadleśniczego uwzględniając zasady gospodarowania populacjami zwierzyny w łowiskach i wytycznymi wieloletniego łowieckiego planu hodowlanego rejonu hodowlanego nr 4 „Chełmskiego”.

Charakterystyka obwodów łowieckich, analiza stanów zwierzyny i wykonania odstrzałów przedstawiona została w rozdziale **2.1 Referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Chełm**.

Szkody wyrządzone w lasach przez zwierzynę łowną występują głównie w uprawach i młodnikach. Są to przeważnie szkody powodowane przez jeleniowate, głównie przez jelenie i sarny, łosie.

Nadleśnictwo stosuje różne sposoby zabezpieczania od tych szkód. Głównie smarowanie sadzonek środkiem odstraszającym lub utrudniającym zgryzanie, gradzenie całych ochranianych powierzchni lub indywidualnie pojedynczych sadzonek. Najmniej kosztowną stosowaną metodą jest znaczna redukcja ilości występującej w poszczególnych obwodach zwierzyny łownej.

Do zadań nadleśnictwa w ramach gospodarki łowieckiej będzie należała współpraca z kołami łowieckimi w zakresie:

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

dokonywania ścisłej inwentaryzacji zwierzyny łownej,
opiniowania i zatwierdzania rocznych planów zagospodarowania kół łowieckich oraz kontro-
la ich realizacji,

- poprawiania warunków bytowania zwierzyny poprzez: ograniczanie niepokoju w biotopie,
ochrona ostoi oraz zapewnienie bazy pokarmowej poprzez zapewnienie odpowiedniej ilości pole-
tek łowieckich.

W trakcie prac taksacyjnych zainwentaryzowano na gruntach nadleśnictwa poletka łowiec-
kie na łącznej powierzchni 17,50 ha.

Tabela 98. Wykaz poletek łowieckich

Oddział pododdział	Na gruntach związanych z gospodarką leśną	Na gruntach nieleśnych
	Powierzchnia - ha	
<i>Obręb Pobołowice</i>		
178g	1,99	
180h	1,32	
304c	1,84	
232c	0,53	
239f	0,45	
255g	0,66	
276f	1,21	-
Razem	8,00	-
<i>Obręb Stańków</i>		
27i	0,25	
311n	1,05	
37b	1,76	
114n	0,27	
122f	0,55	
83d	0,50	
176g	0,94	
177h	0,63	
77l	0,12	
78b		0,82
78c		1,07
78d		0,12
359g	0,36	
359i	0,35	
377l	0,31	
438At	0,40	
Razem	7,49	2,01
Ogółem	15,49	2,01-

Na poletka łowieckie wykorzystywane są śródleśne i przyleśne role i łąki. Zagospodarowa-
nie poletek łowieckich powinno odbywać się zgodnie z art. 120 Ustawy o ochronie przyrody z
16.04.2004 r. (tekst jednolity Dz.U. 2013, poz. 627).

Celem gospodarki łowieckiej jest utrzymanie możliwe najliczniejszego stan zwierzyny w od-
powiedniej strukturze wiekowej i płciowej, przy znośnych gospodarczo szkodach w drzewostanach,
których wielkość powinna być jedynym racjonalnym kryterium regulacji stanu zwierzyny.

W bieżącym okresie gospodarczym działalność z zakresu gospodarki łowieckiej po-
winna obejmować następujące zadania:

- dokonywania ścisłej inwentaryzacji zwierzyny łownej,
- zwiększanie powierzchni poletek łowieckich,
- utrzymywanie w wysokiej kulturze poletek łowieckich,
- zakładanie pasów zaporowych, dokarmianie zwierzyny w celu ochrony pól,
- stałe uzupełnianie ilości paśników, lizawek i innych urządzeń łowieckich,
- ochronę ostoi zwierzyny poprzez odpowiednie oznakowanie i ograniczenie wstępu,
- planowy odstrzał, zapewniający właściwą strukturę płci, wieku oraz kondycji i liczebności poszczególnych gatunków,

- ochronę upraw i młodników przez gradzenie oraz stosowanie indywidualnych zabezpieczeń.

Nakłady poniesione na właściwą gospodarkę łowiecką zrekompensują się mniejszymi szkodami od zwierzyny w drzewostanach.

3.2.5. Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej w tym turystyki i rekreacji

3.2.5.1. Potrzeby z zakresu infrastruktury technicznej dla potrzeb racjonalnej gospodarki leśnej

Niezbędnym warunkiem realizacji wielofunkcyjnych zadań nadleśnictwa jest odpowiednia infrastruktura techniczna. W celu zapewnienia odpowiedniej infrastruktury, przy inwestycjach konieczne jest opracowanie dla nadleśnictwa docelowych koncepcji, zbliżonych do założeń techniczno-ekonomicznych.

Dotyczy to wszystkich dziedzin inwestycyjnych, a więc potrzeb w zakresie:

- budownictwa ogólnego i drogowego,
- melioracji wodnych,

Prace z zakresu budownictwa ogólnego, drogowego realizowane będą na bieżąco zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi nadleśnictwa oraz planami perspektywicznymi RDLP w Lublinie. Do podstawowych zadań w obecnym 10-leciu będzie należało remontowanie i modernizacja sieci istniejących dróg w dostosowaniu do wymogów ochrony ppoż., jak i zwiększającego się tonażu samochodów wywożących drewno z lasu.

Nadleśnictwo posiada opracowanie pt. „Program docelowej sieci dróg leśnych”, które opisuje istniejący stan dróg leśnych w nadleśnictwie oraz wskazuje potrzeby w kierunku budowy, przebudowy, modernizacji, remontów i utrzymania dróg leśnych.

Zainwentaryzowano rowy i ciekły wodne będące w posiadaniu nadleśnictwa, które uwidoczono na mapach. Istniejące zbiorniki są niezbędnym elementem do prowadzenia właściwej gospodarki wodnej w nadleśnictwie oraz zabezpieczają potrzeby w zakresie zaopatrzenia w wodę dla celów przeciwpożarowych. W zakresie melioracji wodnych nadleśnictwo wykonuje we własnym zakresie tylko pilne prace konserwacyjne urządzeń melioracyjnych (szczególnie rowów i przepustów).. Zakres tych prac będzie zależał od możliwości finansowych nadleśnictwa.

Dokumentacja techniczna budowy i remontów urządzeń infrastruktury technicznej nadleśnictwa (założenia techniczno-ekonomiczne, projekty szczegółowe itp.) powinna być wykonywana przez jednostki specjalistyczne, na zlecenie nadleśnictwa.

Opracowany Regionalny Program Szkółkarski dla RDLP w Lublinie na lata 2016-2035 wskazuje na wykonanie inwestycji szkółkarskiej dotyczącej modernizacji budynku biurowo-socjalnego, magazynu na sprzęt szkółkarski i środki chemiczne, budowę kompostowni, zakup maszyn i urządzeń szkółkarskich.

Omówienie przeprowadzonych przez nadleśnictwo inwestycji z tego zakresu zostało zamieszczone w rozdziale **2.1. Referat Nadleśniczego Nadleśnictwa Chełm**.

3.2.5.2. Potrzeby dotyczące realizacji infrastruktury z zakresu turystyki i rekreacji oraz edukacji przyrodniczej

Najistotniejszą cechą lasów – jako przestrzeni rekreacyjnej jest to, że stanowią one nadal najbardziej atrakcyjne dla wielu turystów-przyrodników walory, dostępne praktycznie bez ograniczeń. Presja turystyczna na obszary leśne nie ogranicza się tylko do lasów gospodarczych, dotyczy również obszarów chronionych. Na terenie Nadleśnictwa Chełm znajduje się wiele ciekawych przyrodniczo terenów. Najcenniejsze z nich mają status rezerwatów. Ponadto w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa i na gruntach nadleśnictwa leży szereg innych form ochrony przyrody takich jak: obszary Natura 2000, Chełmski Park Krajobrazowy, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Na terenie Nadleśnictwa Chełm w trakcie prac taksacyjnych zainwentaryzowano:

- - miejsca postojowe lub wypoczynku przy szlakach turystycznych, ścieżkach przyrodniczych;
- ścieżki przyrodniczo-leśne,
 - Bachus
 - Stańków
 - W dolinie Lepituchy
 - ścieżka historyczna Kumowa Dolina
- szlaki rowerowe
 - Leśna ostępy Chełmskiego Parku Krajobrazowego
 - Uroki Sobowickie
 - Południowe Panoramy Chełma
 - Nadbużański Szlak Rowerowy
 - Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo
- szlaki piesze
 - Szlak Nadbużański
 - Szlak Pomników przyrody,
 - Szlak Rezerwatów przyrody,
 - Szlak Chełmskich Torfowisk Węglanowych,
 - Szlak Wyżynny,
 - Szlak Tadeusza Kościuszki.
- Poleski Szlak Konny
- punkty edukacyjne
 - punkt edukacyjny przy nadleśnictwie
 - punkt edukacyjny w leśnictwie Borek
 - punkt edukacyjny w leśnictwie Haliczany
 - punkt edukacyjny w leśnictwie Sawin.

Istniejące urządzenia i obiekty turystyczne zostaną uwidocznione na mapie walorów przyrodniczo-kulturowych stanowiących załącznik do POP.

Zagadnienia z zakresu wypoczynku i turystyki, ochrony przyrody, a w szczególności walorów przyrodniczych, zagrożeń i działań w zakresie ochrony przyrody, opisano szczegółowo w Programie Ochrony Przyrody.

Istniejące urządzenia i obiekty turystyczne zostaną uwidocznione na mapie walorów przyrodniczo-kulturowych stanowiących załącznik do POP.

Zagadnienia z zakresu wypoczynku i turystyki, ochrony przyrody, a w szczególności walorów przyrodniczych, zagrożeń i działań w zakresie ochrony przyrody, opisano szczegółowo w Programie Ochrony Przyrody.

Duży ruch turystyczny daje możliwość promowania walorów przyrodniczo-turystycznych nadleśnictwa, w tym również zasad proekologicznej gospodarki leśnej i ochrony lasu. Działalność edukacyjno-informacyjno-promocyjna powinna być realizowana poprzez:

- zaprojektowanie i urządzenie większej ilości ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych,
- opracowanie odpowiednich folderów,
- wykonanie tablic informacyjnych;
- skanalizowane udostępnienie lasów bez szkody na gospodarkę leśną i ochronę lasów.

Do planu u.l. załączona została mapa funkcji lasu i zagospodarowania turystycznego w skali 1:50 000. Na mapie tej uwidoczniono przebieg szlaków turystycznych pieszych, ścieżek dydaktycznych, elementy infrastruktury turystycznej i inne elementy zgodne z IUL.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dn. 9.05.2003 r. nadleśnictwo opracowało Program Edukacji Leśnej Społeczeństwa w Nadleśnictwie Chełm, który jest zatwierdzony przez Dyrektora RDLP w Lublinie.

Podniesienie standardu infrastruktury turystycznej, powinno być przedmiotem zainteresowania władz samorządowych. Działalność nadleśnictwa w tym zakresie powinna być oparta o plany zagospodarowania gmin i zmierzać do ograniczenia penetracji turystycznej w głębi lasów, skupienia jej na obrzeżach, a także ogólnie dostępnych i tradycyjnie uczęszczanych drogach oraz szlakach turystycznych.

Wszystkie istniejące na terenie nadleśnictwa obiekty turystyczne powinny być odpowiednio oznakowane. W ważniejszych miejscowościach, bądź na granicy lasów państwowych należy ustawić tablice informacyjne o walorach lasów nadleśnictwa jak i możliwościach prowadzenia czynnego odpoczynku w lasach.

4. PROGRAM OCHRONY PRZYRODY

W ramach prac urzędniowych wykonano aktualizację istniejącego Programu ochrony przyrody z § 3 pkt. 4 oraz §110 i 111 obowiązującej instrukcji przez BULiGL Oddz. w Lublinie wg stanu na 1.01.2018 r.

Program ochrony przyrody sporządzany jest dla nadleśnictwa zgodnie z postanowieniami znowelizowanej ustawy o lasach. Stanowi on część operatu urzędniowego i w swym zakresie ujmuje w szerokiej formie zagadnienia dotyczące ochrony przyrody, ocenia stosowane w nadleśnictwie formy zagospodarowania lasu oraz przedstawia kierunkowe wytyczne na najbliższy okres gospodarczy. Sporządzony program ochrony przyrody składa się z części opisowej i kartograficznej.

5. PROGNOZA STANU ZASOBÓW DRZEWNYCH NA KONIEC OKRESU GOSPODARCZEGO

Dla utrzymania ciągłości produkcji leśnej ważnym elementem jest stałe powiększanie (lub utrzymanie optymalnego) zapasu drzewostanów. Stan zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego obliczono zgodnie z I.U.L. §123 pkt. 1.

Podstawą do obliczenia orientacyjnej, spodziewanej na koniec okresu gospodarczego, wielkości zasobów miąższości grubizny drzewostanów Nadleśnictwa są tabele:

- Tabela nr III – Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych (dominujących) funkcji lasu i gatunków panujących,
- Tabela nr VIIIa – Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia – przyrost tablicowy,
- Wzór 8 – Formularz wniosku dyrektora RDLP o zatwierdzenie planu urządzenia lasu.

Przy proponowanym rozmiarze użytkowania prawdopodobny zapas końcowy będzie wynosił:

$$V_k = V_p + Z_v - U$$

gdzie:

V_k – to przewidywany zapas na koniec okresu gospodarczego,

V_p – to zapas na początek okresu gospodarczego na powierzchni leśnej zalesionej (Tabela nr III),

Z_v – to spodziewany przyrost miąższości grubizny na 10-lecie (Tabela nr VIIIa),

U – planowany rozmiar użytkowania brutto (Wzór nr 8).

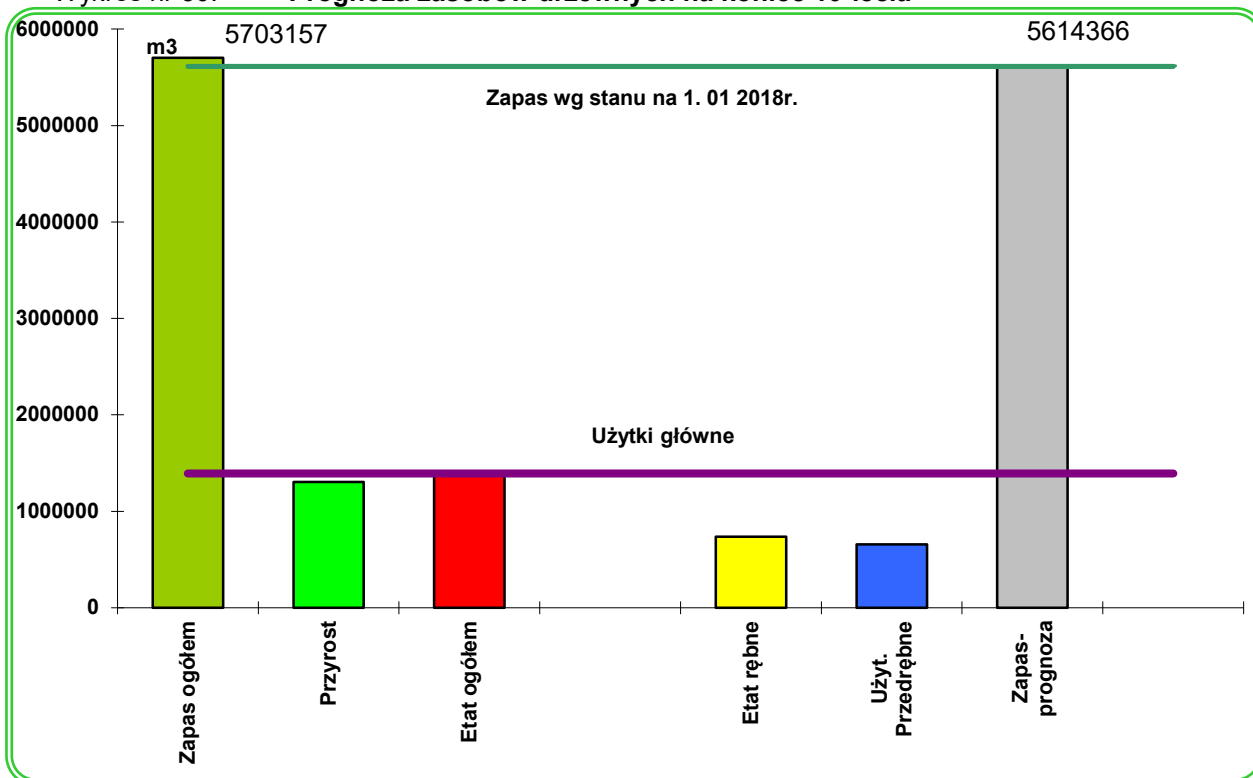
Wyliczony prawdopodobny zapas na koniec okresu dla Nadleśnictwa Chełm wyniesie 5614366 m³:

Tabela 99. Prognoza miąższości drzewostanów na koniec okresu gospodarczego

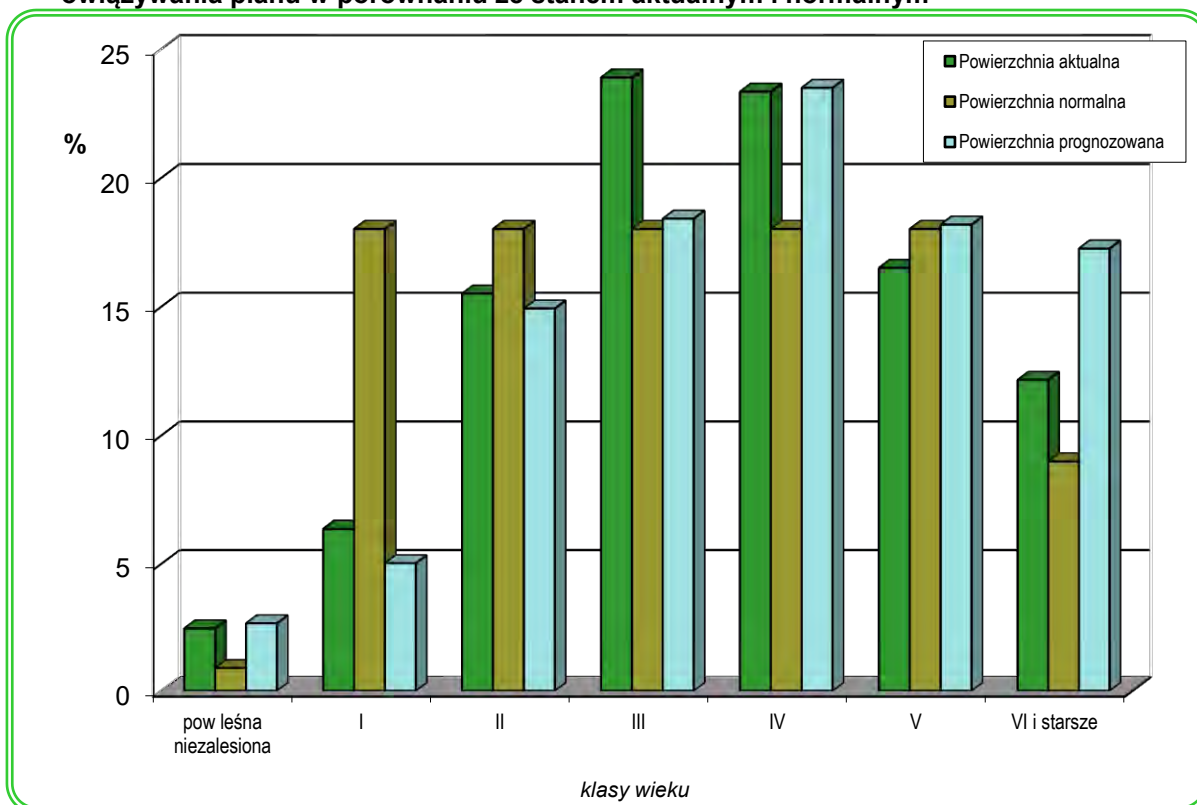
Obręb	V_p (m ³)	Z_v (m ³)	U (m ³)	V_k (m ³)	Różnica (m ³)	Przeciętna zasobność na koniec 10-lecia
POBOŁOWICE	2834550	652050	712019	2774581	- 59969	268
STAŃKÓW	2868607	652600	681422	2839785	- 28822	262
Ogółem nadleśnictwo	5703157	1304650	1393441	5614366	- 88791	265
wg przyrostu użytecznego	5703157	1897540	1393441	6207256	+ 504099	293
wg przyrostu WISL	5703157	1818825	1393441	6128541	+ 425384	290

Poniżej na wykresie przedstawiono prognozę zapasu na koniec okresu obowiązywania planu V rewizji. Przedstawione dane odnośnie prognozy stanów zasobów drzewnych, wykazują spadek zasobności drzewostanów o 88791 m³ tj. o 1,5%.

Wykres nr 30. **Prognoza zasobów drzewnych na koniec 10-lecia**

Wykres nr 31. **Prognozowana struktura wiekowa drzewostanów nadleśnictwa na koniec obowiązywania planu w porównaniu ze stanem aktualnym i normalnym**

W układzie powierzchniowym klas wieku na koniec 10-lecia wzrasta udział drzewostanów ponad 100 letnich (łącznie z KO i KDO). Sytuacja taka determinować będzie wzrost użytkowania rębne w kolejnych 10-leciach.

W wyniku realizacji zadań z użytkowania rębne oraz odnowień na koniec 10-lecia prognozowany jest wzrost powierzchni drzewostanów dębowych o ok. 955 ha, bukowych o ok. 16 ha,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

kosztem drzewostanów sosnowych - prognozowane zmniejszenie się powierzchni o ok. 767 ha, brzożowych o 93 ha, olszowych o 42 ha. Jest to słuszny kierunek zmierzający do wyższej zgodności składów gatunkowych drzewostanów na żyznych siedliskach lasowych.

Kolejne zestawienia tabelaryczne obrazują zmiany jakie zajdą w strukturze gatunkowej drzewostanów nadleśnictwa.

Tabela 100. Niektóre cechy głównych gatunków drzew w nadleśnictwie w prognozie na koniec okresu

Cecha/gatunek	sosna	dąb	brzoza	olsza	Przeciętnie
<i>Nadleśnictwo stan na 1.01.2018</i>					
udział powierzchniowy (%)	39,33	30,25	10,24	15,87	
udział masowy (%)	49,79	28,68	7,41	10,87	
przeciętna zasobność (m ³ /ha)	341	256	195	185	270
przeciętny wiek	73	60	55	41	61
<i>Nadleśnictwo prognoza 31.12.2027</i>					
udział powierzchniowy (%)	35,72	34,76	9,80	15,61	
udział masowy (%)	47,27	29,67	8,73	11,17	
przeciętna zasobność (m ³ /ha)	350	227	237	191	265
przeciętny wiek	76	62	63	45	65
<i>Zmiana</i>					
udział powierzchniowy (%)	-3,61	4,51	-0,44	-0,26	
udział masowy (%)	-2,52	0,99	1,32	0,30	
przeciętna zasobność (m ³ /ha)	9	-29	42	6	-5
przeciętny wiek	3	2	8	4	4

Tabela 101. Porównanie udziału wg gatunków panujących z prognozą na koniec 10-letnia

Gat.	Nadleśnictwo				Różnica	
	Stan na 1.01.2018		Prognoza 31.12.2027		Pow. %	Miąższość %
	Pow. %	Miąższość %	Pow. %	Miąższość %		
SO	39,33	49,79	35,72	47,27	-3,61	-2,52
SO.C	0,02	0,01	0,02	0,02	0	0,01
MD	0,64	0,58	0,64	0,64	0	0,06
ŚW	0,38	0,24	0,36	0,24	-0,02	0
BK	0,33	0,17	0,41	0,16	0,08	-0,01
DB	30,25	28,68	34,76	29,67	4,51	0,99
DB.C	0,01	0,00	0,01	0	0	0
KL	0,01	0,00	0,04	0	0,03	0
JW	0,08	0,03	0,09	0,03	0,01	0
WZ	0,00		0,00		0	0
JS	0,13	0,05	0,08	0,03	-0,05	-0,02
GB	1,08	0,77	1,09	0,73	0,01	-0,04
BRZ	9,20	6,67	8,81	8,00	-0,39	1,33
BRZ.O	1,04	0,74	0,99	0,73	-0,05	-0,01
OL	15,87	10,87	15,61	11,17	-0,26	0,30
CZR	0,00		0,00		0	0
AK	0,02	0,01	0,02	0,01	0	0
OS	1,48	1,26	1,27	1,21	-0,21	-0,05
WB	0,01	0,01	0,01	0,01	0	0
LP	0,07	0,08	0,07	0,08	0	0
Razem	100	100	100	100	0	0

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Tabela 102. Porównanie rzeczywistego udział gatunków z prognoza na koniec 10-lecia

Gat.	Nadleśnictwo				Różnica	
	Stan na 1.01.2018		Prognoza 31.12.2027			
	Pow. %	Miąższość %	Pow. %	Miąższość %	Pow. %	Miąższość %
SO	32,85	45,26	31,83	43,11	-1,02	-2,15
SO.C	0,02	0,02	0,02	0,02	0	0
MD	1,34	1,27	1,34	1,38	0	0,11
ŚW	0,54	0,31	0,51	0,31	-0,03	0
BK	0,78	0,26	0,78	0,26	0	0
DB	28,28	24,34	29,91	24,64	1,63	0,30
DB.C	0,08	0,06	0,07	0,06	-0,01	0
KL	0,13	0,06	0,15	0,06	0,02	0
JW	0,48	0,2	0,52	0,18	0,04	-0,02
WZ	0,01	0	0,01	0	0	0
JS	0,38	0,18	0,37	0,18	-0,01	0
GB	5,05	4,38	4,88	4,31	-0,17	-0,07
BRZ	11,47	8,82	11,19	10,06	-0,28	1,24
BRZ.O	0,98	0,67	0,93	0,67	-0,05	0
OL	14,38	11,3	14,46	11,87	0,08	0,57
OL.S	0,02	0,01	0,02	0,01	0	0
CZR	0,29	0,26	0,28	0,26	-0,01	0
JB	0,00	0	0,00		0	0
CZM	0,00	0	0,00		0	0
AK	0,03	0,02	0,03	0,02	0	0
TP	0,04	0,05	0,01	0,01	-0,03	-0,04
OS	2,24	2,09	2,09	2,12	-0,15	0,03
WB	0,02	0,01	0,02	0,02	0	0,01
LP	0,59	0,43	0,58	0,45	-0,01	0,02
JS.A	0,00	0	0,00	0	0	0
Razem	100	100	100	100	0	0

Zmiany w strukturze miąższościowej na koniec 10-lecia przedstawione w tabeli XIII wskazują, że w większości drzewostanów na koniec planu urządzenia lasu V rewizji nastąpi wzrost przeciętnej ich zasobności tj. naturalne przejście drzewostanów do wyższej klasy wieku (np. z IIIa do IIIb) wiąże się ze wzrostem ich przeciętnej zasobności.

Tabela 103. Porównanie wskaźników stanu zasobów drzewnych na początek i koniec 10-lecia Nadleśnictwo Chełm

Wskaźnik	Jedn.	Stan na 1.1.2018	Stan na 31.XII.2027
1	2	3	4
Powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona	ha	21149,19	21149,19
Zasoby miąższości	m ³	5703157	5614366
Przeciętna zasobność d-stanów na 1 ha w podklasach wieku			
IIa	m ³ /ha	109	32
IIb	m ³ /ha	195	162
IIIa	m ³ /ha	251	256
IIIb	m ³ /ha	310	295
IVa	m ³ /ha	341	328
IVb	m ³ /ha	334	352
Va	m ³ /ha	381	344
Vb	m ³ /ha	376	389
VI	m ³ /ha	405	363
VII i starsze	m ³ /ha	387	378
Klasa odnowienia	m ³ /ha	237	253
Klasa do odnowienia	m ³ /ha	286	
D-stany o budowie przerębowej	m ³ /ha	-	
Przeciętna zasobność na 1 ha	m ³ /ha	270	265

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Wskaźnik	Jedn.	Stan na 1.I.2018	Stan na 31.XII.2027
Przeciętny wiek	lat	61	65
Spodziewany bieżący roczny przyrost d-stanów na 1 ha	m ³	6,37	5,42
Przeciętna miąższość użytków rębnych na 1 ha (za ubiegły okres)	m ³	2,21	3,47
Przeciętna miąższość użytków przedręb. na 1 ha (za ubiegły okres)	m ³	2,75	3,52
Uzyskany w ubiegłym okresie bieżący użyteczny roczny przyrost drzewostanów na 1 ha	m ³	8,76	6,37

Na spadek ogólnej przeciętnej zasobności drzewostanów nadleśnictwa na koniec obowiązywania planu u.l. duży wpływ mieć będą zmiany, jakie zajdą w strukturze powierzchniowej:

- zmniejszenie się powierzchni II i III klasy wieku – drzewostanów charakteryzujących się przyrostem większym od przeciętnego z 8332,71 ha do 7054,04 ha tj. o 15,5%,
- wzrostem powierzchni KO z 1748,50 ha do 2384,13 ha tj. o 36%,

Planowe zagospodarowanie będzie systematycznie poprawiać zgodność składu gatunkowego drzewostanu z siedliskiem. Pozyskanie drewna w ramach planu urządzenia lasu nie zakłóci procesów zachodzących w lesie ani nie wpłynie niszcząco na biotop i biocenozę, ponieważ część masy drzewnej, jaka odłoży się w ciągu 10-lecia, pozostaje w lesie jako miejsca lęgowe, żerowe i źródło dla destruentów. Oprócz kumulacji zapasu miąższości PPUL przewiduje ochronę zasobów naturalnych występujących w lesie tj. chronionych gatunków roślin i zwierząt, siedlisk przyrodniczych, roślinność runa leśnego, wód i gleby.

Dodać należy, że użytkowanie lasu nie ogranicza się tylko do pozyskania drewna, ale też stosownie do wielofunkcyjnej roli lasów obejmuje korzystanie z różnorodnych funkcji lasu na zasadzie trwałości.

6. PODSUMOWANIE PRAC URZĄDZENIOWYCH

Prace związane z V rewizją planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Chełm zostały wykonane przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie zgodnie z obowiązującymi przepisami, oraz protokołem z Komisji Założeń Planu z dnia 15.07.2015 r. We wszystkich zestawieniach i tabelach prezentowana jest powierzchnia z projektu planu urządzenia lasu z dokładnością do 1 ara z wyjątkiem:

- informacji dotyczących prac geodezyjnych,
- informacji dotyczących stanu posiadania,
- informacji dotyczącej rodzaju powierzchni w nadleśnictwie, gdzie została podana powierzchnia z dokładnością do 1m² a występujące różnice powierzchniowe wynikają z przyjętego sposobu zaokrąglania m² do arów.

Stwierdzone na gruncie różnice w zakresie rodzajów użytkowania były na bieżąco zgłaszane Nadleśniczemu, który decydował o sposobie załatwienia sprawy.

6.1. Prace przygotowawcze

6.1.1. Prace glebowo-siedliskowe

Przy tworzeniu planu urządzenia lasu V rewizji wykorzystano opracowanie glebowo-siedliskowe dla Nadleśnictwa Chełm wykonane przez BULiGL Oddz. w Lublinie w latach 2005-2006 dla byłych obrębów Pobołowice i Zawadówka dostosowując systematykę gleb do Klasyfikacji Gleb Leśnych Polski (CILP 2000), w celu uzyskania zgodności ze słownikiem programu TAKSATOR. W roku 2016 na terenie dawnego obrębu Stańków wykonano prace siedliskowe oraz zweryfikowano na terenie całego nadleśnictwa siedliska przyrodnicze. Wynikiem tych prac jest opracowanie pt. „Aneks do operatu siedliskowego Nadleśnictwa Chełm wg stanu na 1.01.2017 r..

6.2. Podstawowe prace urządzeniowe

Piąta rewizja planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Chełm została wykonana przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie na podstawie umowy nr ZS.271.2.1.2016 z dnia 13.01.2016 r., zawartej pomiędzy wykonawcą, a Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Lublinie Prace wykonano w oparciu o protokoły z posiedzeń: Komisji Założeń Planu i Narady Techniczno-Gospodarczej, a także ustawę z dn. 28.09.1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2100 z późn. zm.), ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późniejszymi zmianami), ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.), Rozporządzenia MŚ z dnia 12.11.2012 r. (Dz. U. z 2012 r. poz.1302) w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planów urządzenia lasów oraz zgodnie z Instrukcją urządzania lasu z 2011 r. i Zasadami Hodowli Lasu z 2011 r., Instrukcją ochrony lasu z 2011 r., Instrukcją ochrony przeciwpożarowej z 2011 r. itd.

6.2.1. Prace terenowe

Inwentaryzacja zasobów leśnych „na gruncie” została wykonana w oparciu o zaktualizowane mapy gospodarcze w skali 1: 5000, w okresie od 2016 do 2017 roku. Po zakończeniu prac terenowych w każdym leśnictwie, uzgodniono opisy taksacyjne i wskazania gospodarcze dla każdego wydzielenia. Odbiór terenowych prac urządzeniowych nastąpił w dniu 24.05.2017 r. z udziałem przedstawicieli RDLP, nadleśnictwa i wykonawcy.

Prace urządzeniowe wykonała pracownia urządzeniowa BULiGL Oddział w Lublinie w składzie:

1. Lesław Radzikowski	kierownik pracowni UL nr 2
2. Zbigniew Pałka	starszy taksator
3. Piotr Pliszka	starszy taksator
4. Dariusz Piątek	starszy taksator
5. Henryk Filipowicz	taksator
6. Marcin Furmanek	starszy taksator

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

7. Adam Maciocha	starszy taksator
8. Adam Szarowolec	taksator
9. Mateusz Wawrzycki	taksator
10. Jarosław Kucala	starszy taksator
11. Paweł Bryk	st. asystent taksatora

Kontrolę i nadzór nad pracami związanymi z opracowaniem PUL sprawował Z-ca Dyrektora Konstanty Kasperuk.

Nadzór z ramienia Zarządu BULiGL prowadził Ryszard Mazurczak.

Podczas prac taksacyjnych nie utrwalano podziału powierzchniowego.

Zgodnie z §10 IUL aktualizacji stref uszkodzeń przemysłowych nie przeprowadzono.

W trakcie prac urządzeniowych dokonano pomiaru nowych dróg, granic zrębów oraz zweryfikowano przebieg niektórych wydzieli. Pomiary wykonano za pomocą odbiornika GPS-Global Positioning System (satelitarne określenie położenia). Proste pomiary wykonano taśmą metodą domiarów lub dalmierzem laserowym. Pomiarem objęto granice wyłączeń lub granice innych szczegółów sytuacji wewnętrznej, na których stwierdzono istotne zmiany lub niezgodności. Zgodnie z Instrukcją Urządzania Lasu przyjęto zasadę maksymalnego wykorzystania (przeniesienia) na aktualnie opracowywane mapy gospodarcze szczegółów z map gospodarczych poprzedniego planu, posiłkując się również aktualną ortofotomapą tych terenów.

Inwentaryzacja zasobów drzewnych została przeprowadzona w trzech etapach:

1. Szacunkowe określenie zasobności z wykorzystaniem powierzchni relaskopowych;
2. Inwentaryzacja zasobów miąższości statystyczną metodą reprezentacyjną z zastosowaniem warstw gatunkowo-wiekowych oraz losowego rozdziału prób pomiarowych. Miąższość dla warstw ustalono na kołowych powierzchniach próbnych;
3. Wyrównanie miąższości oszacowanej (z zastosowaniem równań regresji) do miąższości ustalonej dla klas i podklas wieku, w wyniku pomiaru miąższości statystyczną metodą reprezentacyjną w warstwach gatunkowo-wiekowych.

Należy podkreślić, że w założeniu metody inwentaryzacji zasobów drzewnych jednostką pomiarową na potrzeby inwentaryzacji zasobu nie jest drzewostan, lecz warstwa gatunkowo-wiekowa. Na miąższość obrębu składa się miąższość warstw pomierzonych statystyczną metodą reprezentacyjną oraz miąższość drzewostanów nie mierzonych tą metodą – I klasa wieku. Dokładność zapasu w konkretnych wyłączeniach drzewostanowych może być obciążona błędem dodatnim lub ujemnym. **W związku z powyższym masa oszacowana w trakcie taksacji nie może stanowić podstawy do rozliczenia na konkretnej pozycji zrębowej. Zadawalająca dokładność tej metody osiągnięta jest dla obrębu leśnego.** W d-stanach II i starszych klas wieku założono 2620 powierzchni kołowych. W drzewostanach I klasy wieku zapas określono za pomocą szacunku wzrokowego. Błąd określenia miąższości wynosi dla obrębu Pobołowice – 1,07 %, dla obrębu Stańków – 0,98%.

Na co dziesiątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej dokonywano pomiarów stwierdzonego na powierzchni drewna martwego. Miąższość drewna martwego określana jest z podziałem na drewno: martwych drzew stojących i złomów, drzew ściętych i wyróconych oraz stanowiące fragmenty drzew martwych. W Nadleśnictwie wylosowanych zostało 333 powierzchni do pomiaru istniejącego drewna martwego.

Tabela 104. Błędy procentowe dla pomierzonych cech – obręb Pobołowice

Gatunek	BRZ	DB	GB	MD	OL	OS	SO
Klasa wieku	wariancja miąższości						
	współczynnik zmienności miąższości						
	błąd procentowy miąższości						
Ila	2729,30	2868,69	1666,21		1642,21		9397,35
	51,26	52,33	36,81		36,71		60,98
	19,37	13,99	18,41		16,42		24,90

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

<i>Gatunek</i>	<i>BRZ</i>	<i>DB</i>	<i>GB</i>	<i>MD</i>	<i>OL</i>	<i>OS</i>	<i>SO</i>
<i>Klasa wieku</i>	<i>wariancja miąższości współczynnik zmienności miąższości błąd procentowy miąższości</i>						
IIb	4519,40 42,38 11,75	2727,40 41,51 11,51	5712,86 59,73 26,71		14013,79 46,12 12,79	8615,32 55,18 27,59	4518,41 26,53 7,09
IIIa	4045,98 31,21 8,66	6654,05 36,74 8,22	20451,03 50,13 25,07		6389,45 32,38 6,90	4773,21 32,50 11,49	11369,83 34,53 5,68
IIIb	2568,81 32,06 9,26	10528,09 35,54 6,97		1145,18 10,98 4,91	10477,96 39,51 9,58		14997,63 34,43 3,28
IVa	5895,87 37,88 9,78	8735,30 33,84 5,42			15528,13 42,04 10,85	6270,48 21,20 8,66	14152,35 30,65 3,36
IVb	27037,32 54,16 12,77	14649,11 37,07 4,22			19432,62 46,49 14,70		12212,94 27,60 3,56
Va	15337,64 76,63 24,23	15102,72 35,83 5,17			8155,03 25,85 9,14		12061,82 26,49 3,08
Vb	21428,25 66,62 13,32	24918,59 47,91 11,29					15362,38 30,10 3,73
VI		14259,51 30,97 8,59					16596,49 31,78 4,29
KOKDO	10486,92 42,99 8,96	22325,70 45,61 9,51			11618,94 34,95 7,81	4690,81 24,29 7,68	16470,98 28,23 2,00

Błąd procentowy dla obrębu: 1,07

Tabela 105. Błędy procentowe dla pomierzonych cech – obręb Stańków

<i>Gatunek</i>	<i>BRZ</i>	<i>BRZ.O</i>	<i>DB</i>	<i>OL</i>	<i>OS</i>	<i>SO</i>
<i>Klasa wieku</i>	<i>wariancja miąższości współczynnik zmienności miąższości błąd procentowy miąższości</i>					
IIa	990,29 21,49 7,60		852,21 42,97 9,86	4514,15 54,51 14,57		6390,73 49,49 17,50
IIb	3835,68 34,95 8,74		1925,08 28,04 7,24	11076,72 49,92 10,64	37918,49 56,99 28,50	6914,11 41,12 10,99
IIIa	4973,28 31,66 10,55		5705,23 31,97 5,94	7659,51 35,69 7,00	7428,11 39,58 14,96	8909,73 35,57 7,11
IIIb	2946,36 21,56 7,19		9567,66 35,03 6,10	16531,50 46,21 10,60		10273,53 31,48 4,13
IVa	15343,72 52,32 17,44		7061,50 25,02 3,61	13933,21 37,31 8,34		13746,78 29,95 4,37
IVb	11872,85 41,81 10,45	4435,01 29,47 8,51	11247,45 33,21 2,96	17778,30 43,61 8,55		14824,21 31,09 5,26
Va		13487,49 49,72 12,43	12493,96 29,20 3,29	15529,49 35,84 9,58		9651,82 22,65 2,61
Vb			21323,60 41,09	11941,49 36,72		11312,07 24,16

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Gatunek	BRZ	BRZ.O	DB	OL	OS	SO
	variancja miąższości współczynnik zmienności miąższości błąd procentowy miąższości					
Klasa wieku			5,02	8,21		2,68
VI			16297,78			11937,38
			36,12			25,20
			6,11			3,72
KOKDO			14059,07	22793,57		11750,34
			43,41	43,17		25,12
			7,67	10,79		1,88

Błąd procentowy dla obrębu: 0,98

Odbiór inwentaryzacji zasobów wraz z testem kontroli pomiaru miąższości na kołowych powierzchniach próbnych nastąpił w dniach 28,29.03.2017 r..

Wyniki:

- liczba błędów grubych – 0;
- bezwzględna wartość statystyki pola przekroju pierśnicowego = 0,055;
- bezwzględna wartość statystyki wysokości = 0,334;

liczba błędów grubych jest mniejsza od 4, a bezwzględna wartość statystyki jest mniejsza od 2. Wyniki testu pomiaru miąższości pozwoliły na przyjęcie obliczenia miąższości dla nadleśnictwa.

6.2.2. Prace kameralne

Prace kameralne zostały wykonane w latach 2016-2017. Do wprowadzenia i przetwarzania danych taksacyjnych posłużono się programem Taksator, ostateczna wersja Taksator 6.0.310. Mapę numeryczną wykonano za pomocą aplikacji Lemana4.

Dane taksacyjne, na podstawie których sporządzono Plan urządzenia lasu zostały przekazane Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie w formie elektronicznej. Przekazano też dane, w formie warstw numerycznych, zgodne ze standardem leśnej mapy numerycznej.

Prace kameralne V rewizji urządzenia lasu w Nadleśnictwie Chełm zostały wykonane przez pracownię kameralną Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddziału w Lublinie w składzie:

1. Marek Kaczor - kierownik
2. Sławomir Kuśmierz- zastępca kierownika
3. Alicja Królikowska
4. Jolanta Smyk
5. Karolina Pomorska
6. Wioletta Wójcik
7. Martyna Dul

Wszystkie prace kameralne wykonywane były w porozumieniu z personelem nadleśnictwa oraz pracownikami RDLP. Współpraca ta układała się prawidłowo..

6.2.3. Zestawienie składników planu urządzenia lasu

Plan urządzenia składa z następujących części:

Opis ogólny lasów nadleśnictwa (elaborat) (oddzielnie opracowany) w 3 egzemplarzach z przeznaczeniem dla Nadleśnictwa Chełm, RDLP w Lublinie i DGLP w Warszawie)

W skład **opisu ogólnego** wchodzi też tematyczne mapy przeglądowe w skali 1:25000:

- ✓ drzewostanów,
- ✓ siedlisk,
- ✓ cięć,
- ✓ nasiennictwa i selekcji,
- ✓ ochrony lasu,

oraz mapy sytuacyjno- przeglądowe w skali 1: 50 000:

- ✓ obszaru w granicach terytorialnego zasięgu nadleśnictwa,
- ✓ zagospodarowania rekreacyjnego,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

- ✓ ochrony przeciwpożarowej,
- ✓ gospodarki łowieckiej

Program ochrony przyrody (oprawiony w oddzielny tom wraz z mapą sytuacyjno-przeładową walorów przyrodniczo-kulturowych w skali 1:50 000) w 3 egzemplarzach z przeznaczeniem dla Nadleśnictwa Chełm, RDLP w Lublinie i DGLP w Warszawie) oraz mapa rozmieszczenia stanowisk chronionych i rzadkich roślin, zwierząt i grzybów oraz mapa obszarów chronionych i funkcji lasu wg obrębów leśnych w skali 1:25000 w 2 egzemplarzach (Nadleśnictwo Chełm, RDLP w Lublinie).

Szczegółowe dane z inwentaryzacji lasu dla każdego obrębu oddzielnie w 1 egzemplarzu (Nadleśnictwo Chełm);

Zawierają one opisy taksacyjne oraz przewidziane Instrukcją UL wykazy i tabele.

Wzór nr 6 – Wykaz projektowanych cięć rębnych w 1 egzemplarzu (RDLP w Lublinie)

- Dla nadleśnictwa sporządzono tom zawierający w układzie obrębów leśnych:
 - ✓ wykazy projektowanych cięć rębnych (wzór nr 6),
 - ✓ wykazy drzewostanów projektowanych do użytkowania przedrębego,
 - ✓ wykazy projektowanych zabiegów z zakresu hodowli lasu,
 - ✓ wykaz drzewostanów do przebudowy (wzór nr 3)
- Dla każdego leśnictwa sporządzony został operat zawierający: wyciąg z opisu ogólnego i programu ochrony przyrody, wyciągi z opisów taksacyjnych, wyciąg z mapy gospodarczej w skali 1:5000 z naniesioną lokalizacją cięć rębnych oraz danymi dotyczącymi nasiennictwa i selekcji, ochrony lasu, ochrony przeciwpożarowej, walorów przyrodniczo-kulturowych, stanowiska chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych i zwierząt, wykaz cięć użytkowania rębego, wykaz projektowanych cięć użytkowania przedrębego, wykaz drzewostanów, w których nie projektuje się cięć pielęgnacyjnych, wykaz zadań z hodowli lasu. Ponadto sporządzono mapę gospodarczo- przeładowymi w skali 1:10000 drzewostanową i cięć rębnych z naniesionymi granicami istniejących form ochrony przyrody i lokalizacją gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną ścisłą i szczególnie rzadkich.
- Wydruki mapy gospodarczej w skali 1: 5 000 - arkusze szt. 90 otrzymuje nadleśnictwo.
- Leśna mapa numeryczna Nadleśnictwa Chełm wykonana została zgodnie ze standardem określonym w Instrukcji urządzania lasu i innych zarządzeniach DGLP. Na jej bazie sporządzono wydruki map w tradycyjnej formie.

Prognoza oddziaływania PPUL na środowisko i obszary Natura 2000 wraz z mapą przeładową do prognozy oddziaływania na środowisko Projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Chełm w skali 1:25000 (w kieszeni opracowania) w 5 egzemplarzach (Nadleśnictwo Chełm, RDLP w Lublinie, DGLP w Warszawie, RDOŚ w Lublinie, PWIS w Lublinie).

Elaborat opracował

Kierownik Pracowni UL nr 2

mgr inż. Lesław Radzikowski

Z-ca Dyrektora

inż. Konstanty Kasperuk

7. ZAŁĄCZNIKI

7.1. Decyzja nr 37/99 MOŚZNiL z dnia 18 maja 1999 r. w sprawie lasów ochronnych w Nadleśnictwie Chełm

DECYZJA NR 37/99

Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa
z dnia 18 maja 1999 r.
DLOPiK.lp-0233-40/99

Na podstawie art. 16, ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991r. o lasach (Dz.U. Nr 101, poz. 444, z 1992 r. Nr 21, poz. 85 i Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 1, poz. 3 i Nr 127, poz. 627, z 1995 r. Nr 147, poz. 713, z 1996 r. Nr 91, poz. 409, z 1997 r. Nr 54, poz. 349, Nr 121, poz. 770 i Nr 160, poz. 1079 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668) postanawia się, co następuje:

I. Uznaje się za ochronne lasy stanowiące własność Skarbu Państwa, o łącznej powierzchni 9843 ha, wchodzące w skład Nadleśnictwa Chełm w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie, położone wg stanu na dzień 01.01.1988 r., jak niżej:

- 1) w obrębie leśnym Pobołowice, o powierzchni łącznej 1653 ha, w tym:
 - a) lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej około 27 ha, w oddziałach: 75, 78-80, 94, 99;
 - b) lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej - o powierzchni łącznej około 22 ha, w oddziałach: 18, 19, 26, 27;
 - c) lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej około 59 ha, w oddziałach: 89-92, 95, 96, 115, 118, 119;
 - d) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej około 74 ha, w oddziałach: 70-74, 94, 95, 99, 101;
 - e) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej około 418 ha, w oddziałach: 13-15, 18-20, 22, 24, 24A, 33-36, 36B, 37, 38, 47B, 50, 51, 53, 55, 56, 60, 60A, 61-63, 63A, 64-68, 122, 124, 125, 127, 128;
 - f) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, o powierzchni łącznej około 73 ha, w oddziałach: 19, 20, 26, 27;
 - g) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, o powierzchni łącznej około 980 ha, w oddziałach: 69-72, 74-93, 95-108, 111-119, 174-180;
- 2) w obrębie leśnym Stańków, o powierzchni łącznej 3934 ha, w tym:
 - a) lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej około 229 ha, w oddziałach: 185-188, 191, 192, 200-202, 206-208, 234, 234A, 238-240, 253-255, 265;
 - b) lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej - o powierzchni łącznej około 180 ha, w oddziałach: 25, 29-32, 87, 92, 93, 130, 162, 163, 165, 167, 168, 170, 171, 179, 180, 193;

- 2 -

- c) lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej około 805 ha, w oddziałach: 183, 184, 189-192, 195-198, 200, 202-205, 209-212, 217, 221-226, 228, 229, 231-233, 235-237, 240-252, 256, 259, 260, 262-265, 315-318;
 - d) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej około 197 ha, w oddziałach: 185-188, 192, 206-208, 254-256, 265, 288, 289, 292, 293;
 - e) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej około 802 ha, w oddziałach: 5A, 6, 7, 9-17, 19-21, 23-25, 26B, 60-63, 68-70, 73, 74, 76, 79, 86, 86A, 87, 97, 98, 100, 101, 103-107, 109, 109A, 109B, 109C, 110, 112, 118, 120, 124, 126-129, 131, 133-136, 136A, 158-162, 164, 169-172, 175-178, 181, 193, 194, 213, 214;
 - f) lasy stanowiące cenne fragmenty rodzimej przyrody, o powierzchni łącznej około 16 ha, w oddziałach: 123, 215;
 - g) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, o powierzchni łącznej około 199 ha, w oddziałach: 29-32, 92, 93, 110, 122, 123, 130, 131, 165-167, 170, 171, 193;
 - h) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, o powierzchni łącznej około 1506 ha, w oddziałach: 183-185, 189, 190, 195-206, 209-211, 218-222, 225-233, 235, 242-248, 251, 256-292, 294-305, 309-314;
- 3) w obrębie leśnym Zawadówka, o powierzchni łącznej 4256 ha, w tym:
- a) lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej około 177 ha, w oddziałach: 60, 61, 99-103, 108, 109;
 - b) lasy wodochronne, stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej - o powierzchni łącznej około 16 ha, w oddziałach: 258, 259;
 - c) lasy wodochronne, położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców - o powierzchni łącznej około 592 ha, w oddziałach: 46-49, 54-58, 60, 61, 70-81, 92-94, 97, 101, 104-106, 110, 117, 124, 130-133, 200, 205, 214, 272;
 - d) lasy stanowiące drzewostany nasienne, o powierzchni łącznej około 8 ha, w oddziale 64;
 - e) lasy wodochronne, o powierzchni łącznej około 643 ha, w oddziałach: 2, 5, 6, 10-16, 31-35, 37-42, 45, 50-53, 63-69, 82, 86-88, 142, 154-156, 263;
 - f) lasy stanowiące ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej, o powierzchni łącznej około 27 ha, w oddziałach: 258, 259;
 - g) lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, o powierzchni łącznej około 2793 ha, w oddziałach: 46-48, 56-59, 70, 71, 73, 76-80, 89-101, 104-107, 117, 119-121, 133, 143-153, 161-218, 273-306, 316, 317, 319-322.

II. Szczegółową powierzchnię i lokalizację lasów ochronnych w poszczególnych kategoriach ochronności, określi plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Chełm na lata 1998 - 2007.

III. Pozostałe lasy tego Nadleśnictwa, które dotychczas były uznane za ochronne, a nie wymienione w pkt. I, pozbawia się charakteru ochronnego.

IV. Od decyzji niniejszej nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z decyzji może zwrócić się do organu który ją wydał z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 16, ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. Nr 101, poz. 444 z późn. zm.) Dyrektor Generalny Lasów Państwowych, pismem z dnia 21.04.1999 r., wystąpił do Ministra OŚZNiL z wnioskiem o uznanie za ochronne 9843 ha lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Nadleśnictwa Chełm.

Wniosek ten uzyskał pozytywne opinie większości zainteresowanych rad gmin. Jedynie Rada Gminy Dorohusk i Rada Miasta Chełm nie wydały opinii w terminie przewidzianym w ustawie (dwa miesiące od wystąpienia wnioskodawcy).

Wnioskowane lasy spełniają kryteria określone w art. 15 ustawy o lasach, a także w rozporządzeniu Ministra OŚZNiL z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. Nr 67, poz. 337).

W związku z powyższym uwzględniono w całości wniosek Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

Wydanie niniejszej decyzji związane jest z potrzebą opracowania nowego planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Chełm na lata 1998 - 2007.

Otrzymują:

1. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych - 3 egz.
2. Urząd Gminy Dorohusk - 1 egz.,
3. Urząd Miejski w Chełmie - 1 egz.,
4. Urząd Gminy w Cycowie - 1 egz.,
5. Urząd Gminy w Siennicy Różanej - 1 egz.,
6. Urząd Gminy w Kamieniu - 1 egz.,
7. Urząd Gminy w Sawinie - 1 egz.,
8. Urząd Gminy w Wierzbicy - 1 egz.,
9. Urząd Gminy w Chełmie - 1 egz.,
10. Urząd Gminy w Siedliszczach - 1 egz.,
11. Urząd Gminy w Leśniowicach - 1 egz.,
12. Urząd Gminy Ruda - Huta - 1 egz.,
13. Urząd Gminy w Rejowcu - 1 egz.,
14. Urząd Gminy Rejowiec Fabryczny - 1 egz.,
15. Urząd Gminy w Żmudzi - 1 egz.,

Zastępca MINISTRA
SECRETARZ STANU

Andrzej Radziejowski

7.2. Protokół Komisji Założeń Planu

Protokół
z posiedzenia Komisji Założeń
określający
Założenia do sporządzenia Projektu Planu Urządzenia Lasu
dla Nadleśnictwa Chełm
obręb: Stańków, Pobołowice
na okres 2018-2027

15 lipiec 2015 rok

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Posiedzenie Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Chełm odbyło się w dniu 15 lipca 2015 roku.

Obradom przewodniczył

Adam Kornat – Z-ca Dyrektora RDLP w Lublinie

z udziałem przedstawicieli:

DGLP

Lena Kościńska – starszy specjalista SL

RDLP w Lublinie:

Bogusław Gorzkowski – Naczelnik Wydziału Gospodarowania Ekosystemami,

Dariusz Piasecki - Naczelnik Wydziału Ochrony Ekosystemów,

Ewa Drzewiecka – Naczelnik Wydziału Zarządzania Zasobami Leśnymi,

Jarosław Kmieć - Gł. specjalista ds. Strategii LP, urządzania lasu i SIP,

Nadleśnictwa

Krzysztof Dźwierzynski – Nadleśniczy,

Czesław Kania – z-ca nadleśniczego

Do udziału w spotkaniu zaproszono m.in. przedstawicieli:

Departamentu Leśnictwa i Ochrony Przyrody w MŚ, Państwowego Wojewódzkiego inspektora Sanitarnego w Lublinie, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, Komendy Wojewódzkiej Straży Pożarnej w Lublinie, powiatowych służb geodezyjnych [PODGiK], starostów, powiatów, prezydentów miast, burmistrzów, wójtów przedstawicieli znanych lokalnych organizacji społecznych i organizacji zainteresowanych ochroną przyrody w lasach nadleśnictwa, przedstawicieli lokalnych przedsiębiorców leśnych [ZUL, odbiorcy i przetwórcy drewna], Straży Pożarnej, PZŁ, stowarzyszeń i organizacji działających lokalnie.

Szczegółową listę uczestników posiedzenia Komisji zamieszczono na końcu protokołu w formie załącznika.

Po omówieniu zagadnień merytorycznych i dyskusji Komisja Założeń Planu oceniła stan prac przygotowawczych, opracowała założenia dotyczące wykonania projektu planu urządzenia lasu oraz zakresu projektowanych uzgodnień do prognozy oddziaływania projektu planu na środowisko i obszar Natura 2000.

CZEŚĆ A. Wytyczne w sprawie organizacji prac urzędniowych.

1. Prace przygotowawcze, w tym ocena podstawowych założeń zagospodarowania przestrzennego regionu, podjęcie decyzji w sprawie ew. korekty lasów ochronnych oraz uzgodnienie wykazu drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego.

1.1. Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska.

Zgodnie z §8 ust.2.1.2 pkt 1 w powiązaniu z §116 Instrukcji u.l. Nadleśniczy w swoim referacie przedstawił rozdział pod tytułem „Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska” Wykonawca sporządzający projekt planu urządzenia lasu w referacie na Naradę Techniczno Gospodarczą (NTG) przedstawi zapisy i ustalenia aktualizując je stosownie do nowych okoliczności. Aktualizację przeprowadzić należy na podstawie informacji uzyskanych od służb zajmujących się planowaniem przestrzennym i strategią rozwoju w gminach, powiatach i województwach właściwych dla zasięgu terytorialnego nadleśnictwa. W wypadku stwierdzenia, że ustalenia końcowe projektu mogą zagrażać stabilności i trwałości lasu, należy szczegółowo uzasadnić takie stwierdzenie oraz przedstawić możliwe sposoby uniknięcia zagrożenia.

Po akceptacji, przez NTG w opisie ogólnym nadleśnictwa, w rozdziale „Ogólna charakterystyka lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz pozostałych gruntów i nieruchomości będących w zarządzie nadleśnictwa” należy zamieścić podrozdział „Podstawowe założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska” wraz z klauzulą o zgodności projektu planu urządzenia lasu ze strategią przestrzennego zagospodarowania regionu wyrażoną w planach zagospodarowania przestrzennego oraz w regionalnych programach środowiskowych.

1.2. Zebranie i zestawienie danych o obszarach chronionych w nadleśnictwie i funkcji lasu z uwzględnieniem obszarów Natura 2000 wyznaczonych na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

1.2.1. Wstępna wersja mapy obszarów chronionych i funkcji lasu

Nadleśnictwo sporządziło wstępną mapę obszarów chronionych i funkcji lasu. Zasięgi obszarów chronionych należy przyjąć zgodnie z lokalizacją podaną w aktach powołujących. Informacje te z uwzględnieniem ich funkcji ochronnych obrazuje mapa obszarów chronionych i funkcji lasu, która dostępna jest w wersji elektronicznej.

Nowe formy ochrony zostaną uwzględnione w obecnym planie urządzenia oraz ujęte w Programie Ochrony Przyrody, a granice przedstawione na odpowiednich mapach.

1.2.2. Wykaz drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego.

W Nadleśnictwie wytypowano drzewostany do wyłączenia z użytkowania głównego na okres obowiązywania pul. Drzewostany te należy odpowiednio ująć w projekcie planu nie projektować wskazań gospodarczych.

Do czasu zakończenia terenowych prac urządzeniowych nadleśnictwo przeprowadzi weryfikację tych drzewostanów i przekaże szczegółowy ich wykaz wykonawcy PUL. Wykonawca na NTG przedłoży do akceptacji zweryfikowany po pracach terenowych wykaz drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania głównego z propozycją dalszego postępowania w drzewostanach podtopionych.

1.2.3 . Lasy ochronne - propozycja w sprawie korekty lasów ochronnych

Istnieje potrzeba wystąpienia do ministra właściwego do spraw środowiska o zmianie dotychczas obowiązującej decyzji w sprawie uznania lasów za ochronne. Aktualizacja zostanie wykonana zgodnie z Zarządzeniem nr 61 DGLP z dnia 12 listopada 2007 r. Należy zweryfikować powierzchnie lasów położonych w strefach ostoi zwierząt. Analizy włączenia do lasów ochronnych wymagać będą grunty przyjęte w 10 leciu. Projekt lasów ochronnych (wykazy szczegółowe, mapy przeglądowe dla obrębów leśnych i wg gmin) zostanie przekazany Zleceniodawcy na 30 dni przed odbiorem terenowych prac urządzania lasu.

2. Prace siedliskowe w tym fitosocjologiczne - odniesienie do posiadanego opracowania siedliskowego, jego aktualność, określenie potrzeby wykonania jego aktualizacji i/lub terenowej weryfikacji gleb i siedlisk i w związku z tym określenie powierzchni pełnego opracowania.

Nadleśnictwo posiada operat glebowo-siedliskowy opracowany wg stanu na 01.01.2006 rok. W ramach prac siedliskowych dla obrębów Pobołowice i Zawadówka wykonano wówczas pełne kartowanie gleb i siedliska a w obrębie Stańków zaktualizowano opracowanie wykonane w 1988 r.

Operat siedliskowy zostanie udostępniony wykonawcy wraz z niezbędnymi mapami. Dla potrzeb planu urządzenia lasu informacje z istniejącego opracowania siedliskowego [obruby Pobołowice i Zawadówka] należy wykorzystać do opracowania przyrodniczych podstaw przyszłej gospodarki leśnej, dostosowując do wymogów IUL i bazy SILP. W przypadku stwierdzenia podczas taksacji istotnej niezgodności pomiędzy opisanym typem siedliskowym lasu a rzeczywistym potencjałem siedliska, taksator zaproponuje zmianę TSL. Wykaz takich pozycji należy przedstawić Nadleśniczemu przy odbiorze prac terenowych. Wykonawca dodatkowo w trakcie prac nad pulą dostosuje warstwę numeryczną siedlisk i gleb do obowiązującego standardu LMN na termin odbioru prac.

Należy wykonać pełne opracowanie glebowo siedliskowe na powierzchni 8285 ha położonych w obrębie Stańków oraz na powierzchni ok. 1000 ha drzewostanów podtopionych w obrębach Pobołowice i Zawadówka zgodnie z wykazem nadleśnictwa. Prace siedliskowe należy wykonać w oparciu o „Instrukcję wyróżniania i kartowania siedlisk leśnych” [cz. 2 IUL] z wykorzystaniem

metody Siedliskowego Indeksu Glebowego [SIG]. Część opisowa opracowania oraz materiały kartograficzne zgodnie z zapisami IUL cz. 2. Całość dokumentacji w formie aneksu Wykonawca opracowania projektu planu UL przedłoży przed odbiorem terenowym prac taksacyjnych.

Wykonawca powoła w uzgodnieniu z Zamawiającym konsultanta naukowego w celu zapewnienia osłony naukowej realizowanego zadania. Koszty pracy konsultanta leżą po stronie wykonawcy zamówienia.

2.1 Prace fitosocjologiczne

Należy dokonać weryfikacji siedlisk przyrodniczych zinwentaryzowanych w latach 2006-2007, na gruntach SP w zarządzie LP w obszarach siedliskowych NATURA 2000 oraz poza obszarami (powierzchnia 8688ha – siedliska powierzchniowe i punktowe).

Zakres weryfikacji powinien uwzględniać:

- poprawność diagnozy już zinwentaryzowanego siedliska przyrodniczego,
- ewentualną zmianę zasięgu granic poszczególnych siedlisk.
- określenie zespołów roślinnych dla siedlisk przyrodniczych w obszarach Natura 2000 (siedliskowych)

Wynikiem tych prac powinny być stosowne zestawienia i warstwy mapy numerycznej obrazujące ostateczny (zweryfikowany) zasięg poszczególnych siedlisk.

3. Zmiany stanu posiadania zaszele w ubiegłym okresie gospodarczym i proponowane zmiany bieżące.

W nadleśnictwie jest prowadzony i na bieżąco aktualizowany Rejestr Gruntów w SILP zgodny z ewidencją gruntów i budynków prowadzoną przez Starostów. Nadleśnictwo przekaze protokolarnie wyłoniemu Wykonawcy uzgodniony rejestr gruntów aktualny na dzień pobierania bazy oraz warstwy leśnej mapy numerycznej (LMN) zaktualizowane na dzień 1 stycznia 2016 r.

Powierzchnia nadleśnictwa na dzień 01.01.2008r. wynosiła : 23 458,1287 ha. Aktualna powierzchnia nadleśnictwa wg. stanu na dzień 01.01.2015r. wynosi: 23 906,5657 ha (brutto) Różnica a pomiędzy stanem początkowym a wyjściowym wynosi + 448,437 ha.

Szczegółowy wykaz zmian powierzchniowych w Nadleśnictwie przekazany zostanie Wykonawcy PUL.

4. Wstępna weryfikacja posiadanych przez nadleśnictwo podkładów geodezyjnych i rejestru gruntów.

4.1. Aktualizacja rejestru gruntów, mapy gospodarczej, mapy ewidencyjnej, LMN

W nadleśnictwie prowadzony jest i na bieżąco aktualizowany rejestr gruntów w SILP, zgodny z powszechną ewidencją gruntów i budynków prowadzoną przez Starostwa Powiatowe.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Nadleśnictwo przekaze protokólnie wyłonionemu wykonawcy p.u.l. uzgodniony rejestr gruntów, aktualny na dzień pobierania bazy oraz warstwy leśnej mapy numerycznej.

Leśna Mapa Numeryczna została zaktualizowana wg. stanu na dzień 01.01.2015 r. o zmiany w sytuacji wewnętrznej. Leśną Mapę Numeryczną aktualizowano na bieżąco, na podstawie zmian w ewidencji gruntów i ewidencji nadleśnictwa (sprzedaże działek, budowa i rozbiórka budynków), następujących zmian gospodarczych (zręby, powierzchnie niestanowiące wydzieleń), budowa nowych obiektów np. ochrony przeciwpożarowej itp.

Leśna Mapa Numeryczna (LMN) winna być uzupełniona o przebiegające na gruntach Nadleśnictwa elementy sieci uzbrojenia terenu m.in. urządzenia inżynierijno techniczne nadziemne i podziemne, w tym domiary i położenie punktów położenia armatury naziemnej przewodów uzbrojenia technicznego i linii energetycznych wraz ze współrzędnymi i pomiarami powierzchni, przebiegi urządzeń technicznych podziemnych (gazociągi, wodociągi, przewody elektryczne i telekomunikacyjne i inne) wraz ze współrzędnymi i pomiarami powierzchni, objęte umowami dzierżawy lub służebności (PGE Dystrybucja S.A z siedzibą w Lublinie, Operator Logistyczny Paliw Płynnych i inni).

Zaktualizowana LMN zostanie przekazana protokólnie z datą podpisania umowy na wykonanie projektu Planu Urządzenia Lasu

4.2. Przegląd i uzgodnienie pomiędzy Nadleśnictwem a wykonawcą prac geodezyjnych gruntów związanych z gospodarką leśną.

Nadleśnictwo zobowiązuje się przekazać wyłonionemu Wykonawcy wykaz gruntów związanych z gospodarką leśną w celu weryfikacji ich lokalizacji w terenie i ewentualnej korekty na LMN. Weryfikacja w głównej mierze dotyczyć powinna przebiegu i szerokości obiektów liniowych tzn. dróg leśnych, linii energetycznych i telekomunikacyjnych w celu ich poprawnego naniesienia na LMN i aktualizacji powierzchni jak również sprawdzenia lokalizacji przestrzennej działek w zarządzie nadleśnictwa.

Wykaz uzgodnionych z operatorami sieci energetycznych linii przesyłowych Wykonawca przyjmie na podstawie materiałów przekazanych przez Nadleśnictwo z datą podpisania umowy na wykonanie projektu PUL

4.3. Ujawnianie zarządu LP w księgach wieczystych

Nadleśnictwo ujawniło w KW 78,01% powierzchni gruntów (wg stanu na 10.03.2015 r.),co daje 18 648,9243 ha gruntów z założonymi księgami.

Założenie ksiąg wieczystych jest często bardzo trudne ze względu na brak dokumentacji lub poważne błędy w decyzjach przekazujących i gruntach objętych scaleniami (522,8777 ha). Wyłoniony w drodze przetargu wykonawca prowadzi obecnie prace na zlecenie Nadleśnictwa Chełm w celu wyprostowania i uzupełnienia dokumentacji prawnej dla gruntów z nieuregulowaną sytuacją prawną dla 678 działek o pow. 2215,3441. Dodatkowo zlecono

założenie ksiąg wieczystych dla 399 działek o powierzchni 2519, 4196 ha.

4.4. Sprawdzenie położenia gruntów własnych względem zasięgu terytorialnego

Na terenie zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Chełm nie występują grunty w zarządzie innych nadleśnictw.

4.5. Opracowanie dokumentacji do aktualizacji użytków i klas gruntów

Niezhodności użytków gruntowych stwierdzone w trakcie terenowych prac taksacyjnych zostaną protokolarnie uzgodnione i spisane, jako dodatkowe elementy korygujące stan posiadania. Tak sporządzony wykaz rozbieżności podlegać będzie zatwierdzeniu przez Nadleśniczego i na podstawie jego decyzji zostanie ujęty w PUL.

5. Ustalenia dotyczące gruntów : spornych, stanowiących współwłasność, przeznaczonych do zalesienia, przekazanych w użytkowanie, wyłączonych z produkcji w trybie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych a pozostających w stanie posiadania Nadleśnictwa.

5.1. Grunty sporne

Grunty sporne na terenie Nadleśnictwa nie występują.

5.2. Grunty stanowiące współwłasność (powierzchnia brutto/netto)

Nadleśnictwo aktualnie posiada 360 działek we współwłasności o łącznej powierzchni całkowitej 349,8195 ha, w tym powierzchnia udziału Nadleśnictwa 114,50 ha.

Grunty te nie będą objęte planowaniem urzędziowym, a jedynie zostaną ujęte w opisach taksacyjnych, rejestrze gruntów oraz na LMN. W opisach taksacyjnych wydzielenia te będą opisane, jako odrębne oddziały o numerach zamykających obręb, zaczynając od numeru 600. Kontury działek we współwłasności wraz numerami ewidencyjnymi zostaną wyróżnione na wydrukach map gospodarczych 1:5000 i map przeglądowo - gospodarczych w skali 1:10 000 i 1:25 000. W ramce mapy opisana będzie również łączna powierzchnia ze współudziałami.

5.3. Grunty przeznaczone do zalesienia

Nadleśnictwo nie posiada gruntów rolnych przeznaczonych do zalesienia

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

5.4. Grunty przekazane w użytkowanie na podstawie art 40 ustawy o lasach.

Na gruntach Nadleśnictwa są działki w zarządzie nadleśnictwa i przekazane w użytkowanie na podstawie art. 40 ustawy o lasach

lp.	Obręb. l-ctwo oddz	Gmina, obręb ewid.	Nr działki	Uzytki (ha)	Data umowy, cel	Uzytkownik
1	Zawadówka Ostrowy Oddz. 121 d,i,j,k,l	Chełm Srebrzyszcze	705	Ls-7,40 E-N-0,26	17.12.2004 r. Aneks 1.09.2013 r - cele obronności i bezpieczeństwa Państwa	Ministerstwo Obrony Narodowej – Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Lublinie

5.5. Grunty wyłączone z produkcji w trybie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych a pozostających w stanie posiadania Nadleśnictwa.

Na gruncie Nadleśnictwa znajduje się grunt wyłączony z produkcji leśnej w oparciu o decyzje administracyjną, które należy ująć w PUL, jako osobny poddział.

Szczegółowy wykaz gruntów wyłączonych z produkcji:

Nr decyzji	Data wydania	Obecna lokalizacja [nr działki adres leśny]	Powierzchnia wyłączenia [ha]	Cel wyłączenia
Zs.224.38.2015 [nr22/224/2015]	24.06.2015r	Dz. nr 170 ; oddz. 3s	0,1801;wyłączenie trwałe	Posadowienie zbiornika przeciwpożarowego wraz z instalacją przeciwpożarową oraz kontener przeciwpożarowy w Zawadówce

Grunt wyłączone w oparciu o decyzję zezwalającą wydaną przez dyrektora RDLP, na którym wyłączenie zostało zrealizowane – opisać, jako grunty nieleśne zgodnie z kategorią użytkowania wynikającą z celu wyłączenia,

5.6. Grunty przeznaczone na cele nierolnicze i nieleśne

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (mpzp) nie występują grunty

przeznaczone na cele nierolnicze i nieleśne, będące w stanie posiadania nadleśnictwa.

6. Forma przekazania bazy danych SILP dla potrzeb planu urządzenia lasu, w tym zaktualizowanych danych geometrycznych i opisowych oraz ewentualna decyzja w sprawie wstrzymania obrotu gruntami.

Przekazanie wykonawcy prac urządzeniowych dokumentacji do celów taksacji nastąpi protokolarnie po podpisaniu umowy z wykonawcą projektu PUL. Wykonawca prac za podstawę stanu posiadania nadleśnictwa przyjmie rejestr gruntów sporządzony na podstawie SILP oraz mapy numerycznej wraz ze zmianami zaistniałymi po 1 stycznia 2017 roku. Przekazanie dokumentacji w postaci importu kopii bazy SILP do programu „Taksator” oraz warstw LMN według stanu na **01.01.2017** roku nastąpi protokolarnie w oparciu o Zarządzenie nr 13 DGLP z 20 marca roku 2007 (po wcześniejszej aktualizacji bazy i warstw wektorowych za 2016 r. wykonanej przez Nadleśnictwo w terminie do 31.03.2017r.). Wykonawca, po wykonaniu taksacji i wprowadzeniu jej wyników do programu „Taksator”, utworzy warstwy stratyfikacyjne i dopiero wówczas zostanie ustalona liczba i rozmieszczenie na mapie próbnych powierzchni kołowych. Powierzchnie kołowe zostaną założone po wykonaniu taksacji. Wykonawca prac za podstawę stanu posiadania nadleśnictwa przyjmie rejestr gruntów sporządzony na podstawie SILP i zaakceptowany przez Nadleśniczego wraz z pisemną decyzją dotyczącą protokołu rozbieżności.

Wszystkie zmiany ewidencyjne po terminie przekazania rejestru będą uwzględnione przez Wykonawcę prac pod warunkiem przekazania przez Nadleśnictwo kompletnego wypisu i wyrysów działki wraz ze współrzędnymi pomiaru. Przyjmowanie tych zmian, może mieć miejsce w terminie do dnia **30.06.2017**

7. Korekta podziału powierzchniowego w tym oznaczenie niewyraźnych granic wyłączeń .

7.1. Pomiary uzupełniające, podziały i rozgraniczenia

Podziały i rozgraniczenia są prowadzone na bieżąco (dla gruntów osad leśnych przewidzianych do sprzedaży w myśl art. 40a ustawy o lasach, dla działek zlokalizowanych wśród innej własności). Nadleśnictwo dokona rozpoznania terenowego i wskaże lokalizacje wymagające ewentualnych pomiarów uzupełniających zgodnie z potrzebami w terminie **do 31.12.2016 r.** (przy pracach wykonywanych w sposób kompleksowy może wpłynąć to na obniżenie kosztów tych prac).

7.2. Odtworzenie i stabilizacja zatartych granic własności

Granice gruntów ujętych w planie UL 2008-2017 są w większości trwale za stabilizowane w terenie słupkami geodezyjnymi, za wyjątkiem części działek położonych wśród obcej własności. W związku z dużą ilością przyjętych w ostatnich latach działek zachodzi potrzeba stabilizacji granic, bądź wznowienia i odtworzenia w wielu miejscach zatartych lub brakujących znaków

granicznych. Zadanie to będzie wykonywane przez Nadleśnictwo sukcesywnie w miarę posiadanych środków. Przewidywany termin zakończenia **31.12.2017 r**

W przypadku stwierdzenia naruszenia stanu posiadania na granicy polno leśnej, w celu ochrony granic gruntów Skarbu Państwa należy wznowić i oznakować granice. Wznowienie granic w takich przypadkach będzie leżało w gestii nadleśnictwa.

7.3. Uczytelnienie podziału powierzchniowego (konserwacja wizur, linii oddziałowych)

Podział powierzchniowy w zwartych kompleksach leśnych, utrwalony jest w terenie słupkami granitowymi i betonowymi z wymalowanymi na białym tle czarnymi numerami oddziałów.

Wykonawca zainwentaryzuje słupki oddziałowe podziału powierzchniowego. Wyniki inwentaryzacji zostaną przedstawione na mapie przeglądowej obrębów leśnych według następujących kryteriów:

- istniejący słupek oddziałowy,
- uszkodzony słupek oddziałowy
- brak słupka oddziałowego.

Prace z zakresu uzupełniania i konserwacji znaków oddziałowych, podobnie jak i zapewnienie odpowiedniej widoczności linii podziału powierzchniowego zostaną wykonane przez Nadleśnictwo [według potrzeb] we własnym zakresie.

Linie oddziałowe niestanowiące dróg konserwowane są na bieżąco staraniem Nadleśnictwa. Niektóre z linii podziału powierzchniowego, zwłaszcza na gruntach nowoprzyjętych, wymagają jednak ponownego wznowienia, co wiąże się z koniecznością zaplanowania masy drewna do usunięcia w ramach cięć, które nie powinny być zaliczone na poczet etatu powierzchniowego. Ilość i lokalizacja linii podziału powierzchniowego, których wznowienie jest konieczne zostanie ustalona z Wykonawcą w trakcie prac taksacyjnych w **terminie do 31.06.2017 r.**

7.4. Podział powierzchniowy: zmiany numeracji oddziałów, podziału powierzchniowego, wielkości ostępów, kierunków cięć.

W ramach prac terenowych granice wydzieleni powinny być oznakowane zgodnie z § 16. IUL.

W celu utrzymania ładu przestrzennego, w projekcie PUL proponuje się utrzymanie zasad podziału lasu na ostępy z poprzedniego planu z zachowaniem reguł opisanych w IUL. Zmianę numeracji oddziałów należy wykonać zgodnie z zapisami przy zmianie granic obrębów leśnych.

8. Wykorzystanie zdjęć lotniczych lub obrazów satelitarnych do PUL, wraz z analizą kosztów ich pozyskania.

Nadleśnictwo wystąpiło z wnioskiem do Centralnego Ośrodka Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej na podstawie art. 14 Ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz. U. z 2010 r., nr 76, poz. 489 ze zm.), o bezpłatne udostępnienie danych przestrzennych pochodzących z lotniczego skaningu laserowego –LIDAR (chmura punktów w formacie LAS) oraz produkty pochodne wyinterpolowane na podstawie chmury punktów z lotniczego skaningu laserowego tj. dane NMT (Numeryczny Model Terenu w formacie ASC II), dane NMPT (Numeryczny Model Pokrycia Terenu w formacie ASC II) a także ortofotomapę oraz BDOT 10k obejmujących zasięgiem teren Nadleśnictwa Chełm.

Przyszyły Wykonawca powinien wykorzystać pozyskane dane w trakcie prac nad planem.

9. Przebudowa drzewostanów, w tym wytyczne w sprawie sporządzenia „wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy” (wg wzoru nr 3, IUL § 40)

Przebudowę drzewostanów należy projektować zgodnie z § 40 IUL przyjmując następującą hierarchię kwalifikacji potrzeb (z zastrzeżeniem drzewostanów projektowanych do wyłączenia ze wskazań gospodarczych) :

- drzewostany trwale uszkodzone (w zasadzie ponad 50% uszkodzeń) ;
- drzewostany niezgodne z TSL (z przyjętym TD) , które osiągnęły wiek rębności ;

Dla pozostałych kwalifikujących się do przebudowy drzewostanów (np. niezgodne z TSL lite i mieszane drzewostany osikowe , brzozone , grabowe) po wykonaniu prac terenowych Wykonawca we współpracy z Nadleśnictwem przedłoży propozycję ich zagospodarowania do zatwierdzenia na NTG.

W drzewostanach zaliczonych do przebudowy należy dopuścić obniżenie wieku dojrzałości rębnej oraz zastosowanie różnych kombinacji form rębni w zależności od stanu drzewostanów.

Przy odbiorze terenowych prac urzędniowych Wykonawca przedłoży uzgodniony z Nadleśnictwem wykaz drzewostanów kwalifikujących do przebudowy na najbliższe 10 lat wg wzoru nr 3 IUL. Wykaz ten podlega akceptacji przez NTG.

10. Zwiększenie powierzchni do odnowienia w KO i KDO z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębnych.

Wnosi się o nie zwiększanie powierzchni odnowień z tytułu uszkodzeń podczas cięć rębniami złożonymi.

11. Zastosowanie jednostek kontrolnych wg § 32 IUL

W Nadleśnictwie nie zachodzi konieczność utworzenia jednostek kontrolnych

12. Ujmowanie cech drzewostanów w planie urządzenia lasu w tym cechy inne (wg § 26 IUL).

Zgodnie z § 26 ust 1-3 instrukcji zarządzania lasu cechę drzewostanu należy wpisać wówczas, gdy będzie ona dostatecznie udokumentowana. Wykonawca w opisach taksacyjnych ujmie możliwe do określenia cechy drzewostanu, zgodnie z symbolami zapisanymi w SILP.

Wykonawca zweryfikuje dane o wyniki taksacji. Całość zagadnienia zostanie uzgodniona z Nadleśnictwem w trakcie odbioru terenowego prac urządzeniowych.

13. Wykonanie inwentaryzacji zasobów drzewnych, w tym decyzja w sprawie inwentaryzacji podrostu i dodatkowego pomiaru drewna martwego.

Inwentaryzację zasobów drzewnych dla obrębu leśnego należy przeprowadzić statystyczną metodą reprezentacyjną pomiaru miąższości wraz z rozdziałem miąższości do klas wieku i poszczególnych drzewostanów (§ 48 IUL).

Miąższość podrostu należy zainwentaryzować łącznie z drzewostanem, gdy nie został zaliczony do dolnego piętra. Dotyczy to szczególnie gatunków liściastych jak dąb, czy grab .

Wykonawca dokona dodatkowego pomiaru drewna martwego, na co 10 powierzchni próbnej zgodnie z metodyką pomiaru opisaną w § 62 IUL. Ponadto wykona wszystkie zestawienia i tabele przewidziane IUL [tabela XXI], oraz opisze w formie odrębnego rozdziału w POP wyniki inwentaryzacji drewna martwego, a także wytyczne i wskazania w tym zakresie ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000 i siedlisk przyrodniczych. Zamawiający zastrzega sobie możliwość kontroli, jakości i prawidłowości pomiaru drewna martwego.

W elaboracie należy zamieścić informację, że statystyczna metoda reprezentacyjna pomiaru miąższości nie daje dokładnych wyników dla drzewostanu i nie może być podstawą do rozliczenia masy na pozycji zrębowej. Zadawalająca dokładność tej metody osiągnana jest dla obrębu leśnego.

14. Sporządzenie i wydruk map gospodarczych, gospodarczo-przeładowych (format, zakres, podkład, skala, ilość) i mapy sytuacyjnej oraz wydruk map tematycznych

Mapy gospodarcze i przeładowe zostaną sporządzone na bazie LMN, zgodnie ze standardem LMN (§§ 64-72, 101-104 IUL).

W skład materiałów kartograficznych planu urządzenia lasu wejdą:

- 1) Mapy gospodarcze w skali 1:5 000 ze skorowidzem arkuszy (mapki sytuacyjne z zaznaczeniem arkuszy i numerów oddziałów)
- 2) Mapy gospodarczo - przeładowe leśnictw w skali 1:10 000 oraz 1:25 000 (obręby)
- 3) Mapy przeładowe 1:25 000 dla obrębów
- 4) Mapy sytuacyjne 1:50 000 (nadleśnictwo)

Na mapach gospodarczych i gospodarczo przeładowych powinny się znaleźć wszystkie elementy obligatoryjne określone w IUL oraz następujące elementy fakultatywne:

- kasowniki dla wszystkich szczegółów liniowych niestanowiących granic wydzieleń,
- granice działek zrębowych wraz z opisami

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

- linie ostępowe stałe i przejściowe

Mapa przeglądowa cięć rębnych - oprócz wymogów oraz szczegółów określonych dla map przeglądowych w „Instrukcji technicznej sporządzania i wydruku map leśnych” (część 3 Instrukcji urządzania lasu) – winna zawierać również:

- - ostępy stałe i przejściowe z oznaczeniem kierunku cięć,
- - kontury obejmujące powierzchnie projektowane do cięć rębnych (odpowiednio całe pododdziały lub działki manipulacyjne i ich numery),
- - rodzaje rębni,
- - drogi wywozowe o nawierzchni twardej.

Materiały kartograficzne należy wykonać zgodnie z instrukcją urządzania lasu i standardem leśnej mapy numerycznej oraz umową zawartą pomiędzy wykonawcą a zleceniodawcą na aktualnym podkładzie topograficznym. Rodzaj map i skala zostaną przedstawione w punkcie 18 referatu.

Materiały opisowe i kartograficzne należy nagrać na nośnik optyczny (CD/DVD).

15. Podział na obręby leśne oraz podział na leśnictwa

Nadleśnictwo przygotowuje dokumentację do wniosku o likwidację obrębu leśnego Zawadówka (zgodnie z zarządzeniem Dyrektora Generalnego LP nr 66/2013 roku), w terminie do dnia 31.12.2015 roku

Przyjmując zasadę wprowadzania jak najmniejszych zmian adresowych należy przyjąć następujący sposób przenieśmowania oddziałów w powiększonych obrębach leśnych:

Obręb Pobołowice (1) zachowanie dotychczasowej numeracji 1- 222A a następnie kolejno włączenie leśnictw : Wierzchowiny (bez oddz 272 stara numeracja 273 - 345 nowa 223- 295)

Świerże i Ostrowy (stara numeracja 1-142 nowa 296-437)

Obręb Stańków (2) zachowanie dotychczasowej numeracji 1- 321 a następnie kolejno włączenie

leśnictw : Góry i Pawłów (stara numeracja 143-271 nowa numeracja 322- 450) oraz przyłączenie oddz 272 obecnego obrębu Zawadówka do obrębu Stańków jako oddz 218A.

Proponuje się pozostawić bez zmian dotychczasową numerację leśnictw.

Zostanie wydane w terminie do dnia 31.12.2016 roku zarządzenie Nadleśniczego o zmianie podziału na leśnictwa z mocą obowiązującą od dnia 1.01.2018 r.

16. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód (§ 102 IUL)

W trakcie prac terenowych należy zainwentaryzować szkody natury biotycznej i abiotycznej z podaniem stopnia uszkodzenia oraz przyczyny i sprawcy zgodnie z IUL. Obszary zagrożone uporczywym występowaniem szkód zostaną uzgodnione z Wykonawcą w trakcie prac terenowych przy wykorzystaniu danych ZOL Radom.

Zgodnie z § 102 p.3 Nadleśnictwo uzgodni z właściwym ZOL granice obszarów zagrożonych uporczywym występowaniem szkód przed NTG . Wykonawca projektu PUL przedstawi do tych

uzgodnień dokumentację określającą przestrzenny rozkład uszkodzeń drzewostanów zainwentaryzowanych zgodnie z § 39 IUL.

17. Terminy i sposoby kontroli prac urzędniowych.

Postęp prac kontrolowany będzie przez przedstawiciela Zlecającego, zgodnie z etapami wymienionymi w zawartej umowie na wykonanie projektu planu ul. oraz w oparciu o wytyczne Zarządzenia Nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 13 sierpnia 2002 roku w sprawie kontroli i odbioru robót urzędniowych zleczanych przez regionalne dyrekcje Lasów Państwowych. Przed odbiorem etapu umowy (prace terenowe) Nadleśniczy dokona kontroli bieżącej według Zarządzenia Nr 63 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 13 sierpnia 2002 roku.

Po zakończeniu prac terenowych na terenie każdego leśnictwa odbędzie się kontrola i uzgodnienie wykonanych prac z udziałem inżyniera nadzoru i zastępcy nadleśniczego. Należy spisać protokół uzgodnień (zał. nr 2 Zarz. 63 z dn.13.08.2002r.) Powyższe będzie podstawą odbioru taksacji w ramach prac terenowych.

Po zakończeniu całości prac terenowych zostanie wykonany test kontroli pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych kołowych w obrębie leśnym zgodnie z metodyką określoną w IUL.

W kartach dokumentacji źródłowej przedstawionych do odbioru i kontroli prac terenowych powinny zostać szczegółowo rozpisane na odwrocie dokumentu powierzchnie wg gatunku wieku i formy występowania młodego pokolenia [tj pod okapem: z pochodzenia naturalnego, i pochodzenia sztucznego oraz na gniazdach otwartych] – brak rozliczenia będzie traktowany, jako usterka w protokole, która będzie wymagała wyjaśnienia i uzupełnienia. Do dokumentu źródłowego należy sporządzić szkic taksacyjny, na którym oznaczone są m.in. powierzchnie [próbne, wszelkie zmiany szczegółów sytuacji wewnętrznej, kwalifikujące się do pomiaru uzupełniającego i przeniesienia na arkusze mapy gospodarczej - brak szkicu będzie traktowany, jako usterka w protokole, która będzie wymagała wyjaśnienia.

Niezależnie od powyższego, kadra Nadleśnictwa na bieżąco będzie utrzymywać stały kontakt i ścisłą współpracę z przedstawicielami Wykonawcy.

Na każdym etapie trwania prac należy zapewnić Zleceniodawcy możliwość zapoznania się z posiadanymi materiałami a także uzgodnieniami wyników inwentaryzacji.

W związku z powyższym Wykonawca udostępni pierwodruk opisów taksacyjnych wraz ze szkicami terenowymi oraz pierworisy map w skali 1:5000 dotyczących kartowania siedlisk, na okres 30 dni celem dokonania kontroli i uzgodnień. Z uzgodnień opisów taksacyjnych dla każdego leśnictwa zostanie sporządzony protokół.

Przed odbiorem prac terenowych (na 30 dni) Wykonawca dostarczy do RDLP/Nadleśnictwa:

1. protokół rozbieżności pomiędzy danymi ewidencyjnymi gruntów Nadleśnictwa, a stanem faktycznym na gruncie określonym podczas taksacji,
2. zatwierdzone przez Nadleśniczego protokoły uzgodnień spisane dla każdego leśnictwa,
3. wstępny wydruk opisów taksacyjnych z przywiązaniem wydzielań do działek i rozliczeniem powierzchni wraz z mapą gospodarczą,
4. projekt lasów ochronnych.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

5. wykaz proponowanych zrębów oraz zestawienie drzewostanów przewidzianych do cięć pielęgnacyjnych (rodzaj zabiegu).
6. wykaz drzewostanów zakwalifikowanych do przebudowy.

Przed zakończeniem prac kameralnych będą uzgodnione z Nadleśnictwem oraz RDLP wymagane instrukcją urządzania lasu wykazy i zestawienia (w tym wykazy cięć i hodowli).

Po zakończeniu prac nastąpi przekazanie całości dokumentacji do kontroli, która będzie przeprowadzona przez RDLP oraz Nadleśnictwo.

Protokoły uzgodnień pomiędzy Wykonawcą i Nadleśnictwem zostaną przedłożone do akceptacji przez Dyrektora RDLP lub osobę przez niego upoważnioną. Zobowiązuje się Wykonawcę do złożenia Zamawiającemu oryginałów innych uzgodnień wynikających z dodatkowych ustaleń z Nadleśnictwem w terminie 14 dni od ich podpisania przez strony.

Ustala się następujące terminy :

- przekazanie Wykonawcy kopi bazy SILP w postaci pliku programu Taksator : po zawarciu umowy z Wykonawcą projektu pul.
- przekazanie Wykonawcy wykazu zrealizowanych zadań z hodowli, użytkowania przedrębego i rębego jaki został do expiracji planu : do dnia 30.06.2017 r.
- uzgodnienie planu cięć na pierwszy rok obowiązywania nowego planu : do dnia 31.05.2017 r.
- przekazanie do opiniowania projektu planu urządzania lasu : bezpośrednio po NTG nie później niż na dwa miesiące przed terminem końcowego odbioru,
- przekazanie całości opracowania w celu przeprowadzenia kontroli przez Zlecającego - na 30 dni przed terminem końcowego odbioru.
- zakończenie całości prac oraz podpisanie protokołu końcowej kontroli : do dnia 31.03.2018

18. Szczegółowy zakres opracowania. Forma oprawy opisów taksacyjnych i map, w tym map dodatkowych oraz forma prezentowania programu ochrony przyrody a także ewentualne przedstawienie w Projekcie PUL wyników programu docelowej sieci dróg oraz prognoza ekonomiczna z uwzględnieniem danych wrażliwych.

Tabelaryczne zestawienie elementów planu z określeniem ilości niezbędnej dla poszczególnych podmiotów

Lp	Element planu	ilość	Przeznaczenie
Cześć opisowa –oprawa twarda, z opisem wytłoczonymi złotym kolorem literami, również na grzbiecie, format wydruku A4			
1	Opisanie ogólne [elaborat] + teczka z mapami	3	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

2	Opisy taksacyjne wg obrębów leśnych + tabele i wykazy	2x 1	Nadleśnictwo
3	Zestawienie zadań wg obrębów leśnych+ zestawienia zbiorcze	2x1	Nadleśnictwo
4	Program ochrony Przyrody [z kieszenią na mapy]	3	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
5	Prognoza oddziaływania na środowisko* [z kieszenią na mapy]	3*	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
5	Aneks opracowania siedliskowego [z kieszenią na mapy]	2	Nadleśnictwo, RDLP
6	Materiały kartograficzne – wydruk map		
	Mapy w skali 1:5000 [format A1] z naniesionymi działkami zrębowymi ze skorowidzem arkuszy w postaci mapy sytuacyjnej	1	Nadleśnictwo
	Mapy w skali 1:5000 [format A1] typów siedlisk i gleb i ze skorowidzem arkuszy w postaci mapy sytuacyjnej	1	Nadleśnictwo
	Mapy w skali 1: 10000 gospodarczo przeładowe zbiorowisk roślinnych	14	Nadleśnictwo
	Mapy w skali 1: 10000 gospodarczo przeładowe drzewostanów i projektowanych cięć rębnych [dla leśnictwa] uzupełnione o przezroczystą nakładkę zasięgu gleb i siedlisk	14- brak formatu	Nadleśnictwo
	Mapy w skali 1: 10000 gospodarczo przeładowe drzewostanów leśnictw czyste	14	Nadleśnictwo
Mapy przeładowe [tematyczne] w skali 1:25000 dla obrębów			
	Drzewostanów	3x2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
	Cięć rębnych	3x2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
	Siedlisk	3x2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
	Nasiennictwa i selekcji	3x2	Nadleśnictwo, RDLP,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

			DGLP
	Obszarów chronionych i funkcji lasu	3x2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
	Obszarów Natura 2000	3x2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
	Ochrony lasu	3x2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
	Rozmieszczania rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz ze strefami ostoi	3x2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
	Mapa przeglądowa drzewostanów w formie atlasu dla całego nadleśnictwa oprawa twarda	1	Nadleśnictwo
	Mapy czyste	5x2	Nadleśnictwo
Mapy w skali 1:50000			
	Obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa	6	4x Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
	Gospodarki łowieckiej	3	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
	Walorów przyrodniczo kulturowych	3	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
	Ochrony przeciwpożarowej	6	4x Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
	Mapy czyste sytuacyjno- przeglądowe	5	Nadleśnictwo

* plus dwa egzemplarze w oprawie miękkiej do uzgodnienia z RDOS i PWIS wraz z mapami wymaganymi do uzgodnień

Ponadto:

Opracowanie materiałów dla leśnictwa:

Sporządzić operat leśniczego – w 1 egz. dla każdego leśnictwa. Prace obejmują przetworzenie określonych danych opisowych do formatu „książkowego”, dla poszczególnych oddziałów z terenu leśnictwa, format A4 – oprawa twarda.

W części początkowej operatu należy przedstawić (zamieścić) następujące informacje:

- syntetyczne zestawienie podstawowych danych o leśnictwie,
- wyciąg z opisanego ogólnego nadleśnictwa (elaboratu) oraz POP– typy drzewostanów, orientacyjne składy upraw, przyjęte wieki rębności, zastosowane sposoby użytkowania rębego,

Załącznikami do operatu leśniczego będą :

- mapa sytuacyjna leśnictwa wg lokalizacji oddziałów w skali 1:25 000 złożona do formatu opracowania,
- mapa zasięgu siedlisk i gleb
- mapa gospodarczo-przeładowa drzewostanów dla zasięgu danego leśnictwa w skali 1:10 000 wykonana w sytuacji, złożona do formatu opracowania,
- mapa przeglądowa „czysta” leśnictwa w skali 1: 10 000 wykonana w sytuacji, złożona do formatu opracowania.

Operat wykonać w formie zeszytu-książki jako zestaw poszczególnych oddziałów.

Każdy oddział należy przedstawić w postaci:

- opisowej – wyciągu z opisu taksacyjnego
 - graficznej:
 - wyciągu z mapy gospodarczej w skali 1:5000 z naniesioną lokalizacją cięć rębnych oraz danymi dotyczącymi:
 - nasiennictwa i selekcji,
 - ochrony lasu
 - ochrony przeciwpożarowej,
 - walorów przyrodniczo-kulturowych,
 - stanowisk chronionych i rzadkich gatunków roślin naczyniowych oraz zwierząt,
- Należy pozostawić wolne strony na notatki.

Na końcu każdego operatu należy zamieścić wyciąg z planów (bez wolnych miejsc na odnotowywanie wykonanych czynności) dla danego leśnictwa w zakresie:

- cięć rębnych,
- cięć przedrębnych
- zadań hodowlanych,

Ponadto dla każdego leśnictwa należy sporządzić wydruki map drzewostanowych i cięć rębnych dla leśnictwa w skali 1: 10000 zawierających obiekty podlegające ochronie oraz stanowiska chronionych gatunków uzupełnionych o nakładkę na przezroczystym materiale zawierającym granice wyłączeń siedliskowych zgodnie z IUL cz.2 (format A4 wydruku atlas).

Materiały opisowe i kartograficzne należy nagrać na nośnik optyczny (CD/DVD) wszystkich w/w kompozycji mapowych w formacie PDF, a opracowania tekstowe w źródłowym formacie edytowalnym oraz plikach PDF.

Do decyzji nadleśniczego pozostaje wykonanie dodatkowych map. Ich koszt obciąży bezpośrednio Nadleśnictwo.

18.1 Określenie potrzeby sporządzania ekspertyzy docelowej sieci dróg oraz prognozy ekonomicznej.

Nadleśnictwo dysponuje programem docelowej sieci dróg leśnych. Na etapie prac urzędzeniowych, należy dokonać aktualizacji posiadanego przez Nadleśnictwo programu sieci dróg, a w szczególności ocenić jego funkcjonowanie w układzie dróg publicznych z nałożonymi ograniczeniami dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu z uwzględnieniem wyników pracy

działającego aktualnie przy DGLP zespołu ds. wytycznych w sprawie inwentaryzacji i ewidencjonowania dróg własności Skarbu Państwa w zarządzie LP.

18.2 Określenie potrzeby sporządzania prognozy ekonomicznej z uwzględnieniem danych wrażliwych.

W Nadleśnictwie zachodzi potrzeba opracowania ekspertyzy ekonomicznej w formie prognozy spodziewanego wyniku ekonomicznego gospodarki leśnej.

19. Sporządzenie dodatkowej tabeli XXII dla gatunków nieobjętych obszarem Natura 2000.

Nie należy sporządzać dodatkowej tabeli XXII dla gatunków nieobjętych obszarem Natura 2000.

20. Ustalenia dotyczące postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania Planu na środowisko i na obszary Natura 2000 wraz z przygotowaniem na posiedzenie Komisji mapy sytuacyjno-przebiegowej z naniesionymi formami ochrony przyrody, projekt wystąpienia do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie zakresu i szczegółowości prognozy.

Zgodnie z „Ramowymi wytycznymi w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu” wprowadzonymi do stosowania przez Ministerstwo Środowiska w dniu 18 sierpnia 2011 roku zmienionymi w dniu 28.08.2013.

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Chełm na środowisko regulują przepisy Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dn. 03.10.2008r. (Dz. U. Nr 199, poz.1227, z późn. zm.) oraz Instrukcji Urządzania Lasu (§ 129 i 130) .

Przy sporządzaniu Prognozy należy opierać się również na „Ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu” opracowanych przez Zespół złożony z przedstawicieli Ministerstwa Środowiska, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, regionalnych dyrekcji ochrony środowiska oraz regionalnych dyrekcji lasów państwowych i wprowadzonych do stosowania przez Głównego Konserwatora Przyrody pismem Znak: DL-lpn-610-42/39534/11 z dnia 31 sierpnia 2011r., zmienione pismem znak DLP-l-0770-58/38208/13/MS z dnia 25.09.2013 r.

Nadleśnictwo proponuje, aby we wnioskach Dyrektora RDLP w Lublinie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko kierowanych do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie zawrzeć następującą propozycję zakresu oraz stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie:

Na podstawie art. 51-52 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227), proponuje się poniżej, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Chełm.

1. Część opisowa Prognozy oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 zawierać będzie następujące rozdziały:

1. WPROWADZENIE
2. INFORMACJE OGÓLNE
3. POWIĄZANIA Z INNYMI PROGNOZAMI ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
4. ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA I CELÓW OCHRONY
 - 4.1. Analiza i ocena stanu środowiska
 - 4.2. Ogólna charakterystyka obszaru nadleśnictwa
 - 4.3. Drzewostany
 - 4.4. Inwentaryzacja siedlisk przyrodniczych i gatunków naturalnych
 - 4.5. Formy ochrony przyrody występujące w nadleśnictwie
 - 4.6. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji PUL
 - 4.7. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji PUL
 - 4.8. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia PPUL urzędzenia lasu
5. PRZEWIDYWALNE ODDZIAŁYWANIE PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO
 - 5.1. Prognoza wpływu PPUL na cele i przedmioty ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000
 - 5.2. Oddziaływanie PPUL na poszczególne elementy środowiska
 - 5.2.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną
 - 5.2.2. Analiza zaproponowanych TD i składów upraw
 - 5.2.3. Oddziaływanie na ludzi
 - 5.2.4. Oddziaływanie na chronione i rzadkie gatunki grzybów i roślin
 - 5.2.5. Oddziaływanie na chronione i rzadkie gatunki zwierząt
 - 5.2.5.1. Oddziaływanie planowanych czynności zawartych w PPUL na dziko występujące populacje gatunków zwierząt będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty UE i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedliska
 - 5.2.6. Oddziaływanie na wodę
 - 5.2.7. Oddziaływanie na powietrze i klimat
 - 5.2.8. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi
 - 5.2.9. Oddziaływanie na krajobraz
 - 5.2.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne
 - 5.2.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej
 - 5.3. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania planu urzędzenia lasu na środowisko.
 - 5.4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.
6. DZIAŁANIA OGRANICZAJĄCE NEGATYWNY WPŁYW PPUL NA ŚRODOWISKO
 - 6.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań PPUL na środowisko

- 6.2. Przewidywane rozwiązania alternatywne
- 6.3. Wnioski końcowe
7. PROPOZYCJE W SPRAWIE PRZEWIDYWANYCH METOD ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PPUL
8. PODSUMOWANIE ORAZ STRESZCZENIE PROGNOZY
9. LITERATURA
10. ZAŁĄCZNIKI

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Chełm zostaną opracowane w oparciu o publikowaną wiedzę naukową, istniejące dokumentacje planistyczne i inwentaryzacje z zakresu ochrony przyrody, w tym dane zawarte w SDF dla obszarów Natura 2000. Program Ochrony Przyrody zawierający pełne, aktualne dane na temat środowiska będzie podstawą do opracowania Prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko.

2. Część tabelaryczna Prognozy oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na środowisko i na obszary Natura 2000 zawierać będzie następujące tabele:

- 1) Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa,
- 2) Zestawienie zbiorcze obszaru Natura 2000 według przedmiotów ochrony oraz planowanych zabiegów gospodarczych,
- 3) Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000,
- 4) Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków roślin i zwierząt (z wyjątkiem ptaków), dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000,
- 5) Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na zachowanie stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk stanowiących przedmioty ochrony, dla których wyznaczono dany obszar Natura 2000.

3. Materiały kartograficzne do Prognozy oddziaływania Planu Urządzenia Lasu na środowisko i na obszary Natura 2000.

Załącznikiem do prognozy będzie „mapa przeglądowa obszarów chronionych i funkcji lasu”, zawierająca w szczególności zakres informacji określony w załączniku nr 5 do „Ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu”, w skali 1:25000, sporządzona dla poszczególnych obrębów leśnych.

4. Monitorowanie skutków realizacji zadań Planu Urządzenia Lasu określonych w decyzji Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia PUL.

Proponuje się, aby monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Chełm w zakresie oddziaływania na środowisko był prowadzony w ramach kontroli funkcjonalnej nadleśnictwa, kontroli funkcjonalnej i instytucjonalnej służb RDLP w Lublinie oraz z wykorzystaniem wyników kontroli problemowych Inspekcji Lasów Państwowych w zakresie ochrony przyrody.

- Wydział Kontroli i Audytu Wewnętrznego w RDLP prowadzi kontrole okresowe. Kontrolowana jest cała działalność nadleśnictwa: m. in. realizacja PUL, prawidłowość wykonania zabiegów hodowlanych, działania z ochrony lasu i ochrony przyrody. Kontrole sprawdzające prowadzi przeważnie w następnym roku po kontroli okresowej – sprawdza wykonanie zaleceń kontroli okresowej.

Wykonuje również kontrole problemowe.

- Inspekcja Lasów Państwowych przeprowadza kontrole problemowe oraz sprawdzające.

- Wydziały merytoryczne RDLP wykonują kontrole problemowe i kontrole bieżące w zakresie swojego działania.

- W nadleśnictwie realizacja zadań PUL kontrolowana jest wewnętrznie, bezpośrednio w każdym leśnictwie przez kierownictwo jednostki.

- Analiza gospodarki leśnej minionego okresu sporządzona na zakończenie cyklu 10-cio letniego obowiązywania planu, zamieszczona w następnym PUL, traktowana jest jako monitoring długookresowy.

Raport z monitoringu, o którym mowa wyżej stanowić będzie część protokołu z Narady Techniczno-Gospodarczej. Podstawą do sporządzenia raportu będą wyniki z analizy gospodarki przeszłej w nadleśnictwie, przeprowadzonych kontroli okresowych lub problemowych, w szczególności z zakresu ochrony przyrody, dane z bieżącej taksacji stanu lasu oraz stanu lasu na początku obowiązywania PUL, w tym dane z aktualizowanego POP.

CZEŚĆ B. Założenia do planu urządzenia lasu

1. Obszary chronione i funkcje lasu.

Zgodnie z § 25 IUL , lasy Nadleśnictwa ze względu na spełnianą dominującą rolę będą podzielone na trzy podstawowe grupy: lasy rezerwatowe, lasy ochronne oraz lasy gospodarcze. Powierzchniowe i punktowe obiekty chronione należy przyjąć zgodnie z danymi uzyskanymi z Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ) uzupełnionymi o informacje z Nadleśnictwa.

1.1 Zasięg i lokalizacja istniejących i projektowanych form ochrony przyrody w tym obszarów chronionych.

Wykonawca przyjmie zasięgi i powierzchnie form ochrony przyrody według obowiązujących aktów powołujących. Dane wejściowe zostaną przyjęte na podstawie materiałów przekazanych przez nadleśnictwo oraz danych inwentaryzacji przyrodniczych poszczególnych gmin, danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Ministerstwa Środowiska w zakresie dotyczącym inwentaryzacji przyrodniczej obszarów znajdujących się w Sieci Natura 2000, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, inne dane i materiały uzyskane od przedstawicieli nauki, organizacji i stowarzyszeń ekologicznych.

Opis i lokalizację siedlisk przyrodniczych należy przyjąć zgodnie z danymi zawartymi w inwentaryzacji przeprowadzonej przez Lasy Państwowe, zweryfikowanymi o wyniki opracowania siedliskowego oraz dane pochodzące z opracowanych Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natury 2000.

Opis granic obszarów Natura 2000 proponuje się przyjąć do planu UL wg danych umieszczonych w centralnym rejestrze form ochrony przyrody prowadzonym przez GDOŚ.

- zgodnie z zatwierdzonymi obszarami,
- zgodnie z projektowanymi obszarami.

Forma ochrony przyrody	Pow. na gruntach N-ctwa	Pow. całkowita wg aktu utworzenia
Rezerваты przyrody	541,08	861,63
"BACHUS"	84,16 ha	82,59 ha
"JEZIORO ŚWIERSZCZÓW"	46,09 ha	46,08 ha
"WOLWINÓW"	1,12 ha	1.12 ha
"BRZEŻNO"	124,48ha	157,78 ha
"ZMUDŹ"	5,81 ha	5,81 ha

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

"ROSKOSZ"	275,61 ha	472,79 ha
"TORFOWISKO SOBOWICE"	3,81 ha	95,46 ha
Otulina Poleskiego Parku Narodowego	7,5182 ha	-
Chełmski Park Krajobrazowy	8409,35ha	16457 ha
Otulina Chełmski Park Krajobrazowy	305,28	10878
Chełmski Obszar Chronionego Krajobrazu	4004,58 ha	30420 ha
Pawłowski Obszar Chronionego Krajobrazu	1479,11 ha	8000 ha
Grabowiecko-Strzelecki obszar Chronionego Krajobrazu	869,17 ha	26963 ha
Obszary Natura 2000 na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo		
1. PLB060003 Dolina Środkowego Bugu	181,44	28096,6
2. PLB060002 Chełmskie Torfowiska Węglanowe	640,30	4309,4
3. PLH060009 Jeziora Uściwierskie	66,26	2065,6
4. PLH060013 Ostoja Poleska	6,60	10159,1
5. PLH060023 Torfowiska Chełmskie	558,28	2124,2
6. PLH060024 Torfowisko Sobowice	3,81	175,40
7. PLH060032 Poleska Dolina Bugu	11,94	8173,3
2. PLH060033 Dobromyśl	346,96	638,8
3. PLH060056 Bachus	84,2	84,2
4. PLH060065 Pawów	481,87	871
5. PLH060072 Kumów Majoracki	80,96	137,20
6. PLH060074 Putnowice	15,21	50,6
7. PLH060075 Zmudź	44,10	44,10
8. PLH060090 Siennica Różana	133,7	133,7

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

9. PLH060102 Las Żaliński	460,55	784,1
Razem Obszary Natury 2000:	3116,18	57847,30

1.1.7. Obszary Natura 2000 w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa

Nazwa obszaru	W zasięgu terytorialnym nadleśnictwa [ha]	Całkowita powierzchnia [ha]
1. PLH060067 Kamień	98,00	98,00ha
2. PLH060018 Stawska Góra	4,98	4,98 ha
3. PLB060019 Polesie	664,25	18030,90
4. PLH060064 Nowosiółki (Julianów)	33,50	33,50ha
5. PLH060068 Sawin	7,20	7,20 ha
Razem:	807,93	18174,58

Strefy ochrony;

ptaków – 50 stref [całoroczna o powierzchni 570,96ha i okresowa i powierzchni 2287,31 ha]

gadów – 21 stref 85,93 ha

Użytki ekologiczne – 1263,93 ha

Otulina Poleskiego Parku Narodowego [wg lokalizacji 05-04-2-09-144 l-w] – 7,5192 ha

1.1 Lasy o szczególnych walorach przyrodniczych (HCFV) oraz ekosystemy referencyjne

Na terenie Nadleśnictwa Chełm wyznaczono 16233,79 ha lasów HCFV w następujących kategoriach:

- Kategoria HCFV 1.1.1 Obszary chronione w rezerwach 541,08 ha,
- Kategoria HCFV 1.1.2 Obszary chronione w Parkach Krajobrazowych – 8373,79 ha,
- Kategoria HCFV 1.2 Ostoje zagrożonych i ginących gatunków – 2499,53 ha,
- Kategoria HCFV 3.2 Ekosystemy rzadkie i zagrożone w skali Europy – 901,57 ha
- Kategoria HCFV 4.1 Lasy wodochronne – 3889,89 ha
- Kategoria HCFV 4.2 Lasy glebochronne – 0 ha,
- Kategoria HCFV 6.1. Lasy kluczowe dla tożsamości lokalnej 27,93 ha.

Zestawienie powierzchni lasów HCFV należy przyjąć zgodnie z wykazem posiadanym przez Nadleśnictwo.

Ekosystemy referencyjne :

- Rezerwat przyrody "Bachus" - 84,16 ha

1.3 Ogólne wyniki inwentaryzacji przyrodniczo-leśnej oraz propozycje sposobów

postępowania na siedliskach uznanych za chronione w ramach Dyrektywy Siedliskowej. Zestawienie wyników inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej przez Nadleśnictwo w latach 2006-2007.

Zestawienie wyników inwentaryzacji przyrodniczej:

Siedliska leśne

Opis/Nazwa	Kod	Liczba wydziełów	Powierzchnia [ha]	
			siedlisk naturalnych w ramach poszczególnych ostoi siedliskowych	siedlisk naturalnych poza ostojami siedliskowymi
Grąd subkontynentalny (Tilio-Carpinetum)	9170	1790	527,65	7586,63
Bory i lasy bagienne (Vaccino uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi- Pinetum sylvestris, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzoźowo – sosnowe bagienne lasy borealne)	91D0	2		8,23
Łęgi olszowo-jesionowe (Fraxino-Alnetum), wierzbowe (Salicetum albo-fragilis) i topolowe (Populetum albae)	91E0	33		78,31
Ciepłolubne dąbrowy (Quercetalia pubescenti- petraeae)	9110	1		0,05
Razem siedliska leśne		1826	527,65	7673,22

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Siedliska nieleśne

Opis-KOD/Nazwa	Kod	Liczba wydzieleni	Powierzchnia [ha]	
			siedlisk naturalnych w ramach poszczególnych ostoi siedliskowych	siedlisk naturalnych poza ostojami siedliskowymi
Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i> ssp.	3140	1		0,4
Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion</i> , <i>Potamion</i>	3150	3		0,58
Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) i ciepłolubne murawy (<i>Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis</i>)	6210	10	10,55	0,03
Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion caeruleae</i>)	6410	10	7,93	17,73
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	6510	4		4,43
Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	7110	1	24,00	
Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio- Caricetea nigrae</i>)	7140	8	15,89	0,64
Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	7210	25	393,92	
Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	7230	1	0,01	
Razem siedliska nieleśne:		63	452,30	23,81

1.4 Podział lasów ze względu na dominujące funkcje

Ze względu na dominujące funkcje, lasy Nadleśnictwa (wg. stanu na 1.01.2015 r.) dzieli się na:

Lasy	Powierzchnia ha
Rezerwaty	113,21
Ochronne	9893,00
Pozostałe Lasy (Gospodarcze)	11110,27
OGÓŁEM	21113,54

2. Typy siedliskowe lasu oraz potrzeba ich ewentualnego uzupełnienia o rozpoznane leśne siedliska przyrodnicze. Proponowane składy gatunkowe upraw dla TD o kierunku gospodarczym

W wyłączeniach taksacyjnych z rozpoznanymi zespołami roślinnymi, należy w odpowiednim polu opisu taksacyjnego zamieszczać kody tych zespołów (maksymalnie do trzech zespołów w wyłączeniu), zaś w wyłączeniach z rozpoznanymi siedliskami przyrodniczymi dla ochrony, których wyznaczono dany obszar Natura 2000 (SOO lub OZW w obszarach określonych, jako PLH), kod TSL jest obowiązkowo rozszerzany o kod leśnego siedliska przyrodniczego (LSP).

Proponowane typy drzewostanów uwzględniające lokalne warunki przyrodnicze prowadzenia gospodarki leśnej w tym cele hodowlane i ochronne na poszczególnych typach siedliskowych lasu"

TSL	TD	Orientacyjny skład upraw	Rębnia wiodąca	Rębnia zastępcza	Okres odnowienia/ nawrót cięć
1	2	3	4	5	6
Bs	So	So 90%, Brz 10%	-	-	5
Bśw	So	So 80%, Brz 20%	I	II	5
Bw	So	So 80%, Brz i inne 20%	I	II	5
Bb	So	So 80%, Brz i inne 20%	-	-	-
BMśw	So	So 80%, Db i inne 20%	I	II/III	5
	Db-So	So 70%, Db i inne 30%	I	II/III	5
BMw	So	So 70%, inne 30%	I	II/III	5
BMb	So	So 70%, Brz, Ol i inne 30%	-	-	-

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

LMśw	Db	Db 70%, So i inne 30 %	II	I/III	20
	Db-So	So 50%, Db 30%, inne 20%	III	I	15
	So-Db	Db 50%, So 30%, inne 20%	III	I	15
	Bk-So	So 50%, Bk 30%, inne 20%	II	I/III	20
	Bk-Db-So	So 40%, Db 30%, Bk i inne 30 %	II	I/III	20
	Db-Bk-So	So 40%, Bk 30%, Db i inne 30%	II	I/III	20
LMw	Db	Db 70%, So i inne 30%	II	I/III	20
	So-Db	Db 50%, So 30%, inne 20%	II	I/III	20
	OI-Db	Db 40%, OI 40%, inne 20%	II	I/III	20
LMb	OI	OI 70%, Brz i inne 30%	-	-	-
Lśw	Db	Db 80%, inne 20%	II	I/III	20
	Bk-Db	Db 60% Bk 30% inne 10 %	III	I/II	15
	Db-Bk	Bk 50% Db 30% inne 20 %	III	I/II	15
Lw	Db	Db 70%, Js* i inne 30%	II	I/III	20
	OI-Db	Db 50%, OI 30%, Js* i inne 20%	II	I/III	20
	Db-OI	OI 50%, Db 30%, Js* i inne 20%	II	I/III	20
OI	OI	OI 80%, Brz i inne 20%	I	II/IV	5
OIJ	Db-OI-Js	Js* 30%, OI 30%, Db 20% i inne 20%	-	-	
	Js-Db	Db 40%, Js 30%, OI i inne 30%	-	-	

*) do czasu ustąpienia zjawiska zamierania Js, dopuszcza się zastąpienie tego gatunku innymi gatunkami (np. Św, Jw, Kl, Lp, OI i inne)

**) przy odnowieniu naturalnym Db należy dopuścić możliwość skrócenia okresu odnowienia oraz zastosowania różnych rodzajów i form cięć (w tym cięć o charakterze zupełnym rb I) w danym drzewostanie w zależności od stanu młodego pokolenia.

Ostateczny wykaz TD wraz z proponowanymi składami upraw zostanie przedstawiony po uzupełniających pracach siedliskowych i fitosocjologicznych przez Wykonawcę do akceptacji na NTG. Wyszczególnione powyżej składy upraw i rębni nie dotyczą upraw pochodnych. Zgodnie z § 23 p. 5 i 6 IUL powyższe typy drzewostanów jako ramowe cele gospodarowania odpowiednio dla typu siedliskowego lasu oraz dla leśnych siedlisk przyrodniczych (wymienionych w następnym rozdziale 2.1) mogą być modyfikowane przez nadleśniczego w konkretnym drzewostanie, z uwzględnieniem stanu siedliska, stopnia uwilgotnienia oraz specyfiki i stanu zbiorowiska roślinnego. Obowiązuje tu jednak zasada nie zmieniania głównego (panującego) gatunku drzewa TD.

Typy drzewostanów wraz z ich wariantami zostaną ostatecznie zaprojektowane podczas prac urządzania lasu, po uzupełniających pracach siedliskowych i fitosocjologicznych, przed Naradą Techniczno Gospodarczą.

2.1 Propozycje typów siedliskowych lasu oraz ich ewentualne uzupełnienie o rozpoznane siedliska przyrodnicze w obszarach Natura 2000, propozycja TD o kierunku ochronnym

Dla poszczególnych typów siedlisk przyrodniczych przyjmuje się następujące typy lasu oraz udziału gatunków (na podstawie „regionalne optymalne składy gatunkowe” J.M. Matuszkiewicz. W-wa, lipiec 2007 r.).

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

TSL	Typ siedliska (kod)	Nazwa siedliska	Przyrodniczy typ lasu	Propozycja składu gatunkowego dla drzewostanu
Lśw, LMśw, Lw, LMw,	9170	Grąd subkontynentalny (Tilio-Carpinetum)	Db	Ip.: Db 70%, Kl, Gb i inne 30%, Ilp.: Gb 50%, Lp, Czc i inne 30%, Ip.: Db 70%, Bk, Jw i inne 30%, Ilp.: Gb 70%, Lp i inne 30%, Ip.: Db 70%, Ol, Wz i inne 30%, Ilp.: Gb 70%, Lp i inne 30%
LMśw	9110	Ciepielubne dąbrowy (Quercetalia pubescenti-petraeae)	Db	Db 90%, Brz, i inne 10%
Bb	91D0	Bory i lasy bagienne <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>	So	So 80% Brz i inne 20%
LMw, Lw, OlJ, Ol	91E0	Łęgi olszowo-jesionowe (Fraxino-Alnetum), wierzbowe (Salicetum albo-fragilis) i topolowe (Populetum albae)	Js Ol Ol	Ol 50% Js 30 Gb,Kl,Jw.,Lp i inne 20 Ol 70% ,Js,Jw,Lp i inne 30 %

3. Propozycje metod ochrony siedlisk przyrodniczych w obszarach NATURA 2000.

Dla obszarów NATURA 2000 posiadających plany zadań ochronnych zatwierdzone stosownymi zarządzeniami Dyrektora RDOŚ należy działania ochronne uwzględnić zgodnie z pkt. 9 " Ramowych wytycznych w sprawie projektowania w PUL zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru NATURA 2000 na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa " wprowadzonych do stosowania przez Głównego Konserwatora Przyrody pismem znak DLP-Ipn-611-30/11994/12/13/JŁ z dnia 26.03.2013 r.

Dla obszarów NATURA 2000 nie posiadających zatwierdzonych planów zadań ochronnych proponuje się stosowanie metod zgodnie z poniższymi tabelami:

3.1 Siedliska leśne

Zidentyfikowane przyrodnicze siedlisko	Proponowane metody ochrony
9170 Grąd Środkowoeuropejski subkontynentalny	- w drzewostanach wymagających działań ochronnych i odnowieniowych prowadzić cięcia stopniowe i gniazdowe w wydłużonym okresie odnowienia, pozostawiając kępy starodrzewia - dążyć do uzyskania odnowień naturalnych zgodnych z siedliskiem - wykonywać cięcia pielęgnacyjne popierające w drzewostanie gatunki ekologicznie pożądane

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

	<ul style="list-style-type: none"> - odnowienie sztuczne wykonywać gatunkami charakterystycznymi dla siedliska - poprawa struktury i składu gatunkowego siedlisk zniekształconych
91E0 Łęgi olchowe -jesionowe	<ul style="list-style-type: none"> - zachowanie stosunków wodnych właściwych dla siedliska - wyłączenie z użytkowania rębego
91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi</i> – <i>Pinetum</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - cięcia pielęgnacyjne, - zachowanie stosunków wodnych właściwych dla siedliska, - wyłączenie z użytkowania rębego
91I0 Ciepłolubne dąbrowy (<i>Quercetalia pubescenti</i> – <i>petraeae</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie struktury warstwowej w drzewostanie

3.2 Siedliska nieleśne

Zidentyfikowane siedlisko przyrodnicze	Proponowane metody ochrony
3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic <i>Charetea</i> ssp.	- siedlisko o nieznacznym udziale powierzchniowym
3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	- siedlisko o nieznacznym udziale powierzchniowym
6210 Murawy kserotermiczne (<i>Festuco-Brometea</i>) i ciepłolubne murawy (<i>Asplenion septentrionalis-Festucion pallentis</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - powstrzymywanie sukcesji poprzez odkrzaczanie wraz z usuwaniem biomasy - utrzymywanie otwartego charakteru siedliska - nie zalesiać oraz nie użytkować rolniczo
6410 Zmiennewilgotne łąki trzęślicowe (<i>Molinion caeruleae</i>)	<ul style="list-style-type: none"> -prowadzenie ochrony czynnej poprzez koszenia w wyznaczonych terminach wraz z usuwaniem biomasy - utrzymywanie odpowiednich warunków hydrologicznych
6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - nie zalesiać - wprowadzić lub kontynuować koszenie - nie zamieniać na użytki rolne
7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	<ul style="list-style-type: none"> - pozostawić do naturalnej sukcesji bez wskazań gospodarczych - zachowanie naturalnego poziomu wody - nie pozyskiwać torfu
7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio- Caricetea nigrae</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - pozostawić do naturalnej sukcesji bez wskazań gospodarczych - zachowanie naturalnego poziomu wody - nie pozyskiwać torfu
7210 Torfowiska nakredowe (<i>Cladietum marisci</i> , <i>Caricetum buxbaumii</i> , <i>Schoenetum nigricantis</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzać lub kontynuować koszenie i odkrzaczanie - zachowanie odpowiedniego poziomu wód
7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	- siedlisko marginalne zidentyfikowane na jednym stanowisku o powierzchni 0,01 ha

Metody ochrony siedlisk przyrodniczych powinny zostać uzupełnione o zapisy w zatwierdzonych Planach Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000.

4. Wiek rębności dla głównych gatunków drzew oraz wieki rębności drzewostanów.

Nadleśnictwa Chełm proponuje przeciętne wieki rębności dla sosny, modrzewia, świerka, dębu i buka, wyznaczające umownie przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania wg panujących gatunków drzew w drzewostanach przyjętą w wysokościach podanych poniżej i zgodnie z wykazem opracowanym przez Instytut Badawczy Leśnictwa, stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 36 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 maja 2004 r. w sprawie zmian w Instrukcji urządzania lasu, a powtórzonym w rozdziale VIII IUL.

W Nadleśnictwie Chełm przyjmuje się następujące wieki rębności dla gatunków :

Gatunek drzewa	Wiek rębności [lat]
So, Md	100
Sw	80
Db	120
Bk	100
Js	80
Brz, Gb, Ol, Lp	80
Ol odroślowa	60
Os	40
Tp	40

Zgodnie z § 83 pkt. 4 i 6 IUL - przeciętny wiek rębności gatunku panującego w drzewostanie może, lecz nie musi być zgodny z wiekiem rębności (wiekiem dojrzałości rębnej) tego drzewostanu. Oznacza to, że nie każdy drzewostan, w którym gatunek panujący osiągnął wiek rębności musi podlegać użytkowaniu rębnemu. Wiek dojrzałości rębnej drzewostanu zostanie określony indywidualnie przez taksatora w oparciu o stan drzewostanu (rzeczywisty skład, jakość, uszkodzenia, stan odnowienia, okres odnowienia, itp.).

5. Podział lasów Nadleśnictwa na gospodarstwa z uwzględnieniem funkcji pełnionych przez lasy oraz przyjętych celów gospodarowania

Dla celów planowania urzędzeniowego należy utworzyć następujące jednostki regulacyjne:

1) **Gospodarstwo specjalne (S)** , do którego należy zaliczyć :

- a) rezerваты przyrody,
- c) wyłączone powierzchnie badawcze i doświadczalne,
- e) lasy stanowiące strefy ochrony całorocznej , ostoi miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową,
- f) wyłączone drzewostany nasienne oraz drzewostany zachowawcze,
- h) drzewostany na siedliskach Bs, Bb, LMb, BMb.

2) **Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)** , do którego należy zaliczyć wszystkie lasy uznane za ochronne z wyjątkiem zaliczonych do gospodarstwa specjalnego.

3) **Gospodarstwo wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (G)** :

- o zrębowym sposobie zagospodarowania (GZ). W skład wejdą drzewostany w lasach

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

gospodarczych (nieujętych w gospodarstwie specjalnym), w których ze względu na siedliskowy typ lasu oraz TD i aktualny skład gatunkowy przyjmuje się zrębowy sposób zagospodarowania – na siedliskach Bśw, Bw, BMśw, BMW, i OI do zagospodarowania rębnią zupełną I z krótkim okresem odnowienia.

- o przerębowo-zrębowym sposobie zagospodarowania (GPZ). W skład wejdą drzewostany w lasach gospodarczych (nieujęte w gospodarstwie specjalnym), dla których przyjmuje się sposób zagospodarowania rębniami częściowym, gniazdowymi lub stopniowymi na siedliskach LMśw, Lśw, Lw, LMw, OIJ,

- o przerębowym sposobie zagospodarowania (GP) nie zostanie utworzone.

6. Wytyczne w sprawie projektowania użytkowania rębego.

Sposoby użytkowania rębego zostaną przyjęte zgodnie z obowiązującymi „Zasadami hodowli lasu”, instrukcją u.l., potrzebami hodowlanymi. Wykaz cięć będzie sporządzony tylko na pierwsze dziesięciolecie bez przydziału na lata zgodnie z zapisami § 98 IUL. Zostanie wykonana mapa przeglądowa cięć rębnych i gruntów leśnych nie zalesionych z naniesionymi obszarami podlegającymi ochronie w skali 1:25000. Wykaz ten Wykonawca powinien uzgodnić z Nadleśnictwem oraz z RDLP Lublin przed NTG.

W zakresie użytkowania rębego należy :

- uwzględnić potrzeby hodowlane i ochronne drzewostanów w gospodarstwie specjalnym oraz gospodarstwach wielofunkcyjnych lasów ochronnych
- przyjąć zasadę kontynuacji rębni rozpoczętych , w szczególności w drzewostanach KO , w których w bieżącym 10-leciu nie projektowano (z różnych względów) kolejnych cięć , zaprojektować cięcia uprzątające bez względu na wiek drzewostanu pozostającego a mając wyłącznie na uwadze potrzeby hodowlane młodego pokolenia.
- na małych powierzchniach drzewostanów rębnych lub o nieregularnym kształcie uniemożliwiającym prowadzenie cięć złożonych stosować zręby zupełne. Pozycje takie uzgodnić z nadleśnictwem i RDLP przed NTG
- W użytkowaniu rębnym wykorzystywać do dalszej hodowli przyszłościowe fragmenty drzewostanu (np. drugie piętro, młodsze fragmenty drzewostanu itp.).

Do dnia **30 maja 2017 r.** zostanie przedłożony wykonawcy do uzgodnienia wykaz drzewostanów planowanych do cięcia na pierwszy rok obowiązywania nowego PUL.

Wykonawca uzgodni plan cięć z Nadleśnictwem i Wydziałem Gospodarowania Ekosystemami RDLP w Lublinie.

7. Wytyczne w sprawie sporządzenia wykazu drzewostanów kwalifikujących się do przebudowy (§ 40 IUL)

Przed rozpoczęciem prac taksacyjnych Nadleśnictwo przedłoży wykonawcy planu wstępną propozycję

wykazu drzewostanów do przebudowy w najbliższym 10-leciu.

Podstawowymi sposobami prowadzenia przebudowy powinna być w warunkach Nadleśnictwa Chełm przebudowa pełna z zastosowaniem odpowiedniej rębni (drzewostany typu A wzoru nr 3 IUL).

Przy odbiorze prac terenowych Wykonawca przedłoży wykaz drzewostanów wymagających przebudowy z podziałem na:

- drzewostany ze składem gatunkowym niezgodnym z siedliskiem,

- drzewostany silnie uszkodzone przez czynniki biotyczne i abiotyczne,

8. Wytyczne w sprawie pielęgnowania lasu w tym cięć pielęgnacyjnych

W projektowaniu cięć pielęgnacyjnych proponuje się następujące wytyczne:

- cięcia pielęgnacyjne przeprowadzać z przestrzeganiem wytycznych zawartych w § 46-54 Zasad Hodowli Lasu,
- zadania dotyczące tych prac ustalić w oparciu o potrzeby wynikające ze stanu lasu, uwzględniając stronę ekonomiczną,
- w d-stanach młodszych i nie objętych planem cięć rębnych w I 10-leciu planować cięcia przedrębne wg obowiązujących zasad tj. (CP, TW, TP),
- kwalifikować całe wydzielania do jednego typu zabiegu (kodu) czyszczeń późnych tj. odpowiednio jednokrotnie ujmować powierzchnię w 10-letnim planie z zakresu POZ Iub HOD - pozostawiając nadleśniczemu decyzję o określeniu charakteru cięć (z masą/bez masy) na etapie wykonania,
- pilność określić indywidualnie dla każdego obiektu,
- nie planować do cięć pielęgnacyjnych kolejnych pasów drzewostanów w oddziałach objętych planem cięć rębnych,
- nie planować drzewostanów zlokalizowanych na małych działkach położonych w szachownicy z lasami obcej własności oraz wydziałach położonych w terenie trudno dostępnym,
- zaplanować zabiegi TW w drzewostanach, które przechodzą z Ib kl.w. do IIa kl.w. w trakcie obowiązywania PUL – w zależności od potrzeb hodowlanych,
- nie planować zabiegów trzebierzowych z nawrotami.

Rozmiar powierzchniowy cięć pielęgnacyjnych oraz wskaźnik intensywności cięć w użytkowaniu przedrębnym z zastosowaniem zasad zawartych w § 94 IUL zostaną ustalone na NTG po przedstawieniu przez wykonawcę propozycji, przyjmując zasadę, że planowany rozmiar miąższości użytkowania przedrębnego ogółem nie powinien przekroczyć 75% przyrostu bieżącego spodziewanego w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu z wszystkich drzewostanów przedrębnych, to jest z wszystkich drzewostanów, w których nie planuje się użytkowania rębego.

9. Wytyczne w sprawie hodowli lasu w tym orientacyjnych składów upraw.

Propozycje Nadleśnictwa w zakresie planowania hodowlanego:

- Odnowienia, zalesienia i dolesienia projektować zgodnie z zapisami § 46 p.13 IUL.
- Pielęgnowanie upraw i młodników (PIEL, CW, CP) określać wg potrzeb hodowlanych i odnosić do powierzchni uprawy / młodnika (powierzchnia manipulacyjna).
- Zabiegi z zakresu pielęgnacji upraw (pielęgnacja gleby, czyszczenia wczesne) projektować dla istniejących na dzień 01.01. pierwszego roku obowiązywania planu. W tabeli XVIII projektu planu wówczas zostaną wyszczególnione zabiegi PIEL oraz CW planowane do realizacji w 10-leciu dla upraw istniejących. Zabiegi projektuje się bez powtórzeń
- Melioracje agrotechniczne, fitomelioracje projektować wg potrzeb hodowlanych.
- Dolesienia – nie projektować w drzewostanach na powierzchniach o znaczeniu ekologicznym (śródlasne bagienka itp.), projektować w lukach na których istnieją warunki do uzyskania efektu hodowlanego.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

- Ewentualne potrzeby w zakresie podsadzeń jak i wprowadzania drugiego piętra – należy określić po pracach terenowych w uzgodnieniu z Nadleśnictwem i przedstawić do akceptacji NTG mając na względzie przede wszystkim aspekt przebudowy (pkt B 7 referatu)
- Uzgodniony z Nadleśnictwem wykaz wydzieleni zaliczonych do sukcesji i szczególnej ochrony wraz z uzasadnieniem wykonawca przedłożyć na odbiorze prac terenowych oraz na NTG.
- Wielkość i rodzaj planowanych zabiegów hodowlanych w istniejących klasach odnowienia powinna być uzależniona od wieku i rozwoju młodego pokolenia.

10. Nasiennictwo i selekcja oraz gospodarka szkółkarska
Nadleśnictwo Chełm dysponuje następującą bazą nasienną:

	Rodzaj bazy nasiennej	Gatunek	Powierzchnia/ Ilość sztuk
1	Plantacja nasienna	So	5,56
2	Drzewostan zachowawczy	Db	16,05
3	Wyłączony d-stan nasienny	Brz	8,00
4	Gospodarczy d-stan nasienny	So	302,39
5	Gospodarczy d-stan nasienny	Ol	29,73
6	Gospodarczy d-stan nasienny	Brz	19,35
7	Gospodarczy d-stan nasienny	Db	139,39
8	Gospodarczy d-stan nasienny	Czr.p	50,55
9	Źródła nasion (szt.)	Lp	2
10	Źródła nasion (szt.)	Dg	1
11	Źródła nasion (szt.)	Kl	1
12	Źródła nasion (szt.)	Jw	1
13	Źródła nasion (szt.)	Gb	1
14	Drzewa mateczne (szt.)	Brz	8
15	Drzewa mateczne (szt.)	Czr.p	15
16	Drzewa mateczne (szt.)	Db	1
17	Uprawy zachowawcze	Db	6,98
18	Uprawy pochodne	Db	69,78
19	Uprawy pochodne	Brz	35,35

Nadleśnictwo Chełm planuje zwiększać bazę nasienną. W miarę wycinania gospodarczych drzewostanów nasiennych na ich miejsce wyznaczane będą nowe obiekty. Poniżej zestawiono wytypowane do uznania drzewa mateczne.

Db.s.

Lokalizacja	Ilość sztuk
05-04-3-16-332 –b-00	1
05-04-3-17-207 –c-00	3
05-04-3-18-252 –a-00	1

Brz

Lokalizacja	Ilość sztuk
05-04-3-13-64 –a-00	6

Czr.p

Lokalizacja	Ilość sztuk
05-04-3-16-324 –b-99	1

W związku z planowaną zmianą numeracji oddziałów Nadleśnictwo po otrzymaniu bazy opisowej PUL wystąpi do Biura Nasiennictwa Leśnego o wprowadzenie zmian w Krajowym Rejestrze LMP.

11. Wytyczne w sprawie ogólnej ochrony lasu oraz ochrony przeciwpożarowej

11.1 Ochrona lasu

Kierunkowe zadania z zakresu ogólnej ochrony lasu należy omówić w elaboracie na podstawie danych zebranych podczas prac terenowych, informacji uzyskanych z Nadleśnictwa i ZOL oraz stosownych prognoz.

W trakcie prac terenowych Wykonawca przeprowadzi inwentaryzację oraz określić stopień nasilenia uszkodzeń we wszystkich drzewostanach bez względu na wiek w tym również w I klasie wieku:

- wyrządzonych przez zwierzynę w uprawach i młodnikach;
- spowodowanych przez grzyby;
- wywołanych przez szkodniki owadzie (pierwotne i wtórne);
- wyrządzonych przez czynniki atmosferyczne (głównie szkody od okiści);
- z tytułu zmian stosunków wodnych (podtopienia);
- inne uszkodzenia antropogeniczne (zaśmiecanie, erozja, penetracja lasu , eksploatacja kopalni itp.)

W drzewostanach, w których występuje więcej niż jeden czynnik uszkodzeń należy przyjmować w opisie ten, który ma decydujący wpływ na stan drzewostanu.

Uszkodzenia i zagrożenia należy nanieść na mapę zagrożeń środowiska leśnego i ochrony lasu w skali zgodnie z paragrafem 102 IUL.

W uzgodnieniu z nadleśnictwem (uwzględniając dane ZOL) należy zainwentaryzować i nanieść na mapę ochrony lasu:

- stałe partie kontrolne do jesiennych poszukiwań szkodników pierwotnych sosny,
- ewentualne ogniska gradacyjne,
- powierzchni drzewostanów na gruntach porolnych,
- lokalizacje pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę.

11.2 Ochrona przeciwpożarowa

Zagadnienia z zakresu ochrony przeciwpożarowej będą opracowane zgodnie z obowiązującą „Instrukcją Ochrony Przeciwpożarowej Lasu” z 2011 roku. Analizę aktualnego stanu ochrony przeciwpożarowej nadleśnictwa należy przeprowadzić na podstawie opracowania „Sposoby postępowania nadleśnictwa na wypadek powstania pożaru lasu” uzupełnionego danymi z SILP oraz informacjami z zaktualizowanej mapy zagrożenia pożarowego.

Nadleśnictwo zostanie zakwalifikowane ponownie do odpowiedniej kategorii zagrożenia pożarowego.

Korektę sieci pasów przeciwpożarowych należy przeprowadzić zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 22.03.2006r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 9.07.2010r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów i Instrukcji Ochrony Przeciwpożarowej Lasu.

W przypadku konieczności zamieszczenia informacji o potrzebach w zakresie uzupełnienia infrastruktury drogowej ppoż., w planie urządzenia lasu należy używać określenia „dojazdowy pożarowy”.

Wykonana zostanie „Mapa ochrony przeciwpożarowej” w skali 1: 50000 oraz 1:25000 z podziałką kątową zgodnie z § 104 IUL.

Ponadto na mapie należy nanieść między innymi:

- sieć dróg publicznych z podziałem na drogi: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne oraz numery tych dróg w/g obowiązującej ewidencji dróg oraz pasy dróg w budowie;
- obiekty charakterystyczne w terenie mające wpływ na ochronę przeciwpożarową tj. hydranty, miejsca czerpania wody itp.

Projekt planu ppoż. wraz z mapą ochrony ppoż., Wykonawca uzgodni z Państwowym Wojewódzkim Komendantem Straży Pożarnej w Lublinie.

11.3 Lasy w strefach uszkodzeń przemysłowych

Na terenie Nadleśnictwa nie występują lasy położone w strefach uszkodzeń przemysłowych

11.4 Rekultywacja terenów zdewastowanych

Na terenie Nadleśnictwa nie występują lasy zdewastowane.

12. Wytyczne w sprawie zagospodarowania rekreacyjnego w tym sporządzenie odpowiedniej mapy przeglądowej (§ 108 i § 109 IUL)

Na terenie Nadleśnictwa znajdują się:

- - leśne miejsca postoju pojazdów w leśnictwach: Haliczany (2 szt.), Kumów (2 szt.), Świerszczów (1 szt.), Borek (1 szt.), Stańków (1 szt.)
- - izba edukacji leśnej przy siedzibie Nadleśnictwa
- - ścieżki edukacyjne 2 szt.
- - ścieżkę historyczną w Kumowej Dolinie
- - pozostałe obiekty wykorzystywane do prowadzenia zajęć edukacyjnych – szt. 7

Nadleśnictwo wnosi o wykonanie mapy z zaznaczeniem wszystkich obiektów turystyczno-rekreacyjnych i edukacyjnych z rozgraniczeniem obiektów Nadleśnictwa i innych własności. Szczegóły będą ustalone z Wykonawcą w terminie późniejszym w trakcie prowadzenia prac terenowych.

13. Wytyczne w sprawie użytkowania ubocznego i zagospodarowania łowieckiego

13.1 Użytkowanie uboczne.

Nadleśnictwo nie przewiduje w trakcie obowiązywania nowego Planu Urządzenia Lasu pozyskiwania żywicy, karpiny, kory garbarskiej, cetyny. Lasy Nadleśnictwa są miejscem zbioru płodów runa leśnego dla celów niekomercyjnych głównie przez miejscową ludność.

Użytkowanie uboczne dotyczyć będzie pozyskania choinek z nowo zakładanych plantacji.

Zakładanie nowych plantacji choinkowych planowane jest na powierzchniach po likwidacji części obecnych kwater siewnych w Gospodarstwie Szkółkarsko -Selekcyjnym. Obecne roczne pozyskanie choinek kształtuje się na poziomie kilku - kilkudziesięciu sztuk na potrzeby lokalnych odbiorców detalicznych.

13.2. Zagospodarowanie łowieckie

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Chełm zlokalizowanych jest 26 obwodów łowieckich w tym 19 leży w całości w zasięgu nadleśnictwa. Z 26 wymienionych obwodów łowieckich dzierżawionych jest przez 16 kół łowieckich zrzeszonych w PZŁ. Gospodarka łowiecka w poszczególnych kołach łowieckich prowadzona jest na podstawie rocznych planów łowieckich zatwierdzonych przez Nadleśniczego.

W zakresie gospodarki łowieckiej należy zaktualizować w opisie poletka łowieckie oraz sporządzić mapę przeglądową gospodarki łowieckiej w skali 1:50000 z znaczeniem aktualnych granic i numerów obwodów łowieckich oraz poletek łowieckich. Z uwagi na znaczne szkody od zwierzyny w uprawach i młodnikach należy przede wszystkim :

- urealnić plany łowieckie (przywrócenie właściwej struktury płci zwierzyny płowej)
- stosować alternatywne w stosunku do gradzeń metody ochrony przed zwierzyną w tym poprzez modyfikacje sposobów i terminów wykonywania zabiegów hodowlanych.
- rozważyć możliwość złagodzenia kryteriów oceny udatności upraw na obszarach występowania uporczywych szkód , mając na uwadze zwiększającą się rolę takich gatunków domieszkowych w drzewostanach jak Brz, Gb i Os , biorąc pod uwagę zarówno potencjał przyrodniczy siedlisk jak i użyteczność drewna.

14. Wytyczne w sprawie ujmowania w planie urządzania lasu zagadnień dotyczących infrastruktury nadleśnictwa:

Zamierzenia inwestycyjne należy ująć w części planistycznej opisu ogólnego Nadleśnictwa w rozdziale „Określenie potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej, w tym turystyki i rekreacji”, w którym kierunkowo opisuje się potrzeby w zakresie:

- a) budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,
- b) wykonania i utrzymania szlaków technologicznych,
- c) budowy i remontów siedzib jednostek Lasów Państwowych i budynków gospodarczych,
- d) budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,
- e) urządzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji, ośrodków i izb edukacji przyrodniczej, itp.

W przypadku inwestycji rozpoczętych, które będą realizowane w trakcie prac urzędziowych do końca 2017 r., Nadleśnictwo prześle Wykonawcy PUL dokumentację. Dotyczy to w szczególności budowy, przebudowy dróg i związanych z tym zmian powierzchniowych w kategorii użytkowania gruntów.

Plan Urządzenia Lasu określa jedynie potrzeby w zakresie infrastruktury, jako kierunkowe i nie stanowi podstawy ich wykonania.

15. Wytyczne dotyczące charakterystyki ekonomicznej.

W Nadleśnictwie zachodzi potrzeba określenia w PUL:

- syntetycznej oceny warunków ekonomicznych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa,
- charakterystykę warunków ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa wraz z zestawieniem wskaźników tej gospodarki w tabeli XIX,
- orientacyjną prognozę spodziewanych efektów ekonomicznych gospodarki leśnej nadleśnictwa w okresie obowiązywania planu urzędzenia lasu [tabela XX].

Wnioskuje się o nie sporządzaniu specjalistycznej ekspertyzy ekonomicznej, a tylko prognozę spodziewanego wyniku ekonomicznego nadleśnictwa.

16. Szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego (§ 123 IUL).

Należy obowiązkowo obliczyć orientacyjną, spodziewaną na koniec okresu gospodarczego, wielkość zasobów miąższości grubizny drzewostanów nadleśnictwa według obrębów leśnych i łącznie dla nadleśnictwa. Ponieważ w SILP oraz u wykonawców projektów planów urzędzenia lasu istnieją lub są w opracowaniu różne programy informatyczne, symulujące szczegółowo przewidywany rozwój zasobów drzewnych, zastosowany program oraz szczegółowość prognozy stanu zasobów drzewnych na koniec przyszłego okresu gospodarczego zostanie uzgodniona z wyłonionym wykonawcą PUL.

Wykonawca opracuje rozdział „Prognoza stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego”. Przedstawi wpływ realizacji PUL na środowisko i Obszar Natura 2000. Należy obliczyć orientacyjną, spodziewaną na koniec okresu gospodarczego, wielkość zasobów miąższości grubizny drzewostanów nadleśnictwa oraz dokonać ogólnych porównań i analiz,

spodziewanej wielkości zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu w tym wnosi się o przedstawienie symulacji szczegółowo przewidywanego rozwoju zasobów drzewnych – w postaci tabel według:

gatunków panujących

gatunków rzeczywistych

oraz przeciętnego wieku dla poszczególnych gatunków.

Ponadto należy przedstawić symulację:

- użytkowania rębne w dwu wariantach : optymalne użytkowanie rębne z zachowaniem rygorów ochrony przyrody [proponowane na NTG] oraz maksymalne użytkowanie rębne wygenerowane z Programu TAKSATOR PLANY CIĘĆ np. wszystkie drzewostany zaliczone do gospodarstwa wielofunkcyjnego

- użytkowania przedrębne w wariantach z przedziału 50-75 % przyrostu bieżącego spodziewanego w okresie obowiązywania PUL z wszystkich drzewostanów w których nie planuje się użytkowania rębne.

17. Weryfikacja i aktualizacja programu ochrony przyrody [POP].

Szczegółowe zasady aktualizacji POP zawiera załącznik do niniejszego referatu. Na NTG należy przygotować – POP wraz z niezbędnymi mapami dla RDOŚ i PWIS.

Elementy ujęte w POP należy umieścić na odpowiednich warstwach LMN.

Zadania z zakresu ochrony przyrody należy odróżnić od zadań z zakresu gospodarki leśnej, które w programie ochrony przyrody nie są ujmowane.

18. Zagadnienia lasów niepaństwowych

Nadleśnictwo nie prowadzi nadzoru nad lasami niepaństwowymi położonymi w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa. Nadzór prowadzą Starostwa Powiatowe.

19. Analiza gospodarki za ubiegły okres (z podaniem terminu przygotowania referatu)

Analizę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzania lasu sporządzi Nadleśniczy przed NTG , zgodnie z § 76 IUL - nie później niż do dnia **30.09.2017** r.

20. Zakres i sposoby wykonania prac dodatkowych, nienormowanych w Instrukcji Urządzania Lasu.

Prace dodatkowe nienormowane w IUL zostały omówione w poszczególnych punktach referatu.

21. Inne sprawy organizacyjne, w tym inne zagadnienia projektowe, specyficzne dla nadleśnictwa.

Wskazania gospodarcze należy szczegółowo omówić podczas uzgodnień poszczególnych leśnictw.

Propozycja pozostawienia bez wskazań gospodarczych niektórych drzewostanów zostanie szczegółowo przeanalizowana i uzgodniona z nadleśnictwem, przy akceptacji RDLP w Lublinie.

W trakcie prac nad V rewizją Planu Urządzenia Lasu należy także uwzględnić następujące propozycje:

- dla położonych wśród obcych gruntów lub graniczących z nimi wydzieleń o małej powierzchni lub kształcie wykluczającym możliwość prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, nie projektować wskazówek gospodarczych, a powierzchnię leśną niezalesioną przeznaczyć do odnowienia naturalnego,
 - grunty leśne niezalesione, na których zinwentaryzowano siedliska cenne przyrodniczo, przeznaczyć do objęcia szczególną ochroną (nie dotyczy ewentualnych zrębów bieżących).
 - na powierzchniach uzgodnionych z Nadleśnictwem, na których występują istotne uszkodzenia drzewostanu spowodowane przez bobry, nie projektować wskazówki gospodarczej.
 - w przypadku opisywania upraw po rębniach, pozostawione biogrupy, ekotony itp. należy opisywać razem z uprawą, jako powierzchnie nie stanowiące wydzielenia. W przypadku zwartych płatów drzewostanów, w których zaistniała konieczność innego postępowania hodowlanego należy je wydzielić w odrębne pododdziały.
 - nie ujmować w składzie podrostów i II piętra gatunków obcych,
 - opisywać jako podszyt Db, Bk rosnące na siedlisku tj Bs, Bśw, Bw, BMśw nie rokujące nadziei na utworzenie przyszłego drzewostanu lub drzewostanu dwugeneracyjnego,
 - zainwentaryzować oraz sporządzić wykaz obcych naniesień na gruntach nadleśnictwa,
- Szacowanie stopnia uszkodzenia drzewostanu dokonywać zgodnie z instrukcją ul.

Dokonać szacowania uszkodzeń bez względu na wiek drzewostanów również w I kl.w.

W drzewostanach, w których występuje więcej niż jeden czynnik sprawczy, należy w bazie danych zapisać rodzaj uszkodzenia, który ma większy wpływ na stan drzewostanu.

Nadleśnictwo zapewni bieżącą merytoryczną współpracę z wykonawcą PUL. Do stałego współdziałania w czasie prac terenowych będzie zobowiązany zastępca nadleśniczego. Zapewniony zostanie odpowiedni przepływ informacji między nadleśnictwem i wykonawcą prac terenowych.

Wstępne wydruki opisów taksacyjnych wraz ze szkicami map gospodarczych oraz ze wskazaniami gospodarczymi oraz pierworysy map w skali 1:5000 dotyczących kartowania siedlisk będą uzgodnione z leśniczymi. Dla każdego leśnictwa zostanie sporządzony protokół uzgodnień, który przedkładany będzie w nadleśnictwie do weryfikacji i zatwierdzenia przez nadleśniczego.

Do odbioru prac terenowych wykonawca przedłoży uzgodnione wykazy: halizn, płazowin, zrębów zaległych, drzewostanów do przebudowy, KO, KDO, przypadłych upraw, gruntów przewidzianych do szczegółowej ochrony, sukcesji, itp. oraz protokoły z uzgodnień wstępnych wydruków opisów taksacyjnych.

Protokół sporządził:

mgr inż. Jarosław Krnieć

Gł. Specjalista SL
ds. Strategii Urządzenia Lasu i SIP

mgr inż. Jarosław Krnieć

Przewodniczący

Komisji Założeń Planu

43

7.3. Protokół z Narady Techniczno-Gospodarczej

B: Projekt planu urządzenia lasu

Szczegółowe dane i symulacje różnych wariantów użytkowania oraz porównania z okresem ubiegłym zostały przedstawione w referacie i koreferacie wykonawcy PPUL. Poniżej zamieszcza się syntetycznej tabelarycznej formie dane dotyczące zadań gospodarczych zatwierdzonych podczas NTG.

1. Stan posiadania

Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa na dzień 01.01.2018 r. przedstawia się następująco (wg Tabeli I):

Grupa i rodzaj użytku oraz kategoria użytkowania	Obręb Pobołowice	Obręb Stańków	Nadleśnictwo
	[ha z dokł. do 1m ²]		
1. Lasy - razem	10534,7626	11087,0761	21621,8387
1.1 Grunty leśne zalesione - razem	10017,9302	10609,9430	20627,8732
1,2 Grunty leśne niezalesione	311,6492	209,2240	520,8732
1.3 Grunty związane z gospodarką leśną - razem	205,1832	267,9091	473,0923
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione - razem	58,3127	27,6495	85,9622
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione – razem	10593,0753	11114,7256	21707,8009
Grunty nie zaliczone do lasów	1094,8313	858,3190	1953,1503
Ogółem	11629,5939	11945,3951	23574,9890

Rozbieżności pomiędzy powierzchnią ewidencyjną podaną w metrach kwadratowych a pozostałymi zestawieniami planu urządzenia lasu w arach, wynikają z zaokrąglenia metrów kwadratowych do pełnych arów.

Zestawienie powierzchnia gruntów nadleśnictwa według kategorii użytków:

Obręb	Powierzchnia [ha]							
	Lasy [ha]						Grunty nieleśne	Ogółem [ha]
	Grunty leśne [ha]		Razem Grunty leśne	Grunty Związane z gosp. leśną	Razem Lasy			
	Zalesione	Niezalesione						
Pobołowice	10018,18	311,66	10329,84	205,10	10534,94	1094,77		
Stańków	10610,05	209,30	10819,35	267,72	11087,07	858,19	11945,26	
Nadleśnictwo	20628,23	520,96	21149,19	472,82	21622,01	1952,96	23574,97	

Grunty stanowiące współwłasność – 357,0152 ha, w tym udział SP 116,4070 ha.

Grunty sporne, serwituty, obce naniesienia nie występują.

Na gruncie nadleśnictwa znajduje się grunt wyłączony z produkcji leśnej w oparciu o decyzję Dyrektora RDLP (Zs.224.38.2015) w oddz. 05-04-2-17-379A I o pow. 0,1801 ha, na którym zlokalizowano zbiornik i kontener przeciwpożarowy.

2. Podział lasów wg kategorii ochronności

Zasięg i lokalizację lasów ochronnych przyjęto na podstawie Decyzji MOŚZNiL z dnia 18.05. 1999 r.

Udział powierzchniowy (ha) poszczególnych kategorii przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Obr. Pobołowice	Obr. Stańków	Ogółem N - ctwo
	pow. leśna zal. i niezalesiona w ha		
I. Rezerwaty	11,30	99,67	110,97
II. Lasy ochronne, w tym:	4276,43	5549,22	9825,65
1. Lasy wodochronne	1017,22	810,66	1827,88
2. Lasy stanowiące ostoje zwierząt	33,40	231,97	265,37
3. Lasy w miastach i wokół miast	2298,92	3123,24	5422,16
4. Lasy stanowiące drzewostany nasienne	8,00		8,00
5. Lasy stanowiące cenne fragm. przyrody		13,08	13,08
6. Lasy wodochronne, ostoje zwierząt	20,05	194,32	214,37
7. Lasy stanowiące ostoje zwierząt, w miastach i wokół miast	57,04	176,64	233,68

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Wyszczególnienie	Obr. Pobołowice	Obr. Stańków	Ogółem N - ctwo
	pow. leśna zal. i niezalesiona w ha		
8. Lasy wodochronne, w miastach i wokół miast	641,78	783,11	1424,89
9. Lasy wodochronne, ostoje zwierząt, w miastach i wokół miast	200,02	216,20	416,22
III. Lasy gospodarcze	6042,11	5170,46	11212,57
Ogółem grunty leśne	10329,84	10819,35	21149,19

3. Podział na gospodarstwa

Przyjęto następujący podział powierzchni leśnej na gospodarstwa:

Gospodarstwo	Obr. Pobołowice	Obr. Stańków	Nadleśnictwo Chełm
	Powierzchnia leśna zalesiona w ha		
	Miąższość w m ³		
Specjalne (S)	613,76	1091,84	1705,6
	137425	249015	386440
Wielofunkcyjnych lasów ochronnych (O)	3496,32	4556,09	8052,41
	931580	1252855	2184435
Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (GZ)	1514,15	844,23	2358,38
	441860	215765	657625
Wielofunkcyjnych lasów gospodarczych (GPZ)	4393,95	4117,89	8511,84
	1311680	1139480	2451160
Razem wielofunkcyjne lasy gospodarcze (G)	5908,1	4962,12	10870,22
	1753540	1355245	3108785
Razem	10018,18	10610,05	20628,23
	2822545	2857115	5679660

4. Wiek rębności

W całym nadleśnictwie przyjęto wieki rębności zgodnie z ustaleniami KZP.

So, Md,	100 lat
Js	80 lat
Db	120 lat
Bk	100 lat
Św, Gb, Kl, Jw., Lp, Db _c	80 lat
Brz, Ol, Ak	80 lat
Ol Odr,	60 lat
Oś	40 lat
Tp	40 lat

5. Przyjęte etaty użytkowania rębego i przedrębego

a) Użytki rębne

Obliczenia etatów dokonano zgodnie z §88-93 IUL. Etaty obliczono, jako etaty miąższościowe w m³ grubizny brutto. Lokalizację cięć rębnych oraz szczegółowe formy projektowanych rębni, są zgodne z obowiązującymi Zasadami Hodowli Lasu i były przedmiotem uzgodnień dokonanych przez przedstawicieli Nadleśnictwa, RDLP i BULiGL.

W gospodarstwie wielofunkcyjnych lasów ochronnych przyjęte etaty są wynikiem lokalizacji cięć rębnych z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego, potrzeby hodowlanej oraz aspekt przyrodniczy i ekologiczny gospodarki leśnej w nadleśnictwie.

Zestawienie obliczonych i przyjętych w poszczególnych gospodarstwach etatów użytkowania rębego przedstawia poniższa tabela:

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Gospodarstwo Sposób zagospodarowania	Obliczenia cząstkowe (średnio na rok)						Etat z potrzeb hodowl. na okres obowiąz. planu	Etat przyjęty na okres obowiązują nia planu
	etat wg dojrzałości drzewostanów		Etat wg zrównania średniego wieku	Etat optymalny	Etat z potrzeb przebud.	Etat wg okresów uprzqt. w KO KDO		
	z ostatniej klasy wieku	z 2-ch ostatnich klas wieku						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obręb Pobołowice								
SPECJALNE (S)	x	x	x	x	x	33	982	982
LASÓW OCHRONNYCH (O)	11334	12118	12483	12118	98	7647	140797	140797
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	1439 4,50	3119 9,65	6866 19,53	3119 9,65	73 4,00	x x	X	19735 63,15
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)	18585	19574	17606	18585	0	12125	X	203397
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)	X	x	x	X	x	X	X	0
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	20018	22689	24472	21699	73	12125	-	223132
OGÓŁEM OBREB	31358	34811	36955	33822	171	19805	141779	364911
Obręb Stańków								
SPECJALNE (S)	x	x	x	x	x	53	-	0
LASÓW OCHRONNYCH (O)	15566	16103	16073	16073	39	8346	161891	161891
LASÓW GOSPODARCZYCH (GZ)	2547 7,48	2085 6,54	3548 9,19	2547 7,48	185 8	x x	X	27048 81,02
LASÓW GOSPODARCZYCH (GPZ)	12313	13733	14697	13733	75	8141	X	138112
LASÓW GOSPODARCZYCH (GP)	x	x	x	x	x	X	X	0
RAZEM GOSPODARSTWO (G)	14860	15818	18245	16280	260	8141	-	165160
OGÓŁEM OBREB	30426	31921	34318	32353	299	16540	161891	327051
OGÓŁEM NADLEŚNICTWO	61784	66732	71273	66175	470	36345	303670	691962

Etat w gospodarstwie lasów ochronnych przyjęto wg potrzeb hodowlanych, a w pozostałych gospodarstwach przyjęto etat w wysokości zbliżonej do etatu optymalnego.

Do użytkowania rębego niezaliczonego na poczet etatu, planowano pozyskanie masy w wyniku uprzętnienia nasienników i przestoi, usunięcie drzew z zadrzewień w ramach planowanego poszerzenia i modernizacji dróg leśnych – łącznie 9403 m³ grubizny brutto.

b) Użytki przedrębne

Powierzchniowy rozmiar użytkowania przedrębnego wyliczony został na podstawie wskazań gospodarczych ustalonych dla każdego wyłączenia podczas prac terenowych.

Etat użytkowania przedrębnego ustalono w wymiarze powierzchniowym na 11 906,87 ha, w tym w obrębie Pobołowice – 5750,26 ha, w obrębie Stańków – 6156,61 ha.

W rozbiściu na kategorie cięć etat powierzchniowy użytkowania przedrębnego przedstawia się następująco:

Rodzaj zabiegu	Obręb Pobołowice	Obręb Stańków	Nadleśnictwo
	Powierzchnia w [ha]		
Czyszczenia późne CPP	51,81	100,03	151,84
Trzebieże wczesne (TW)	950,60	1311,68	2262,28
Trzebieże późne (TP)	4747,85	4744,90	9492,75
Razem trzebieże	5698,45	6056,58	11755,03
Razem	5750,26	6156,61	11906,87

Orientacyjną miąższość użytkowania przedrębnego przyjęto po przeanalizowaniu:

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

- wyników użytkowania przedrębego w nadleśnictwie w okresie ostatnich 5 lat oraz w całym ubiegłym okresie biorąc pod uwagę łączną, pozyskaną w tym okresie miąższość z cięć pielęgnacyjnych, sanitarnych i przygodnych,
- spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości drzewostanów przedrębnych, to jest wszystkich drzewostanów, w których nie planuje się użytkowania rębego.
- wielkości uzyskanego w ubiegłym okresie przyrostu bieżącego użytecznego.

Biorąc pod uwagę ogólny stan lasu i powyższe dane, przyjęto orientacyjną miąższość użytkowania przedrębego na bieżące 10-lecie w wysokości: **525 456 m³ netto** przy wskaźniku 44,09 m³/ha, co stanowi 60% spodziewanego bieżącego przyrostu miąższości ze wszystkich drzewostanów nieobjętych użytkowaniem rębnym.

Łączny etat na lata 2018 – 2027 dla Nadleśnictwa Chełm

Rodzaj cięcia	Obręby:				Nadleśnictwo	
	Pobołowice		Stańków			
	miąższość m ³				brutto	netto
	brutto	netto	brutto	netto		
Rębne						
zaliczone na etat z 5% spodziewanym przyrostem miąższości użytków rębnych	383157	317621	343404	283570	726560	601191
nie zaliczone na etat	6308	5233	3095	2558	9403	7791
Razem rębne	389465	322854	346499	286128	735963	608982
Przedrębne	322590	258072	334230	267384	656820	525456
Ogółem	712 055	580 926	680 729	553 512	1 392 784	1 134 438

Łączny etat użytków głównych na lata 2018 - 2027 wynosi **1 134 438 m³ netto grubizny** (1 392 784 m³ brutto).

Planowanie zadań gospodarczych oparte zostało o potrzeby hodowlane stwierdzone na gruncie oraz zasady zachowania ładu czasowego i przestrzennego. Wzięto również pod uwagę pożądaną kierunek rozwoju, określony relacją pomiędzy przeciętnym wiekiem drzewostanów a średnim wiekiem rębności oraz pożądaną stan docelowy zasobów drzewnych.

Roczne pozyskane wyniesie 6,58 m³ brutto / ha powierzchni leśnej (zalesionej i niezalesionej), co stanowi 2,44% przeciętnej miąższości na gruntach leśnych.

Prognozę zmian stanu zasobów drzewnych na koniec okresu gospodarczego obliczoną na podstawie spodziewanego przyrostu bieżącego przedstawiono poniżej:

Zapasy 01.01.2018 r.	Spodziewany przyrost 10 lat	Planowane pozyskanie m ³ brutto	Prognoza zapasu 31.12.2027 r.	Różnica zapasu	% zmian
5 703 197	1 304 650	1 392 784	5 615 063	- 88 134	-1,5

Natomiast na podstawie uzyskanego w minionym okresie przyrostu użytecznego należy spodziewać się, że uzyskany wzrost zapasu będzie wyższy od prognozowanego i wyniesie 289 m³/ha.

Zapasy 01.01.2018 r.	Użyteczny przyrost 10 lat	Planowane pozyskanie m ³ brutto	Prognoza zapasu 31.12.2027 r.	Różnica zapasu	% zmian
5 703 197	1 895 858	1 392 784	6 206 271	50 3074	+8,8

Powyższe dane oparte są na przyrostach tablicowych, które jak wynika z dotychczasowych doświadczeń inwentaryzacji i pomiarów (na podstawie II cykli Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu w RDLP Lublin, wskaźnik bieżącego przyrostu wyniósł 8,60 m³ brutto /ha/rok) są w większości przypadków zaniżone. Dla celów porównawczych przyjęto się używać wskaźnik przyrostu zrealizowanego [Z_{uz}], uzyskanego w minionym dziesięcioleciu, który wyniósł 8,90 m³/ha i jest zdecydowanie większy od tablicowego, który wynosi 6,37 m³/ha.

Orientacyjna porównawcza wielkość użytkowania ogółem z uwzględnieniem etatu wg pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych w lasach wielofunkcyjnych tj. poza drzewostanami zaliczonymi do gospodarstwa specjalnego = 136 955 m³ grubizny brutto / 1 rok. Przyjęty przez NTG etat jest wyższy o 1,7%

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

od etatu wg pożądanego kierunku rozwoju. Ze względu na prognozowane, w horyzoncie długookresowym, zapewnienie ciągłości użytkowania, przyjęty sposób użytkowania rębniami gniazdowymi, częściowymi i stopniowymi, zapobiega deprecjacji materiału drzewnego, ze względu na starzenie się drzewostanów Nadleśnictwa Chełm.

Planowane pozyskanie, przy wyliczonym spodziewanym bieżącym przyroście oraz uzyskanym przyroście użytecznym, w zasadzie powinno utrzymać zapas drzewny na poziomie z początku okresu.

6. Wytyczne w sprawie użytkowania rębego i przedrębego

a). Użytkowanie rębne

Użytkowanie rębne będzie prowadzone zgodnie z wytycznymi zawartymi w „Zasadach hodowli lasu” (2011) i innych obowiązujących zasadach, instrukcjach i wytycznych. Nie wniesiono uwag do zaprezentowanych przez wykonawcę PPUL wytycznych w sprawie użytkowania rębego i rębni dla poszczególnych gospodarstw:

Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni

Gospodarstwo Sposób zagospodarowania.	Rębnie zupelne	Rębnie częściowe, gniazdowe i stopniowe			Rębnia przerębowa	Ogółem
		Cięcia uprzętające	Cięcia pozostałe	Razem		
<i>powierzchnia w ha</i>						
<i>Obręb Pobołowice</i>						
Specjalne S			6,37	6,37		6,37
Lasów ochronnych O	74,29	241,98	500,80	742,78		817,07
Lasów gospodarczych GZ	63,15					63,15
Lasów gospodarczych GPZ		360,57	800,66	1161,23		1161,23
Razem gospodarstwo G	63,15	360,57	800,66	1161,23		1224,38
Ogółem obręb	137,44	602,55	1307,83	1910,38		2047,82
<i>Obręb Stańków</i>						
Specjalne S						
Lasów ochronnych O	80,37	305,34	541,26	846,60		926,97
Lasów gospodarczych GZ	81,02					81,02
Lasów gospodarczych GPZ		273,73	512,01	785,74		785,74
Razem gospodarstwo G	81,02	273,73	512,01	785,74		866,76
Ogółem obręb	161,39	579,07	1053,27	1632,34		1793,73
<i>Nadleśnictwo</i>						
Specjalne S			6,37	6,37		6,37
Lasów ochronnych O	154,66	547,32	1042,06	1589,38		1744,04
Lasów gospodarczych GZ	144,17					144,17
Lasów gospodarczych GPZ	0	634,3	1312,67	1946,97		1946,97
Razem gospodarstwo G	144,17	634,3	1312,67	1946,97		2091,14
Ogółem nadleśnictwo	298,83	1181,62	2361,1	3542,72		3841,55

b). Użytkowanie przedrębne

W ramach użytkowania przedrębego projektowano zabiegi: CP-P, TW, TP.

Nie planowano trzebieży w dwóch nawrotach. Na podstawie decyzji Nadleśniczego w trakcie realizacji planu urządzenia lasu, biorąc pod uwagę stan niektórych drzewostanów i potrzeby hodowlane mogą być wykonane powtórne wejścia. Drzewostany o równomiernym zwarciu i niskim zadrzewieniu, w których stosunkowo niedawno wykonano trzebieże, niektóre drzewostany na siedliskach silnie wilgotnych, drzewostany w ścisłych strefach ochrony ptaków, w rezerwatach przyrody, drzewostany będące w szachownicy z innymi własnościami nie są objęte etatem powierzchniowym użytkowania przedrębego. Do etatu powierzchniowego trzebieży nie ujęto też drzewostanów rębnych i przeszlórębnych znajdujących się na pozostałych pasach, w których nie projektowano cięć rębnych.

O faktycznym rozmiarze planu zadecydują potrzeby pielęgnacyjne i stan sanitarny lasu w chwili wykonywania zabiegu. Ustalony i przyjęty etat powierzchniowy stanowić będzie wielkość obligatoryjną do wykonania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

7. Wytyczne w zakresie techniki hodowlanej

Typu drzewostanów oraz sposoby zagospodarowania, przyjęto zgodnie ustaleniami KZP.

Zadania z zakresu hodowli lasu na bieżące 10-lecie przedstawiają się następująco (na podstawie tabeli nr XVIII IUL):

Wskazanie	Obręby		Nadleśnictwo	Do zatwierdzenia
	Pobołowice	Starików		
<i>powierzchnia w ha</i>				
Odnowienia halizn, płazowin, zrębów zaległych	12,12	1,80	13,92	13,92
Zalesienia gruntów nieleśnych				0
Odnowienie zrębów projektowanych	137,44	161,39	298,83	268,95
Odnowienia przy rębniach złożonych	861,70	718,96	1580,66	1264,53
Podsadzenia produkcyjne			0	0
Dolesienia luk i przerzedzeń	4,76		4,76	4,76
Poprawki i uzupełnienia w uprawach i młodnikach	0,30	4,10	4,40	4,40
Wprowadzanie podszytów			0	0
Razem pielęgnowanie upraw	423,49	416,77	840,26	782,77**
Pielęgnowanie młodników (CP)	552,00	670,62	1222,62	1222,62
Melioracje wodne				
Melioracje agrotechniczne	976,77	852,90	1829,67	1829,67

** dotyczy pielęgnacji zainwentaryzowanych upraw na 1.01.2018.

Zgodnie z obowiązującą Instrukcją urządzania lasu, w projekcie PUL zabieg pielęgnowania upraw zaplanowano w istniejących na dzień 1.01.2018 r. uprawach oraz nowozakładanych uprawach po zrębach, w uprawach i młodnikach o zd. 0,3 po cięciach uprzątających RBIIIA, RBIIIB wykonanych w dwóch ostatnich latach ubiegłego 10-lecia.

Zaakceptowano przedstawiony projekt zadań z zakresu hodowli lasu, wynikający z projektów cięć i aktualnego stanu lasu.

Przy planowaniu zadań z zakresu hodowli lasu zaleca się:

- 1) przyjęcie projektowanych odnowień w wysokości 90% wynikających z użytkowania rębnych zrębami zupełnymi i 80% wynikających z użytkowania rębniami częściowymi, gniazdowymi i stopniowymi,
- 2) przyjęcie wielkości poprawek w nowozakładanych uprawach w wysokości 10%, szacunkowa wielkość – 153,35 ha.

W odniesieniu do upraw i młodników notorycznie uszkodzonych przez zwierzynę, dopuszcza się możliwość stosowania odstępstw, polegających na:

- tolerowaniu w istniejących uprawach i młodnikach, pojawiania się wartościowych samosiewów gatunków lekkonasiennych;
- dopuszczeniu popierania, w wykonywanych zabiegach pielęgnacyjnych, wartościowych egzemplarzy gatunków pochodzących z samosiewów, w zakresie racjonalnej gospodarki leśnej.

8. Użytkowanie uboczne

Użytkowanie uboczne prowadzone będzie na dotychczasowym poziomie w zakresie produkcji choinek i gospodarki łowieckiej. W prowadzeniu gospodarki łowieckiej wielkość populacji zwierzyny płowej utrzymywać na poziomie zapewniającym realizację celów hodowli lasu z uwzględnieniem kosztów ochrony lasu przed zwierzyną.

9. Wytyczne z zakresu ochrony lasu

Przyjmuje się przedstawiony w referacie projekt ochrony lasu i akceptuje się plan ochrony przeciwpożarowej. Nadleśnictwo zaliczono w całości do III kategorii (niskiego) zagrożenia pożarowego.

10. Infrastruktura techniczna

Uczestnicy NTG zaakceptowali przedstawione kierunkowe zagadnienia w zakresie budownictwa ogólnego i drogowego

11. Zagospodarowanie turystyczne

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Uczestnicy Narady Techniczno-Gospodarczej nie wnieśli uwag do przedstawionych w referacie wykonawcy PPUL wytycznych w zakresie zagospodarowania rekreacyjnego.

12. Program Ochrony Przyrody [POP]

Zgodnie z ustaleniami KZP Program ochrony przyrody został uaktualniony przez BULiGL na lata 2018-2027. Aktualizacja Programu polegała na uwzględnieniu nowych adresów leśnych oraz danych z inwentaryzacji lasu wg stanu na 01.01.2018 r. Zamieszczono również nowe informacje celem poszerzenia i wzbogacenia opracowania, m.in. o obszary sieci Natura 2000, dane z Inwentaryzacji przyrodniczych siedlisk oraz gatunków flory i fauny.

W POP uwzględniono zadania ochronne określone w PZO dla obszarów Natura 2000.

Wykonawca dokonał aktualizacji Programu ochrony przyrody zgodnie z wytycznymi § 110-112 Instrukcji urządzania lasu i sporządził mapę walorów przyrodniczo-kulturowych oraz przedstawił Program edukacji leśnej społeczeństwa.

Zaakceptowano przedstawiony na posiedzeniu projekt programu ochrony przyrody.

13. Ocena oddziaływania na środowisko PPUL

Wykonawca opracował prognozę oddziaływania na środowisko PPUL dla Nadleśnictwa Chełm, zgodnie z „Ramowymi wytycznymi w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko planu urzędzenia lasu”, zatwierdzonymi przez Ministra Środowiska w dniu 18.08.2011 r. zmienione pismem z dnia 25.09.2013 r. znak. DLP-I-0770-58-38209/13/ms oraz zgodnie z zakresem stopnia szczegółowości uzgodnionym z RDOŚ w Lublinie na podstawie pisma z dnia 5.10.2015 r. (WPN.611.09.2015.JW) oraz PWIS w Lublinie na podstawie pisma z dnia 03.09.2015 r. (DNS-NZ.7016.137.2015.MW).

W ramach oddziaływania ustaleń PPUL na środowisko przeanalizowano:

- oddziaływanie na różnorodność biologiczną,
- oddziaływanie na ludzi,
- oddziaływanie na rośliny, w szczególności na gatunki chronione,
- oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione,
- wpływ gatunków obcych geograficznie,
- oddziaływanie na wodę,
- oddziaływanie na powietrze,
- oddziaływanie na powierzchnię ziemi,
- oddziaływanie na krajobraz,
- oddziaływanie na klimat,
- oddziaływanie na zasoby naturalne,
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej.

Ocena wpływu projektowanych w PPUL zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki roślin i zwierząt oraz siedliska przyrodnicze na obszarach Natura 2000, nie wykazała istotnego negatywnego wpływu.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

W prognozie, łączne oddziaływanie projektu planu urządzenia lasu na środowisko oraz siedliska przyrodnicze i gatunki dzikiej fauny i flory, określono jako pozytywne.

Generalnym wnioskiem z Prognozy oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu jest to, że Plan urządzenia lasu dla nadleśnictwa nie wpływa negatywnie na środowisko, w tym również na cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

Uczestnicy Narady zaakceptowali ustalenia Prognozy oddziaływania na środowisko PPUL.

Na tym protokół zakończono i podpisano.

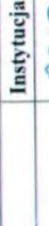

Protokół sporządził

Lesław Radzikowski

Przewodniczący
ZASTĘPCA DYREKTORA
D/S AGENCJI NADLEŚNICTWA
dr inż. Adam Kornat

Lista obecności z posiedzenia Narady Techniczno-Gospodarczej
w Nadleśnictwie Chełm w dniu 10 stycznia 2018 roku

Lp	Imię Nazwisko	Instytucja	Stanowisko	Podpis
1	Adam Korman	RDLP w Lublinie	z-ca dyr.	
2	Dariusz Piasecki	RDLP w Lublinie	nauczyciel ZO	
3	Stanisław Świdrowski	zoo w Radomsku	gł. spec. sz.	
4	Krzysztof Dziwiencki	N-cto Artur	N-czy	
5	Krzysztof Projko	Instytut Wodny	ker. rot. rolnictwa	
6	Antoni Usydus	ZUL "SOPENA"	ktaszelece	
7	Bożena Blich	PAW Pozyskiwanie DREW	Właściciel	
8	Konrad Siwomir	Zakład Usług Leśnych Komfort Sieradz	Właściciel	
9	Marek Szymon	ZO PŁK Chełm	ZO	
10	Jacek Koba	BULIGL Lublin	Dyr. Oddziału	
11	Roman Stelmach	BULIGL - Zarząd	Gł. Specj.	
12	Marcin Kamiński	RDLP w Lublinie	Koordinator ZO	
13	Janusz Szwab	RDLP w Lublinie	Nauczyciel ZO	
14	Robert Cichy	RDLP w Lublinie	St. specj. Npch. kółka	

15	Eme Orniwicz	RDP w Lublinie	efi-sp-5L	Eme Orniwicz
16	Marcin Włosek	Stowarzyszenie Rolnicze w Chęcinach	pasowate for	M. Włosek
17	Jacek Wójcicki	RDO w Lublinie	sp. specjalist	J. Wójcicki
18	Stefan Skarżewski	BULiGL O. Lublin	Sp. Specjalist	Stefan Skarżewski
19	Adam Marońka	BULiGL O. Lublin	rolnik specjalista	Adam Marońka
20	Lesław Radziwanek	BULiGL w Lublinie	roln. pracownik UL	Lesław Radziwanek
21	Mieszko Rachwał	Wł. Juchnowski	Wł.	Mieszko Rachwał
22	Wojciech Kuniniski	N-cho Chełm	Sp-5L	Wojciech Kuniniski
23	Jacek Gawędziński	N-cho Chełm	2-ce Nadleśniczo	Jacek Gawędziński
24	Marta Socha	N-cho Chełm	Selwost	Marta Socha
25	Andrzej Daniel	Lesnictwo w Chęcinach	L-ary	Andrzej Daniel
26	GRIGOR NIEMCZUK	N-cho Chełm	L-ary	GRIGOR NIEMCZUK

Lista obecności z posiedzenia Narady Techniczno-Gospodarczej
w Nadleśnictwie Chełm w dniu 10 stycznia 2018 roku

Lp	Imię Nazwisko	Instytucja	Stanowisko	Podpis
27	Rodr Wybranien	N-leśnictwo Chełm	leśniczy	
28	Marian Wozniak	---	---	
29	Wojciech Babinowski	N-leśnictwo Chełm	leśniczy	
30	IANO ZIKWENDIS	MONT CHELM	dyrektor wph OS	
31	Katigowata Jawska Angel	ZLPK	leśniczy	
32	Zdzisław Pasiecznik	N-leśnictwo Chełm	leśniczy	
33	Ryszard Zamborski	N-leśnictwo Chełm	leśniczy	
34	Krzysztof CECHY	N-leśnictwo Chełm	leśniczy	
35	Andrzej Koronoga	N-leśnictwo Chełm	leśniczy	
36	Andrzej Typli	N-leśnictwo Chełm	leśniczy	
37	Mikolaj Jankowski	N-leśnictwo Chełm	leśniczy	
38	Tomasz Stawicki	N-leśnictwo Chełm	podleśniczy	
39	Mikolaj Adamczuk	N-leśnictwo Chełm	leśniczy	
40	Stanisław Jędrzej	N-leśnictwo Chełm	Spiegający SL	

41	Adam Stefanowicz	N-człuch Chełm	Specjalista SL	Stefanowicz
42	Roman Kucharski	Gmin. Kamie	Mojt	Kucharski
43	Wojciech Szostak	Gmin. Doruchów	Mojt	Szostak
44	Robert Łachowicz	PPN	Komunikacja	Łachowicz
45	dariusz Mej	UG Świercie Koby	związany z pracą	Mej
46	Stanisław Zdobych	UG Wierzbica	Jednostka	Zdobych
47	Elżbieta Ceprowska	UG Lubów	patronat	Ceprowska
48	Robert Łachowicz	S.P. Lubów	patronat	Łachowicz
49	Włodzisław	UG i oddziały Delegatura w Orlach	M. Specjalista	Włodzisław
50	Michał	N-czuch Chełm	inż. nadzoru	Michał
51	Artur Zawisła	N-czuch Chełm	inż. nadzoru	Zawisła
52				

7.4. Protokół z wykonania testu kontroli pomiaru miąższości w Nadleśnictwie Chełm

Znak sprawy: ZU. 6004.9.2015

Chełm, dn. 29.03.2017 roku

Protokół z wykonania testu kontroli pomiaru miąższości w Nadleśnictwie Chełm

Zespół kontroli powołany Decyzją nr 20 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie z dnia 14 marca 2017 roku wykonał kontrolę pomiaru miąższości na powierzchniach próbnych w dniach 28-29 marca 2017 roku, w składzie:

1. Jarosław Kmieć
2. Ewa Drzewiecka
3. Grzegorz Smoter
4. Jerzy Mucha
5. Artur Zawiślak

Przy udziale:

1. Jarosław Gwardiak

W odbiorze uczestniczyli przedstawiciele wykonawcy – BUL i GL O. Lublin:

Konstanty Kasperku, Lesław Radzikowski, Marcin Furmanek

W dniu 27 lutego Komisja wylosowała do kontroli obręb Stańków. Liczba założonych powierzchni próbnych w obrębie wynosi 1334 szt.

Wyniki losowania [załącznik nr 1]:

Liczba kontrolowanych powierzchni próbnych powierzchni wyniosła 50 [5%]

Interwał liczbowy losowania: 26

Rozmieszczenie powierzchni zostało odwzorowane na mapie. Wykonawca przekazał Zespołowi kontrolującemu podkłady map łącznie z kartą charakteryzującą próbę. Zespół kontrolujący dokonał pomiaru promienia powierzchni kołowej, wszystkich pierśnic na powierzchni, wysokość średniego drzewa gatunku.

Wyniki pomiaru były zapisywane do bazy danych programu Taksator.

Następnym etapem było obliczenie pola przekroju pierśnicowego oddzielnie dla każdej wylosowanej powierzchni oraz zestawienie danych z pierwszego pomiaru i pomiaru kontrolnego.

Komisja stwierdziła prawidłową lokalizację powierzchni kołowych. Wielkość powierzchni wynika z przyjętego promienia powierzchni kołowej dla danej klasy i podklasy wieku. Podczas kontroli Zespół nie stwierdził błędów grubych. [załącznik nr 2]

Bezwzględna wartość statystyczna pola przekroju pierśnicowego wyniosła - 0,055, a bezwzględna wartość statystyczna wysokości - 0,334.

Na kontrolowanych powierzchniach nr 79, 287, 339, 365, 443, 755, 1145, 1249 zarejestrowano drewno martwe. Opis drewna martwego wykonano zgodnie z § 62 IUL.

Zespół wnioskuje o przyjęcie całości pomiarów w Nadleśnictwie Chełm, gdyż nie wystąpiły błędy grube a bezwzględna wartość statystyczna [Z] jest mniejsza od 2 [§ 62 IUL].

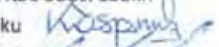

Zespół:

1. Jarosław Kmieć
2. Ewa Drzewiecka
3. Grzegorz Smoter
4. Jerzy Mucha
5. Artur Zawiślak

Przy udziale:

1. Jarosław Gwardiak

Wykonawca prac UL [BUL i GL oddz. Lublin

1. Konstanty Kasperku
2. Lesław Radzikowski
3. Marcin Furmanek

Akceptuję
Dyrektor
Inz. Jerzy Szałko
Dyrektor RDLP w Lublinie

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Kontrola powierzchni próbnych

Obreb: 05-04-2

Nr pow. próbnej	Pierśn. pole przekr. z 1 pomiaru [m kw.]	Pierśn. pole przekr. z pom. kontr. [m kw.]	Wysokość z 1 pomiaru [m]	Wysokość z pomiaru kontrolnego [m]	Wielk. z 1 pomiaru [ar]	Wielk. z pom. kontr. [ar]	Uwagi
-----------------	--	--	--------------------------	------------------------------------	-------------------------	---------------------------	-------

1	0,70	0,70	24,0	24,0	3,00	3,00	
27	1,04	1,15	27,0	25,0	3,00	3,00	
53	0,48	0,50	23,5	24,0	2,00	2,00	
79	1,09	1,08	23,0	26,0	4,00	4,00	
105	1,70	1,73	27,5	27,0	5,00	5,00	
131	0,20	0,22	17,8	18,0	1,00	1,00	
157	1,50	1,59	23,5	22,5	4,00	4,00	
183	1,32	1,38	28,5	28,0	4,00	4,00	
209	1,54	1,56	27,5	29,0	3,00	3,00	
235	0,89	0,89	29,0	30,0	3,00	3,00	
261	0,84	0,83	26,0	25,0	3,00	3,00	
287	0,69	0,67	23,0	23,0	3,00	3,00	
313	1,43	1,47	30,5	30,0	3,00	3,00	
339	0,91	0,92	27,5	28,0	3,00	3,00	
365	0,86	0,88	25,0	25,0	2,00	2,00	
391	0,36	0,35	16,0	17,5	2,00	2,00	
417	0,06	0,06	20,0	19,0	0,50	0,50	
443	1,16	1,13	23,0	24,0	5,00	5,00	
469	0,28	0,28	14,0	15,0	2,00	2,00	
495	0,27	0,25	22,5	21,0	1,00	1,00	
521	1,91	1,94	20,0	21,0	5,00	5,00	
547	1,34	1,33	22,5	23,0	5,00	5,00	
573	0,69	0,66	14,5	15,0	4,00	4,00	
599	0,83	0,87	21,0	21,0	3,00	3,00	
625	0,48	0,49	26,0	26,0	3,00	3,00	
651	0,56	0,55	19,0	19,0	4,00	4,00	
677	1,22	1,19	25,0	25,0	5,00	5,00	
703	2,18	2,11	26,0	27,0	4,00	4,00	
729	0,84	0,81	21,0	23,0	3,00	3,00	
755	2,39	2,29	21,0	21,0	5,00	5,00	
781	2,64	2,57	27,0	28,0	5,00	5,00	
807	1,77	1,75	24,0	25,0	5,00	5,00	
833	1,77	1,72	26,8	26,0	4,00	4,00	
859	1,07	1,05	27,0	27,0	4,00	4,00	
885	1,60	1,60	28,0	29,0	4,00	4,00	
911	0,12	0,12	19,0	20,0	1,00	1,00	
937	1,22	1,21	25,0	24,0	4,00	4,00	
963	1,06	1,05	13,0	15,0	3,00	3,00	
989	0,92	0,92	22,0	22,0	3,00	3,00	
1015	0,65	0,66	20,0	20,0	3,00	3,00	
1041	0,11	0,11	17,0	18,0	0,50	0,50	
1067	2,42	2,35	25,0	23,0	5,00	5,00	
1093	1,27	1,25	26,5	26,0	4,00	4,00	
1119	1,72	1,68	26,0	28,0	5,00	5,00	
1145	2,27	2,28	27,0	28,0	5,00	5,00	
1171	1,26	1,15	25,0	24,0	3,00	3,00	
1197	0,82	0,79	23,0	25,0	3,00	3,00	
1223	0,32	0,32	14,0	15,0	2,00	2,00	
1249	2,08	2,03	27,0	26,0	5,00	5,00	
1275	1,51	1,47	27,0	27,0	4,00	4,00	

Liczba błędów grubych: 0

Bezwzględna wartość statystyki (pole przekroju pierśnicowego): 0,055

Bezwzględna wartość statystyki (wysokość): 0,334

7.5. Protokół końcowej kontroli i odbioru terenowych robót urządzeniowych

Protokół końcowej kontroli i odbioru robót urządzeniowych

RDLP w Lublinie umowa nr ZS.271.2.1.2016 z dnia 13.01.2016 roku.
Nadleśnictwo: **Chełm**

Rodzaj robót: glebowo-siedliskowe, plan urządzenia lasu, terenowe, kameralne
(niepotrzebne skreślić)

Wykonawca robót: **Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie**

Data końcowej kontroli i odbioru robót : 24 maja 2017 roku.

Skład Komisji

1. Krzysztof Dźwierzynski – przewodniczący
2. Jarosław Kmieć
3. Ewa Drzewiecka
4. Janusz Schab
5. Grzegorz Smoter
6. Dariusz Piasecki
7. Jarosław Gwardiak

Komisja pracowała w składzie pięcioosobowym , bez udziału: Dariusza Piaseckiego, Grzegorza Smotera.

I. Kontrolą i odbiorem objęto następujące grupy czynności i rodzaje dokumentów:

1. Wstępne wydruki opisów taksacyjnych wraz ze szkicami map gospodarczych oraz wskazaniem gospodarczymi i protokołami uzgodnień, dla każdego leśnictwa, zaakceptowane przez Nadleśniczego.
2. Wykazy: KO, KDO, obiektów selekcyjnych, drzewostanów do przebudowy.
3. Wykaz gruntów leśnych niezalesionych (m.in. halizn, zrębów bieżących, plantacji, poletek łowieckich, do sukcesji naturalnej, przewidziane do szczególnej ochrony).
4. Wyniki inwentaryzacji słupków oddziałowych podziału powierzchniowego.

II. Ocena dokumentów i prac objętych kontrolą i odbiorem (zgodność z ustaleniami KZP, przepisami, instrukcjami i zasadami):

Prace objęte zamówieniem wykonano zgodnie z obowiązującymi przepisami i instrukcjami oraz zawartą umową.

III. Liczba załączonych protokołów kontroli bieżącej oraz zakres i lokalizacja prac objętych kontrolą końcową wraz z wyszczególnieniem wad i usterek:

Komisji przedłożono:

1. Protokół końcowego wewnętrznego odbioru robót urządzeniowych Z-cy Dyrektora Oddziału BULiGL z dnia 19.05.2017 r.
2. Protokoły kontroli wewnętrznej bieżącej prac urządzeniowych terenowych Z-cy Dyrektora Oddziału BULiGL – 4 szt.
3. Protokoły uzgodnień opisów taksacyjnych BULiGL z Leśniczymi – 14 szt.
4. Protokół uzgodnień prac terenowych – wykazy.
5. Protokoły kontroli bieżącej wykonane zgodnie z Zarządzeniem nr 63 DGLP z dnia 13.08.2002 r. będące załącznikami do faktur przejściowych – 6 szt.
6. Protokół testu kontroli pomiaru miąższości – 1 szt.

Zakres i lokalizacja prac objętych kontrolą jak w pkt I - II.

Wad i usterek nie stwierdzono.

IV. Zgodność zakresu robót, terminów wykonania i oceny końcowej z warunkami umowy:

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

- Roboty zgłoszono do odbioru – 18 maja 2017 roku pismem znak TU-36/2017-146. Termin został dotrzymany.
Zakres robót jest zgodny z warunkami umowy i rzeczywistym postępowaniem prac.

V. Ustalenia i wnioski Komisji w sprawie odbioru robót, przełożenia terminu odbioru po usunięciu usterek (w tym: możliwości, sposób i termin usunięcia usterek) lub rezygnacja z odbioru w przypadku roboty wadliwej:

Komisja ustaliła:

1. Wykaz drzewostanów do przebudowy zostanie przedstawiony do akceptacji na NTG.
2. Wykaz drzewostanów czasowo wyłączonych z użytkowania zostanie uzgodniony z Zamawiającym przed posiedzeniem NTG.
3. Przyjąć przedłożone do odbioru końcowego roboty, jako zgodne z ustaleniami, przepisami i zasadami oraz zawartą umową.

Komisja wnioskuję o akceptację ustaleń.

Przekazujący:

1. Konstanty Kasperuk
2. Lesław Radzikowski

Odbierający:

1. Jarosław Kmieć
2. Ewa Drzewiecka
3. Janusz Schab
4. Jarosław Gwardiak

Nadleśniczy

Krzysztof Dźwierzyński

Przewodniczący Komisji

Krzysztof Dźwierzyński

Nadleśniczy Nadleśnictwa Chełm

Ustalenia i wnioski Komisji zatwierdzam
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

mgr inż. Jerzy Gądel

Lublin, dnia 26.05.2017 roku

7.6. Zawiadomienie o wyłożeniu PPUL do publicznego wglądu

REKLAMA 600 291 791 509 113 068 p3111

OGŁOSZENIE

Na podstawie art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zwanej dalej ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku, (Dz.U. z 2017 r. poz. 1405, z późn. zm.)

 Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych [RDLP] w Lublinie

ZAWIADAMIA

o udostępnieniu projektów planu urządzenia lasu dla Nadleśnictw:

- **Chełm**, sporządzonego na lata 2018-2027 oraz Prognozy oddziaływania tego planu na środowisko
- **Parczew**, sporządzonego na lata 2018-2027 oraz Prognozy oddziaływania tego planu na środowisko
- **Puławy** sporządzonego na lata 2018-2027 oraz Prognozy oddziaływania tego planu na środowisko

do konsultacji społecznych.

Wskazane obszary Nadleśnictw w całości położone są w województwie lubelskim.

Jednocześnie informuje się, że z niezbędną dokumentacją można zapoznać się **w dni robocze w godz. 10⁰⁰ – 14⁰⁰** w siedzibie Nadleśnictw:

Chełm ul. Hrubieszowska 123; 22-100 Chełm,
Parczew Aleja Kasztanowa 29; 21-230 Sosnowica,
Puławy ul. Żyrzyńska 8; 24-100 Puławy.

Wszyscy zainteresowani mogą składać uwagi i wnioski do projektu planu urządzenia lasu w terminie od dnia 12 lutego 2018 roku przez okres 21 dni, w tomie zatytułowanym „Materiały dotyczące konsultowania projektu planu urządzenia lasu na lata 2018-2027”.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie. Zgodnie z art. 41 ustawy z 3 października 2008 r. uwagi i wnioski złożone po okresie wyłożenia pozostawia się bez rozpatrzenia [decyduje data wpływu]

Ewentualne zwołanie Komisji Projektu Planu w/w nadleśnictwa przewidywane jest na koniec marca 2018 roku. Informujemy o możliwości udziału społeczeństwa w posiedzeniu Komisji Projektu Planu (wstęp jest wolny, każdy może wziąć udział w posiedzeniu).

in423

**Materiały dotyczące konsultowania
projektu planu urządzenia lasu
na lata 2018 – 2027
dla Nadleśnictwa Chełm**

(zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa oraz ocenach oddziaływania na środowisko Dz.U. Nr 199, poz. 1227)

Konsultacje przeprowadza
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Data	Uwagi, opinie, zastrzeżenia	Lokalizacja	Zgłaszający Imię, Nazwisko Podpis
05.03.2018r.	<p>w dniu 12.02.2018r. wyłożono w siedzibie Nadleśnictwa Chełm materiały do konsultowania projektu planu urządzenia lasu na lata 2018-2027 dla Nadleśnictwa Chełm.</p> <p>Od dnia wyłożenia w/w projektu tj. od 12.02.2018r. do 04.03.2018r. nie wniesiono uwag.</p> <p>Z upoważnienia Nadleśniczego</p> <p>ZASTĘPCA NADLEŚNICZEGO Jarosław Kandiak</p>	Nadleśnictwo Chełm	

7.7. Protokół końcowej kontroli i odbioru PPUL

Protokół końcowej kontroli i odbioru robót urzędzeniowych

RDLP w Lublinie- umowa na wykonanie Projektu Planu Urządzania Lasu nr ZS.271.2.1.2016 z dnia 13.01.2016 roku.

Nadleśnictwo: **Chełm**

Rodzaj robót: projekt planu urządzenia lasu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko terenowe, kameralne

(nie potrzebne skreślić)

Wykonawca robót: **Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Lublinie**

Data końcowej kontroli i odbioru robót: 27 kwietnia 2018 roku

Skład Komisji:

1. Jarosław Kmieć – przewodniczący
2. Krzysztof Dźwierzyński
3. Ewa Drzewiecka
4. Wojciech Zwolski
5. Jarosław Gwardiak
6. Agnieszka Kur
7. Jerzy Mucha
8. Janusz Schab

Komisja pracowała w składzie siedmioosobowym, bez udziału Krzysztofa Dźwierzyńskiego.

I. Kontrolą i odbiorem objęto następujące grupy czynności i rodzaje dokumentów:

1. Elaborat - ogólne opisanie lasów nadleśnictwa wraz z zestawieniami, tabelami płytą CD i kompletem map, egz. dla nadleśnictwa, RDLP, DGLP,
2. Program Ochrony Przyrody dla nadleśnictwa wraz z kompletem map – egz. dla nadleśnictwa, RDLP, DGLP,
3. Prognoza oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000 wraz z kompletem map - egz. dla nadleśnictwa, RDLP, DGLP,
4. Szczegółowe dane inwentaryzacyjne wg obrębów leśnych - egz. dla nadleśnictwa,
5. Wykaz drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania rębnego, przedrębnego, zadań hodowlanych wg obrębów leśnych – egz. dla nadleśnictwa,
6. Materiały Kartograficzne:

Lp.	Element planu	ilość	Przeznaczenie
	Mapy w skali 1:5000 [format A1] z naniesionymi działkami zrębowymi ze skorowidzem arkuszy w postaci mapy sytuacyjnej	1 komplet	Nadleśnictwo
	Mapy w skali 1: 10000 gospodarczo przeglądowe drzewostanów i projektowanych cięć rębnych drukowane na płótnie format A4	2x15	Nadleśnictwo
	Mapy w skali 1: 10000 gospodarczo przeglądowe drzewostanów i projektowanych cięć rębnych [dla leśnictwa] uzupełnione o przezroczystą nakładkę zasięgu gleb i siedlisk w formie atlasu	15	Nadleśnictwo
	Mapy w skali 1: 10000 gospodarczo przeglądowe drzewostanów leśnictw czyste (matryca)	15	Nadleśnictwo
Mapy przeglądowe [tematyczne] w skali 1:25000 dla obrębów			
	Drzewostanów	3x2	Nadleśnictwo, RDLP,

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

		DGLP
Cięć rębnych	3x2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
Siedlisk	3x2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
Nasiennictwa i selekcji	3x2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
Obszarów chronionych i funkcji lasu	3x2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
Obszarów Natura 2000	3x2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
Ochrony lasu	3x2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
Rozmieszczania rzadkich gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz ze strefami ostoi	3x2	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
Mapa przeglądowa drzewostanów w formie atlasu dla całego nadleśnictwa	1	Nadleśnictwo
Mapy czyste (matryca)	5x2	Nadleśnictwo
Mapy w skali 1:50000		
Obszaru w granicach zasięgu terytorialnego nadleśnictwa	6	4x Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
Gospodarki łowieckiej	3	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
Walorów przyrodniczo-kulturowych	3	Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
Ochrony przeciwpożarowej	6	4x Nadleśnictwo, RDLP, DGLP
Mapy czyste sytuacyjno- przeglądowe (matryca)	5	Nadleśnictwo

Materiały dla leśnictwa zawierające :

Część opisowa dla leśnictw w twardej okładce format A4 zawierająca syntetyczne zestawienie danych o leśnictwie, wyciąg z opisu ogólnego nadleśnictwa, POP w tym typy drzewostanów, orientacyjne składy upraw, przyjęte wieki rębności, zastosowane sposoby użytkowania, opis taksacyjny, wykazy: projektowanych cięć rębnych; drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębno, zadań hodowlanych wraz z załącznikami **mapy**:

- mapa sytuacyjna leśnictwa wg lokalizacji oddziałów w skali 1:25 000 złożona do formatu opracowania,
- mapa gospodarczo-przeglądowa drzewostanów dla zasięgu danego leśnictwa w skali 1:10 000 wykonana w sytuacji, złożona do formatu opracowania,
- mapa przeglądowa „czysta” leśnictwa w skali 1:10 000 wykonana w sytuacji, złożona do formatu opracowania.

Płyta CD zawierająca materiały opisowe i kartograficzne na nośniku optycznym wszystkich wyszczególnionych kompozycji mapowych w formatach pdf, opracowanie tekstowe w źródłowym formacie edytowalnym oraz plikach pdf w tym bazę Taksatora z warstwami LMN.

II. Ocena dokumentów i prac objętych kontrolą i odbiorem (zgodność z ustaleniami KZP, NTG, przepisami, instrukcjami i zasadami).

Aneks opracowania siedliskowego z kompletem map – dla nadleśnictwa, RDLP został odebrany komisyjnie w dniu 30.08.2017 roku

Warstwy LMN – ostateczne wgranie warstw do SILP nastąpiło wraz z importem bazy danych do SILP w dniu 23.03.2018 r., nie stwierdzono błędów uniemożliwiających pracę z mapą.

Dokumenty wymienione w punkcie I - bez uwag.

Prace objęte zamówieniem wykonano zgodnie z obowiązującymi przepisami i instrukcjami oraz zawartą umową.

III. Liczba załączonych protokołów kontroli bieżącej oraz zakres i lokalizacja prac objętych kontrolą końcową wraz z wyszczególnieniem wad i usterek:

Komisji przedłożono:

1. Protokoły końcowego odbioru prac terenowych z dnia z dn. 24.05.2017 r. zatwierdzonego przez Dyrektora RDLP w Lublinie.
 2. Protokół końcowego odbioru prac siedliskowych z dnia 30.08.2017 roku zatwierdzony przez Dyrektora RDLP w Lublinie.
 3. Protokół końcowego wewnętrznego odbioru robót z dnia 29.03.2017r. Z-cy Dyrektora BULiGL O/ Lublin.
 4. Protokoły wewnętrznej bieżącej kontroli prac urządzeniowych Z-cy Dyrektora BULiGL O/ Lublin – 3 szt.
 5. Raport kontroli standardu LMN, raport kontroli atrybutowej z dnia 27.03.2018 r. oraz atrybutowo geometrycznej z dnia 13.04.2018 roku
 6. Protokoły kontroli bieżącej wykonane zgodnie z zarządzeniem nr 63 DGLP z dnia 13.08.2002 r., będących załącznikami do faktur przejściowych – 5 szt.,
 7. Protokół importu bazy danych do SILP z dnia 23.03.2018 roku
- Zakres i lokalizacja prac objętych kontrolą jak w pkt I. Wad nie stwierdzono.

IV. Zgodność zakresu robót, terminów wykonania i oceny końcowej z warunkami umowy:

Roboty wykonano zgodnie z umową.

Termin wykonania został dotrzymany. Pismami z dnia:

- 28 kwietnia 2017 roku znak sprawy TU-26/2017-120 przedłożono do kontroli dokumentację opracowania siedliskowego. Komisyjny odbiór końcowy ww. dokumentacji odbył się w dniu 30.08.2017 roku;
- 25 stycznia 2018 roku znak TU-6/2018-31 przekazano do opiniowania projekt planu urządzenia lasu wg stanu na 1 stycznia 2018 roku celem przesłania do RDOŚ w Lublinie i PWIS w Lublinie;
- 28 lutego 2018 roku pismem TU-13/2018, przekazano całość opracowania celem przeprowadzenia kontroli w tym bazy taksatora i LMN,
- 29 marca 2018 roku pismem znak TU-24/2015/96 przekazano kompletne opracowanie do odbioru końcowego.

Projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został wyłożony do publicznego wglądu zgodnie z zarządzeniem nr 55 DGLP z dnia 21 listopada 2011 r. od dnia 12 lutego 2018 roku na okres 21 dni – uwagi zastrzeżeń nie zgłoszono. Ogłoszenie o wyłożeniu zamieszczone zostało na BIP i w prasie lokalnej – Dziennik Wschodni.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie wnioskiem z dnia 09.02.2018 roku przekazała do Poleskiego Parku Narodowego, PWIS i RDOŚ w Lublinie projekt Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Chełm wraz z prognozą oddziaływania na środowisko celem zaopiniowania.

Opinia PWIS w Lublinie do PPUL wraz prognozą dla Nadleśnictwa Chełm została wydana w dniu 19.02.2018 roku (otrzymano w dniu 21.02.2018 roku).

Poleski Park Narodowy zgodnie z art. 10 ustawy o ochronie przyrody postanowieniem z dnia 19.02.2018 roku uzgodnił projekt Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Chełm w części dotyczącej otuliny PPN.

RDLP w Lublinie pismem znak ZO.6003.2.2015 z dnia 21.03.2018 r. skierowanym do RDOŚ w Lublinie wnioskuje o niezwłoczne załatwienie sprawy będącej przedmiotem wniosku z dnia 9.02.2018 r. Opinia RDOŚ w Lublinie wpłynęła do RDLP w Lublinie w dniu 13.04.2018 roku (pismo z dnia 09 marca 2017 roku znak WPN.611.19.2017.JW). Uwagi przedstawione w opinii RDOŚ w Lublinie nie powodują konieczność wprowadzenia istotnych zmian w projekcie planu ul dla Nadleśnictwa.

Pismem z dnia 16.04.2018 roku RDLP w Lublinie zwróciła się do BULiGL o ustosunkowanie się do uwag szczegółowych zawartych w opinii RDOŚ w Lublinie. Wykonawca zobowiązał się w terminie do dnia 18 maja 2018 roku do udzielenia odpowiedzi.

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

V. Ustalenia i wnioski Komisji w sprawie odbioru robót, przełożenia terminu odbioru po usunięciu usterek (w tym: możliwości, sposób i termin usunięcia usterek) lub rezygnacja z odbioru w przypadku roboty wadliwej:

Komisja ustaliła:

Przyjąć przedłożone do odbioru końcowego roboty, jako zgodne z ustaleniami, przepisami i zasadami oraz zawartą umową.

Przekazujący:

1. Lesław Radzikowski

2. Konstanty Kasperuk

3. Marek Kaczor

4. Adam Maciocha

5.

Odbierający:

1. Ewa Drzewiecka

2. Jarosław Gwardiak

3. Wojciech Zwolski

4. Jerzy Mucha

5. Agnieszka Kur

6. Janusz Schab

przy udziale:

1. Wojciech Kamiński

Jarosław Kmieć
.....
Przewodniczący Komisji
Jarosław Kmieć

Zespół Urządzania Lasu Koordynator

Ustalenia i wnioski Komisji zatwierdzam
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie

Szedł
Dyrektor
mgr inż. Jerzy Szedel
.....

Lublin, dnia 08.05. 2018 roku

8. TABELE I WZORY INSTRUKCYJNE

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Elaborat strona</i>	<i>Opis taksacyjny.</i>	<i>Wykazy szczegółowe</i>
Tabela nr I - Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych i kategorii użytkowania zgodnie z podziałem administracyjnym kraju	321	✓	-
Tabela nr II - Zestawienie powierzchni typów siedliskowych wg panujących gatunków drzew oraz ich bonitacji	358	✓	-
Tabela nr III - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg głównych funkcji lasu i gatunków panujących	365	✓	-
Tabela nr IV - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg typów siedliskowych lasu i gatunków panujących	375	✓	-
Tabela nr Va - Powierzchniowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu	390	✓	-
Tabela nr Vb - Miąższościowa tabela klas wieku wg rzeczywistego udziału gatunków drzew w typach siedliskowych lasu	404	✓	-
Tabela nr VI - Powierzchniowa i miąższościowa tabela klas wieku wg gospodarstw i grup gatunków panujących o tym samym wieku rębności	418	✓	-
Tabela nr VIIa - Tabela klas wieku spodziewanego bieżącego rocznego przyrostu miąższości wg gatunków panujących i stref uszkodzenia – przerost tablicowy	428	✓	-
Tabela nr IX - Zestawienie pozyskania drewna za ubiegły okres wg kategorii cięć i porównanie z etatem	122	-	-
Tabela nr X - Zestawienie wykonanych prac z zakresu hodowli lasu za bieżący okres oraz porównanie z planowanymi zadaniami	1128	-	-
Tabela nr XI - Ocena upraw i młodników do 10 lat na powierzchniach otwartych	142, 431	✓	-
Tabela nr XII - Ocena odnowień podokapowych oraz upraw i młodników po rębniach złożonych	142, 434	✓	-
Tabela nr XIII - Porównanie powierzchni leśnej i zasobów drzewnych w kolejnych planach urządzenia lasu i w prognozie	135	-	-
Tabela nr XIV - Zestawienie obliczonych i przyjętych miąższościowych etatów użytkowania rębnego	203, 204	-	✓
Tabela nr XV - Zestawienie powierzchni manipulacyjnej użytków rębnych wg rodzajów rębni w gospodarstwach	441	-	✓
Tabela nr XVI - Zestawienie zbiorcze powierzchni drzewostanów zaprojektowanych do użytkowania przedrębne we wskazaniach gospodarczych opisu taksacyjnego wg rodzajów cięć i gatunków panujących oraz klas i podklas wieku	444	-	✓
Tabela nr XVII - Zestawienie łączne etatu użytków głównych wg kategorii cięć.	453	-	✓
Tabela nr XVIII - Zestawienie zbiorcze wskazań gospodarczych z opisów taksacyjnych w zakresie hodowli lasu	459	-	✓
Tabela nr XIXa - Ekonomiczne wskaźniki gospodarki leśnej	85	-	-
Wzór nr 1 – Schemat opisu taksacyjnego	-	✓	-
Wzór nr 2 - Wykaz obiektów bazy nasiennej	462	✓	-
Wzór nr 3 – Wykaz drzewostanów do przebudowy	468	-	✓
Wzór nr 4 - Wykaz drzewostanów w klasie odnowienia	469	-	✓ -
Wzór nr 5 - Wykaz drzewostanów w klasie do odnowienia	482	-	✓
Wzór nr 6 - Wykaz projektowanych cięć rębnych	-	-	✓
Wzór nr 7 - Zestawienie powierzchni lasów znajdujących się w terytorialnym zasięgu nadleśnictwa	11	-	-
Wzór nr 9 – Plan urządzenia lasu – formularz strony tytułowej planu, zawierający zbiór podstawowych informacji o nadleśnictwie	✓	-	-

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Tabela nr I

Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju

Nadleśnictwo CHEŁM (05-04)

Rodzaj użytku	Województwo	6	6	6	6	6	6	6
	Powiat	3	3	3	3	3	3	3
	Gmina	32	42	62	72	82	92	102
	Obręb ewidencyjny							
1		16	33	45	58	62	80	96
1. Lasy - razem		4112,0074	2872,5843	437,8211	1046,8306	1397,4666	1381,0729	2976,9951
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		3974,0871	2659,0983	423,4725	1022,2311	1346,9385	1259,1415	2867,6443
1) drzewostany		3974,0871	2659,0983	418,0872	1022,2311	1346,9385	1259,1415	2867,6443
2) plantacje drzew - razem				5,3853				
<i>w tym:</i>								
- plantacje nasienne				5,3853				
- plantacje drzew szybkorosnących								
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem		27,5952	153,3561	6,6766	4,6638	20,4425	99,9643	35,5404
1) w produkcji ubocznej - razem		2,6086			3,3101	0,3962	1,8353	3,0122
<i>w tym:</i>								
- plantacje choinek		0,5945						
- plantacje krzewów								
- poletka łowieckie		2,0141			3,3101	0,3962	1,8353	3,0122
2) do odnowienia - razem			7,9342	0,5500			1,5948	1,7974
<i>w tym:</i>								
- halizny				0,5500				
- zręby			7,9342				1,5948	1,7974
- płazowiny								
3) pozostałe leśne niezalesione - razem		24,9866	145,4219	6,1266	1,3537	20,0463	96,5342	30,7308
<i>w tym:</i>								
- przewidziane do naturalnej sukcesji		22,7325	142,9035	6,1266	1,3537	19,7355	96,5342	29,2046
- objęte szczególnymi formami ochrony		0,8051	2,5184			0,3108		0,7844
- przewidziane do małej retencji								
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji		1,4490						0,7418

321

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Rodzaj użytku	Województwo	6	6	6	6	6	6	6
	Powiat	3	3	3	3	3	3	3
	Gmina	32	42	62	72	82	92	102
	Obręb ewidencyjny							
1		16	33	45	58	62	80	96
1.3. Grunty związane z gospodarką leśną - razem		110,3251	60,1299	7,6720	19,9357	30,0856	21,9671	73,8104
<i>w tym:</i>								
1) budynki i budowle		0,1783		0,2043			0,3283	
2) urządzenia melioracji wodnych		2,2812	9,0022	1,1668	0,0403	3,2676	5,3877	4,2478
3) linie podziału przestrzennego lasu		62,2850	23,7242	0,9926	10,3870	9,0306	9,1687	32,2165
4) drogi leśne		44,6346	25,0826	4,6841	9,4345	15,6673	4,6706	29,5182
5) tereny pod liniami energetycznymi		0,2915	2,1894	0,6242	0,0739	2,1201	1,8914	5,4868
6) szkółki leśne								
7) miejsca składowania drewna		0,4235	0,1315				0,5204	2,0667
8) parkingi leśne		0,2310						0,2744
9) urządzenia turystyczne								
2. Grunty zadrzewione i zakrzewione		0,4431	39,4055	0,0438	0,1032		17,8957	0,3003
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione - razem		4112,4505	2911,9898	437,8649	1046,9338	1397,4666	1398,9686	2977,2954
3. Użytki rolne - razem		41,2879	20,0204	1,3698	4,8509	17,0231	0,1333	39,8656
3.1. Grunty orne - razem		36,8069	8,1798	0,6710	3,7945	14,1194	0,0333	21,1992
<i>w tym:</i>								
1) role		36,1850	8,1798	0,6710	3,7945	14,1194	0,0333	18,7076
2) plantacje, poletka, składy drewna i szkółki na gruntach ornych		0,6219						2,4916
3) ugory, odłogi								
3.2. Sady		0,2368				0,1370		0,3940
3.3. Łąki trwałe		2,3327	1,4708	0,3000		1,5228		13,0678
3.4. Pastwiska trwałe		1,4414	0,1817		0,7879	0,4993		4,0044
3.5. Grunty rolne zabudowane		0,4701	0,8697	0,3088	0,2685	0,7446		1,1702
3.6. Grunty pod stawami rybnymi								
3.7. Grunty pod rowami rolnymi			9,3184	0,0900			0,1000	0,0300
4. Grunty pod wodami - razem			1,4806				3,3800	
<i>w tym:</i>								
4.1. Grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi			1,4806				3,3800	
4.2. Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi								
4.3. Grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi								
5. Użytki ekologiczne - razem		375,2441	197,6466	17,2778		24,3882	173,4852	151,7915

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Rodzaj użytku	Województwo	6	6	6	6	6	6	6
	Powiat	3	3	3	3	3	3	3
	Gmina	32	42	62	72	82	92	102
	Obręb ewidencyjny							
	1	16	33	45	58	62	80	96
6. Tereny różne - razem								
w tym:								
1) grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagos. grunty zrekult.								
2) wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego								
3) grunty wyłączone z produkcji (poza gruntami pod zabudowę)								
4) różne inne								
7. Grunty zabudowane i zurbanizowane - razem		1,4925	0,3504	0,1652				0,2593
w tym:								
7.1. Tereny mieszkaniowe		1,4925	0,3504	0,1652				
7.2. Tereny przemysłowe								
7.3. Tereny zabudowane inne								
7.4. Zurbanizowane tereny niezabudowane								
7.5. Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe - razem								0,2593
w tym:								
1) ośrodki wypoczynkowe i tereny rekreacyjne								
2) tereny zabytkowe								
3) tereny sportowe								
4) ogrody zoologiczne i botaniczne								
5) tereny zieleni nieurządzonej								
7.6. Użytki kopalne								
7.7. Tereny komunikacyjne - razem								
w tym:								
1) drogi								
2) tereny kolejowe								
3) inne tereny komunikacyjne								

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Rodzaj użytku	Województwo	6	6	6	6	6	6	6
	Powiat	3	3	3	3	3	3	3
	Gmina	32	42	62	72	82	92	102
	Obręb ewidencyjny							
	1	16	33	45	58	62	80	96
8. Nieużytki - razem			362,2547				0,2131	0,4741
<i>w tym:</i>								
1) bagna			362,2547				0,2131	0,4741
2) piaski								
3) twory fizjograficzne								
4) wyrobiska nieprzeznaczone do rekultywacji								
Razem (2-8) Grunty nie zaliczone do lasów		418,4676	621,1582	18,8566	4,9541	41,4113	195,1073	192,6908
w tym: grunty przeznaczone do zalesienia								
OGÓŁEM (1-8)		4530,4750	3493,7425	456,6777	1051,7847	1438,8779	1576,1802	3169,6859

Opis ogólny lasów Nadleśnictwa Chełm na lata 2018 - 2027

Tabela nr I

**Zestawienie powierzchni gruntów nadleśnictwa wg rodzajów
użytków gruntowych, kategorii użytkowania i grup rodzajów
powierzchni, zgodnie z podziałem administracyjnym kraju**

Nadleśnictwo CHEŁM (05-04)

Rodzaj użytku	Województwo	6	6	6	6	6	6
	Powiat	3	3	3	3	3	3
	Gmina	114	115	122	132	142	155
	Obręb ewidencyjny						
1		98	109	120	137	158	160
1. Lasy - razem		31,6532	500,3388	961,1902	811,2569	2412,6872	621,3862
1.1. Grunty leśne zalesione - razem		31,1715	438,3371	939,1046	800,2146	2324,3753	601,4749
1) drzewostany		31,1715	438,3371	939,1046	800,2146	2324,3753	601,4749
2) plantacje drzew - razem							
<i>w tym:</i>							
- plantacje nasienne							
- plantacje drzew szybkorosnących							
1.2. Grunty leśne niezalesione - razem			57,1580	5,3292	1,6643	36,9646	3,3962
1) w produkcji ubocznej - razem				1,0522			
<i>w tym:</i>							
- plantacje choinek							
- plantacje krzewów							
- poletka łowieckie				1,0522			
2) do odnowienia - razem						2,0493	
<i>w tym:</i>							
- halizny						2,0493	
- zręby							
- płazowiny							
3) pozostałe leśne niezalesione - razem			57,1580	4,2770	1,6643	34,9153	3,3962
<i>w tym:</i>							
- przewidziane do naturalnej sukcesji			37,6112	4,1317	1,6643	30,4523	2,8658
- objęte szczególnymi formami ochrony			19,5468	0,1453		4,4630	
- przewidziane do małej retencji							
- wylesienia na gruntach wyłączonych z produkcji							0,5304

325